

Kaderplan Kempense Meren

december 2009

Oprachtnemer:

Stafdienst/Gebiedsgericht beleid

PROVINCIE
ANTWERPEN

OPDRACHTGEVER

Provincie Antwerpen
 Departement Ruimtelijke ordening en Mobiliteit
 Koningin Elisabethlei 22
 2018 Antwerpen
 Lutgarde Janssens
 T: 03/240 67 64
 F: 03/240 66 79
Lutgarde.janssens@admin.provant.be

OPDRACHTNEMER

ARCADIS Belgium nv	Contactpersoon	Gert Van de Genachte
Hungaria		
Vaartkom 31/8	Telefoon	+32 16 63 95 00
3000 Leuven	Telefax	+32 16 63 95 01
	E-mail	g.vandegenachte@arcadisbelgium.be
BTW BE 0426.682.709		p.roovers@arcadisbelgium.be
RPR ANTWERPEN		b.antheunis@arcadisbelgium.be
ING 320-0687053-72		
IBAN BE 38 3200 6870 5372	Website	www.arcadisbelgium.be
BIC BBRUBEBB		

Revisie				
Versie	Datum	Opmerking		
1/2	September 2009	Concept ontwerp Kaderplan Kempense Meren		
3	Oktober 2009	Ontwerp Kaderplan Kempense Meren		
4	December 2009	Kaderplan Kempense Meren		
Opgesteld				
Afdeling/discipline	Functie	Naam	Handtekening	Datum
IRV		Bart Antheunis Pieter Roovers		
Geverifieerd				
Afdeling	Functie	Naam	Handtekening	Datum
IRV		Gert Van de Genachte		
Goedgekeurd door klant				
Afdeling	Functie	Naam	Handtekening	Datum

Het kaderplan is geen juridische document. Het is een studie waarin de visie voor de ontwikkeling van de toeristisch-recreatieve regio Kempense Meren op grote lijnen wordt opgebouwd en waaraan een actieprogramma voor verder onderzoek wordt gekoppeld.

Het doel is om, na akkoord over het kaderplan, het actieplan met de verschillende partners uit te voeren.

INHOUDSOPGAVE

DEEL 1	INLEIDING	10
1	Situering en context van het kaderplan 'Kempense Meren'	10
2	Context van het kaderplan	11
3	Finaliteit van het kaderplan	12
4	Communicatietraject	13
4.1	Stuurgroep	13
4.2	Workshop	14
4.3	Klankbordgroep	16
4.4	Bilaterale contacten	16
DEEL 2	PLANNINGSCONTEXT	17
5	Ruimtelijk juridische bestemmingen	19
5.1	Gewestplan	19
5.2	RUP's en BPA's	19
6	Juridische elementen vanuit natuur	24
6.1	Habitatrichtlijn (SBZ-H)	24
6.2	Vogelrichtlijn (SBZ-V)	24
6.3	VEN	24
7	Juridische elementen vanuit onroerend erfgoed	26
7.1	Beschermde landschappen	26
7.2	Beschermde monumenten	26
7.3	Beschermde stads- en dorpsgezichten	26
7.4	Ankerplaatsen en Erfgoedlandschappen	27

8	Structuurplannen	28
8.1	Vlaanderen (Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen – RSV)	28
8.2	Provincie Antwerpen (Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan Antwerpen - RSPA)	32
8.3	Provincie Limburg (Provinciaal ruimtelijk Structuurplan Provincie Limburg – PRSL).....	36
8.4	Mol	38
8.5	Balen	39
8.6	Dessel	40
8.7	Lommel	41
9	Ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos regio Neteland	43
9.1	Visie Bovenlopen Kleine Nete	43
9.2	Visie Grensgebied Postel	43
9.3	Visie Grote en Molse Nete.....	43
9.4	Herbevestiging agrarische gebieden – operationeel uitvoeringsprogramma	44
9.5	Inrichtingsproject VLM Keiheuvel	45
10	Lopende initiatieven.....	46
10.1	Provincie Antwerpen	46
10.2	Gemeente Dessel.....	46
10.3	Gemeente Mol.....	46
DEEL 3	BESTAANDE RUIMTELIJKE STRUCTUUR.....	47
11	Toeristisch-recreatieve knooppunten	47
11.1	Toeristisch-recreatieve knooppunten zoals geselecteerd in RSPA	47
11.2	Overige toeristisch-recreatieve knooppunten of attractiepunten.....	55
12	Kanalen en plassen	58
12.1	Situering en ontginningsstatus	59
12.2	Eigendom- en beheerstatus	63
12.3	Sluizen en waterstanden (streefwaarden)	66
12.4	Gelocaliseerd recreatief gebruik en constructies.....	68

13 Bereikbaarheid en ontsluiting van de toeristisch-recreatieve regio	71
14 Toeristisch-recreatief netwerk	73
14.1 Fietsroutenetwerk.....	73
14.2 Wandelnetwerk.....	73
14.3 Ruiternetwerk	73
14.4 Waternetwerk	74
DEEL 4 KNELPUNTEN EN POTENTIES	75
15 Op regionaal niveau	75
15.1 Aanbod en uitstraling knooppunten	75
15.2 Juridisch-planologisch	75
15.3 Toeristisch recreatief netwerk.....	76
15.4 Bereikbaarheid en ontsluiting	77
16 Op knooppuntniveau	79
16.1 Cluster Zilvermeer – Zilverstrand – Sunparks	79
16.2 Keiheuvel.....	80
16.3 Overige knooppunten	81
17 Synthese gerapporteerde sterktes, zwaktes, potenties en uitdagingen (SWOT)	82
DEEL 5 VISIE	83
18 Conceptuele visie op de Kempense Meren	83
18.1 Missie	83
18.2 Een regio met 4 deelgebieden = 4 Kempense identiteiten	85
Afbakenen van het begrip recreatieve poort	90
18.3 Recreatieve poorten als toegang tot de Kempense Meren	92
19 Verfijning van de poorten binnen de toeristisch-recreatieve regio	93
19.1 Omgeving Zilvermeer als hoofdpoot voor de regio.....	93
19.2 Vijf 'ondersteunende' poorten als toegang tot de regio	108

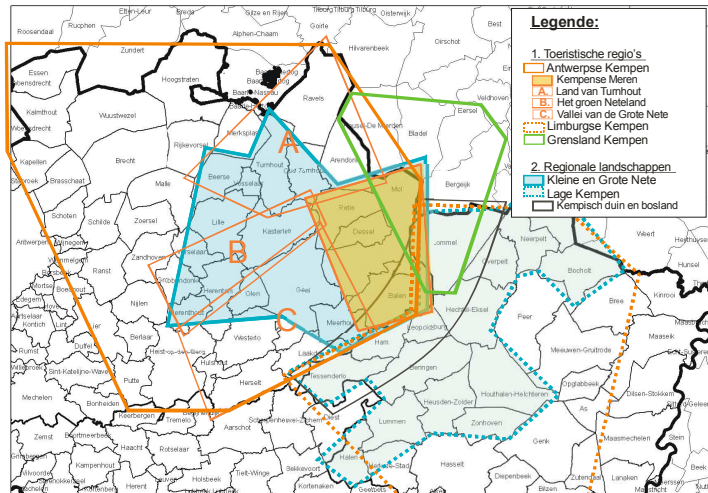
20 Bereikbaarheid van de Kempense Meren	122
20.1 Via een categorisering van het wegennet	122
20.2 Via een toeristisch-recreatieve route	122
20.3 Ontsluiten van het gebied via het openbaar vervoer	123423
21 Recreatieve ontsluiting binnen de Kempense Meren.....	124
21.1 Kanalen als drager van de toeristisch-recreatieve regio.....	124
21.2 Ontwikkeling van een recreatief netwerk.....	125
22 Naar een duidelijke bestemming voor de zandontginningsplassen.....	127
DEEL 6 MESO-ONDERZOEK NAAR EEN VERVANGEND ONTGINNINGSGBIED.....	132
23 Probleemstelling	132
24 Belang van het Zilvermeer en de witzandwinning	135
24.1 Belang van het Zilvermeer.....	135
24.2 Belang van de witzandwinning	137
25 Afbakening van het zoekgebied.....	141
25.1 Geologische afbakening van het zoekgebied	141
25.2 Verdere afbakening van het zoekgebied vanuit ruimtelijke context & aanwezigheid ontginbare zones	143
25.3 Afstand tot de fabriek van Dessel.....	143
25.4 Conclusie – Afbakening onderzoeksgebied	144
26 Planologische randvoorwaarden.....	145
26.1 Toepassing van de uitgangspunten van het ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV).....	145
26.2 Ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos.....	146
26.3 Gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen.....	148
26.4 Bijzonder oppervlaktedelfstoffenplannen (BOD).....	151
27 Onderzoek naar een vervangend ontginningsgebied binnen het onderzoeksgebied	152
Stap 1: Onderzoek naar grensstellende elementen	152
Stap 2: Definiëren minimale oppervlakte & configuratie voor toekomstige ontginningsgebieden.....	158
Stap 3 : Selecteren en afwegen van potentiële ontginningsgebieden	160

Conclusie	163
28 Vervolgonderzoek	164
DEEL 7 ACTIEPLAN	165
29 Inleiding.....	165
30 Fiches acties	167
30 Fiches acties	167
30.1 Organisatorisch, coördinatie en communicatie.....	167
30.2 Studie – onderzoek en beleidsvoorbereiding	171
30.3 Procedureel / Creëren van juridisch kader	179
30.4 Realisatie, fysische uitvoering op het terrein	183

DEEL 1 INLEIDING

1 Situering en context van het kaderplan 'Kempense Meren'

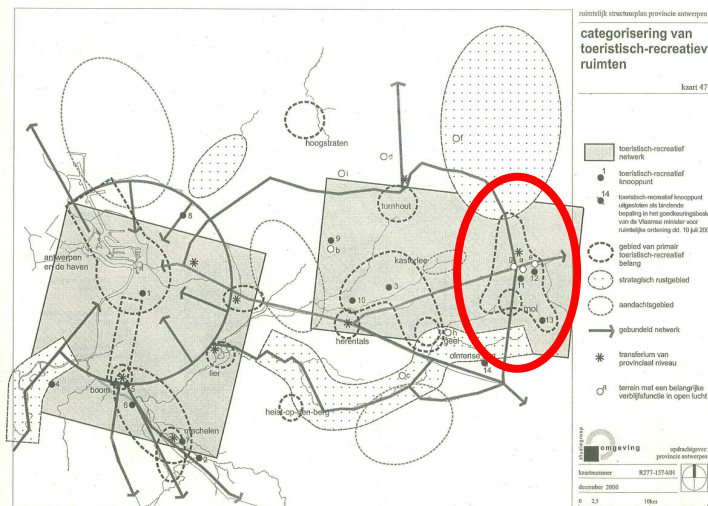

Het onderzoeksgebied 'Kempense Meren' betreft een **toeristisch-recreatieve subregio binnen de Antwerpse Kempen** die gevormd wordt door de gemeenten Retie, Dessel, Balen en Mol. Deze regio wordt ook wel de Antwerpse Oosterkempen genoemd. De vier VVV's van deze gemeenten hebben zich onderling verbonden in de vzw Kempense Meren.

Aanpalende toeristisch-recreatieve gebieden zijn het land van Turnhout, het groen Neteland, De Vallei van de Grote Nete, het Grenslaan Kempen (grensoverschrijdend met Nederland) en de Limburgse Kempen.

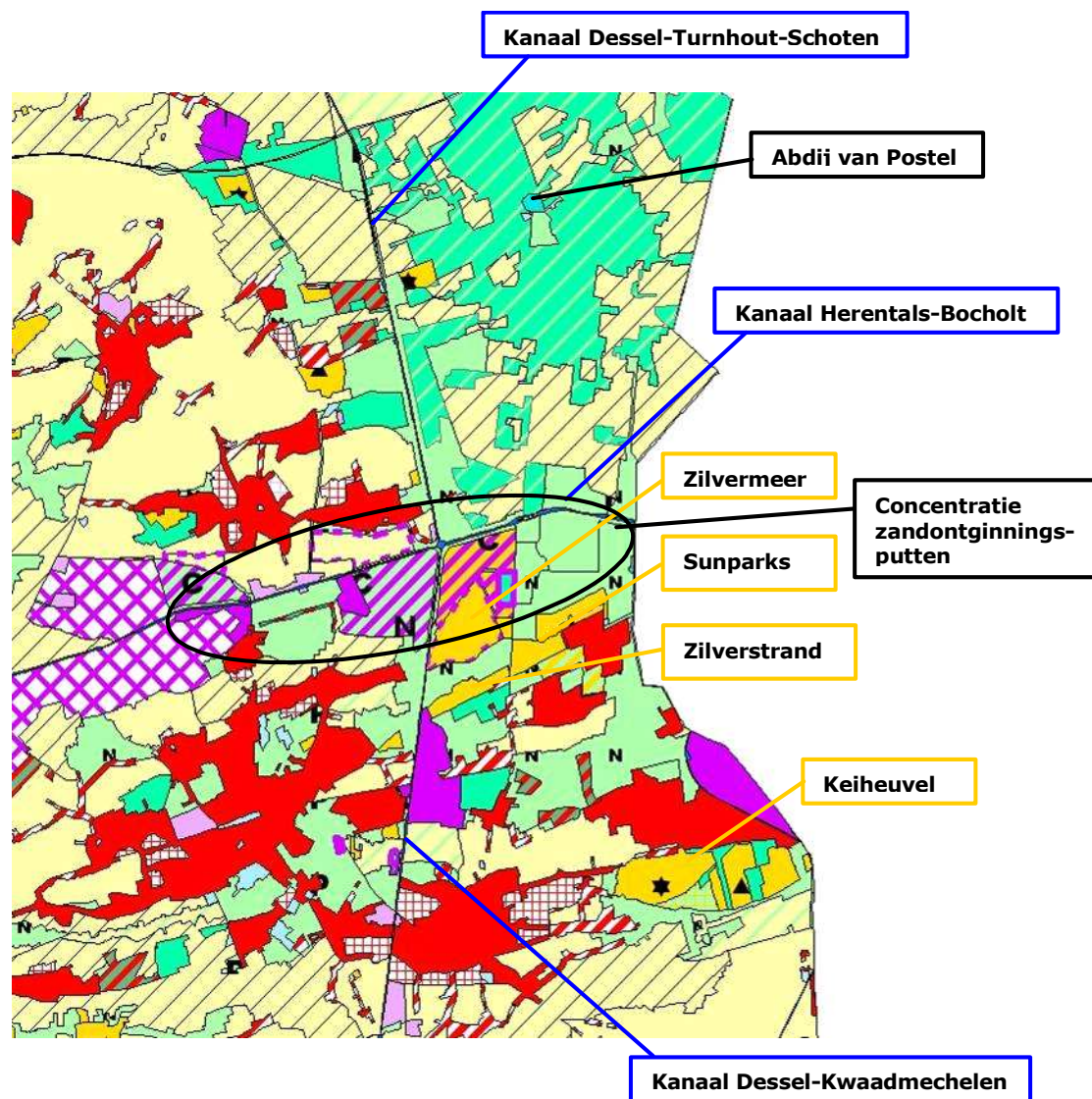
Het onderzoeksgebied maakt ook deel uit van het **regionale landschap Kleine en Grote Nete** en paalt in het oosten aan het regionaal landschap Lage Kempen, meer specifiek aan het landschap Kempisch duin en bosland (onderdeel van de provincie Limburg)

Het onderzoeksgebied wordt in het **provinciaal ruimtelijk structuurplan Antwerpen (RSPA)**, goedgekeurd op 10 juli 2001, ingedeeld in het toeristisch recreatief netwerk Kempen. De omgeving van de Kempense Meren wordt specifiek aangeduid als een **gebied van primair toeristisch-recreatief belang**. Binnen dit gebied worden verscheidene **toeristisch-recreatieve knooppunten** aangeduid: Zilvermeer, Sunparks, Zilverstrand en Keiheuvel. De aanleiding tot opmaak van het kaderplan is dan ook terug te vinden in het provinciaal ruimtelijk structuurplan. Het richtinggevend gedeelte voorziet in de mogelijkheid om de potenties op het gebied van toeristisch-recreatieve mogelijkheden in deze gebieden verder te versterken. In de bindende bepalingen van het structuurplan is opgenomen dat voor al de gebieden van primair toeristisch-recreatief belang **geïntegreerde gebiedsgerichte strategische plannen** worden opgemaakt. In deze plannen werkt de provincie, samen met betrokken sectoren en de gemeentebesturen, een visie, een ruimtelijk concept en (mogelijke) maatregelen verder uit.

2 Context van het kaderplan

De aanleiding om vanuit de provincie een kaderplan voor de Kempense Meren op te maken, is te vinden in het Ruimtelijk Structuurplan van de Provincie Antwerpen (RSPA), goedgekeurd op 10 juli 2001. In dit structuurplan werden voor de eerste maal ontwikkelingsperspectieven uitgewerkt voor toerisme en recreatie. In het richtinggevend gedeelte werden een aantal belangrijke toeristische gebieden aangeduid waar nog potenties aanwezig zijn om de toeristische mogelijkheden in de toekomst verder te versterken. Om deze mogelijkheden verder te onderzoeken is in de bindende bepalingen van het structuurplan opgenomen dat voor al deze gebieden geïntegreerde gebiedsgerichte strategische plannen worden opgemaakt. In deze plannen werkt de provincie, samen met betrokken sectoren en de gemeentebesturen, een visie, een ruimtelijk concept en (mogelijke) maatregelen verder uit.

Eén van de vijf gebieden van primair toeristisch-recreatief belang geselecteerd in het RSPA is de regio Retie-Dessel-Mol-Balen, onder de titel Kempense Meren.

3 Finaliteit van het kaderplan

Via het opstellen van een kaderplan wordt de problematiek van het gebied in kaart gebracht en wordt een poging ondernomen om geïntegreerde oplossingen uit te werken door een nieuw evenwicht te zoeken tussen recreatie, ontginningen, landbouw, natuur en bos.

Naast de ontwikkeling van een algemene visie voor de gehele strategische ruimte, gaat er bijzondere aandacht naar:

1. Ontwikkelingsperspectieven voor elke van de toeristisch recreatieve poorten. Het betreft minstens perspectieven voor :
  - het behoud en versterking van recreatie in evenwicht met natuurverweving en ontginningen voor het Zilvermeer
  - het behoud van de verblijfsrecreatie Sunparks Kempense Meren en recreatief medegebruik voor de plas Rauw
  - voor recreatie in evenwicht met natuurwaarden voor de Keiheuvel
2. Ontwikkelingsperspectieven voor toeristische uitstapmogelijkheden die gelegen zijn binnen de strategische ruimte
3. Ontwikkelingsperspectieven op vlak van recreatieve netwerking
4. Ontwikkelingsperspectieven voor de voormalige, lopende en geplande zandwinningen (vnl ecologische en/of recreatieve ontwikkelingsperspectieven op korte, middellange en lange termijn; ook de mogelijkheden voor recreatief medegebruik kunnen hier onderzocht worden)
5. Opmaak van een actieplan op basis van een prioriteitenstelling ten aanzien van wenselijke en/of noodzakelijke acties om de visie te realiseren

4 Communicatietraject

Voor het ontwikkelen van een gedragen ruimtelijke visie zijn inspraak, overleg en participatie essentieel. Draagvlak zoeken in een omgeving die bestaat uit verschillende belangen, verantwoordelijkheden maar ook interpretaties en inzichten kan enkel maar door verbindingen te zoeken. Vandaar dat we voor het ontwikkelen van het Kaderplan van de Kempense meren in een gelaagde overlegstructuur hebben geïnvesteerd waarin via bilaterale gesprekken, workshops, de stuurgroep en klankbordgroep de inzage in de verschillende belangen, contradicties, inzichten en verzuchtingen exponentieel toenam.

Het grootste probleem in gelijkaardige projecten is dat het proces te snel afglijdt naar bezigheidstherapie. Brainstorms schieten alle kanten uit, worden gedomineerd door enkele roepers en niemand krijgt een geval van echte inspraak. Dit moest en moet te allen tijde worden voorkomen. Door de gefocuste vraagstelling, waarbij alle deelnemers hun input konden maar vooral ook moesten geven, werd het risico op niet-gehoorde meningen voorkomen samen met de predominantie van slechts één of enkele meningen. Daarenboven kon door een thematische opdeling van de workshops ook zeer verticaal worden ingesneden op alle thematische aspecten van het project zodat zeer particuliere of specifieke valkuilen naar de oppervlakte konden komen.

Uiteindelijk is een proces in route gezet dat ondanks het groot aantal partijen, de zeer diverse belangen, de pertinente pijnpunten en de emotionele geladenheid voor een zekere procesrust heeft gezorgd die de Provincie en het studie bureau in staat stellen alle opties te onderzoeken en naar oplossingen toe te werken. Hieronder wordt een overzicht gegeven van de verschillende initiatieven.

4.1 Stuurgroep

Tijdens cruciale fasen in het project werden de werkzaamheden van de workshop (zie 4.2) teruggekoppeld met de stuurgroep voor officiële goedkeuring. In de stuurgroep is de projectgroep (opdrachtgever en –houder) vertegenwoordigd, aangevuld met:

- Provincie Antwerpen
  - Gedeputeerde bevoegd voor ruimtelijke ordening en sport (gedeputeerde Koen Helsen)
  - Gedeputeerde bevoegd voor leefmilieu, groen- en recreatiedomeinen (gedeputeerde Jos Geuens)
- Administraties & kabinetten bevoegd voor Ruimtelijke Planning, Leefmilieu en Natuurlijke Rijkdommen
  - Kabinet bevoegd voor ruimtelijke ordening (Minister Philippe Muyters)
  - Kabinet bevoegd voor milieu, natuurlijke rijkdommen (Minister Joke Schauvliege)
  - Kabinet bevoegd voor landbouw (Minister Kris Peeters)
  - Kabinet bevoegd voor toerisme (Minister Geert Bourgeois)

- Departement Ruimtelijke Ordening Woonbeleid en Onroerend Erfgoed; Afdeling Ruimtelijke Planning (ARP)
- Departement Leefmilieu, Natuur en Energie:
  - Dienst Begeleiding Gebiedsgerichte Planprocessen (DBGP)
  - Afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen (ALBON)
- Betrokken departementen Provincie Antwerpen
  - Departement Ruimtelijke Ordening en Mobiliteit
  - Departement Recreatie, Sport en Toerisme
  - Departement Leefmilieu
- Gemeentes
  - Burgemeester Mol of relevante mandataris
  - Burgemeester Dessel of relevante mandataris
  - Burgemeester Balen of relevante mandataris
  - Burgemeester Retie of relevante mandataris

4.2 Workshop

Concreet wordt het actieve en procesmatige proces gevoerd binnen de workshop. Dit vereist ten aanzien van de samenstelling dat de relevante actoren zijn opgenomen in de workshop en dat de aanwezigen gemandateerd zijn om standpunten in te brengen en consensus te bereiken namens de overheid of actor die ze vertegenwoordigen. Sommige van deze actoren maken tevens deel uit van de stuurgroep, die de activiteiten van de workshop officieel bekrachtigt.

Om vanaf het begin maximale transparantie in het proces te verkrijgen, werden zowel de interne als externe betrokken partijen in de workshop opgenomen.

De genodigden kunnen worden ingedeeld in volgende clusters:

- Provincie Antwerpen
  - Gedeputeerde bevoegd voor ruimtelijke ordening en sport (gedeputeerde Koen Helsen)
  - Gedeputeerde bevoegd voor leefmilieu, groen- en recreatiedomeinen (gedeputeerde Jos Geuens)
- Gemeentes
  - Retie
  - Mol
  - Dessel
  - Balen

- Sectoraal:
  - Sibelco
  - Natuurpunt
  - Provinciale Landbouwkamer
- Vlaamse overheid
  - Departement Ruimtelijke Ordening Woonbeleid en Onroerend Erfgoed; Afdeling Ruimtelijke Planning (ARP)
  - Agentschap voor Natuur en Bos te Antwerpen
  - Afdeling Duurzame Landbouw te Antwerpen
  - Toerisme Vlaanderen
  - LNE, Dienst Begeleiding Gebiedsgerichte Planprocessen (DBGP)
  - LNE, Afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen (ALBON)
  - Vlaamse Landmaatschappij (VLM)
- Provinciale diensten
  - Ruimtelijke ordening en Mobiliteit
  - Recreatie, Sport en Toerisme
  - Landbouw en Plattelandsbeleid
  - Gebiedsgericht Natuurbeleid
  - Toerisme Provincie Antwerpen

Omdat het wenselijk was de interactie tijdens de workshops te kunnen garanderen, en het niet mogelijk bleek het aantal deelnemers te beperken, werden de workshops gethematiseerd. Er werden 5 plenaire workshops ingericht met betrekking tot volgende thema's:

Workshop 1: Mogelijkheden, knelpunten, toekomstvisie regio; 17/11/2008

Workshop 2: Kanalen en plassen; 12/12/2008

Workshop 3: Toeristisch-recreatieve knooppunten; 20/01/2009

Workshop 4: Zandwinning; 11/06/2009

Workshop 5: Actieplan; 17/09/2009

4.3 Klankbordgroep

In de klankbordgroep werden op twee momenten doorheen het proces visie-elementen (na uitwerking door de workshop; maar voorafgaand aan bekrachtiging door de stuurgroep) voorgelegd. Naast de workshopleden betreft dit volgende betrokken actoren:

- Provincie Antwerpen: Dienst Economie, Dienst Waterbeleid, Dienst Mobiliteit, Dienst Infrastructuur, Dienst Erfgoed; Provinciale Sportdienst, Provinciaal Instituut voor Hygiëne (PIH)
- Provincie Limburg
- Gemeente Lommel
- Vlaamse Overheid: Departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW), Agentschap Infrastructuur, Agentschap RO Antwerpen, VMM, Agentschap Onroerend Erfgoed Antwerpen
- NV De Scheepvaart
- De Lijn
- NMBS
- NIRAS
- IOK
- RESOC
- Kempens Landschap vzw
- Kempense Meren vzw
- Kempense Campings vzw
- Recreatiedomein Zilvermeer
- Recreatiepark Zilverstrand
- Sunparks
- Waterski Vlaanderen
- Kempische Windsurfclub Mol
- Port Aventura Sport Mol
- Vlaamse Yachtingfederatie
- Molski

4.4 Bilaterale contacten

In eerste instantie werden enkele bevoorrechte getuigen bevestigd omwille van hun grondige kennis en bestuurlijk inzicht. Waar relevant werd er ook contact gehouden met actoren die net minder direct betrokken zijn bij de ruimtelijke invulling van de regio Kempense Meren. Dit omdat nooit iedereen samen in de workshop kon opgenomen worden. Anderzijds werd er bijkomend overleg gepleegd in functie van specifieke problematieken.

DEEL 2 PLANNINGSCONTEXT

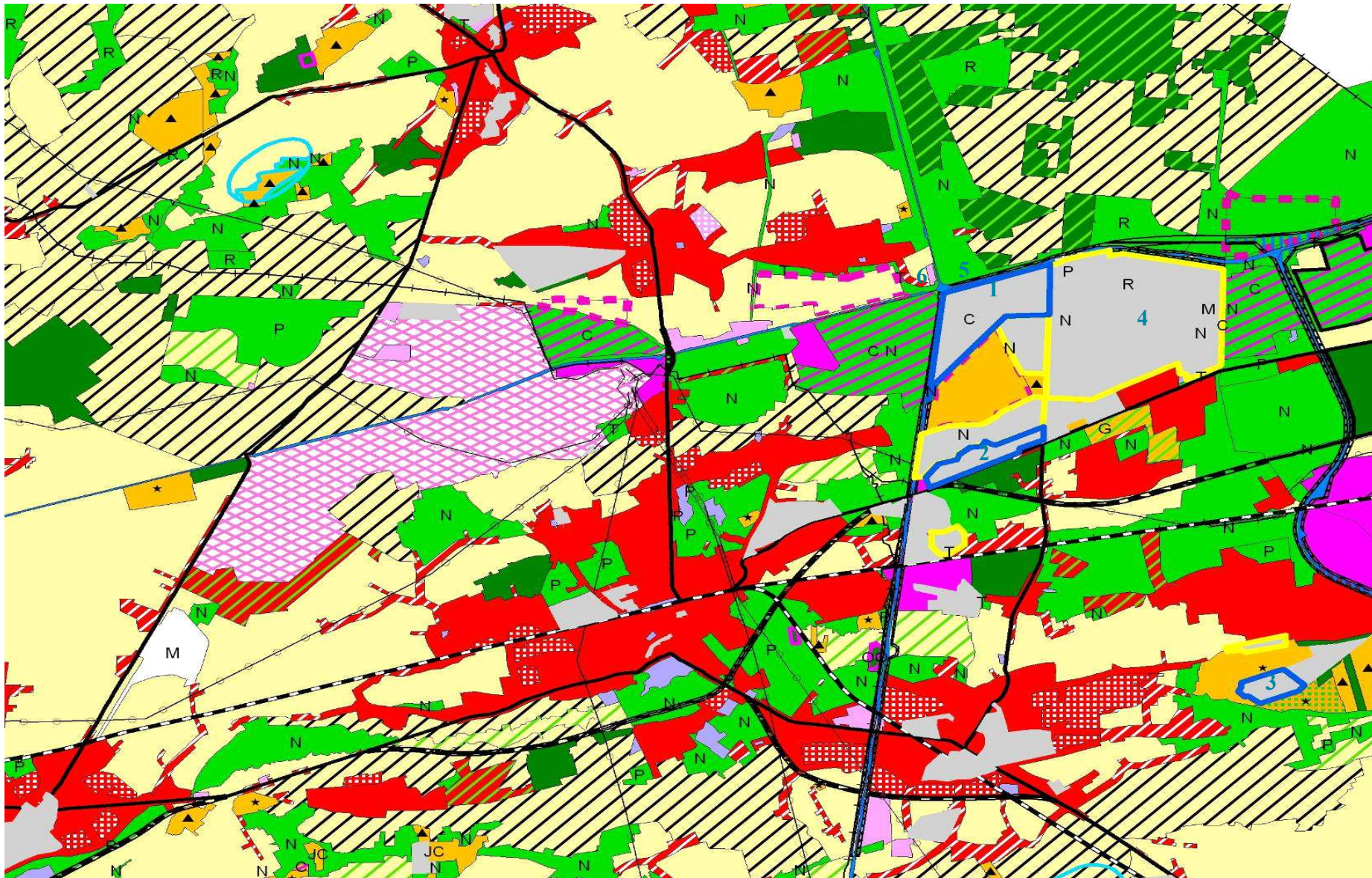
In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de ruimtelijk juridische context, de planningscontext (afgeronde en lopende ruimtelijke beleidsplannen of plannen met ruimtelijke impact) en de lopende initiatieven met betrekking tot het plangebied van de Kempense Meren, en die – mogelijks- relevant zijn ten aanzien van de opmaak van een kaderplan voor de regio.

De regio bevat het ruimere gebied van de Kempense Meren, gelegen in het oosten van de provincie Antwerpen op de grens met Limburg en Nederland. Het onderzoeksgebied situeert zich in grote lijnen tussen de nucleaire zone (in het westen) en Blauwe Kei (in het oosten), de Abdij van Postel (in het noorden) en Keiheuvel (in het zuiden). Het onderzoeksgebied beslaat daardoor delen van de gemeente Retie, Dessel, Mol, Balen en Lommel (provincie Limburg). Binnen dit kaderplan zal de provincie echter geen uitspraken doen op het grondgebied van Lommel omdat dit niet tot haar bevoegdheid behoort. Delen van de gemeente Lommel worden wel mee in het onderzoeksgebied opgenomen omdat deze inherent onderdeel uitmaken van de regio Kempense Meren.

Volgende aspecten komen aan bod:

- Ruimtelijk - Juridisch bestemmingen (gewestplan, Bijzondere Plannen van Aanleg - BPA's en Ruimtelijke Uitvoeringsplannen - RUP's)
- Speciale beschermingszones (SBZ)- en gebieden van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN)
- Beschermingen
- Structuurplannen
- Ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos regio Neteland
- VLM – inrichtingsplannen Keiheuvel
- Lopende initiatieven

5 Ruimtelijk juridische bestemmingen

5.1 Gewestplan

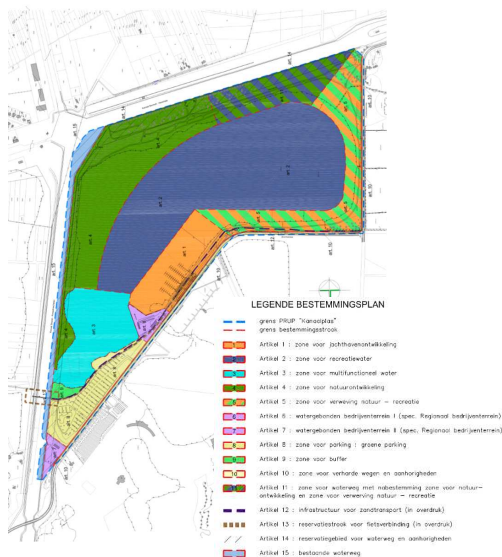
Waar het gewestplan vervangen werd door RUP of BPA werd deze perimeter weergegeven via grijs vlak. De meest relevante voor het kaderplan Kempense Meren werden met een blauw nummer aangeduid en zijn besproken onder paragraaf 2.2.

Het gewestplan wordt hier ter informatieve titel meegegeven. In de specifieke deelonderzoeken zal dieper ingezoomd worden op de verschillende bestemmingen die relevant zijn voor het planproces.

5.2 RUP's en BPA's

De perimeters van de RUP's en BPA's zijn aangeduid via grijze vlakken op de hoger weergegeven gewestplankaart. De belangrijkste voor het kaderplan Kempense Meren zijn op deze kaart aangeduid met blauw nummer en in onderstaand met verwijzing naar dit nummer besproken.

5.2.1 PRUP Kanaalplas (1)

(07/12/2006) Het PRUP vervangt het gewestplan en heft delen van het BPA Rauw (zie verder) op.

Het PRUP legt voor de kanaalplas vier grote bestemmingen vast.

- Er is het zuidoostelijk recreatiegebied met jachthaven, aanpalend recreatiewater en zone voor verweving natuur en recreatie.
- Er zijn de bedrijventerreinen (overslaginstallatie Sibelco en verkoophaven) in het westen met aanpalend het multifunctioneel water en het kanaal.
- Er zijn de natuurontwikkelingen in het noorden, westen en oosten van het plangebied met bestemmingen voor natuurontwikkeling en –verweving.

De tweede parking voor het Zilvermeer, zoals vastgelegd in het BPA Rauw, wordt overgenomen en beperkt verruimd. Daarnaast wordt voorzien in de mogelijkheid om een tweede toegang tot het kanaal aan te leggen (Kanaal Bocholt-Herentals in noordoosten), in de realisatie van een langzaam verkeersverbinding over het kanaal Dessel-Kwaadmechelen en legt het de infrastructuurmogelijkheden voor zandtransport vast.

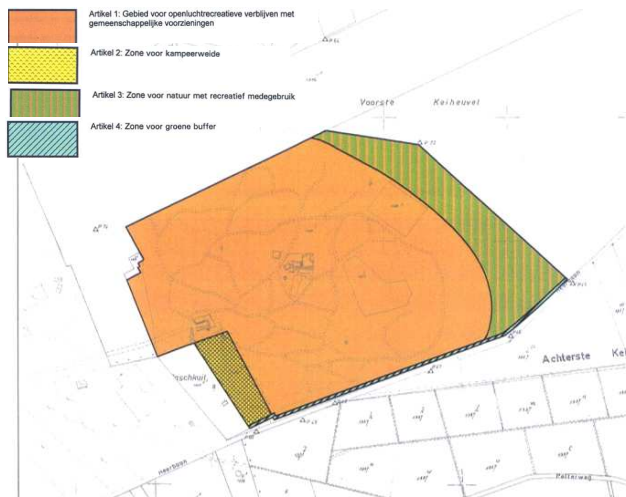

5.2.2 PRUP Zilverstrand (2)

(MB 22/01/2003) Het PRUP voorziet in een bestendiging van het bestaande verblijfsrecreatiepark Zilverstrand en in een afstemming met het noordelijk gelegen natuur natuurreservaat Meergoor-Buitengoor (oplossing voor de zonevreemde bungalows). Het PRUP voorziet daarom in gedeeltelijke opheffing van het BPA Rauw om aan bestaande zonevreemde delen van de camping een uitdoofbeleid te koppelen (op korte termijn – 4 jaar voor delen die diep insnijden en op MLT – 15 jaar voor delen die minder diep insnijden). Tegelijkertijd voorziet het PRUP in een omzetting van dieper indringende zone voor verblijfsrecreatie naar zone voor natuurreservaat.

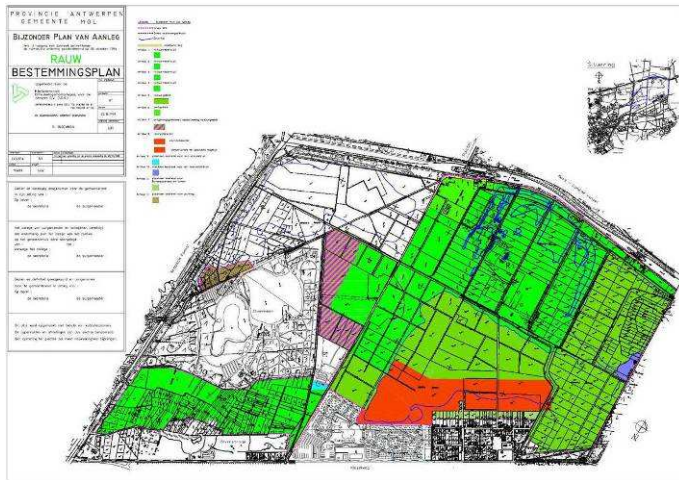
5.2.3 PRUP GT Keiheuvel te Balen (3)

Dit PRUP werd opgesteld naar aanleiding van het statuut van de terreinen voor openluchtrecreatieve verblijven waarbij de geheel of gedeeltelijke zonevreemdheid wordt opgelost. Het werd goedgekeurd door besluit van de Vlaamse regering van 5 juli 2002.

De gemeentelijk camping bevond zich in een zone voor dagrecreatie. In het PRUP werd bij de herbestemming naar zone voor openluchtrecreatieve verblijven rekening gehouden met de overgang naar het naastliggende stuifzandcomplex.

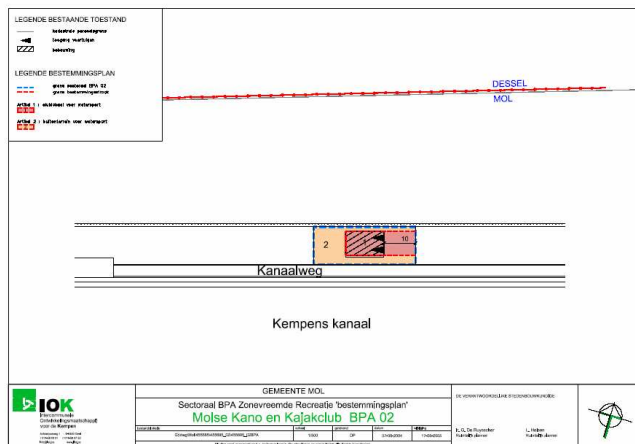
5.2.4 BPA Mol-Rauw (4)

MB 22/11/2000

Het BPA voert enerzijds een verfijning door van de bestaande bestemmingen van het gewestplan en anderzijds een aanpassing in kader van een globale visie voor de omgeving van Rauw. Zo worden de bestaande groene bestemmingen verder verfijnd (natuurgebied Rauw en de Maat). De natuurwaarde wordt versterkt door de stortvijver een nabestemming natuur te geven. Ook de stortplaats zelf krijgt de bestemming natuur. De zone aansluitend bij Sunparks en de kern Rauw wordt herbevestigd als zone voor recreatie. De zone voor verblijfsrecreatie, aansluitend bij de kern Rauw, wordt herbestemd als tuinzone. Daarnaast voorziet het BPA in een aantal locaties waar recreatieve knooppunten kunnen ontwikkeld worden: zo legt ze een zone voor een ecocentrum vast (ecocentrum de Goren) en voor een museumcentrum (Quartz en Kristallijn). Tenslotte bestendigt het BPA de tweede parking van het provinciaal domein Zilvermeer.

5.2.5 Sectoraal BPA Zonevreemde recreatie – deelplan 2 Molse Kano en Kajakclub (Mokka) (5)

MB 26/09/2006

Het BPA heeft tot doel om de zonevreemde infrastructuur langs het kanaal, gelegen in natuurgebied, zone-eigen te maken. Het BPA legt de ontwikkelingsmogelijkheden voor het clublokaal en de bijhorende buitenterreinen vast.

5.2.6 BPA Toeristentoren Dessel (6)

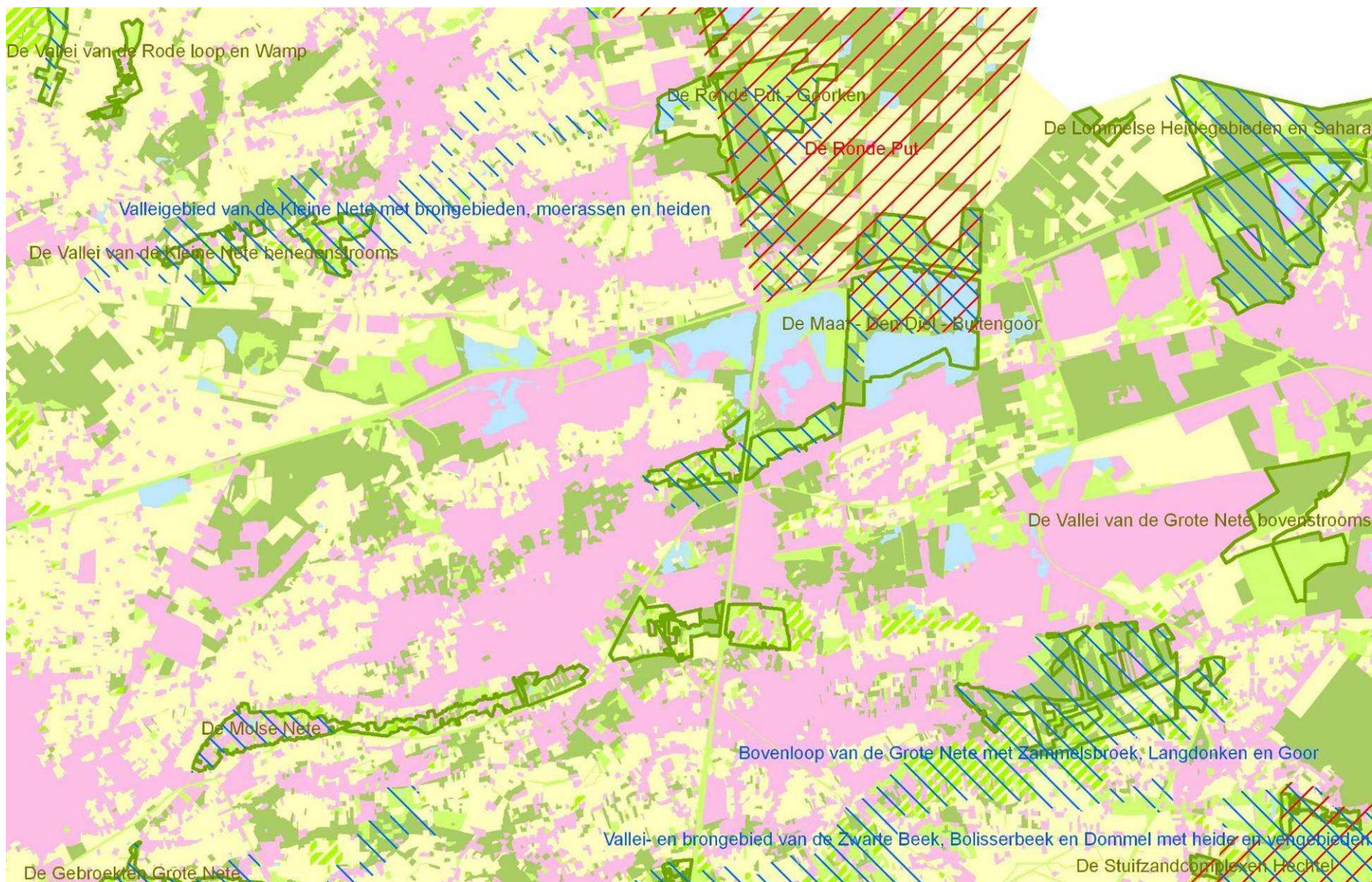
MB 29/08/2005

Het BPA voorziet in een wijziging van de bestemming zone voor buffer volgens het gewestplan om een toeristische toren met ondersteunende infrastructuur (o.a. parking) te kunnen realiseren aan het knooppunt van de kanalen.

5.2.7 BPA Keiheuvel Balen (7)

Het BPA de Keiheuvel nr. 12 (goedgekeurd MB, 4.5.99) wijzigt een deel van het recreatiegebied naar natuur, natuurreserveaat Keiheuvel. Het betreft hier het zuidoostelijke deel van het gebied, naast de camping gelegen.

6 Juridische elementen vanuit natuur

Volgende afbakeningen liggen binnen de perimeter van de strategische ruimte.

In huidig document wordt geen omschrijving gegeven van de kenmerken van de habitats of VEN. In de specifieke deelonderzoeken en daar waar relevant voor het onderzoek zal hierop verder ingegaan worden.

6.1 Habitatrichtlijn (SBZ-H)

(Europese Richtlijn 92/43/EEG van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna)

Deze gebieden bevatten zowel maatregelen inzake gebiedsbescherming als inzake soortbescherming. (**Blauwe arcering**)

- BE2100026 Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en heiden
- BE2100040 Bovenloop van de Grote Nete met Zammelsbroek, Langdonken en Goor

6.2 Vogelrichtlijn (SBZ-V)

(Europese Richtlijn 79/409/EEG van 2 april 1979 inzake behoud van het vogelbestand)

De vogelrichtlijngebieden leggen, bovenop de bescherming die in principe aan alle inheemse vogelsoorten wordt verleend, bijkomende beschermingsmaatregelen voor de bijzonder te beschermen soorten die in een bijlage aan de Europese richtlijn worden opgenomen en aan de geregeld voorkomende trekvogels. (**Rode arcering**)

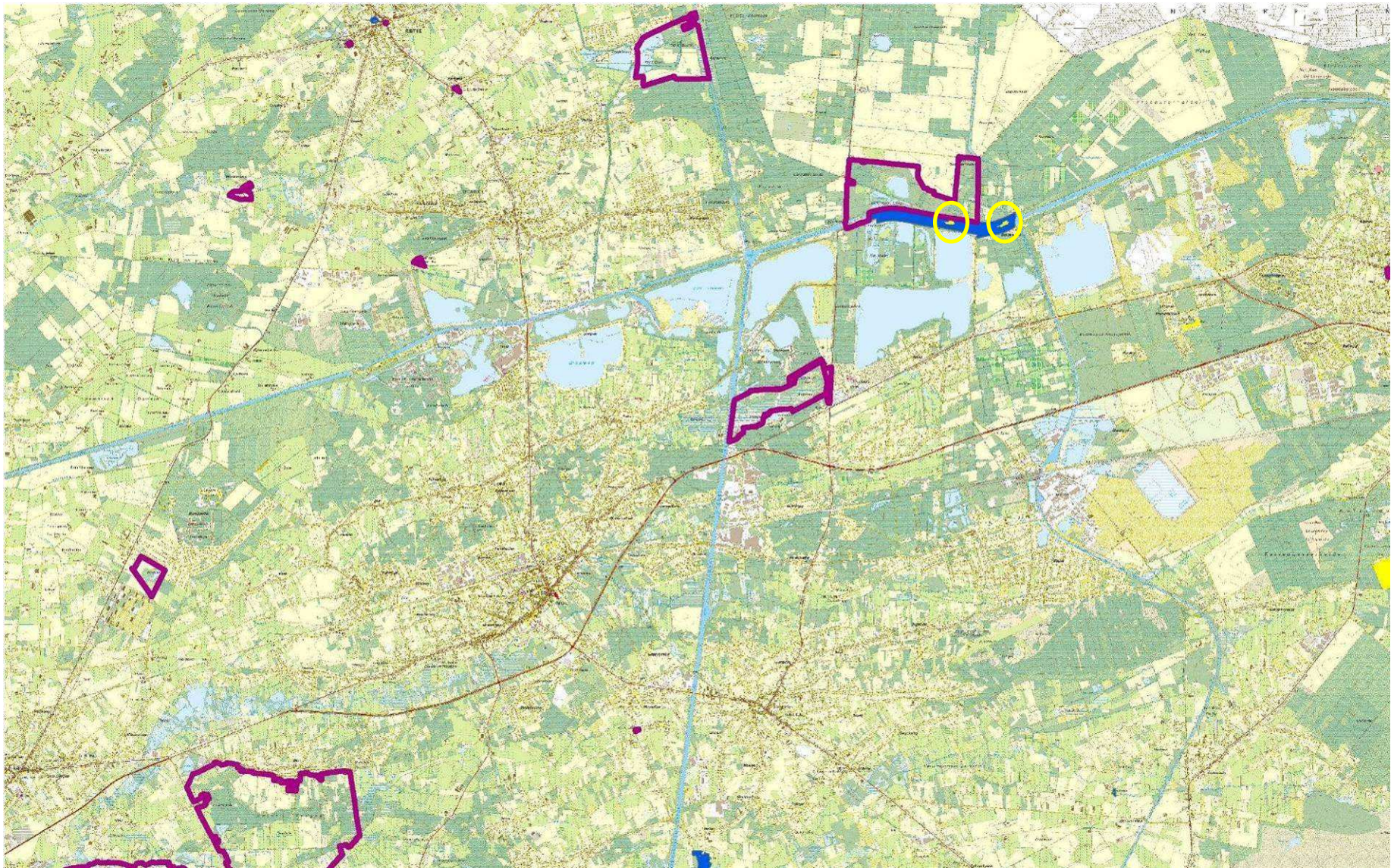
- BE2101639 De Ronde Put

6.3 VEN

Het Vlaams Ecologisch Netwerk is een samenhangend en georganiseerd geheel van gebieden van de open ruimte waarin een specifiek beleid inzake het natuurbehoud wordt gevoerd. Dit beleid is gebaseerd op de kenmerken en elementen van het natuurlijk milieu, de onderlinge samenhang tussen de gebieden van de open ruimte en de aanwezige en potentiële natuurwaarden (natuurdecreet art. 17§1) (**Groene omlijning**)

- 313 De Vallei van de Kleine Nete benedenstrooms
- 314 De Ronde Put – Goorke
- 324 Den Maat – Den Diel – Buitengoor
- 345 De Vallei van de Grote Nete bovenstrooms

7 Juridische elementen vanuit onroerend erfgoed

Volgende beschermingen hebben relevantie voor het kaderplan binnen de strategische ruimte.

7.1 Beschermd landschappen

Een landschap is een begrensde grondoppervlakte met een geringe dichtheid van bebouwing en een onderlinge samenhang waarvan de verschijningsvorm en de samenhang het resultaat zijn van natuurlijke processen en van maatschappelijke ontwikkelingen.

Een landschap, dat van algemeen belang is wegens zijn natuurwetenschappelijke, historische, esthetische of sociaal-culturele waarde, kan worden beschermd met inbegrip van een overgangszone die deze waarden van het landschap ondersteunt. (**Paarse omlijning**)

- Hoeve 'De Boeretang' met omwalling
- Het Goor
- De bossen en de plassen van Den Diel aan het Kempisch Kanaal met sluis nr. 3 en de Bailybrug
- Postelsesteenweg : laagveengebied gelegen tussen het Zilvermeer en het Zilverstrand

7.2 Beschermd monumenten

Een onroerend goed, werk van de mens of van de natuur of van beide samen, dat van algemeen belang is omwille van zijn artistieke, wetenschappelijke, historische, volkskundige, industrieel-archeologische of andere sociaal-culturele waarde, met inbegrip van de cultuurgoederen die er integrerend deel van uitmaken, inzonderheid de bijhorende uitrusting en de decoratieve elementen die bij koninklijk besluit beschermd zijn. (**Gele polygoon -omlijnd**)

- 2 sluizen gelegen op het kanaal Bochelt-Herentals (sluis nr.1 ter hoogte van de "Blauwe Kei") (sluis nr.2 ter hoogte van "De Maat")

7.3 Beschermd stads- en dorpsgezichten

Een groepering van één of meer monumenten en/of onroerende goederen met omgevende bestanddelen, zoals onder meer beplantingen, omheiningen, waterlopen, bruggen, wegen, straten en pleinen, die vanwege haar artistieke, wetenschappelijke, historische, volkskundige, industrieel-archeologische of andere sociaal-culturele waarde van algemeen belang is en die bij koninklijk besluit beschermd zijn.

De directe, er onmiddellijk mee verbonden visuele omgeving van een monument, die door haar beeldbepalend karakter de intrinsieke waarde van het monument tot zijn recht doet komen dan wel door haar fysische eigenschappen de instandhouding en het onderhoud van het monument kan waarborgen en die bij koninklijk besluit beschermd zijn. (**Blauwe polygoon**)

- Kanaalstrook van het kanaal Bochelt-Herentals met sluis nr.1 te Lommel en sluis nr.2 te Mol

7.4 Ankerplaatsen en Erfgoedlandschappen

Erfgoedlandschappen zijn gebaseerd op de ankerplaatsen, de meest waardevolle landschappen van Vlaanderen, waarin een geheel van verschillende erfgoedelementen (naast landschappelijke ook monumentale of archeologische) voorkomt. De ankerplaatsen werden geïnventariseerd in de landschapsatlas.

De aanduiding van ankerplaatsen gebeurt in 2 stappen: een voorlopige en een definitieve aanduiding. De aanduiding van ankerplaatsen op zich heeft geen rechtsgevolgen voor de burger. Na de definitieve aanduiding geldt voor de administratieve overheden de zorgplicht. (art.26 en art.29 van het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg.

Volgend gebied wordt aangeduid als ankerplaats:

- Abdij van Postel en de Ronde Put te Mol en Retie

8 Structuurplannen

8.1 Vlaanderen (Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen – RSV)

(Officieus gecoördineerde versie conform het besluit van de Vlaamse regering van 23 september 1997 en 12 december 2003)

Ontwikkelingsmogelijkheden voor toeristisch-recreatieve infrastructuur in het buitengebied

Indien men de structuurbepalende functies van het buitengebied wil vrijwaren, kan de toeristisch-recreatieve infrastructuur er slechts op een specifieke manier aanwezig zijn. De aard en het type van de infrastructuur zelf zijn hierbij van belang. De ontwikkelingsmogelijkheden van de toeristisch-recreatieve infrastructuur zullen immers worden bepaald door de positie ervan binnen en de impact ervan op de natuurlijke en de agrarische structuur. Teneinde de impact van bepaalde toeristisch-recreatieve infrastructuren ten opzichte van het buitengebied te kunnen inschatten, wordt er op basis van de categorieën 'toerisme en recreatie' en de subcategorieën 'verblijf' en 'dag' een onderscheid gemaakt tussen hoogdynamische en laagdynamische toeristisch-recreatieve infrastructuur. Dit onderscheid geeft de relatie aan die er bestaat tussen de toeristisch-recreatieve infrastructuur in kwestie en de omliggende onderdelen van het buitengebied en spreekt zich in die zin uit over de belasting van deze laatste in functie van haar draagkracht.

Onder hoogdynamische toeristisch-recreatieve infrastructuur wordt die infrastructuur verstaan die omwille van haar intrinsieke aard, in haar onmiddellijke omgeving sterke veranderingen en dynamiek teweegbrengt in de wijze van functioneren van de bestaande ruimtelijke en sociaaleconomische structuur en daardoor in belangrijke mate het bestaande ruimtegebruik wijzigt (bijvoorbeeld door een sterk geconcentreerd voorzieningspakket of één grote voorziening op één plaats, door de aanwezigheid van een grote groep mensen per oppervlakte-eenheid...).

Laagdynamische toeristisch-recreatieve infrastructuur daarentegen, betreft infrastructuur die omwille van haar intrinsieke aard, in haar onmiddellijke omgeving eerder beperkte veranderingen teweegbrengt in de bestaande ruimtelijke en sociaaleconomische structuur en in het bestaande ruimtegebruik.

Wat betreft bestaande hoogdynamische toeristisch-recreatieve infrastructuur en de wildgroei van hinderlijke vormen van sport en recreatie (lawaai) in het buitengebied, gelden strikte locatie- en uitbreidingsvoorwaarden én moet de bestaande infrastructuur gelegen zijn in een gebied wat in provinciale en gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen aangeduid wordt als toeristisch-recreatief knooppunt of netwerk van toeristisch-recreatief belang.

Nieuwe hoogdynamische toeristisch-recreatieve infrastructuur is slechts onder strikte voorwaarden mogelijk in het buitengebied. Nieuwe hoogdynamische infrastructuur in het buitengebied kan ingeplant worden, binnen de specifieke randvoorwaarden gesteld door de structuurbepalende functies natuur, bos, landbouw én wanneer de beoogde infrastructuur gelegen is in een gebied wat in provinciale en gemeentelijke structuurplannen aangeduid wordt als zone van primair toeristisch belang. De lokalisatie van bijkomende hoogdynamische toeristisch-recreatieve infrastructuur kan onderzocht worden in de voor natuur, landbouw en bos belangrijke gebieden op voorwaarde dat:

- de reële behoefte aan de hoogdynamische toeristisch-recreatieve infrastructuur in een ruime omgeving (in het stedelijk netwerk, in het stedelijk gebied, ...) aangetoond wordt;
- de schaal van de hoogdynamische toeristisch-recreatieve infrastructuur aansluit bij de schaal van het landschap;
- de hoogdynamische toeristisch-recreatieve infrastructuur een ruimtelijke meerwaarde betekent voor de natuurfunctie, de landbouwfunctie en/of de bosfunctie;
- de hoogdynamische toeristisch-recreatieve infrastructuur de structuur en de functie van de structuurbepalende component niet aantast op gewestelijk niveau.

Het is de bedoeling de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied te garanderen, zonder het functioneren van de structuurbepalende functies van het buitengebied, landbouw, natuur, bos, en wonen en werken aan te tasten. Op deze wijze blijft het buitengebied gevrijwaard voor haar structuurbepalende functies en wordt de versnippering door bebouwing en toeristisch-recreatieve infrastructuren tegengegaan. Een aantal verzorgende activiteiten, zoals bijvoorbeeld een kwaliteitsvol logiesaanbod, wordt hierbij het best geconcentreerd in de kernen van het buitengebied.

Hoogdynamische infrastructuur volgens RSV

Volgens definitie RSV (p.415 en 550)

Onder hoogdynamische toeristisch-recreatieve infrastructuur wordt die infrastructuur verstaan die, omwille van haar intrinsieke aard, in haar onmiddellijke omgeving sterke veranderingen en dynamiek teweegbrengt in de wijze van functioneren van de bestaande ruimtelijke en sociaaleconomische structuur en daardoor in belangrijke mate het ruimtegebruik wijzigt.

Hoog- en laagdynamische infrastructuur wordt gebruikt in tegenstelling tot de gangbare opdeling intensieve en extensieve recreatie, die vooral vanuit de aard van de infrastructuur zelf vertrekt. Dit betekent dat naargelang van de aard en de inrichting van de infrastructuur van de toeristisch-recreatieve activiteiten zelf, een bepaalde infrastructuur op de ene plaats laag- en op de andere plaats eerder hoogdynamisch kan genoemd worden. Het is onmogelijk algemeen geldende kwantitatieve normen te definiëren die het onderscheid maken tussen hoog- en laagdynamische toeristisch-recreatieve infrastructuur.

Ten aanzien van de huidige studie zal dus in overleg met de andere sectoren die dezelfde ruimte claimen of aanpalende ruimte claimen moeten nagegaan worden in welke mate de voorgestelde toeristisch-recreatieve ontwikkelingen binnen de toeristisch-recreatieve knooppunten als laag-dynamisch of hoogdynamisch te beschouwen zijn ten opzichte van de andere sectoren.

Natuurverweving volgens RSV

Ook het begrip natuurverweving wordt onder de loep genomen, immers in het afbakeningsproces van het buitengebied voor het Neteland wordt voor het Zilvermeer en de kanaalplas een overdruk natuurverweving voorzien.

Volgens omschrijving RSV (p. 387) volgens eigen interpretatie aangepast in functie van Zilvermeer en Kanaalplas:

Een natuurverwevingsgebied is een aaneengesloten gebied

- Waar de functies landbouw, bos, natuur nevensgeschikt zijn en andere functies ondergeschikt zijn en waar landbouw, bos en natuur gedifferentieerd voorkomen
- Waar ook in de toekomst voor verweving wordt gekozen
- Waar een duurzame instandhouding van specifieke ecotopen kan worden gegarandeerd
- De verweving houdt in dat elke functie behouden kan worden zonder andere functies te verdringen of door de andere functies verdrongen te worden.

Naargelang het schaalniveau waarop de natuurverwevingsgebieden worden bekeken, komen de individuele functies meer onderscheiden voor. Zo zijn er typische natuurverwevingsgebieden waar de meerwaarde van de verweving juist bepaald wordt door de ruimtelijke samenhang.

In natuurverwevingsgebieden is het beleid gericht op de ruimtelijke ondersteuning van de verweving tussen (in het geval van Zilvermeer de functies natuur, bos en recreatie en (in geval van de Kanaalplas) de functies natuur, recreatie en economie. De ruimtelijke ondersteuning houdt ruimtelijke voorwaarden in voor het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de aanwezige en gewenste ecotopen. Verder dienen de ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden van de met de aanwezige en gewenste ecotopen verzoenbare activiteiten ruimtelijk ondersteund te worden. Dit betekent concreet het behoud en de versterking van:

- Het niet bebouwd karakter
- Het kenmerkend abiotisch milieu (reliëf, microreliëf en hydrografisch patroon)
- Het kenmerkend biotisch milieu
- De kenmerkende ruimtelijke relaties tussen een waterloop en de omgevende vallei

Rekening houdend met de huidige bestemmingen en functies van het gebied en de randvoorwaarde dat provinciale RUP's kunnen behouden blijven, zal het hier gaan over een verweving tussen recreatie en natuur en bos (voor het Zilvermeer) en recreatie, economie en natuur (voor de Kanaalplas). De verschillende functies dienen aldus binnen deze gebieden behouden te blijven en op gelijkwaardige basis ontwikkeld te worden. Dit houdt in dat recreatie verder kan ontwikkeld worden maar dat dit in relatie zal moeten gebeuren met natuur en bosontwikkeling. (zie ook hoger bij omschrijving hoogdynamische recreatie).

Voor de kanaalplas werd al een evenwichtsoefening gedaan om de verschillende functies op elkaar af te stemmen. Deze oefening werd verankerd in een PRUP. Voor het Zilvermeer werd in het verleden als een structuurvisie opgemaakt. Nagegaan moet worden of deze visie in overeenstemming is met de huidige planningscontext en of een bijgestuurde structuurvisie voor het Zilvermeer moet worden verankerd in een PRUP.

Opmerkelijk is het feit dat een onbebouwd karakter moeilijk verenigbaar is met de ontwikkeling van een toeristisch-recreatief knooppunt en dat dit aanleiding geeft tot verdere verfijning van wat het verwevingsgebied net inhoudt.

Ontwikkelingsmogelijkheden voor ontginningsgebieden

Voor de ontginningsgebieden wordt voorzien in de opmaak van gebiedsgerichte visie voor het gebied waar de ontginningen plaatsvinden en waar de toekomstige ontginningen zouden plaatsvinden. Dit gebeurt in overleg met alle betrokken overheidssectoren en wordt gekaderd in het ruimtelijk beleid voor het gebied. Doordat de ontginningen tijdelijke activiteiten zijn, zijn ze ondergeschikt aan de structuurbepalende functies van het buitengebied.

Volgende principes met betrekking tot de nabestemming en herinrichting worden vooropgesteld:

- het afwegen van de nabestemming in functie van de nabestemming van de ontginningsgebieden binnen dezelfde delfstoffzone
- het afstemmen van de nabestemmings- en herinrichtingsmogelijkheden op de bestaande natuurlijke en agrarische structuur
- het onderling afstemmen van de diepte en de oppervlakte van de ontginningsactiviteiten en de nabestemming
- het minstens behouden of ontwikkelen van de natuur- en landschapswaarde bij elke nabestemming

Er wordt een gefaseerde ontwikkeling vooropgesteld met een onmiddellijk uitvoering van de nabestemming, die ingepast wordt in het ruimtelijk beleid voor het gebied. Het nabestemmen en herinrichten van ontginningsgebieden zijn te beschouwen als middelen of instrumenten om de ruimte te structureren, met als doel de structuurbepalende functies te versterken en zodoende een landschap met ruimtelijke kwaliteit te realiseren. Naast natuur kunnen natte ontginningen worden ingericht als gebied voor intensieve oeverrecreatie, watersport, extensieve recreatie, wonen aan de waterkant of (drink)waterspaarbekken.

Rond de keuze van locaties (voor nieuwe ontginningen) worden volgende uitgangspunten vooropgesteld:

- het tijdig afstemmen van de keuze van de locatie op het beleid van de andere overheidssectoren van het buitengebied
- het afstemmen van de locatiekeuze voor nieuwe ontginningen op de nabestemmingsmogelijkheden en dus op de ruimtelijke potenties van het gebied.
- het onderzoeken van ontginningen in de voor natuur, landbouw en bos belangrijke gebieden op voorwaarde dat:
  - ze na ontginning structuurondersteunend of structuurversterkend kunnen zijn

- de reële behoefte aan het delfstoftype kan aangetoond worden (= behoefte waarbij rekening wordt gehouden met de exclusiviteitwaarde, de vervangbaarheid en de zuinigheid en doelmatigheid in gebruik van het delfstoftype);
- de schaal van de ontginning aansluit bij de schaal van het landschap
- de omvang van de ontginning voldoende mogelijkheden en garanties biedt met betrekking tot de realisatie van een gepaste nabestemming
- de omvang van de ontginning de structuur en de functie van de structuurbepalende component niet aantast
- het mobiliteitsprofiel van de locatie (bereikbaarheid, ontsluiting...) afgestemd op het bereikbaarheidsprofiel van de ontginningsactiviteit (type vervoerswijze, aantal, frequentie...)

8.2 Provincie Antwerpen (Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan Antwerpen - RSPA)

(BVIR 10 juli 2001)

Toeristisch-recreatief netwerk 'Kempen'

Het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen verwijst naar een netwerk Kempen. Het gebied **Kempen** dat de provincie selecteert als toeristisch-recreatief netwerk, is beperkter van omvang en specifiek te duiden. De deelruimten 'Kempische as', 'het Turnhoutse' en 'Kleine Nete' zijn er de voornaamste elementen van. Het netwerk loopt verder op het grondgebied van de provincie Limburg en - zij het beperkt - van Vlaams-Brabant. Een uitwerking van het ontwikkelingsperspectief gebeurt in samenwerking met de aangrenzende provincies, met de gemeenten en met de betrokken sectoren.

De (delen van) gemeenten die tot dit netwerk behoren zijn: Arendonk, Balen, Beerse, Dessel, Geel, Herentals, Kasterlee, Laakdal, Lille, Meerhout, Mol, Olen, Oud-Turnhout, Retie, Turnhout, Vorselaar, Vosselaar en Westerlo.

De uitbouw van de verblijfsmogelijkheden moet selectief en kwalitatief zijn. Door meer verschillende kleinschalige verblijfsmogelijkheden te promoten wordt binnen het netwerk een grotere spreiding van logiesmogelijkheden verkregen. Vooral de omgeving rond Mol is goed voorzien van zwemmogelijkheden. Vijvers kunnen worden uitgerust voor bijkomende recreatieve doeleinden. De rivieren en kanalen zijn lineaire assen voor waterrecreatie.

Het cultuurhistorisch erfgoed speelt een ondersteunende rol in het netwerk. Turnhout is de belangrijkste stad in het gebied met een belangrijke complementariteit met de Brabantse steden in Nederland.

Binnen het netwerk Kempen situeren zich de meeste bestaande attractiepunten (Bobbejaanland, Zilvermeer, Sunparks, Lilse Bergen, Keiheuvel). Deze punten worden geselecteerd als toeristisch-recreatieve knooppunten. De knooppunten zijn verbonden met het verbindend openbaar vervoersstelsel met behulp van het ontsluitend net.

Toeristisch-recreatieve knooppunten

Volgens omschrijving richtinggevend deel RSPA (p. 217)

Toeristisch-recreatieve knooppunten ondersteunen de toeristisch-recreatieve netwerken. Zij zijn aantrekkingsgebieden met hoogdynamische infrastructuur van Vlaams of provinciaal niveau. De toeristisch-recreatieve knooppunten zijn verbonden met het verbindend net via het ontsluitend net. Alleen de provincie kan voor de knooppunten ruimtelijke uitvoeringsplannen opmaken waarin een specifiek ruimtelijk ontwikkelingsperspectief (bijvoorbeeld herstructurering, kwaliteitsverbetering of uitbreiding) wordt vastgelegd. Het hiervoor besproken overlegorgaan kan bijdragen tot de opmaak van zo'n ontwikkelingsperspectief.

Een eerste groep knooppunten bestaat uit **toeristisch-recreatieve knooppunten**. De provincie beschouwt de knooppunten met minimaal 100.000 getelde bezoekers per jaar als hoogdynamisch. Onderstaande lijst bevat de knooppunten waarvan de provincie het hoogdynamisch karakter reeds vandaag wil vastleggen en die relevant zijn voor het onderzoeksgebied:

- 11. provinciaal domein Zilvermeer te Mol;
- 12. Sunparks Kempense Meren te Mol;
- 13. Keiheuvel in Balen;
- 14. Olmense Zoo te Balen.

Vanuit het bovenvermeld overlegorgaan kunnen eventueel nieuwe knooppunten worden aangeduid. In de lijst is geen onderscheid gemaakt naar elementen van Vlaams en provinciaal niveau. De uitspraken in het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen en de betrokkenheid van het Vlaams gewest bij het overlegorgaan moeten mogelijk maken een taakverdeling en onderlinge afstemming te organiseren.

Als specifieke verblijfsknooppunten zijn de grootste **terreinen met openluchtrecreatieve verblijven** van de provincie Antwerpen geselecteerd met meer dan 100.000 overnachtingen en die relevant zijn voor het onderzoeksgebied:

- a) Zilvermeer te Mol;
- e) Zilverstrand te Mol;
- g) Kempense meren te Mol (Sunparks)

Gebieden van primair toeristisch-recreatief belang

Gebieden van primair toeristisch-recreatief belang zijn de stedelijke gebieden en specifiek aangeduide gebieden binnen de netwerken. In deze gebieden zijn uitbreiding en inplanting van nieuwe hoogdynamische infrastructuur mogelijk. Bezoekersgenererende activiteiten vinden zoveel mogelijk plaats in en aansluitend bij een stedelijk gebied. De provincie maakt geïntegreerde gebiedsgerichte strategische plannen op in samenwerking met de betrokken sectoren en gemeentebesturen. De plannen werken een visie, een ruimtelijk concept en mogelijke maatregelen voor de gebieden uit. Ook bij de afbakening van de stedelijke gebieden wordt een ontwikkelingsperspectief voor hoogdynamische infrastructuur uitgewerkt.

Een aaneengesloten gebied met gedeelten van de gemeenten Retie, Dessel, Mol en Balen is van primair toeristisch-recreatief belang en relevant voor het onderzoeksgebied.

Strategische rustgebieden

In strategische rustgebieden geldt het principe van beperkt recreatief medegebruik. Uitbouw of inplanting van hoogdynamische toeristisch-recreatieve infrastructuur kan niet. Wel is kwaliteitsverbetering van bestaande infrastructuren mogelijk. De rustgebieden zijn vooral nodig om een tegengewicht te vormen voor de gebieden van primair toeristisch-recreatief belang en om de belangrijke natuurlijke of landschappelijke waarden te beschermen. Een uitwerking van deze beleidscategorie kan gebeuren middels een afbakeningsplan. Er kunnen eventueel locaties worden aangeduid waar een beperkte inplanting mogelijk is van ondersteunende infrastructuur voor recreatie en toerisme. Binnen een vast te leggen procedure moet de afweging gebeuren over de aard en de inplanting van dergelijke infrastructuren (voor bijvoorbeeld onthaal en educatie).

De strategische rustgebieden zijn grotere gebieden met een minimum aan infrastructuur. Het recreatief medegebruik kan worden gestuurd door slechts een enkele doorgang of toegang te realiseren. Watertoerisme is mogelijk indien de uitrusting beperkt blijft tot laagdynamische infrastructuur. De inrichting van het gebied belemmert op deze wijze een massaal gebruik.

De omgeving van Postel met grote boscomplexen is relevant voor het onderzoeksgebied.

Gebundeld netwerk

Het gebundeld netwerk is een geheel van gebundelde routes voor recreatieve lange afstandsbewegingen. De schaal van de voorzieningen in de geselecteerde transferia overstijgt het gemeentelijk niveau.

Bij vele van de bewegingen in het netwerk vallen vertrek- en eindpunt samen of gebruikt men verkorte routes om terug op het vertrekpunt te geraken. De activiteiten (fiets, wandel, paard enz.) binnen de bundels bepalen de verschillende snelheden, de benodigde verhardingen en de inrichting.

De plaatselijke fiets-, wandel-, auto- of ruiterroutes zijn optimaal van elkaar te scheiden. Er wordt maximaal gebruik gemaakt van de kanalen, rivieren en oude spoorwegen. De verdeling van de verschillende gebruikers kan langs weerszijden van een kanaal gebeuren of op verschillende niveaus van een dijk. De netwerkbewegingen te water zijn mogelijk op de secundaire waterwegen en op de natuurlijke waterlopen.

De verschillende kanalen zijn relevant voor het onderzoeksgebied.

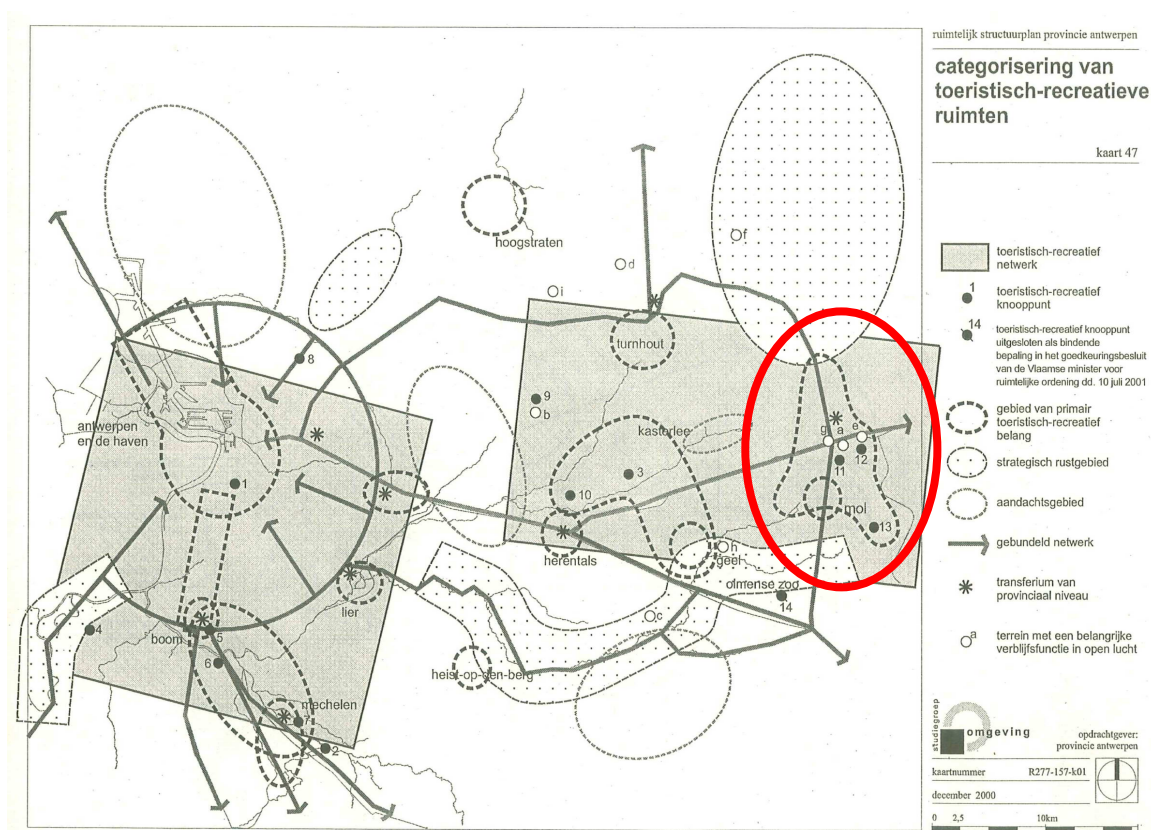
Transferia

De stedelijke gebieden in de provincie Antwerpen zijn transferia in de toeristisch-recreatieve structuur. Daarnaast zijn voor de lange afstandsbewegingen specifieke toeristisch-recreatieve transferia vereist. Dit zijn knooppunten, gelegen langsheen onderdelen van het gebundeld

netwerk, waar verschillende toeristisch-recreatieve elementen of routes samenkomen en waar specifieke netwerkondersteunende infrastructuur aan kan worden gekoppeld: horeca, kleinschalige verblijfsvormen, stallingen, aanlegsteigers, sanitaire voorzieningen, infodiensten, parkeerplaatsen of bijvoorbeeld aanknopingspunten voor openbaar vervoer. Op gemeentelijk vlak kunnen (meer beperkte) toeristisch-recreatieve transferia worden aangeduid op knooppunten tussen routes en in de buurt van attractiepolen.

De toeristisch-recreatieve transferia van provinciaal belang zijn te vinden op plaatsen waar onderdelen van de bundels elkaar kruisen en waar de bereikbaarheid goed is. Relevant voor het onderzoeksgebied is de aanduiding van een transferia nabij Mol.

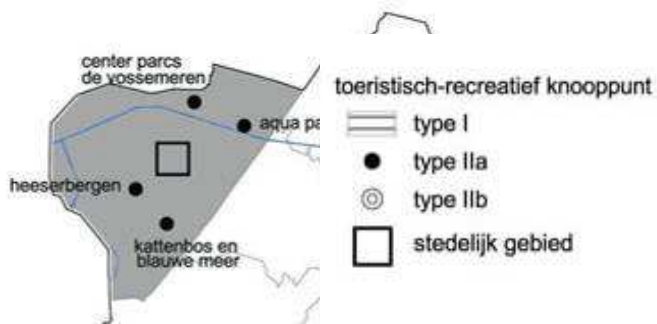
8.3 Provincie Limburg (Provinciaal ruimtelijk Structuurplan Provincie Limburg – PRSL)

(BVIR 12 februari 2003)

Kempense kanalen als drager en overgangsgebied

De lijninfrastructuur van de Kempense kanalen vormt een belangrijke overgangszone tussen een open ruimte gebied met verweving van toerisme, landbouw en natuur op provinciaal niveau en een snoer van toeristisch-recreatieve rustgebieden.

De Kempense kanalen worden ingeschakeld in een grensoverschrijdend waternetwerk voor toervaart met het zuiden van Nederland. Daarvoor worden passantenhavens en halteplaatsen aangelegd. Langs het kanaal Bocholt Herentals ligt een belangrijke toeristisch-recreatieve infrastructuur, zoals het vakantiepark Center Parcs De Vossemeren en het kampeerverblijfspark Aqua Paradiso (Lommel), gekoppeld aan de waterplassen. Langsheen de Zuid-Willemsvaart neemt het jeugdverblijfstoerisme een bijzondere plaats in. De steilrand van het Kempens Plateau ligt evenwijdig aan dat kanaal.

Toeristisch-recreatieve pool

Het toeristisch-recreatief aanbod van provinciaal belang wordt geclusterd in toeristisch-recreatieve polen. Door de selectie van die polen wenst de provincie toeristisch-recreatieve ontwikkelingen in een beperkt aantal punten, afhankelijk van de visie op een toeristisch-recreatief gebied, te concentreren. In zo'n pool kan toerisme reeds een belangrijke gebruiker zijn en bepaalt de toeristisch-recreatieve visie ook de ruimtelijke ontwikkeling.

Anderzijds kunnen die polen zoekzones zijn voor nieuwe toeristisch-recreatieve infrastructuur. In de stedelijke gebieden kan nieuwe hoogdynamische infrastructuur worden toegelaten. Toeristisch-recreatieve polen situeren zich in het bijzonder rondom het Kempens Plateau ter vrijwaring van en complementair aan de ontwikkeling van laagdynamisch toerisme en recreatie op het Kempens Plateau.

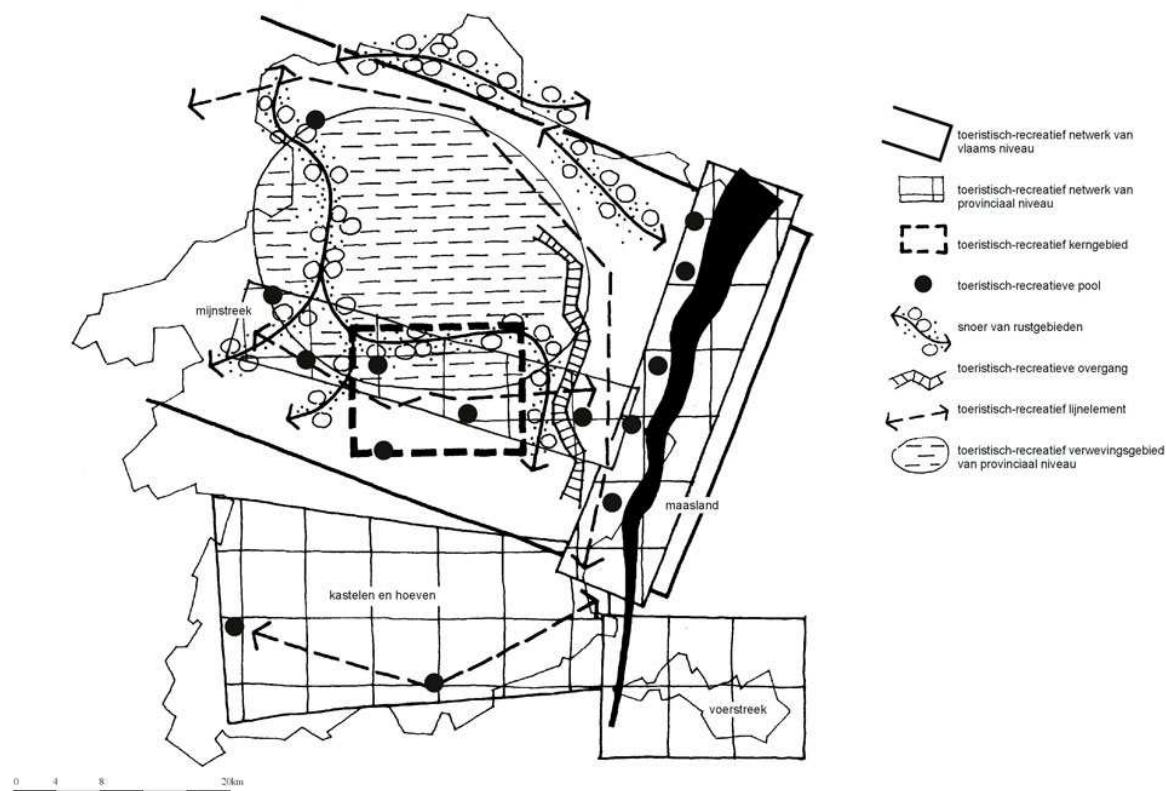
Toeristisch-recreatieve polen, relevant voor het onderzoeksgebied, zijn gelegen in Lommel

Snoer van rustgebieden

Elk snoer wordt gevormd door gebieden met bijzondere open ruimte waarden en met meestal een nog beperkt laagdynamisch toeristisch gebruik. Nieuwe toeristisch-recreatieve infrastructuur wordt hier niet ontwikkeld. De overnachtingcapaciteit van bestaande openluchtverblijfsaccommodatie breidt niet uit.

Volgende gebieden, relevant voor het onderzoeksgebied, worden geselecteerd:

Het grensparkengebied met voornamelijk de habitatrictlijngebieden ten noorden van het kanaal Bocholt Herentals te Lommel, Hageven en omgeving (Lommel, Neerpelt), Beverbeekse Heide (Hamont-Achel), Lozerbos en omgeving (Hamont-Achel, Bocholt).

8.5 Balen

(BD 06/09/2007)

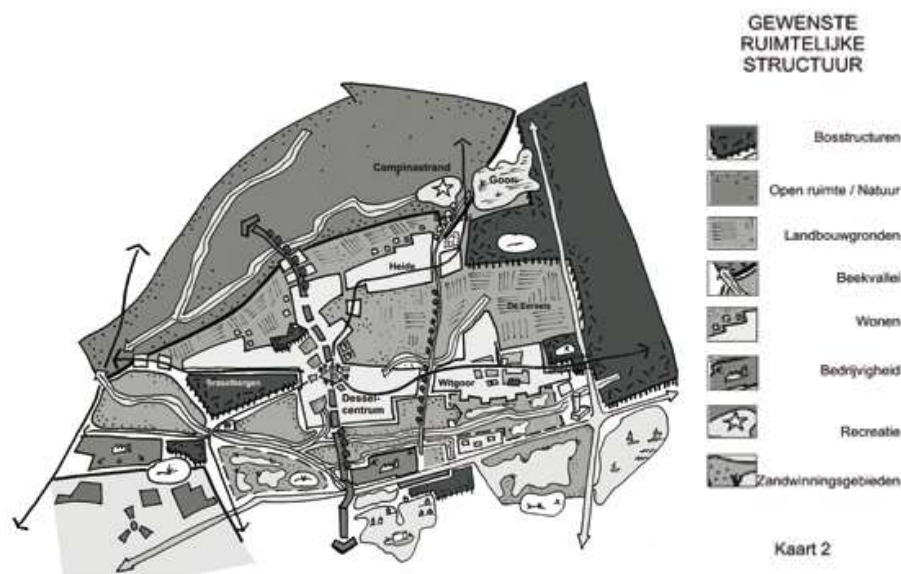
Gebieden aansluitend aan de toeristisch-recreatieve pool Keiheuvel kunnen worden ingericht in functie van informele recreatie in een groene omgeving. Informele activiteiten betreffen vormen van recreatie die hoofdzakelijk buiten club- of verenigingsverband worden uitgeoefend en waarbij het principe van vrije toegang en vrij gebruik geldt. De recreatieve activiteiten worden beperkt tot dagrecreatie. Ze moeten tevens te verzoenen zijn met het opwaarderen van de ecologische kwaliteit van de bos- en stuifzandgebieden.

De inrichting van het noordoostelijk deel van de Keiheuvel in functie van natuurontwikkeling en gecontroleerd recreatief medegebruik gebeurt in uitvoering van het VLM-inrichtingsplan. Hierbij hoort de sanering en herinrichting van de voormalige camping Keiheuvel in functie van landduinherstel.

Een speelbos betekent een kwalitatieve aanvulling van de recreatiepool. Het richt zich op informele recreatie voor kinderen en jongeren, individueel of in groep. Het wordt gesitueerd tussen Nieuwendijk en het vliegveld, zodat het aansluit bij zowel de kernen van Gerheide en Balen als bij de infrastructuur van de Keiheuvel. Ook dit kadert in het VLM-project voor de Keiheuvel.

Een recreatief bos richt zich op zachte recreatie in een waardevolle natuurlijke omgeving. Het laagdynamische karakter ervan vormt een contrast met de recreatieve pool. Qua belevingswaarde vormt het bos dan weer een tegenpool voor de meer open heide en landuingebieden in het noordoostelijke deel van de Keiheuvel. Het bos situeert zich tussen de Heerbaan en de Pelterweg. In functie van de bosontwikkeling krijgen de weekendverblijven in deze zone een uitdagend karakter.

8.6 Dessel

Een goedkeuringsprocedure moet opgestart worden. Het huidige document omvat volgende elementen:

De verschillende zandwinningsplassen zouden elk een nevenfunctie kunnen opnemen. Natuurontwikkeling is daarvoor de onderlegger. De grillige randen van de **bestaande plassen** vormen daarvoor al een eerste aanzet tot natuurontwikkeling. De **Schansput** komt in aanmerking voor een recreatieve invulling aansluitend op het kruispunt van beide kanalen en het provinciaal domein Zilvermeer. Voor de **Miramarplas** en de **Pinken** kan gezocht worden naar nieuwe en interessante nederzettingvormen, zoals vakantiewoningen aan het water bijvoorbeeld.

Ook de nieuwe ontginningsgebieden zullen op termijn mee bepalend zijn voor het toekomstbeeld van de hele zuidelijke kant van de gemeente. De nabestemming natuur moet hier werkelijk alle kansen krijgen en daar moet van bij de ontginning zelf rekening mee gehouden worden (zacht hellende oevers bijvoorbeeld): **het terrein ten zuiden van Broekberg (nvdv Donk)** is bijvoorbeeld te ontwikkelen als een natuur en ecologisch educatiepark met de Hoeve de Boeretang als recreatief impuls punt.

Het terrein aan De Pinken kan eveneens een boeiend landschap opleveren met wandel- en fietspaden. De aanleg van knuppelpaden en kijkhutten kan de relatie met het terrein versterken

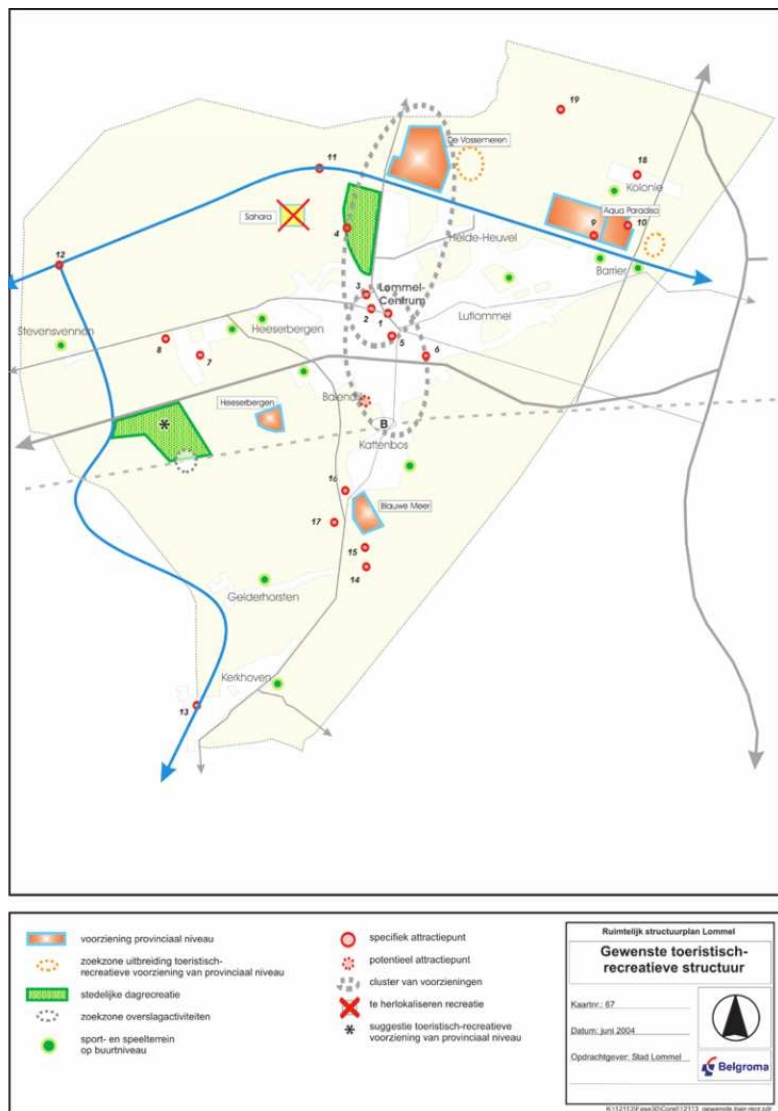
Kruispunt van kanalen als impuls punt voor streektoerisme:

Zoals gesteld in het Provinciaal Structuurplan, is Dessel gelegen in primair recreatief gebied. Binnen dit gebied zijn uitbreiding en inplanting van nieuwe hoogdynamische infrastructuur mogelijk. De aanwezigheid van het kruispunt van twee kanalen vormt een belangrijk scharnier in dit gebied en dient aangegrepen te worden als belangrijke aantrekkingspool voor recreanten. Voor de recreatieve routes die langs het kanaal lopen is de Sas4-toren op dit kruispunt een oriëntatiepunt dat op geruime afstand zichtbaar is.

Aansluiting van verschillende recreatiegebieden (gewestbossen, Zilvermeer, open ruimte van het Netegebied) vormt een extra potentie. De recreant krijgt de mogelijkheid om verschillende gebieden en vormen van recreatie te verkennen.

8.7 Lommel

(besluit van de bestendige deputatie van de provincie Limburg: 28 oktober 2004)

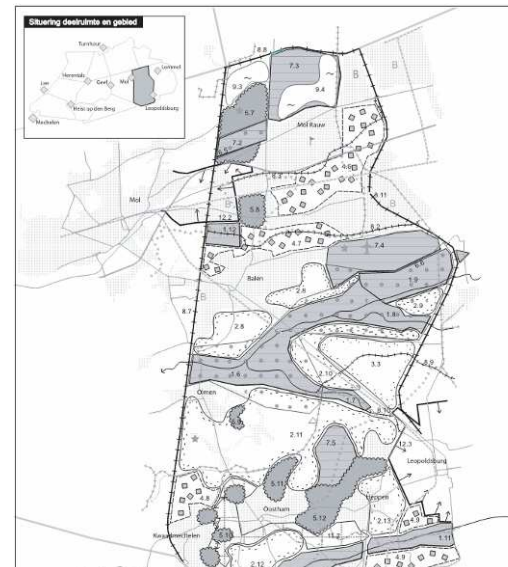
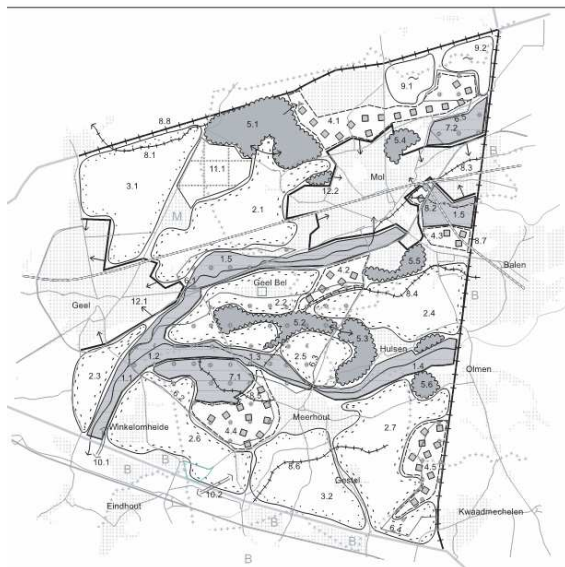
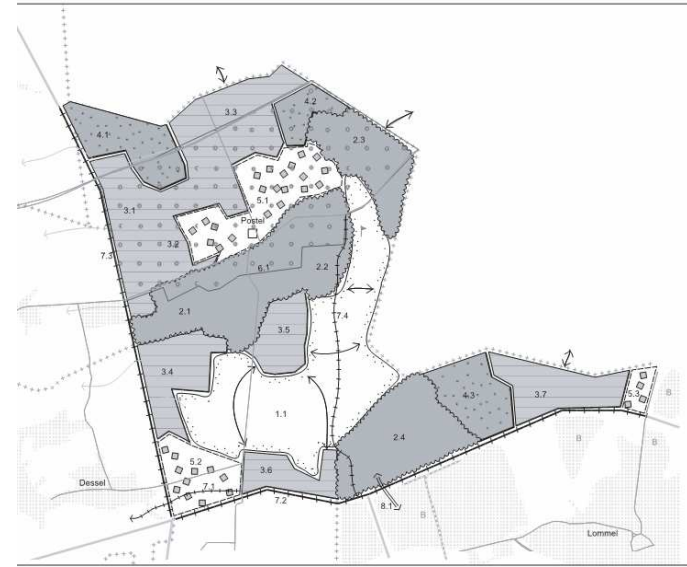
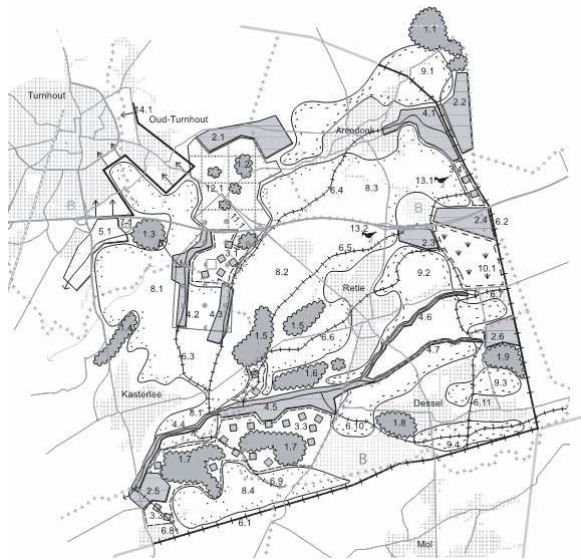
De uitgestrekte, aaneengesloten natuur-, bos- en heidegebieden die de stad omringen hebben aan de basis gelegen van een forse toeristisch-recreatieve ontwikkeling. Als belangrijke toeristische gemeente in Vlaanderen beschikt Lommel dan ook over een grootschalige, hoogdynamische toeristisch-recreatieve infrastructuur met een nationale en internationale uitstraling. Het betreft onder meer het bungalowpark De Vossemeren en de campings Aqua Paradiso en Blauwe Meer. Deze voorzieningen vormen de basis voor het toerisme in Lommel en hebben een grote invloed op het ruimtelijk functioneren van de gemeente.

Er wordt geopteerd om de profilering van de stad op basis van het openruimtetoerisme in regionaal perspectief te versterken. Het recreatieve en toeristische aspect van Lommel is een groeipool die op complementaire manier de toekomstige economische ontwikkeling van de stad moet bijstaan. Het aanbieden van selectieve ontwikkelingskansen voor de bestaande, grootschalige infrastructuur staat hierin centraal. Tevens wordt een uitbreiding van de verblijfsmogelijkheden voor de jeugd nagestreefd. Hierbij wordt onder meer gedacht aan de bouw van een jeugdherberg.

Een samenhangend, uitgebreid netwerk van recreatieve auto-, fiets- en wandelroutes en ruitersporen legt de relatie tussen de verblijfsvoorzieningen en de omliggende open ruimte. In samenwerking met Nederland (provincie Noord Brabant) wordt bovendien werk gemaakt van het grensoverschrijdende toerisme.

Het ecotoerisme is in gans de streek al goed uitgebouwd. Het beheer en verdere aanvulling van de recreatieve netwerken en de natuurlijk-landschappelijke structuur vormen hierin belangrijke aandachtspunten. Het fiets- en wandelroutenetwerk wordt beschouwd als een van de topattracties in Lommel. Het fietsroutenetwerk werd recentelijk uitgebreid met een traject langs de Sahara. In functie van het wandelroutenetwerk werd onlangs een voetgangersbrug gerealiseerd vanuit de Sahara naar de natuurgebieden ten noorden van het kanaal.

De ontwikkeling van het watertoerisme baseert zich op de aanwezigheid van de kanalen en van de plassen van de vroegere zandontginningen. De inplanting van de passantenhaven in Kolonie was hierin een belangrijke stap. De vroegere zandontginningen kunnen verder uitgebouwd worden naar waterrecreatie toe.

9 Ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos regio Neteland

(Vlaams gewest: eindrapport juni 2006, operationeel uitvoeringsprogramma december 2007, BVIR 21/12/2007 en 22/02/2008)

9.1 Visie Bovenlopen Kleine Nete

De deelruimte Bovenlopen Kleine Nete is een uitgesproken landbouwgebied met goed ingerichte en gestructureerde landbouwgebieden. Het ruimtelijk beleid is gericht op het vrijwaren en versterken van de landbouwfunctie. Waardevolle beeksystemen worden behouden en versterkt, waarbij wordt gestreefd naar een uitgesproken (half)natuurlijk gevarieerd halfopen valleilandschap. De ecologisch waardevolle gradiënten van de vochtige vallei naar drogere landduincomplexen en hogere zandgronden en de verbindende functie worden behouden en versterkt. De over het landbouwgebied verspreide bebossing en boscomplexen worden behouden waarbij wordt gestreefd naar een kwantitatieve en kwalitatieve versterking.

9.2 Visie Grensgebied Postel

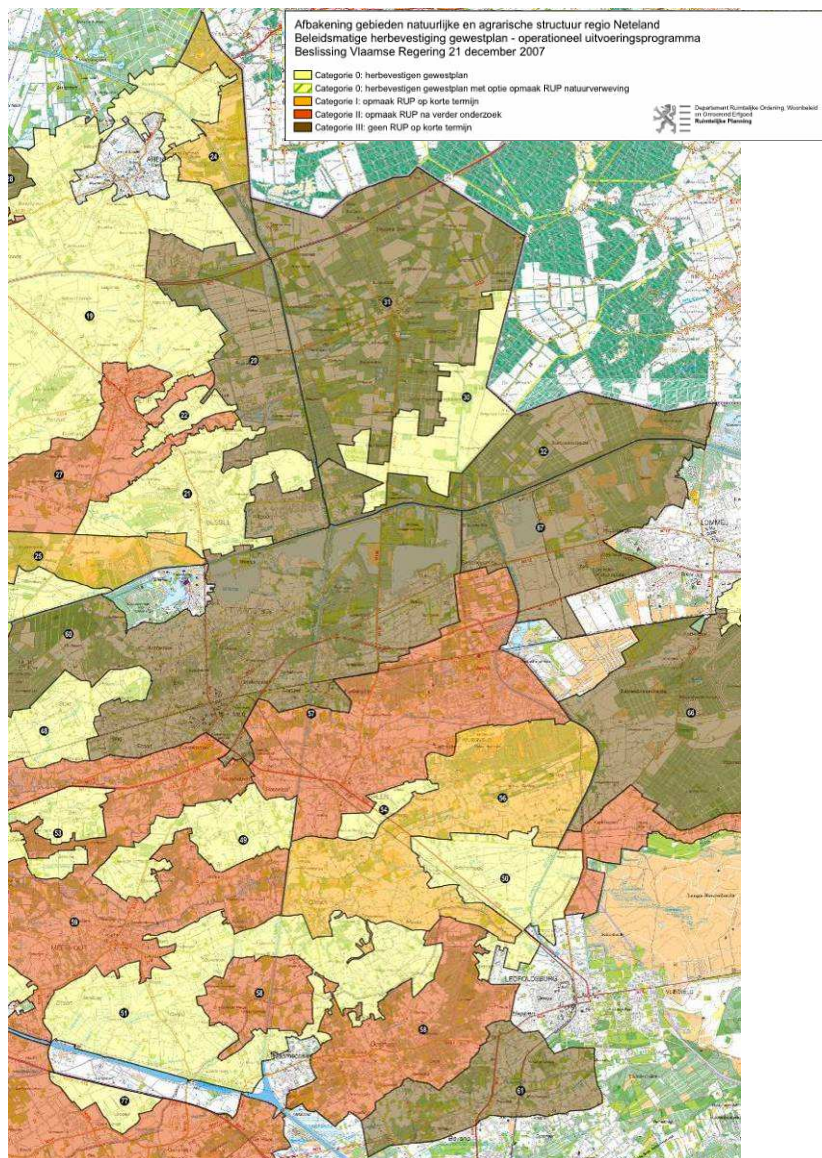
Het grootschalig open ruimtegebied met centraal het toeristisch – recreatief knooppunt ‘de abdij van Postel’ bestaat uit een dambordpatroon van grootschalige bos- en landbouwgebieden op de overgang tussen de uitlopers van het Kempisch Plateau en het Netebekken. De deelruimte Grensgebied Postel is een regionaal infiltratiegebied. Grote bos- en natuurkernen vormen de basis van deze deelruimte. Vanuit natuurkernen wordt in potentieel kansrijke gebieden gestreefd naar ontwikkeling van voedselarme ecosystemen waarbij herstel van de natuurlijke waterhuishouding noodzakelijk is. De abdij en het kasteel van Postel en het omliggende historisch en landschappelijk waardevolle oude cultuurlandschap worden behouden. Het aaneengesloten landbouwgebied wordt gevrijwaard als samenhangende landbouwgebied voor de grondgebonden landbouw.

9.3 Visie Grote en Molse Nete

De valleien van de Grote Nete en Molse Nete zijn ruimtelijk structuurbepalend. De aaneengesloten natuurwaarden in de valleien worden behouden en versterkt waarbij wordt gestreefd naar (half)natuurlijke gevarieerde halfopen tot gesloten valleilandschappen. De natuurwaarden verbonden aan bos- en heidecomplexen op landduinen worden behouden en versterkt met aandacht voor het recreatief medegebruik. Bestaande samenhangende landbouwgebieden worden voor de beroepslandbouw gevrijwaard. De grondgebonden landbouw functioneert hier als belangrijke ruimtelijke drager van het gebied. Een aantal gebieden in en langs de beekvalleien en traditionele landbouwlandschappen bestaan uit een waardevol, gevarieerd en veelal kleinschalig landschap met een ruimtelijke mozaïek van beboste percelen, graslanden en akkers, vennen houtkanten en boomrijen. Deze ruimtelijke verwevenheid wordt behouden en versterkt.

De zandontginningsgebieden langsheen het kanaal Bocholt – Herentals vormen een typisch landschap. De structuurbepalende wateroppervlakten en aansluitende natuurcomplexen bieden potenties voor het behoud en de ontwikkeling van watergebonden natuur- en landschapswaarden en voor de ontwikkeling van watergebonden recreatie.

9.4 Herbevestiging agrarische gebieden – operationeel uitvoeringsprogramma

Gebieden waar een herbevestiging van het agrarisch gebied werd doorgevoerd of waar acties worden gepland ter uitvoering van het operationeel uitvoeringsprogramma die van belang zijn voor de opmaak van het kaderplan worden hieronder kort beschreven:

Gebied 30: landbouwgebied tussen Diel en Luikgestelse Heide wordt herbevestigd als agrarisch gebied met die beleidsmarge dat binnen het gebied een ruimtelijk uitvoeringsplan kan opgemaakt worden voor de geplande ontginning van kwartszand ter hoogte van Zeven Heerlijkheden.

Gebied 56: vallei van de Grote Nete en de Asdonkbeek: Opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor het versterken van de natuurwaarden in Keiheuvel ten aanzien van de aanwezige recreatiegebieden. Dit wordt als een actie op korte termijn aanzien.

Gebied 60: Gebied van Achterbos tot De Maat: Opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor een overdruk natuurverweving (met behoud van provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen) voor Zilvermeer, Miramar, Plas tussen Beemdenloop en Kanaal Bocholt-Herentals (*nvdr Schans*) en Kanaalplas Mol. Dit wordt niet als een actie op korte termijn aanzien omdat verdere afstemming nodig is met andere lopende planprocessen zoals de evolutie ten aanzien van het gebied voor Kernenergie (*nvdr o.a. bergingsproject van laag radioactief afval in Dessel*), afbakening kleinstedelijk gebied Mol, afstemming Kaderplan Kempense Meren.

9.5 Inrichtingsproject VLM Keiheuvel

Het concept in het plan van de VLM bestaat uit het optimaliseren van de gehele recreatiezone van de Keiheuvel door een duidelijke scheiding te maken van een intensieve recreatiezone en het herwaarderen van de naastliggende natuurwaarden (al dan niet in recreatiegebied gesitueerd). Om een verspreiding van recreatieve infrastructuur te vermijden wordt geopteerd om deze visueel - ruimtelijk en functioneel ruimtelijk te groeperen langs de 17 de Escadrille Licht Vliegwezenlaan. Het visuele aspect wordt gerealiseerd door de ontwikkeling van een eigen huisstijl waardoor de afsluitingen, bewegwijzingen, beplantingen en bouwmaterialen een uniforme vorm krijgen. Om het geheel aantrekkelijk te maken wordt gestreefd naar een optimale landschappelijke inpassing van de huidige recreatieve infrastructuur en een sanering van de resten van de vroegere recreatieve infrastructuur. Om het gebied op een veilige en optimale manier te ontsluiten wordt de verkeersveiligheid op de 17 de Escadrille Licht Vliegwezenlaan verbeterd en worden de recreatieve infrastructuur vanuit één centraal punt ontsloten. Met de gedeeltelijk nieuwe ontsluiting en de aanleg van parkings kan concentratie van de activiteiten bewerkstelligd worden en ontstaat ruimte voor de inrichting van een speelbos. Verder biedt het plan een oplossing voor het wild parkeren op de stuifduinen, welke de natuurwaarde vandaag grotendeels aantast. Verder voorziet het plan een duidelijke buffering van de recreatieve infrastructuur.

10 Lopende initiatieven

Aangevuld in overleg met de verschillende betrokken instanties

10.1 Provincie Antwerpen

- Oprichten regionaal landschap
- Mobiliteitsstudie N118
- Herstructurering centrum Zilvermeer
- Strategisch Plan voor Toerisme en Recreatie in de Antwerpse Kempen (2008-2013)

10.2 Gemeente Dessel

- Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan
- Masterplan NIRAS inzake berging van laag radioactief afval

10.3 Gemeente Mol

- Aanleg van een vrijliggend fietspad tussen kanaal (Baileybrug) en Eerselseweg (Abdij van Postel) met inbegrip van:
  - Bijkomende fietsbrug
  - Herinrichting verkeer ter hoogte van abdij van Postel
- Fietspad tussen N71 en Kiezelweg

DEEL 3 BESTAANDE RUIMTELIJKE STRUCTUUR

Binnen de bestaande ruimtelijke structuur worden achtereenvolgens volgende elementen besproken

- De toeristisch-recreatieve knooppunten
- De kanalen en plassen
- De ontsluiting van de toeristisch-recreatieve regio
- De aanwezige recreatieve netwerken binnen de toeristisch-recreatieve regio

11 Toeristisch-recreatieve knooppunten

11.1 Toeristisch-recreatieve knooppunten zoals geselecteerd in RSPA

Het RSPA selecteert 4 toeristisch-recreatieve knooppunten binnen de regio van de Kempense Meren. Het betreft: het Zilvermeer, het Zilverstrand, Sunparks en Keiheuvel. Om een inzicht te krijgen in het aanbod van toeristisch-recreatieve voorzieningen wordt het aanbod van deze vier knooppunten hieronder opgelijst. Eerst wordt een overzicht gemaakt van het dagrecreatief aanbod (open lucht en overdekt – all-weather aanbod), vervolgens van het verblijfsrecreatief aanbod. Tenslotte wordt de bestaande structuur van elk knooppunt besproken.

Vergelijkende tabel bestaand aanbod – dagrecreatief aanbod – open lucht aanbod:

	ZILVERMEER	ZILVERSTRAND	SUNPARKS	KEIHEUVEL
Zwemmen	Zwemvijver	Zwemvijver	-	Openluchtzwembad
Roei- en waterfietsen	Ja	Ja	-	-
Visvijver	Ja	Ja	-	-
Speeltuin	Ja (zeer uitgebreid)	ja	Ja (lage kwaliteit)	Ja (uitgebreid)
Dierenpark/kinderboerderij	-	-	-	Ja, kinderboerderij
Fietsverhuur	Ja	-	ja	Ja

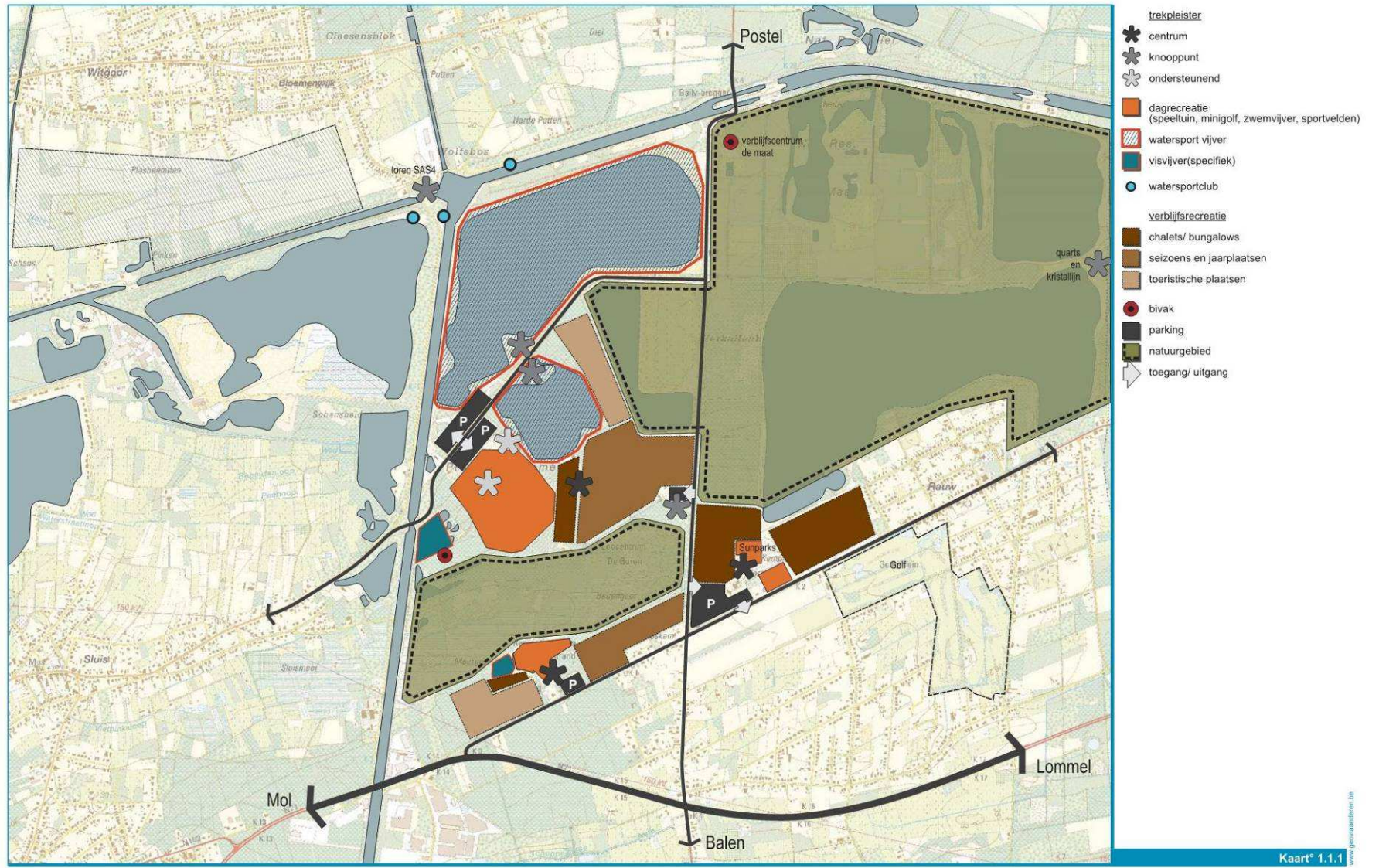
	ZILVERMEER	ZILVERSTRAND	SUNPARKS	KEIHEUVEL
<i>Minigolf</i>	Ja	-	ja	Ja
<i>Trampoline</i>	-	-	-	Ja
<i>Gocarts</i>	Ja	-	Ja	Ja
<i>Sportvelden</i>	Ja	-	Trapveld langs water	Ja
<i>Tennis</i>	-	-	Tennisclub (aansluitend bij Sunparks)	Ja (sporthal GT)
<i>Watersport (zeilen en surfen)</i>	Ja (centrum + school)	-	-	-
<i>Duiken</i>	Ja + onderwatermuseum	-	Initiatie in zwemparadijs	-
<i>Paardensport</i>	-	-	-	Manege en LRV
<i>Overige</i>	-	-	-	Zweefvliegen

Vergelijkende tabel bestaand aanbod – dagrecreatief aanbod – overdekt aanbod (all-weather):

	ZILVERMEER	ZILVERSTRAND	SUNPARKS	KEIHEUVEL
Zwemmen	-	(Subtropisch) Zwemparadijs (kleinschalig)	(Subtropisch) Zwemparadijs (grootschalig)	-
Sauna, Wellness...	-	-	Ja	Ja (sporthal GT)
Sporthal	-	-	Ja	-
Tennis	-	-	(in sporthal)	Ja (sporthal GT)
Fitness, Aerobic...	-	-	-	Ja (sporthal GT)
Bowling	-	-	Ja	Ja (bowling keiheuvel)
Indoor speeltuin	-	-	Ja	-

Vergelijkende tabel bestaand aanbod – verblijfsrecreatief aanbod:

	ZILVERMEER	ZILVERSTRAND	SUNPARKS	KEIHEUVEL
Hotel	-	-	Hotel- en congresfaciliteiten	Sporthotel
Chalets – bungalows - blokhutten	Ja (26)	Ja (24 + 8 verhuurcaravans)	ja	Ja (100) (Camping GT)
Seizoen -en jaarplaatsen (residentiële standplaatsen)	Ja (770)	Ja (323)	-	Ja (240) (Camping GT)
Toeristische plaatsen (trekcaravans en tenten)	Ja (263) Kampeeweide (26)	Ja (142)	-	Ja (60) (camping GT)
Mobilhomes	Ja (6)	Ja (13)		-
Trekkershutten	Ja (5)	-	-	-
Bivak – groepsverblijf	Ja (tot 50 personen)	-	-	Sporthotel
Kampeeweide voor groepen	Ja (8)	-	-	-

 T:\Projecten\6269_KempenseMeren\Grafisch\Core\6269_Art_002A_BT_meren.cdr

Kaart* 1.1.1

Bestaande toestand

11.1.1 Zilvermeer

Het Zilvermeer heeft zich op twee peilers ontwikkeld: de verblijfsrecreatie en de dagrecreatie. Beide peilers functioneren zowel los van elkaar als ondersteunend voor elkaar. Beide peilers zijn evenwichtig (naar aanbod en oppervlakte) naast elkaar ontwikkeld. Beide functies worden via afzonderlijke toegangen bediend.

De verblijfsrecreatie kent een sterk uitgebreid aanbod dat zich zowel op residentiële verblijven (jaar- en seizoensplaatsen), recreatieve verblijven (toeristische plaatsen, chalets, zwerfauto's en trekkershutten), als jeugd- en groepsverblijven richt. Recent werd dit aanbod uitgebreid door aan de kanaalplas een jachthaven uit te bouwen die ook gericht is op toervaarders.

De dagrecreatieve activiteiten zijn opgebouwd rond vier elementen: het familiestrand (zwemmen, waterfietsen, roeien), de speelzone (speeltuinen, sportvelden...), de watersportrecreatie (duiken, surfen, zeilen) en de groene zone (wandelen en vissen). Recent werden de watersportactiviteiten uitgebreid naar de kanaalplas. De dagrecreatie is tot op heden hoofdzakelijk gericht op openluchtactiviteiten. Binnen de dagrecreatieve zone worden ook regelmatig evenementen georganiseerd, welke voor een eigen specifieke dynamiek zorgen.

Aansluitend bij de toegang van de camping bevindt zich een fietsverhuur en het ecocentrum de Goren. Deze locatie wordt aangeduid als transferium of knooppunt voor wandel- en fietstochten in de regio.

Het Zilvermeer is gans het jaar open. In de wintermaanden is er vrije toegang tot het gebied, tijdens het toeristisch seizoen wordt een inkomprijs gevraagd. Een aantal activiteiten zijn betalend (gocarts, minigolf, waterfietsen...). Tussen het Zilvermeer, Zilverstrand en Sunparks bestaan er arrangementen om op een voordelige manier gebruik te maken van elkaars infrastructuur. Hierdoor wordt het aanbod van de verschillende knooppunten aanzienlijk verhoogd in alle weersomstandigheden.

11.1.2 Zilverstrand

Ook het Zilverstrand heeft zich op twee peilers ontwikkeld: de verblijfsrecreatie en de dagrecreatie. Beide peilers functioneren zowel los van elkaar als ondersteunend voor elkaar. De verblijfsrecreatie vormt het belangrijkste aandeel van het Zilverstrand. De dagrecreatieve activiteiten zijn kleinschaliger (naar aanbod en oppervlakte) en zijn in de eerste instantie ondersteunend voor de verblijfsrecreatie. Daarnaast zijn ze ook toegankelijke voor niet verblijvers. Beide functies zijn via één centrale toegang bereikbaar.

De verblijfsrecreatie kent een uitgebreid aanbod dat zich zowel richt op residentiële verblijven (jaar- en seizoensplaatsen) als recreatieve verblijven (toeristische plaatsen, chalets en mobilhomes).

De dagrecreatie bestaat uit verschillende elementen, zowel openluchtactiviteiten als overdekte (of zogenaamde all-weather) activiteiten: er is het familiestrand (zwemmen, waterfietsen, roeien), er is de speelzone (speeltuinen), er zijn de visvijvers en er is het subtropisch zwemparadijs.

Het subtropisch zwemparadijs is, met uitzondering van de maand januari (jaarlijkse vakantie) het ganse jaar toegankelijk, zowel voor verblijvers als buitenstaanders. De toegang tot de zwemplas is gratis.

11.1.3 Sunparks

Sunparks richt zich in de eerste plaats op de verblijfsrecreatie en ondersteund deze activiteiten met voornamelijk all-weather activiteiten (subtropisch zwemparadijs, bowling, sporthal, wellness, binnenspeeltuin) en in mindere mate met openluchtactiviteiten (speeltuin, minigolf en speelvelden).

De verblijfsrecreatie bestaat hoofdzakelijk uit recreatieve verblijven onder de vorm van chalets. Naast de chalets is er ook een hotel aanwezig. De hotelaccommodatie is zodanig opgebouwd dat deze ook dienstig is voor congressen (o.a. vergaderzalen).

Het subtropisch zwemparadijs is gans het jaar toegankelijk, zowel voor verblijvers als buitenstaanders.

Kaart 1: Bestaande toestand Zilvermeer – Zilverstrand - Sunparks

11.1.4 Keiheuvel

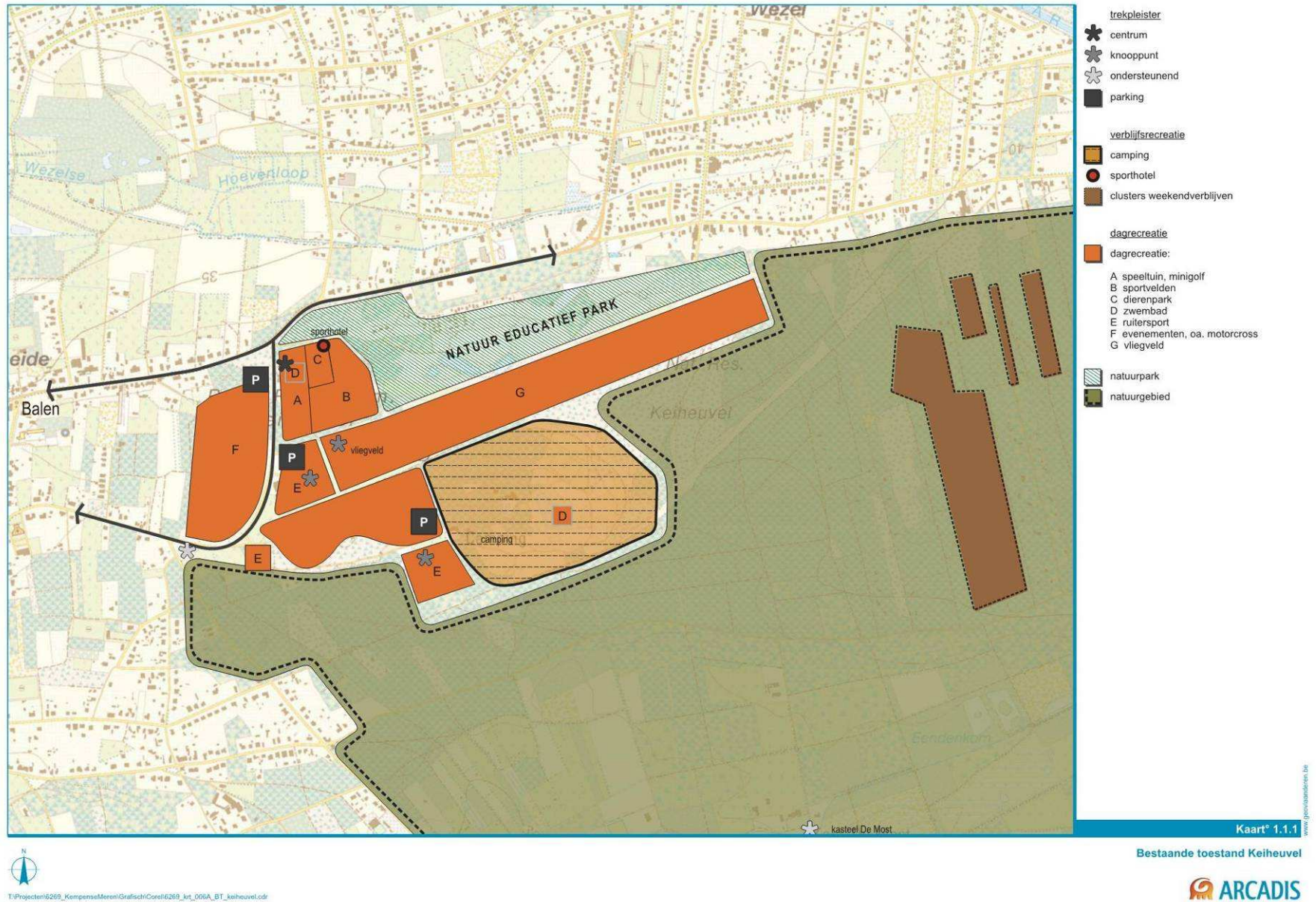
Keiheuvel is een ruime cluster van dagrecreatieve en verblijfsrecreatieve activiteiten met een bovenlokaal karakter. Naast openluchtactiviteiten (zweefvliegen, zwembad, speeltuin, kinderboerderij, sportvelden, ruitery) zijn er ook verscheidene all-weather activiteiten mogelijk (tennis, squash, fitness, sauna, bowling, ruitery).

De verblijfsrecreatie bestaat uit een kampeerterein met zowel seizoensgebonden als toeristische plaatsen en een sporthotel dat dienst doet voor groepsverblijven (sportclubs, bosklassen, boerderijklassen...).

Alle voorzieningen zijn gebundeld rond de 17de Esc. Lichtvliegwezenlaan en liggen allen aan de oostzijde. Aan de westzijde bevindt zich een duinenrug waar jaarlijks in de zomer een motorcrosswedstrijd plaatsvindt.

De infrastructuur is een gans jaar open. De toegang tot het park is gratis (speeltuin). Vele dagrecreatieve elementen zijn te betalen (zwemmen, minigolf...)

Kaart 2: Bestaande toestand Keiheuvel

11.2 Overige toeristisch-recreatieve knooppunten of attractiepunten

Naast de vier grote knooppunten die op provinciaal niveau worden geselecteerd zijn er in de regio nog verscheidene kleinere knooppunten of attractiepunten aanwezig die een belangrijke rol spelen binnen de toeristisch-recreatieve regio van de Kempense Meren. De knooppunten worden hieronder opgelijst.

11.2.1 Omgeving Donk

Momenteel zijn in deze omgeving twee aantrekkingspunten aanwezig. Er is Isotopolis (NIRAS) en er is de hoeve Boeretang (een feestzaal met capaciteit van 80 tot 250 personen). De omgeving van Boeretang vormt tevens de uitvalsbasis voor het jaarlijkse Metafestival Graspop.

Het betreft in feite voorzieningen die momenteel op hun eigen functioneren en weinig meerwaarde bieden in de toeristisch-recreatieve uitbouw van de regio Kempense Meren. Immers Isotopolis richt zich momenteel vooral op scholen is enkel te bezoeken op afspraak. De procedure voor bezoek is relatief ingewikkeld. Boeretang is een feestzaal en is niet opengesteld in functie van het recreatief wandel- of fietsroutenetwerk.

In de nabije omgeving van Donk ligt het Prinsenveld met een bezoekerscentrum.

11.2.2 Omgeving Postel

De Abdij functioneert momenteel vooral als baken binnen de regio en slechts sporadisch bezoekbaar via begeleide wandelingen. Voornamelijk de aanwezige horeca en handelszaken met abdijproducten vormen een ondersteuning van deze site als recreatief knooppunt. Daarnaast is er op de site van de abdij ook een bijkantoor van het VVV Mol. Het knooppunt is momenteel voornamelijk gericht op de ondersteuning van het recreatief medegebruik: wandelen en fietsen, maar biedt geen meerwaarde in periodes van slecht of minder goed weer.

Aansluitend bij de Abdij is ook het kasteel van Postel gelegen. Dit kasteel is niet opengesteld voor het publiek.

In de nabije omgeving van de Abdij is ook het golfterrein Steenhoven gelegen.

11.2.3 Omgeving Blauwe Kei

Blauwe Kei is een zone op de grens met de provincie Limburg waar verspreid een aantal aantrekkingspunten voorkomen. Er is het museum Quartz Experience en 't Kristallijn van Sibelco, er is het cultureel erfgoed langs het kanaal en er is het transferia Blauwe Kei met zijn twee horecazaken.

't Kristallijn is een socio-cultureel initiatief van Sibelco op de scheidingslijn tussen een groeve in exploitatie en een reeds gereconstrueerde groeve. De gerestaureerde hoeve en tuin bieden een forum voor lokale cultuurverenigingen en kennen een groeiend aantal bezoekers.

Quartz Experience is een interactief en educatief project. De tentoonstelling richt zich vooral tot scholen, verenigingen en klanten van Sibelco. Op deze manier kunnen ze kennismaken met het bedrijf, de toepassingen van kwartszand, een aantal eenvoudige proefopstellingen en het

productieproces. Het museum is tijdens de zomervakantie op regelmatige tijdstippen open (donderdag, vrijdag en in de weekends). Tijdens de rest van het jaar is het te bezoeken op afspraak.

11.2.4 **Ecocentrum De Goren**

Het ecocentrum De Goren ligt centraal in de cluster Zilvermeer, Zilverstrand en Sunparks. Het ecocentrum ligt er aansluitend bij de toegang tot de parking van de Camping Zilvermeer.

Het ecocentrum heeft in eerste instantie een rol als natuureducatief centrum. In functie hiervan doet het dienst als tentoonstellingsruimte, lesruimte (twee zalen voor 20 man) of sprekersruimte (o.a. aula voor 132 man). Daarnaast kan de infrastructuur ook gebruikt worden als vergaderruimte. Het centrum bevat eveneens een afdeling van het Mols toeristisch infokantoor.

Vanuit het natuurcentrum vertrekken wandelroutes naar de Maat en Buitengoor-Meergoor.

Het ecocentrum is alle werkdagen open en in het toeristisch seizoen ook in de weekends en tijdens feestdagen.

11.2.5 **Toeristentoren Sas 4**

De toeristentoren bevindt zich aan het kanalenkruispunt op het grondgebied van Dessel. Onder de toren is een paviljoentje opgericht dat sanitaire installaties omvat maar ook mogelijkheden voor tentoonstellingen of bijeenkomsten. Om ook mindervaliden de kans te geven van het uitzicht te genieten, zijn er webcams op de top geplaatst waarvan de beelden onderaan te bekijken zijn.

De toren functioneert tevens als vertrekpunt voor recreatieve wandelingen in de gemeente Dessel.

In de onmiddellijke nabijheid van het kanalenkruispunt zijn een aantal watersportclubs gevestigd: kanoclub MOKA, surfclub en waterskiclub.

De pannekoekenboot vormt een horecaondersteuning in deze omgeving.

11.2.6 **Familiestrand (Mol)**

Familiestrand is een kampeerverblijfspark met 306 seizoen en/of jaarplaatsen. Er is 1 toeristische plaats.

Daarnaast is er een speeltuin en natuurlijke zwembad.

11.2.7 **Campinastrand (Dessel)**

Campinastrand is een kampeerverblijfspark met 390 seizoen en/of jaarplaatsen en 7 toeristische plaatsen.

Daarnaast is er een speeltuin, natuurlijke zwem- en roeivijver en visvijver.

11.2.8 **Berkenstrand (Retie)**

Berkenstrand is een kampeerverblijfpark met 6 huurcaravans, 33 toeristische plaatsen en ca 207 seizoen en/of jaarplaatsen. Daarnaast is er een speeltuin, natuurlijke zwem- en roeivijver en twee visvijvers.

11.2.9 **Olmense Zoo**

De Olmense Zoo is een dierenpark dat het ganse jaar door geopend is. Daarnaast is er ook een speeltuin en in het hoogseizoen een circus.

12 Kanalen en plassen

12.1 Situering en ontginningsstatus

Terminologisch wordt een onderscheid gemaakt tussen plassen die in zanduitbating zijn (→ groeve), plassen die een andere rol spelen in het proces van Sibelco (→ procesvijvers) en plassen die volledig ontgonnen en herbestemd zijn (→ vijvers).

Donk (groeve)	Het gedeelte ontginningsgebied krijgt nabestemming natuur. Het noordelijke deel, dat als reservegebied voor ontginning wordt bestemd, heeft als grondbestemming landbouw. De zandwinningsgroeve zal nog ongeveer 20 jaar in ontginning zijn. De Witte Nete die oorspronkelijk gelegen was tussen het ontginningsgebied en het reserve ontginningsgebied is omgelegd zodat de zandwinning de volgende jaren sterk kan uitbreiden naar het noorden toe. De omgelegde Witte Nete vormt een ecologische geslaagde en recreatief interessante oost-west-corridor.
Nuclea (vijver)	Op het gewestplan gebieden voor de vestiging van kerninstallaties. Deze voormalige ontginningsplas wordt als private recreatievijver van VITO gebruikt. De plas dient als koelingswater voor de installaties.
EBES (vijver)	Bestemming natuurgebied. Deze voormalige ontginning werd als stortplaats voor vliegassen gebruikt
Miramar (vijver)	Voormalige ontginning vlak bij fabriek Sibelco Dessel. Voor de noord- en oostrand, gelegen in woonparkgebied werd een verkaveling voor woningbouw afgeleverd. De zuid en westrand zijn bestemd als natuurgebied, Hier bevinden zich weekendverblijven waarvan de vergunningtoestand onduidelijk is.
Villa (vijver)	Voormalige ontginning vlak bij fabriek Sibelco te Dessel. Vijver vormt landschappelijk decor van villa Sibelco waaraan plas zijn naam ontleent.
Schansput (procesvijver)	De nabestemming van deze ontginningsput is natuur. Deze plas is gelegen vlak bij de vestiging van Sibelco te Dessel. Deze plas is geen actieve groeve maar een procesvijver. De plas wordt enerzijds gebruikt als een soort van voorraadkamer. Zanden uit andere putten, die hydraulisch getransporteerd worden met leidingen, worden hier tijdelijk onder water opgeslagen alvorens ze verwerkt worden in de fabriek. Anderzijds wordt de plas gebruikt als waterreservoir voor de wasprocessen in de fabriek. Tot slot worden onbruikbare restfracties definitief geborgen in deze groeve hetgeen leidt tot een interessante steeds aangroeiende slikplaat met deltaontwikkeling, rietkragen, .. en belangrijke ecologische waarden. Het beheer wordt besproken in de zogenaamde Schansputcommissie. Gelet op deze activiteiten zal deze plas ook op langere termijn nog een actieve rol hebben binnen de zandwinnning.
Pinken (groeve)	De grondbestemming op het gewestplan is landbouw. Deze zandwinningsgroeve is voor de volgende 20 jaar nog in ontginning. De ontginning is centraal in het gebied gestart in 2005. De groeve wordt eerst oostwaarts uitgegraven en daarna westwaarts. De belangrijkste reden van deze fasering is het behouden van een maximaal waterpeil in de groeve zodat verdroging stroomopwaarts in habitatrictlijngebied wordt tegengegaan.
Leblanc (vijver)	Oude ontginningsput

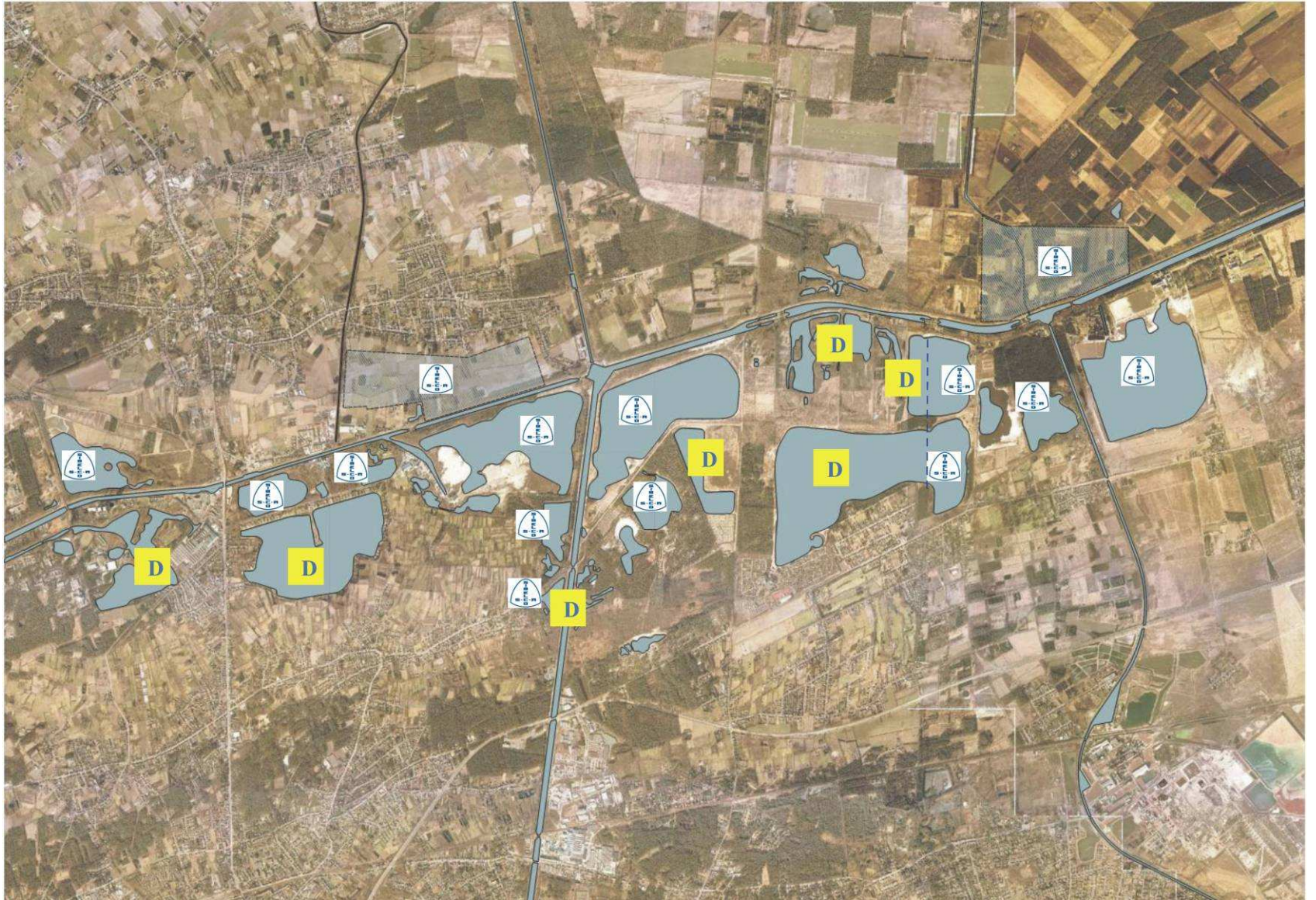

Kanaalplas (vijver)	De provincie heeft voor deze plas een PRUP opgemaakt (zie planningscontext). Deze voormalige zandwinningsgroeve is volledig ontgonnen. De nabestemming recreatie is voor deze plas in werking getreden. Deze plas is de enige met een rechtstreekse ontsluiting op het kanaal Dessel-Kwaadmechelen. Hier bevindt zich dan ook een overslaginstallatie van Sibelco om het zand via de binnenscheepvaart (tot 3000 ton) verder te vervoeren naar het Albertkanaal en de Antwerpse haven. Deze overslaginstallatie wordt gevoed via hydraulische zandleidingen vanaf de fabrieken Lommel en Dessel.
Zilvermeer (vijver)	Recreatiegebied met overdruk 'uitbreiding voor ontginningsgebieden'. Het Zilvermeer is reeds sinds 1959 in gebruik als recreatiedomein. Het is ondertussen uitgegroeid tot een multifunctioneel domein onder beheer van het provinciebestuur, waar zowel de dagbezoeker als de verblijfsrecreant aan zijn trekken komt.
Zilverstrand (vijver)	De provincie heeft voor deze plas een PRUP opgemaakt (zie planningscontext). In de jaren 60 aangelegd als recreatieplas. Thans nog steeds als dusdanig gebruikt langsheen camping.
Stortvijver (vijver)	Oude ontginningsput, De gemeente heeft voor deze plas een BPA opgemaakt (zie planningscontext).
Rauw (vijver)	De gemeente heeft voor deze plas een BPA opgemaakt (zie planningscontext). Deze voormalige zandwinningsgroeve is zeer uitgestrekt en vervult vandaag grotendeels een natuurfunctie aansluitend bij De Maat. Een onderscheid kan gemaakt worden tussen de kleinere vijver Rauw Noord en de grotere vijver Rauw Zuid. De zuidelijke vijver reikt tot aan Sunparks. Rauw vormt het landschappelijk decor voor het Museum 'Kristallijn' en het Quartz Experience Centre van Sibelco. Om de natuurwaarden te verhogen werden recent enkele drijvende eilanden geïnstalleerd.
Diel (vijver)	Voormalige sprietontginning, thans natuurgebied
Maat (vijver)	Voormalige sprietontginning, thans natuurgebied
Blauwe kei (groeve)	De nabestemming van deze zandgroeve is natuur. Deze actieve zandwinningsgroeve is al gelegen op het grondgebied van de provincie Limburg en levert gelet op de specifieke kwaliteiten zowel zand aan de fabriek van Dessel als Lommel. De geplande ontginning van de bovenste zandlaag (Mol superieur) zal tot ca 2035 in beslag nemen.
Maatheide (procesvijver)	De nabestemming van deze procesvijver is natuur. Deze voormalige zandwinningsgroeve is volledig uitgebaat doch wordt gebruikt als procesvijver bij de fabriek te Lommel. Door aanvulling met restfracties worden de oevers steeds groter. De oevers worden stelselmatig bebost met loofhout.
General Motors (groeve)	Deze historisch industrieel met zware metalen verontreinigde site werd voor enkele jaren door Sibelco gesaneerd door afgraving en deponie van de afgegraven gronden in sarcofaag. Momenteel is de groeve in ontginning. De ontginning zal duren tot ca 2040.
Russendorp (toekomstige groeve)	De bestemming volgens het gewestplan is hier natuurgebied. Voor dit bosgebied werd een projectMER voor zandontginning opgemaakt en eerstdaags wordt een milieu- en

bouwvergunningaanvraag voor zandontginning over ca 100 ha gelanceerd door Sibelco. Sibelco hoopt met de ontginning van deze put te kunnen starten in 2009. De ontginning van de bovenste zandlaag, i.c. het Mol superieur zal bijna 30 jaar in beslag nemen.

Het Postels vaartje zal daarbij worden verlegd na 2020 naar het westen van de ontginning, i.c. op de provinciegrens. Vooral aan de westzijde van de groeve zal deze natuurbestemming bij de herstructurering tot ondiep water en plasdraszones, door het terugstorten van de afdeklagen, worden ingevuld.

Natuurcompensatie van ca 80 ha wordt voorzien in het landbouwgebied Riebos dat meer oostelijk is gelegen.

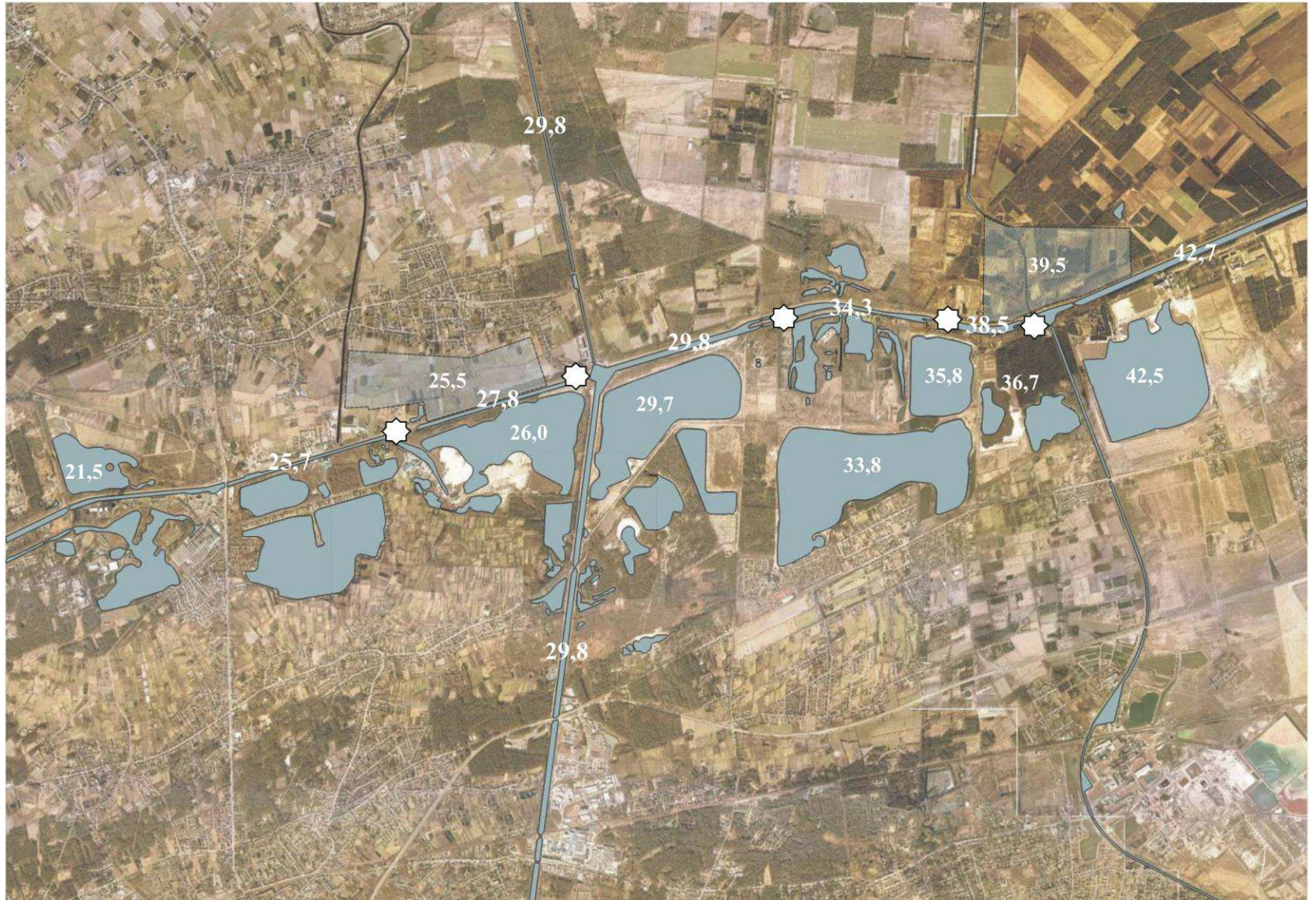

12.2 Eigendom- en beheerstatus

Kanaal Bocholt - Herentals, Dessel - Kwaadmechelen, Dessel – Turnhout - Schoten	In eigendom bij Vlaamse overheid, in beheer bij nv De Scheepvaart
Donk	Sibelco
Nuclea	VITO
EBES	Sibelco, geen vrij beschikkingsrecht wegens stort vliegassen, gemonitord door Electrabel
Miramar	In eigendom van de aangelanden (mede-eigenaarschap)
Villa	Sibelco
Schansput	Sibelco
Pinken	Sibelco
Leblanc	Sibelco, met jaarlijkse contracten privaat verhuurd
Kanaalplas	Sibelco, beheerovereenkomst met de provincie Antwerpen Deel ten oosten van de voormalige Zilvermeerlaan eigendom gemeente Mol
Zilvermeer	Sibelco, erfpachtovereenkomst met de provincie Antwerpen
Zilverstrand	Privaat
Stortvijver	In eigendom van en in beheer bij Gemeente Mol
Rauw	Oostelijke zone eigendom van Sibelco (zie stippellijn), Westelijke zone in eigendom bij de gemeente Mol
Diel	In eigendom van gemeente Mol, in beheer bij Natuurpunt
Maat	In eigendom van gemeente Mol, in beheer bij Natuurpunt
Blauwe kei	Sibelco

Maatheide	Sibelco
General Motors	Sibelco
Russendorp	Sibelco

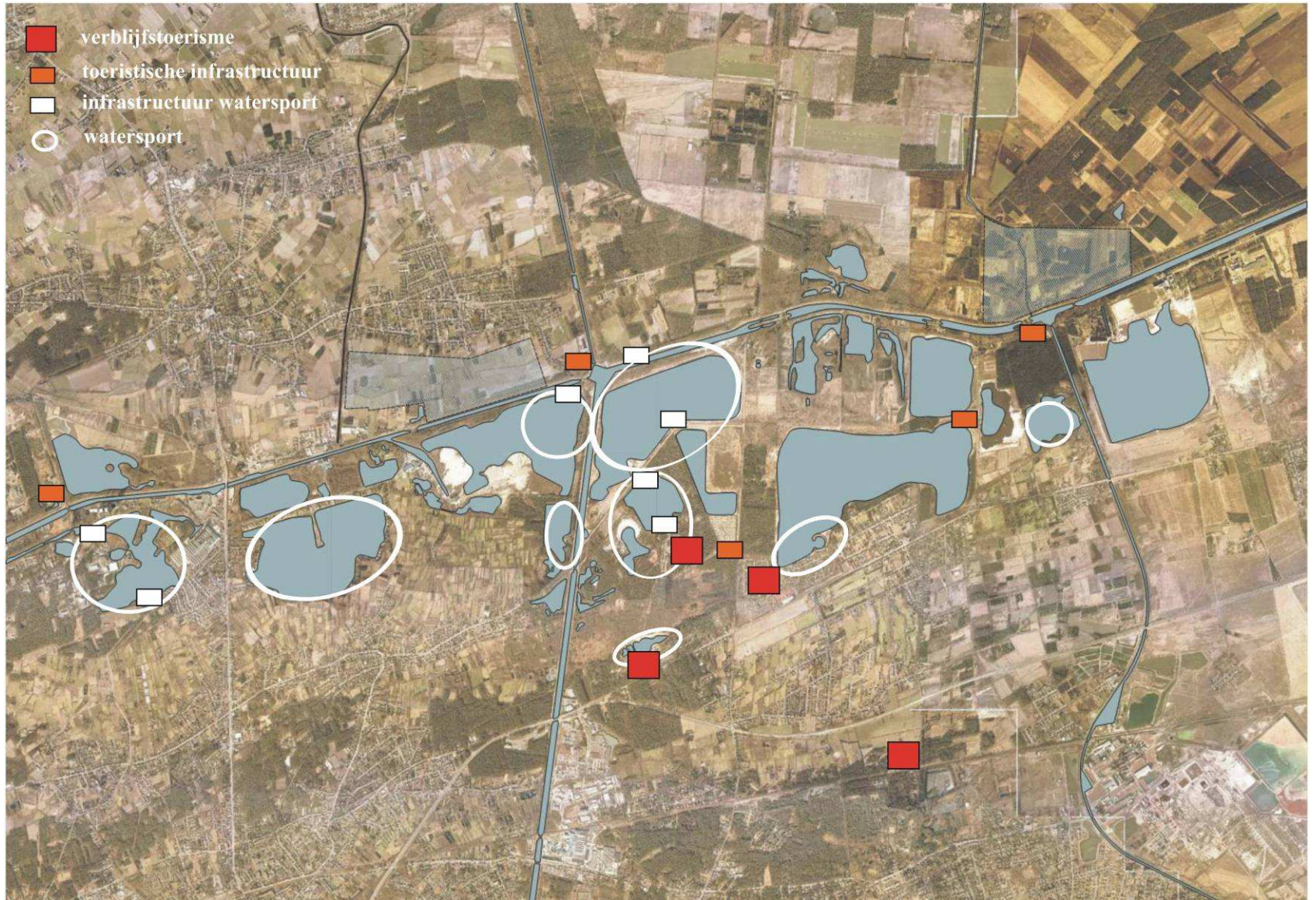

12.3 Sluizen en waterstanden (streefwaarden)

In functie van eventuele verbindingen tussen het kanaal en aanpalende plassen is het relevant zicht te krijgen op de streefwaarden voor waterstanden, die hydrologisch geoptimaliseerd werden.

Kanalen Bocholt-Herentals	pand Bocholt - Blauwe kei sluis 1: 42,65 m TAW pand sluis 1 – sluis 2: 38,52 m TAW pand sluis 3 – sluis 4: 29,77 m TAW pand sluis 5 – sluis 6: 25,65 m TAW pand sluis 7 – sluis 8: 21,23 m TAW	pand sluis 2 – sluis 3: 34,25 m TAW pand sluis 4 – sluis 5: 27,78 m TAW pand sluis 6 – sluis 7: 23,72 m TAW
Kanaal Dessel-Kwaadmechelen & Kanaal Dessel-Schoten (pand tot Rijkevorsel)	29,77 m TAW	
Donk	21,5 m TAW	
Schansput	26,0 m TAW	
Pinken	25,5 m TAW (nagestreefd vast overlooppeil)	
Kanaalplas	29,7 m TAW	
Zilvermeer		
Stortvijver	Het actuele peil is niet gekend. Het is wenselijk dit peil zo hoog mogelijk te krijgen om uitsijpeling van het stort te vermijden, om de kweldruk op de omgeving zo hoog mogelijk te maken. De insijpeling is echter erg hoog en de instroom via het kanaaltje op de kop van Buitengoor is niet gecontroleerd.	
Mol-Rauw	33,8 m TAW (zuid) en 35,8 m TAW (noord). Deze groeve loopt via 2 overloopbuizen naar een artificiële loop die onrechtstreeks de Kanaalplas voedt	
Blauwe kei	36,7 m TAW	
Maatheide & General motors	42,5 m TAW	
Russendorp	39,5 m TAW (nagestreefd vast statisch peil)	

12.4 Gelocaliseerd recreatief gebruik en constructies

Kanaal Herentals-Bocholt,

Fietspad langsheen noordelijke oever en langs beide oevers vanaf De Maat in oostelijke richting.
 Clublokaal Molse Kano en kajakclub (Mokka)
 SAS 3 : Baileybruggen over het kanaal ter hoogte van De Maat (beschermd monument)
 SAS 1 & 2: kleine dubbele sluisen, recreatieve attractoren (beschermd monument), kleine horecacluster (2 taveernes), knooppunt fietsroutes
 Kanaal tussen sas 1 en sas 3 beschermd als dorpsgezicht

Kanaal Dessel-Kwaadmechelen,

Fietspad langsheen westelijke oever + deel oostelijke oever via Zilvermeerlaan.
 Tegen kanalenkruispunt aan clublokaal waterski Molen activiteiten op het kanaal tussen sas 4 en de Simonsbrug op een afstand van ongeveer 2,5 km
 Insteekhaven verkoop/herstel boten

Kanaal Dessel-Turnhout-Schoten

Fietspad langs oostelijke oever.

Kanalenkruispunt

Knooppunt recreatieve routes en informatie
 Toeristentoren SAS 4 met ruimte voor een permanente tentoonstelling
 Pannekoekenboot noordoosthoek.

Donk

Geen recreatie aanwezig op de plas wegens actieve zandwinning.
 Beschermde hoeve Boeretang met oude Eikendreef (privé)
 Omgelegde Witte Nete met educatieve panelen.
 Noordelijke graslanden jaarlijks gebruikt voor graspop.
 Isotopolis in aanpalende site NIRAS.

Nuclea

Zwembijver + aanpalende jachthaven
 Watersportplas (zeilen, surfen, waterski) + zeil- en jachtclub (privé karakter naar personeel toe)

Miramar

Private plas met omwonende residenties met beperkt privaatief recreatief gebruik (hengelen, zwemmen, varen).

Schansput

Noordoostelijk gelegen deel fungeert als windsurfplas, aanpalende windsurfclub KWKM (Kempische Windsurf Klub Mol).
 Noordwestelijke zone voor hengelsport (steigers).

Pinken

Geen recreatie aanwezig wegens actieve zandwinning.

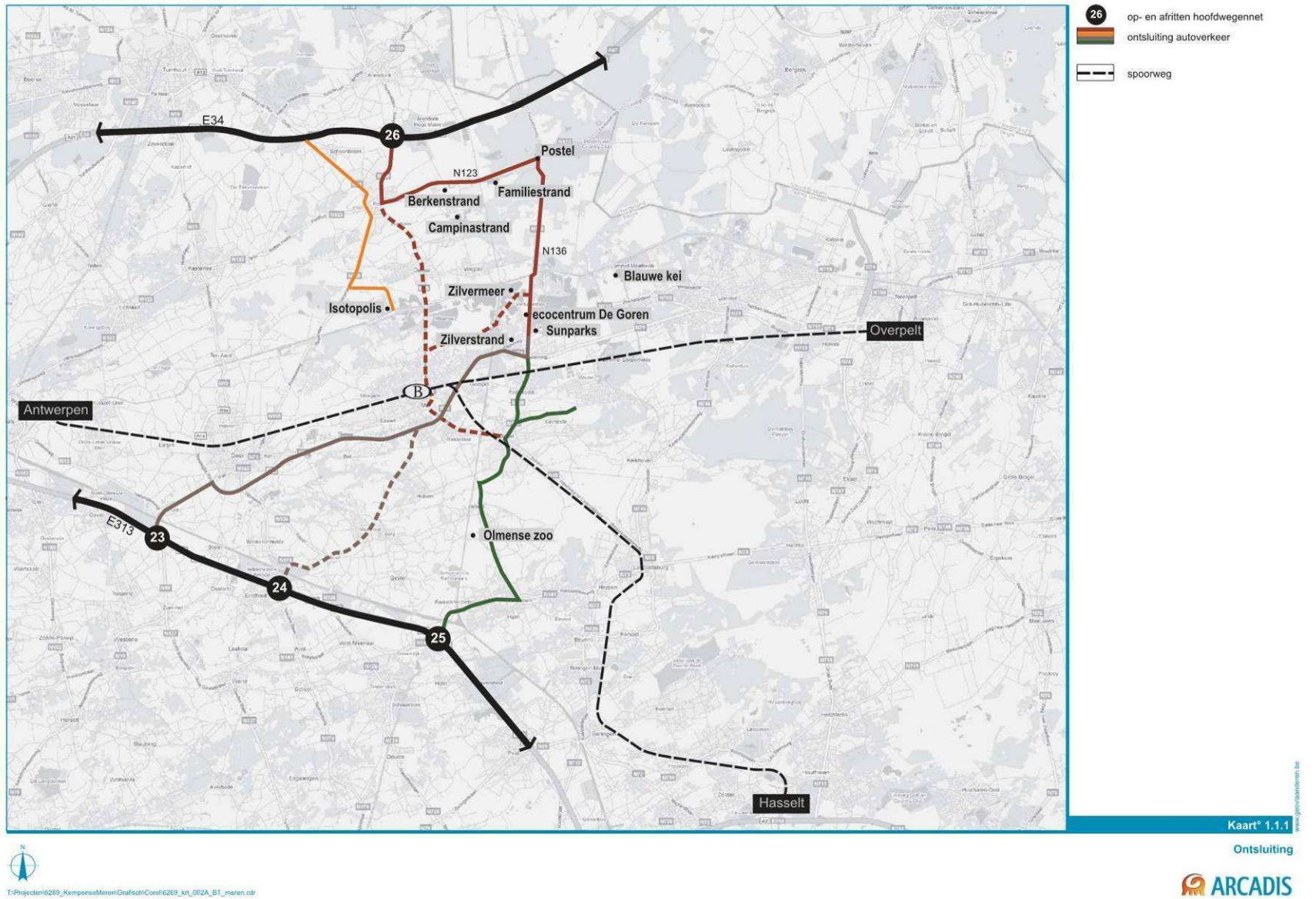
Leblanc	Private plas met jetski en kleiduifschieten
Kanaalplas	Jachthaven Port Aventura : 200 ligplaatsen waarvan 50 voor passanten Havencafé Watersportplas: zeilen, roeien, surfen en duiken (tot 25 m) Hengelen (mits lidmaatschap club) Overzetboot Calypso 4 en passagiersboot De Zander.
Stortvijver	Geen recreatieve functie (wegens gevaar doorsijpeling oude stortplaats ?) Aanpalende camping en parking + ecocentrum
Zilvermeer	Watersportplas (zeilen, surfen, duiken) Duikcentrum Atlantis (noordelijk) en watersportschool (zeilcentrum) Zwemvijver met glijbanen, waterkolken en strand Deels als waterfiets- en roeivijver Aanpalende visvijver Diverse horeca.
Zilverstrand	Zwem- en visvijver. Waterfietsen Aanpalend natuurreservaat Buitengoor (noordelijk), wandelingen natuurpunt
Rauw	Geen recreatie op de plas Aanpalend Sunparks (zuidelijk) met vervallen vissteigers. Aanpalend natuurreservaat De Maat (noordelijk) met wandelingen Natuurpunt. Aanliggend 't Kristallijn (informatiecentrum Sibelco) en Quartz experience (Sibelco) met landschappelijke tuin.
Blauwe kei	Geen recreatie op actieve groeve.

Kaart 3: Bereikbaarheid en ontsluiting van de toeristisch-recreatieve regio

14 Toeristisch-recreatief netwerk

14.1 Fietsroutenetwerk

Het bestaande fietsknooppuntennetwerk binnen de regio wordt als afgewerkt beschouwd. In functie van de verdere ontwikkeling van de regio en het selecteren van knooppunten zal het fietsroutenetwerk geëvalueerd worden en zullen suggesties gemaakt worden om dit netwerk bij te sturen.

Volgende transferia worden aangeduid in het fietsknooppuntennetwerk:

- Postel
- Brug 2 (kanaal Dessel-Turnhout-Schoten)
- Ecocentrum
- Kern Witgoor
- Keiheuvel

In de gemeente Dessel is er een mountainbikeroute aanwezig.

14.2 Wandelnetwerk

Er is geen uitgebouwd samenhangend wandelnetwerk in de regio. Wel zijn er in de regio verschillende wandelgebieden aan te duiden met transferia van waaruit verschillende wandelroutes vetrekken. Volgende gebieden worden onderscheiden:

- Abdij van Postel
- Toeristentoren Dessel
- Ecocentrum
- Blauwe kei
- Sluis
- Keiheuvel

14.3 Ruiternetwerk

Er zijn geen ruiterswandelroutes in de omgeving.

Op Keiheuvel is een manege aanwezig. In het landinrichtingsproject van de Keiheuvel is de realisatie van een ruiterroute opgenomen.

14.4 **Waternetwerk**

De kanalen zijn te beschouwen als onderdeel van een bovenlokaal waternetwerk voor toervaarders. Binnen de regio zelf is er geen specifiek netwerk uitgewerkt.

Naast de kanalen komen ook een aantal waterlopen in aanmerking voor het waternetwerk. Op een aantal waterlopen (Kleine Nete) is het immers mogelijk om te kanoën en kajakken. Vermoedelijk ligt het startpunt hiervan net buiten de regio (watermolen van Retie, gelegen ten oosten van de kern)

DEEL 4 KNELPUNTEN EN POTENTIES

15 Op regionaal niveau

15.1 Aanbod en uitstraling knooppunten

- Er is op het eerste zicht weinig complementariteit of differentiatie tussen de verschillende verblijfsrecreatieve knooppunten. Het betreft in grote lijnen allemaal campings met een natuurlijke vijver en speeltuin. De campings zijn voornamelijk gericht op seizoen en/of jaarplaatsen en in mindere mate op doortrekkers. Het grootste aanbod voor doortrekkers is terug te vinden in de cluster Zilvermeer, Zilverstrand, Sunparks.
- De recreatieve knooppunten functioneren niet allemaal als motor voor de regio. De regio kent heel wat initiatieven, veelal door de privé, die naast elkaar gerealiseerd worden. Voor de recreant is het niet altijd even duidelijk hoe en op welke manier deze verschillende zaken toegankelijk zijn en wat ze te bieden hebben (vb. Ecocentrum, Isotopolis, Quartz...). Vele van deze initiatieven kunnen beter benut worden. Door hun uitstraling te verhogen en ze als duidelijk als knooppunt binnen de regio te plaatsen kunnen ze meer een motor zijn voor de regio.
- Er is weinig samenhang waar te nemen tussen de verschillende recreatieve knooppunten. Zo krijgt men in de verscheidene knooppunten slechts een deel van de informatie (vb. info over wandelingen in de onmiddellijke omgeving van het knooppunten), maar in mindere mate over gans de regio (vb. waar zijn andere vertrekpunten voor wandelingen in de regio).
- Het aanbod is momenteel voornamelijk gericht op openluchtrecreatie en recreatief medegebruik van de open ruimte (wandelen en fietsen). Het all-weather programma binnen de regio is relatief beperkt (zwemmen, sportinfrastructuur). De huidige musea bieden op het moment onvoldoende uitstraling om als all-weather programma te functioneren binnen de regio.

15.2 Juridisch-planologisch

- Door het Vlaams gewest werd er een ruimtelijk visie uitgewerkt voor landbouw, natuur en bos in de regio Neteland. In dit proces werd voor heel wat recreatieve poorten een natuurverwevingsbestemming opgelegd. Ondanks dat deze aanduiding niet op perceelsniveau is uitgevoerd en een verdere verfijning zal gebeuren in een RUP-fase lijkt de bestemming natuurverweving zoals omschreven in het RSV en het natuurdecreet in vele gevallen moeilijk tot niet verenigbaar met de ontwikkeling van een toeristisch-recreatief knooppunt. Natuurverweving streeft onder meer naar een onbebouwd karakter van het gebied en laat enkel bebouwing toe in functie van natuurbeheer of natuurtoezicht. Recreatie is in theorie nevensgeschikt aan natuurbehoud en beide functies mogen elkaar niet verdringen. Daartegenover wordt gesteld dat recreatief medegebruik verenigbaar moet zijn met de vooropgestelde natuurrichtplan dat voor deze zone zal opgemaakt worden. Gebied per gebied zal dus moeten bekeken worden welke ontwikkelingen er nog mogelijk zijn op het vlak van recreatie.

- De huidige bestemmingen op het gewestplan bieden niet altijd voldoende garanties voor de bestaande knooppunten of geven onder hun huidige context onvoldoende mogelijkheden om het knooppunt verder te ontwikkelen.

15.3 Toeristisch recreatief netwerk

15.3.1 Fietsroutenetwerk

Het fietsknooppuntennetwerk voor de regio is volledig uitgewerkt en functioneert goed. Toch kunnen binnen dit netwerk een aantal knelpunten aangehaald worden:

- De N136 ten noorden van het kanaal: ontbreken van een afgescheiden fietspad (momenteel wel een module 13 goedgekeurd waardoor op korte termijn oplossing wordt geboden aan dit knelpunt)
- De N136: overgang aan het kanaal: de bestaande Baileybruggen vormen een onveilige situatie – conflicten recreatief fietsverkeer en autoverkeer; de module 13 voorzag een aantal oplossingen, maar omdat geen consensus kon worden bekomen werd dit niet verder opgenomen. Voorstellen waren o.a. nieuwe baileybruggen naast bestaande voor fietsverkeer, uitbouwen bestaande baileybruggen.
- Kwalitatieve aantakking van Balen centrum / Keiheuvel bij het Zilvermeer volgens de as van de N136 is ontbrekend
- Zilvermeer – Zilvermeerhaven: zijn niet opgenomen in recreatief fietsknooppuntennetwerk
- Verbinding nieuw vrijliggend fietspad langs Zilvermeerlaan met fietspad aan overzijde kanaal: momenteel is er geen duidelijke verbinding voorzien: voorstel uitvoeren fietsverbinding zoals opgenomen in RUP kanaalplas.
- Ecocentrum als transferium in fietsknooppuntennetwerk: er ontstaan capaciteitsconflicten tussen recreanten die hier parkeren om te fietsen en de kampeerders die moeten inschekken: vraag om transferia te verplaatsen naar vb. parking 2 van het Zilvermeer.
- Beleefbaarheid van het kanaal ten westen van Sas 5 wordt minder aantrekkelijk door de aanwezige bedrijvigheid langs het kanaal. Hier wordt voorgesteld om, meer aantrekkelijkere alternatieve verbindingen uit te werken die meer langs de plassen lopen

Mountainbikeroutes

- Er is momenteel enkel een mountainbikeroute uitgewerkt in Dessel.
- Op initiatief van de bosgroep Zuiderkempen wordt er i.s.m. Bloso en de betrokken gemeenten actueel een nieuwe permanente MTB route op het grondgebied van de gemeenten Mol, Balen, Meerhout en Geel uitgewerkt, dat in mei 2009 zal geopend worden (proefperiode van 1 jaar).
- Op iets langere termijn zijn er plannen om al de verschillende MTB routes rond Turnhout met elkaar te verbinden.

15.3.2 Wandelnetwerk

- Momenteel is er geen samenhangend wandelnetwerk uitgewerkt voor gans de regio. Binnen de regio zijn er een aantal transferia voor wandelgebieden te onderscheiden (Ecocentrum, Blauwe Kei, Abdij van Postel, Toeristentoren...) waaruit wandelroutes vertrekken. Deze wandelroutes zijn veelal door verschillende initiatiefnemers opgestart en vertonen weinig samenhang.

15.3.3 Ruiternetwerk

- Er is momenteel geen ruiternetwerk aanwezig in de regio.
- Er kan wel worden vastgesteld dat de regio op bovenlokaal actueel een leemte vertoont op het vlak van ruiterroutes (en aangepaste infrastructuur). Aangrenzend (noordwesten/noordelijk en westelijk) zijn ruiternetwerken van bovenlokaal belang (Grenslandschap Taxandria, (Noord-)Brabantse Kempen; Limburgse Kempen) die actief in de markt worden gezet, ook voor meerdaagse tochten/verblijfstoerisme.

15.3.4 Waternetwerk

- Er is momenteel geen uitgebouwd waternetwerk aanwezig: binnen de regio kan men varen over de kanalen, maar er zijn in de regio weinig concrete doelen aangeduid waardoor toervaarders eerder geneigd zullen zijn om zich vanuit deze regio naar een andere regio te begeven (of vice-versa). Binnen de regio zelf zijn er momenteel weinig verplaatsingsmogelijkheden met een duidelijk einddoel.
- Ook een aantal plassen en waterlopen zijn bevaarbaar. De link tussen de kanalen en deze plassen of waterlopen is niet altijd duidelijk aanwezig. Vb. kano- en kayaktochten op de Nete.

15.4 Bereikbaarheid en ontsluiting

Vanuit het noorden E34

- De bereikbaarheid vanuit het noorden (E34) wordt consequent aangegeven naar de knooppunten Zilvermeer, Zilverstrand, Sunparks, Postel en de kleinere familiestranden.
- Naar de meer zuidelijk gelegen knooppunten, Keiberg en Olmse Zoo, wordt ook de N18 als verbinding aangegeven. Ook hier zou gebruik kunnen gemaakt worden van dezelfde route als de andere knooppunten.
- Mogelijks kan de route langs de N136 ook als een conflict ervaren worden of niet wenselijk omdat deze route door het strategisch rustgebied van Postel loopt.
- Het voormalige douanecomplex wordt als een illegale op- en afrit gebruikt. Dit genereert relatief veel sluipverkeer langs de Abdij van Postel, waardoor het knooppunt ter hoogte van de Abdij als onveilig wordt gevoeld.

Vanuit het Zuiden E313

De bereikbaarheid vanuit het zuiden wordt via drie knooppunten aangeduid.

- Vanuit Antwerpen wordt knooppunt 23 en vervolgens de N71 als hoofdroute aangeduid. Deze route is vanuit Antwerpen aan te bevelen.
- Vanuit Limburg wordt knooppunt 25 aangeduid. Deze route is vergelijkbaar met de route uit het noorden en verbindt via lokale wegen heel wat knooppunten. Specifieke zijn dit in het zuiden de knooppunten Olmense Zoo en Keiberg.
- Ook knooppunt 24 wordt aangegeven (zowel voor verkeer vanuit Antwerpen als Limburg) Deze route is echter niet wenselijk omdat ze door verschillende kleinere kernen loopt en geen andere knooppunten verbindt.

Bewegwijzering

- Momenteel wordt het gebied bewegwijzerd vanaf de verschillende autosnelwegen. Het gebied wordt aangeduid als Molse Meren. Dit omvat in principe Zilvermeer, Zilverstrand en Sunparks.
- Binnen deze bewegwijzering worden volgende knelpunten ervaren:
  - Onduidelijk wat Molse Meren juist inhoudt
  - Ontbreken van een aantal wegmarkeringen (o.a. dorpskern Retie richting Postel en aan afrit 23 richting Mol)

Binnen het plangebied

- Het doorgaand vrachtverkeer op de Zilvermeerlaan wordt als een knelpunt binnen de toeristisch-recreatieve cluster Zilvermeer, Sunparks en Zilverstrand ervaren. De provincie maakte een studie op voor de N118 waarin een alternatief voor het vrachtverkeer wordt uitgewerkt. Dit alternatief kan enkel doorgang vinden nadat volgende drie knelpunten/missing links zijn opgelost en juridisch verankerd werden: opwaardering van de ring rond Retie, verbinding van de ring rond Geel (primaire) met de N118, verbinding tussen N18 en N118 (ten noorden of zuiden van het kanaal).

Openbaar vervoer

- De regio is momenteel onvoldoende (of zeer moeilijk) bereikbaar met het openbaar vervoer. Het station Mol is het meest nabijgelegen treinstation met goede verbindingen vanuit Antwerpen en Hasselt. Maar de verbinding tussen het station en de recreatieve knooppunten wordt als ontoereikbaar ervaren.

16 Op knooppuntniveau

16.1 Cluster Zilvermeer – Zilverstrand – Sunparks

Aanbod

- Vastgesteld wordt dat de drie knooppunten geen uitgesproken complementair aanbod hebben, maar dat de complementariteit van deze knooppunten eerder beperkt uitgesproken is en in vele gevallen deels gelijklopend.
  - Zilvermeer is voornamelijk een recreatief knooppunt voor openluchtrecreatieve activiteiten, dat naar aanbod en ontspanningsmogelijkheden duidelijk uitschiet boven Zilverstrand en Sunparks. Het aanbod van Zilverstrand is ook aanwezig in het Zilvermeer. Het aanbod in Sunparks is eerder beperkt.
  - Sunparks profileert zich eerder in de overdekte recreatieve accommodatie. Zilverstrand heeft een beperkt overdekte recreatieve accommodatie en Zilvermeer beschikt momenteel niet over overdekte accommodatie.
  - Sunparks profileert zich hoofdzakelijk als bungalowpark. Zilverstrand en Zilvermeer hebben een gelijkaardig aanbod aan verblijfsrecreatieve accommodatie. Zilvermeer onderscheidt zich door zijn aanbod aan trekkershutten en groepsverblijven.

Tussen de knooppunten onderling bestaan er arrangementen om elkaars leemten op het vlak van dagrecreatief aanbod op te vangen tegen voordeeltarieven zodat voor de ganse cluster nagenoeg een volledig aanbod aanwezig is.

- De regio kenmerkt zich als door de aanwezigheid van de plassen. Momenteel zijn er echter geen verblijfsrecreatieve mogelijkheden aanwezig op deze plassen. Onderzocht kan worden welke plassen, aansluitend op de verblijfsrecreatieve knooppunten, mogelijkheden geven om vormen van verblijfsrecreatie toe te laten. Op deze manier kan het begrip Kempense meren ook meer uiting krijgen in de verblijfsrecreatieve gebieden.
- Zilvermeer en Zilverstrand hebben een duidelijke binding met de plassen. Sunparks heeft momenteel geen binding meer met de aanpalende plas. Het vakantiedorp is als het ware naast de plas gebouwd. Onderzocht dient te worden in welke mate er activiteiten op de plas Rauw kunnen plaatsvinden om ook de binding van Sunparks met het begrip Kemepense Meren te versterken.

Onderlinge relatie

- Er zijn geen directe relatie tussen de verschillende domeinen (ontbreken van duidelijke verbindingswegen) Hierdoor worden de drie cluster toch als duidelijk afzonderlijke entiteiten beschouwd. Dit nodigt niet onmiddellijk uit tot bezoek of gebruik maken van de mogelijkheden van de nabijgelegen infrastructuur. Zo is het Zilvermeer is een afgesloten gebied (buiten het toeristisch seizoen vrij toegankelijk) met slechts één toegang naar de dagrecreatieve zone.

Ontsluiting – Bereikbaarheid

- Het verkeer (o.a. vrachtverkeer) op de N136 en Zilvermeerlaan wordt als onveilig ervaren in relatie tot het toeristisch-recreatief verkeer. Dit geeft aanleiding tot een aantal onveilige oversteken:
  - Verbinding Sunparks – Ecocentrum
  - Kruispunt Zilvermeerlaan – N136 en toegang naar De Maat
  - Oversteekbaarheid vanuit parking 2 naar Zilvermeer
  - Oversteekbaarheid vanuit recreatieve wandeling langs naar Kanaalplas.

16.2

Keiheuvel

Aanbod

- Keiheuvel heeft naast de gebruikelijke elementen (zwembad, sportaccommodatie, speeltuin...) een duidelijk complementaire functie. Deze bevinden zich op het vlak van zweefvliegen (heel uitgesproken) en paardrijden (minder uitgesproken). Het betreft twee activiteiten die in de andere knooppunten niet terug te vinden. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid om vanuit de andere knooppunten arrangementen te maken met de activiteiten die op Keiheuvel plaatsvinden.
- De accommodatie op Keiheuvel is zeer compact en situeert zich duidelijk in één omgeving. Naast het zweefvliegen onderscheid de aanwezige accommodatie zich weinig van andere knooppunten of verblijfsrecreatieve terreinen in de regio. Deze omgeving heeft nog heel wat potenties en mogelijkheden. Doch het gebied heeft ook uitgesproken natuurwaarden. Indien gewenst kan bekeken worden in welke mate deze omgeving nog verder kan versterkt worden rekening houdend met de bestaande natuurwaarden.
- Jaarlijks wordt op de Keiheuvel het Belgisch kampioenschap motorcross georganiseerd. Deze cross heeft een ruime gekendheid en functioneert mee als motor voor deze locatie.
- De Keiheuvel kent in het oostelijk deel ook de aanwezigheid van verschillende clusters met individuele weekendverblijven. De meeste van deze weekendverblijven zijn zoneigen gelegen, een deel ervan zonevreemd. Het grootste deel van deze weekendverblijven zou echter niet vergund zijn. Zowel op Vlaams als gemeentelijk niveau wordt een beleid vooropgesteld om deze weekendzones af te bouwen en de Keiheuvel als een groot natuurgebied te ontwikkelen.

Ontsluiting – Bereikbaarheid

- Keiheuvel ligt relatief afgelegen, maar is nog enigszins aan te takken op een toeristisch ontsluitingsroute die door de regio loopt.
- De recreatiecluster zelf is meer naar Balen toe gelegen, het achterliggende natuurgebied reikt tot tegen het kanaal van Beverlo is bijgevolg via deze weg aan te takken op het waterwegennetwerk binnen de regio van de Kempense Meren.

16.3

Overige knooppunten

Donk

- Het gebied heeft momenteel weinig of geen aantrekkingskracht binnen het toeristisch-recreatief netwerk. Het gebied kondigt langs het kanaal het gebied van de Kempense Meren aan. Dit wordt momenteel echter nergens gesymboliseerd of benadrukt.
- Het gebied ligt relatief afgelegen en vraagt een eigen ontsluiting voor autoverkeer binnen de regio. De locatie is wel goed bereikbaar via het fietsknooppuntennetwerk en het waterwegennetwerk.

Blaauwe kei

- Indien het kanaal zou omgelegd worden krijgt het gebied heel wat toeristisch-recreatieve potenties. Binnen het kaderplan Kempense Meren worden er geen standpunten ingenomen of de omlegging van het kanaal nu al dan niet wenselijk is.
- De huidige aantrekkingspunten (Quartz, erfgoed, horeca) komen sterk verspreid voor.

Postel

- Het sluipverkeer komende vanuit het douanecomplex zorgt voor een verkeersonveilig gevoel. Een herinrichting van deze site als plein zou de verkeersleefbaarheid en de kwaliteit van de site kunnen verhogen.
- De site functioneert momenteel vooral als transferia in het recreatief wandel- en fietsroutenetwerk, maar biedt onder zijn huidige vorm geen all-weather aanbod voor de regio.

17

Synthese gerapporteerde sterktes, zwaktes, potenties en uitdagingen (SWOT)

S

- De aanwezigheid van zeer hoogwaardig witzand en een ontginningssector en de afgeleide meerwaarden daarvan op vlak tewerkstelling, economische ontwikkeling en uitstraling, recreatieve nabestemmingsmogelijkheden en ecologische kansen
- De uitzonderlijk goede uitgangssituatie om een toeristisch-recreatieve topregio te ontwikkelen met als bestaande sterktes:
  - Zeer groot bestaand, divers overnachtingsaanbod (Zilvermeer, Zilverstrand, Sunparks, Keiheuvel, aantal kleinere campings)
  - Recreatief meren- en kanalenetwerk met watersportmogelijkheden
  - Grote landschappelijke diversiteit en rustige omgeving
- De aanwezigheid van voldoende grote bos- en natuurgebieden met een nog relatief goede samenhang, waarvan een aantal uniek op Vlaams niveau (Diel, Maat, Buitengoor, Meergoor, ...) omwille van het reliëf, de gevarieerde bodem (zand, veen, ...), gerijpt kwelwater vanaf Kempens plateau, kalkrijk kanalenwater, onbebouwd karakter en de mogelijkheden voor nieuwe natuur via de zandwinning.

O

- Sterke thematische troeven die recreatief verder kunnen uitgespeeld worden: natuur voor iedereen, nucleaire technologie, industrieel erfgoed zoals sluizen, witzandontginning, ...
- Cobinatie ontspanning – zaken: door o.a. congres en hotelfaciliteiten op Sunparks
- Mogelijkheden voor versterking netwerk, relaties en samenhang: integratie, gezamenlijke vermarkting, fysische netwerking via kanalen, via fietspaden.

W

- Kanalen en plassen: de onderbenutting van de mogelijkheden en verdere zoneringsmogelijkheden van kanalen en plassen in recreatief opzicht en in ecologisch opzicht.
- Toeristische knooppunten (Zilvermeer, Sunparks, Keiheuvel) – bereikbaarheid – mobiliteit : het gebrek aan duidelijke en goed bereikbare poorten tot het gebied van waaruit het volledige gebied bezocht en beleefd kan worden
- Relaties – samenhang: onvolledige recreatieve netwerking zowel op vlak van wandelen, fietsen (in mindere mate) als varen; onvoldoende recreatief-toeristische samenhang; afwezigheid van duidelijke inrijpunten/transferia, weinig gemeenschappelijke vermarkting/uitbouw

T

- Actueel gebrek aan een coherent, voldoende uitgewerkt en door alle betrokken partijen gedragen toeristisch-recreatief ontwikkelingsplan.
- Zilvermeer & toekomstig ontginningsgebied : het Zilvermeer is planologisch gezien ontginningsgebied. Om de bestaanszekerheid van het domein te garanderen dient er een toekomstig vervangend zandwinningsgebied aangeduid te worden.

DEEL 5 VISIE

18 Conceptuele visie op de Kempense Meren

18.1 Missie

De regio van de Kempense Meren heeft een uitzonderlijke landschappelijke en ecologische identiteit als landschap van uitgestrekte binnenmeren, kanalen en bijhorend erfgoed, zandige en venige waardevolle natuur, uitgestrekte bos- en landbouwgebieden en dit met een slechts beperkte doorsnijding door infrastructuur, relatief weinig verspreide bebouwing en bedrijvigheid en dus een relatief grote rust en sterk onbebouwd karakter.

Deze streekidentiteit vertaalt zich vooralsnog echter niet in een nationaal bekend toeristisch-recreatief product. De Kempense Meren zijn vandaag geen “bekend merk”. Weliswaar is er een cluster van succesvolle dagrecreatieve domeinen en verblijfsrecreatieve ondernemingen gevestigd nabij de plassen, waaronder Zilvermeer, Sunparks en Zilverstrand de belangrijkste zijn, samen goed voor meer dan ca. 700.000 overnachtingen per jaar en zeer veel dagrecreanten tijdens het hoogseizoen. Dit leidde onder andere tot de selectie als toeristisch-recreatief knooppunt binnen het Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan Antwerpen.

Alhoewel er wel degelijk beperkte samenwerkingen zijn tussen deze recreatiedomeinen, staan ze grotendeels op zich en hebben ze, behalve dat ze elk gebruik maken van één van de meren, een al bij al beperkte relatie met de volledige streek. Alleszins kan deze relatie verder worden uitgebouwd.

Het toeristisch-recreatief potentieel van de Kempense Meren als rust- en onthaastingsgebied, als wandel- en fietsgebied, en als natuurverkenninggebied is met zekerheid onderbenut. Ook op vlak van waterrecreatie in de ruimste zin zijn er wellicht nog inbreidingsmogelijkheden die de draagkracht van het gebied niet overschrijden.

In dit kaderplan doen we een voorzet naar uitbouw van de Kempense Meren tot toeristisch-recreatieve topregio. Deze uitbouw echter dient volledig afgestemd te zijn op de landschappelijke, ruimtelijke en ecologische draagkracht van de streek aangezien deze precies de kwaliteit ervan uitmaken. Geen zelfdestructieve ontwikkeling !

Deze uitbouw omvat een ruimtelijke visie en een visie op samenwerking.

In ruimtelijk opzicht dient de beleving van het gebied voor dagrecreanten en verblijfstoeristen te worden gestuurd. Daartoe stellen we de aanduiding en inrichting van goed gelokaliseerde recreatieve poorten voorop. Deze poorten vormen de toegang tot de streek voor bezoekers van buitenaf en zijn instapplaatsen voor fiets- en wandelinfrastructuur die dens ontwikkeld worden in de onmiddellijke omgeving van deze poorten. Deze poorten zijn idealiter uitgerust met degelijke informatie, onthaal en ondersteunende functies (horeca, fietsverhuur, ...).

Daarnaast zijn het ook attractoren op zich voor daguitstappen (voor verblijfsrecreanten) doordat ze, naast het wandel- en fietsaanbod rond meren, door bos, landbouw en natuur ook een gethematiseerd recreatief of educatief aanbod hebben, waar mogelijk “all weather”.

Deze werking met poorten tot een gebied laat een goede sturing en opvolging van de recreatie toe en heeft als complement dat de ecologisch meest kwetsbare gebieden, strategische rustzones, ... door hun verderaf gelegen ligging nauwelijks recreatiedruk zullen kennen. De facto gaan de werking met poorten en zonering voor natuur, recreatie en verweving van beide dan ook hand in hand.

Vanuit deze visie op zonering worden in dit kaderplan een bestemmings- en inrichtingvisie ontwikkeld op de verschillende, al dan niet reeds volledig ontgonnen, zandwinningsplassen. Tot de visie behoort eveneens een conceptuele inrichtingsschets per poort.

Een belangrijk aandachtspunt binnen de ruimtelijke visie wordt gevormd door de bereikbaarheid, op de meest duurzame wijze, van de verblijfs- en dagrecreatiedomeinen en de poorten.

Deze bereikbaarheid omvat:

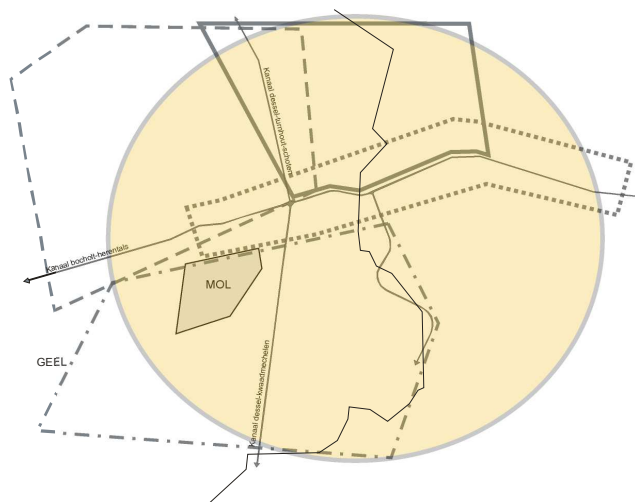
- Bereikbaarheid per wagen, via een éénduidige vanaf het hoofdwegennet gemarkeerde bewegwijzering 'Kempense Meren' en dit via een route die zo min mogelijk hinder oplevert voor de recreant zelf, woonkernen en de natuur.
- Bereikbaarheid via openbaar vervoer waarbij naast busvervoer ook voorstellen ontwikkeld worden voor een bereikbaarheid per trein via een 'zomerstation' en over het kanalenstelsel via een watertaxi.
- Bereikbaarheid voor de pleziervaart.
- Bereikbaarheid per fiets: aantakking op de fietsknooppuntennetwerken van Antwerpen, Limburg en fietspaden in Nederland.

Een ruimtelijke visie volstaat echter niet om te komen tot een globaal toeristisch-recreatief product dat geënt is op de identiteit en waarden van de streek. Daartoe behoort een visie op vlak van samenwerking, complementaire ontwikkeling, gemeenschappelijke vermarkting, ...

Ook daartoe omvat dit kaderplan voorstellen:

- concrete aanbevelingen voor opzet van een structuur en/of partnerships die deze ontwikkeling sturen en opvolgen;
- een actieplan ter concrete realisatie met inzet van de verschillende betrokkenen en de beschikbare instrumenten
- voorstellen voor gemeenschappelijke vermarkting / promotie

18.2 Een regio met 4 deelgebieden = 4 Kempense identiteiten

De toeristisch-recreatieve regio Kempense Meren is meer dan de Kempense meren alleen. Binnen de regio kunnen vier deelgebieden onderscheiden worden, elk met een eigen identiteit, elk met zijn eigen Kempense kenmerken. Samen geven ze een totaalbeeld van wat de Kempen te bieden heeft. De Kempense Meren is één van deze vier deelgebieden met zijn eigen identiteit en vormt het kloppend hart van de regio. De drie omliggende gebieden zijn eerder rustigere omgevingen die aansluiten bij andere toeristische regio's of er zelfs deel van kunnen uitmaken.

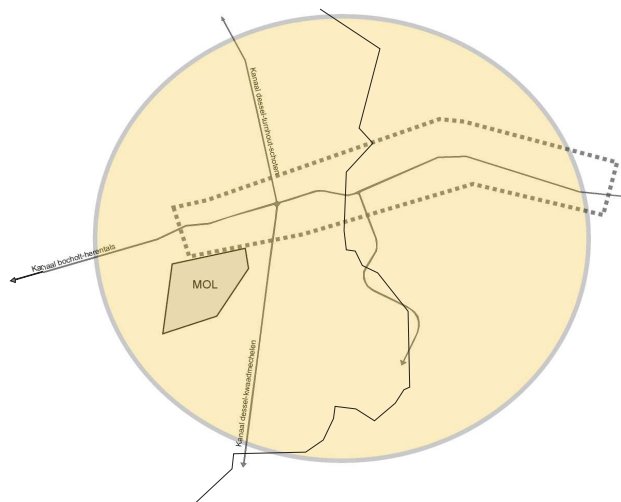
De identiteit van deze deelgebieden dient naar de toekomst bewaard te blijven en verder versterkt te worden. Deze deelgebieden staan immers garant voor een gedifferentieerd aanbod bij de toerist en recreant die naar de Kempense Meren afzakt.

Volgende deelgebieden kunnen onderscheiden worden:

- Kempense Meren
- Omgeving Postel
- Kleine Nete
- Grote en Molse Nete

Kempense Meren

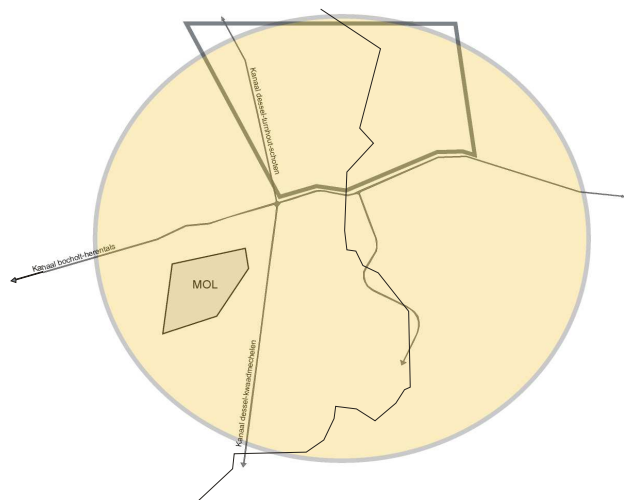

Het merengebied wordt gekenmerkt door de zandontginningsplassen. Voor deze plassen kunnen drie activiteiten/functies onderscheiden worden. Er zijn de actieve zandontginningsplassen, er zijn de plassen die gebruikt worden voor watersportrecreatie met aansluitend verblijfsrecreatie en dagrecreatieve infrastructuur en er zijn de plassen die een belangrijke natuurlijke waarde kennen. In een aantal gevallen komen deze functies verweven voor in andere gevallen worden plassen expliciet voorbehouden voor één functie.

Het deelgebied Kempense Meren vormt het gezicht van de ruimere regio. De deelruimte wordt ontwikkeld als een samenhangende hoogwaardige toeristisch-recreatieve voorzieningencluster. Dit houdt echter niet in dat overal dezelfde mogelijkheden aanwezig zijn. De verwevenheid van de plassen dient ook in de toekomst behouden te blijven. Een aantal plassen kunnen een uitgesproken natuur, recreatieve of economische functie krijgen, waar mogelijk zal naar een verweving van deze functies op de plassen gewerkt worden. Het recreatief gebruik zal er dan afgestemd worden op de natuurwaarde van de plassen. Voor plassen met een economische functie zal, waar dit al mogelijk is, een duidelijke nabestemming worden vastgelegd.

Verder in deze nota zal dieper ingegaan worden over de functies en bestemmingen die de verschillende plassen en de functies die rond de plassen liggen krijgen.

Omgeving van Postel

De omgeving van Postel vormt een eerste uitloopgebied van de Kempense Meren. De omgeving van Postel maakt ook deel uit van het Grenspark De Kempen¹, een toeristische regio op het grensgebied van de Belgische en Nederlandse Kempen. Het gebied sluit eveneens aan op het landschap Kempisch Duin en Bosland, als onderdeel van het regionaal landschap Lage Kempen.

De omgeving van Postel wordt in het RSPA als een strategisch rustgebied aangeduid.

Het betreft een belangrijk landbouwgebied. Een belangrijk deel van de deelruimte werd dan ook herbevestigd als agrarisch gebied.

Daarnaast heeft het gebied ook belangrijke natuurwaarden: Ronde Put (Brongebied Kleine Nete), grootschalige boscomplexen (bosbouw), specifieke waterhuishouding (veengebieden, kalkrijk water...). Het ganse gebied is aangeduid als vogelrichtlijngebied. Belangrijke natuur- en bosgebieden zijn aangeduid als habitatrichtlijngebieden en als onderdeel van het VEN.

Ook landschappelijk gezien heeft de omgeving van Postel een belangrijke waarde. In het bijzonder zorgt de Abdij van Postel voor een duidelijke bakenfunctie. Aansluitend ligt het kasteel van Postel. Het kasteel heeft momenteel slechts een geringe bakenfunctie, maar kan op termijn beter uitgespeeld en geïntegreerd worden zodat de aantrekkingskracht van het gebied verhoogd wordt.. De specifieke ontginningsstructuur (bosbouw, landbouw, venontginning...) die aan de Abdij gekoppeld wordt, heeft gezorgd tot een sterke planmatige landschapsaanleg wat zijn sporen achterlaat. De ruimere omgeving van de Abdij van Postel werd opgenomen als ankerplaats in de landschapsatlas. De ganse deelruimte is bovendien aangeduid als relictzone. De Abdij van Postel zelf is beschermd evenals het gebied van de Ronde Put. Voor de ruimere omgeving van de Abdij is er een procedure tot definitieve erkenning als erfgoedlandschap lopende.

De abdij heeft binnen deze regio een belangrijke toeristisch-recreatieve betekenis. De omgeving functioneert momenteel al als recreatief knooppunt voor de regio (o.a. klavertje vier wandelingen en fietsknooppuntennetwerk). De abdij zelf vormt een aantrekkingspunt, maar de bezoekerswaarde is eerder beperkt (kruidentuin, kerk en geleide bezoeken in Abdij – vnl de rust van de Abdij en mystiek die er rond hangt spelen een belangrijke rol in de aantrekkingskracht).

Naar de toekomst toe dienen deze vijf eigenschappen in het gebied gevrijwaard te blijven, ze dienen beter op elkaar afgestemd worden en verder versterkt te worden als basis voor de inrichting van de open ruimte rond Postel.

Daarnaast kent het gebied vooral een recreatief medegebruik op het vlak van fietsen en wandelen. Om dit netwerk te

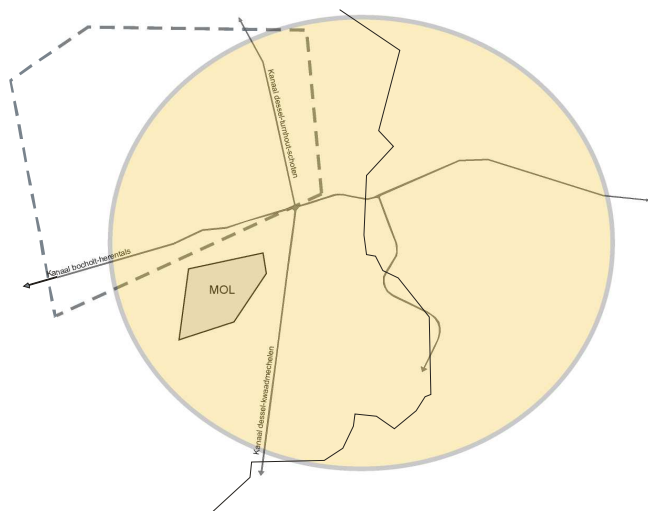
¹ Grenspark De Kempen is een samenwerkingsverband tussen de VVV's van de grensgemeenten in de Belgische en Nederlandse Kempen: Mol en Lommel in België en Eersel, Bergeijk, Bladel en Reusel - De Mierden in Nederland.

ondersteunen kunnen op de bestaande landbouwbedrijven vormen van recreatief medegebruik worden gestimuleerd (intrinsiek ook van toepassing in andere deelgebieden). De netwerken kunnen hier uitgebreid worden met een ruiternetwerk waarmee aansluiting gezocht wordt met en een verbinding gerealiseerd wordt tussen de bestaande ruiternetwerken in de Noordenkempen, Nederland en de Limburgse Kempen. Het versterken van het ruiternetwerk pleit niet voor een uitbreiding van de manegefaciliteiten in deze omgeving.

De landbouwsector kan ondersteunt worden door de verblijfsrecreatieve functie in het gebied te versterken (o.a. hoesvetoerisme en secundaire inkomsten zoals de verkoop van hoesveproducten te voorzien. (gekoppeld aan wandel-, fiets- en ruiternetwerk)

Bestaande verblijfsrecreatieve clusters (Familiestrand) kunnen onder hun huidige vorm behouden blijven en kwalitatief versterkt worden.

Vallei van de Kleine Nete

De vallei van de Kleine Nete is een tweede uitloopgebied van de Kempense Meren. Dit gebied vindt eveneens aansluiting bij de aanpalende toeristisch-recreatieve subregio's: het groene Neteland en het land van Turnhout.

Het betreft een belangrijk landbouwgebied. Grote delen werden herbevestigd als landbouwgebied.

Verspreid in het gebied komen kleinere natuurwaarden voor: beekvalleien, verspreide kleinere boscomplexen, kleine landschapselementen.

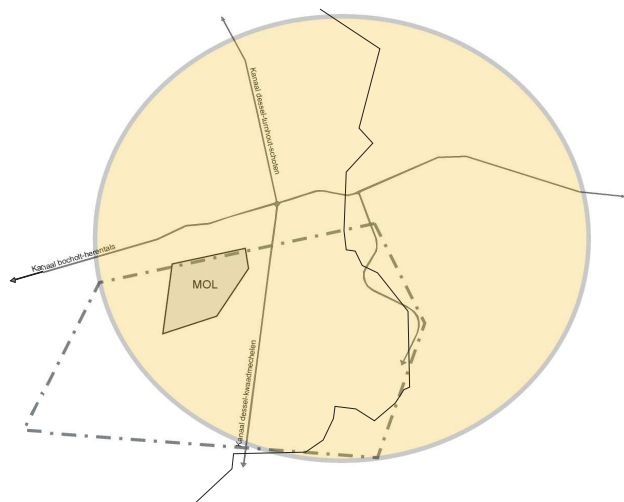
Landschappelijk gezien kent het gebied een sterk afwisselend karakter met grootschaligere en kleinschaligere landbouwlandschappen, verspreide boscomplexen en bebouwde landschappen (kernen, grootschalige verkavelingen, linten).

Het gebied kent daarnaast een belangrijk recreatief medegebruik dat zich zowel op het land als op het water afspeelt: wandelen en fietsen (incl. mountainbike), kano- en kajak. Dit netwerk kan naar de toekomst verder versterkt en uitgebouwd worden. Ook hier kan het netwerk uitgebreid worden met een ruiternetwerk waarmee aansluiting gezocht wordt met en een verbinding gerealiseerd wordt tussen de bestaande ruiternetwerken in de Noordenkempen, Nederland en de Limburgse Kempen.

Bestaande verblijfsrecreatieve knopen (Campinastrand en Berkenstrand) kunnen onder hun huidige vorm behouden blijven en verder kwalitatief ontwikkeld worden.

De verblijfsrecreatieve functie in het gebied kan versterkt worden door mogelijkheden van hoesvetoerisme binnen deze deelruimte te ondersteunen.

Vallei van de Molse en Grote Nete

De vallei van de Molse en Grote Nete vormt een derde uitloopgebied van de Kempense Meren. Het westelijk deel sluit nauw aan bij de toeristisch-recreatieve subregio Vallei van de Grote Nete. Het oostelijk deel sluit aan bij het landschap Kempisch Duin en Bosland, als onderdeel van het regionaal landschap lage Kempen.

Het gebied heeft voornamelijk een natuurlijk karakter. Dit situeert zich in de beekvalleien en op de stuifzandruggen (duinen en naaldbossen). De natuur bepaald mee het eerder kleinschalige karakter van de landbouw dat zich voornamelijk situeert in de beekvalleien.

Landschappelijk wordt het gebied hierdoor gekenmerkt door kleinschalige (agrarische) beeklandschappen, grootschalige bos- en heidecomplexen op de stuifzandruggen en bebouwde landschappen (kernen en grootschalige verkavelingen).

Naar de toekomst toe wordt een versterking van de beekvalleien en de stuifzandruggen voorop gesteld. In een aantal gevallen leidt dit tot een afbouw van de verblijfsrecreatieve functie in deze gebieden (o.a. weekendverblijven op Keiheuvel)

Ook hier is een belangrijk recreatief netwerk aanwezig. Naast wandel- en fietsroutes zijn in deze regio ook ruiterswandelpaden terug te vinden.

Bestaande verblijfsrecreatieve knopen (Camping GT) kunnen onder hun huidige vorm behouden blijven en verder kwalitatief ontwikkeld worden. De verblijfsrecreatieve functie in het gebied kan versterkt worden door mogelijkheden van hoevetoerisme binnen deze deelruimte te ondersteunen.

Afbakenen van het begrip recreatieve poort

Een **recreatieve poort** krijgt binnen de regio Kempense Meren twee rollen toebedeeld:

- Het vormt een attractor, een doel, een daguitstap binnen de regio voor de verblijfsrecreanten binnen het deelgebied Kempense Meren.
- Het vormt de plaats waar een bezoeker van het gebied onthaald wordt en van waaruit hij de regio kan verkennen.

In de poort zelf kan de bezoeker de auto parkeren en vervolgens te voet, per fiets, te paard of met de boot het gebied gaan verkennen. Bij een recreatieve poort zijn dan ook startplaatsen van verschillende typen recreatieroutes, met een nadruk op een volwaardig product.

Bij een recreatieve poort zijn altijd een of meerdere horecavoorzieningen en ruime parkeermogelijkheden aanwezig en is er informatie over het gebied te zien en te verkrijgen. De informatievoorziening kan een informatiecentrum van een terreinbeheerder zijn, maar kan ook worden gekoppeld aan de horecavoorziening. Andere voorzieningen die er een plaats zouden kunnen krijgen zijn bijvoorbeeld fietsverhuur, een speelbos en een stuk struinnatuur.

Het doel van een recreatieve poort is het ontlasten van de recreatieve druk op de kwetsbare kernen van bos- of natuurgebieden.

Niet elke poort heeft dezelfde voorzieningen en mate van intensiteit. De invulling van een recreatieve poort is afhankelijk van het type gebied, de bestaande situatie, de natuurwaarden in de omgeving en de mogelijkheden die het gebied biedt en is dus maatwerk per locatie.

Een recreatieve poort onderscheidt zich duidelijk van de uiteenlopende en talrijke aanwezige **recreatieve startpunten** voor wandelen en fietsen. Deze startpunten variëren van een punt met ruimte voor slechts enkele auto's en een toegang tot het gebied, tot een plek met ruimte voor redelijk wat auto's, bankjes en een informatiepaneel.

Minimale eisen aan locatie:

- Ligging als toegang tot een interessant toeristisch-recreatief gebied of site;
- Aanwezigheid en/of potenties van een toeristisch-recreatieve uitstraling en belevingswaarde
- Bijdragen aan de ontlasting van de recreatieve druk op de meer kwetsbare delen van het (aangrenzende) bos- of natuurgebied (zoneringsprincipe).
- Aanbieding van informatie over het gebied en de routes.

Minimale inrichtingseisen op locatie:

- Goed bereikbare en ruime parkeermogelijkheden;
- Startpunt van diverse routestructuren. In elk geval is er een volwaardig wandelproduct aanwezig in de directe omgeving van de recreatieve poort en vormt de locatie een onderdeel van het fietsproduct in de regio. Andere vormen van routes zijn wenselijk, maar gelden niet als minimale eis (zoals ruiterroutes);
- Horecavoorziening aanwezig;

Naast deze minimale eisen kunnen per poort verschillende andere voorzieningen al aanwezig ofwel gepland zijn. Niet iedere voorziening kan en hoeft bij iedere poort gerealiseerd te worden, dit is maatwerk per locatie.

Mogelijke aanvullende voorzieningen zijn: dagrecreatieve voorzieningen (ook all-weather aanbod); Outdoor-activiteiten; verhuur van fietsen, paarden, huijkarren, etc.;

speelbos, speeltuin; overige aanvullende routes (wandelen, fietsen, mountainbiken, kanoën, etc.); samenwerking met omliggende toeristisch-recreatieve bedrijven en / of agrarische bedrijven; bezoekerscentrum; verblijfsrecreatie

18.3 Recreatieve poorten als toegang tot de Kempense Meren

Binnen de regio worden naast de toeristisch-recreatieve hoofdpoot 5 perifere recreatieve poorten aangeduid. Deze poorten weerspiegelen de identiteit van het deelgebied waarin ze gelegen zijn. Het zijn tegelijk:

- de externe toegangen tot het Kempense Meren gebied (vanuit de verschillende omringende regio's)
- instapplaatsen tot het fiets- en wandelrouten netwerk dat ter plaatse van deze poorten dens en kwaliteitsvol ontwikkeld wordt, maar dat ook de verschillende recreatieve poorten en attractoren in de regio met elkaar verbindt
- attractoren voor de dagrecreant of verblijfstoerist die in het gebied verblijft.

Deze recreatieve poorten dienen zowel een ondersteuning te bieden aan openluchtrecreatieve activiteiten (in de meeste gevallen betreft het hier recreatief medegebruik van de open ruimte) als een aantrekkingspunt te zijn in geval van slecht weer (cultureel erfgoed, tentoonstellingsruimte, museum, indoor sport...).

Het begrip recreatieve poorten wordt in deze interne communicatie gebruikt in de geschetste context. Voor externe communicatie is een 'name search' aangewezen.

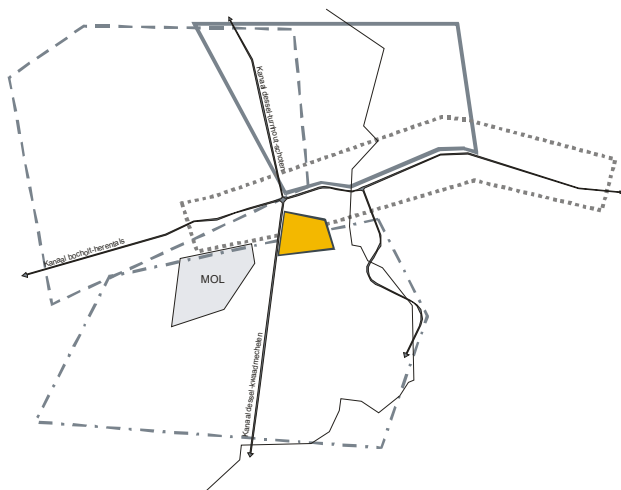
*De **Olmense Zoo** wordt ook aangeduid als recreatieve poort binnen de regio, maar wordt binnen deze studie niet verder benaderd omdat het een aantrekkingspool is met een eigen identiteit en een eigen ontwikkelingsperspectief welke geen weerspiegeling vindt van de activiteiten die het deelgebied of de regio kenmerken. Het gebied wordt beschouwd als een attractor binnen de regio en niet als een instapplaats tot het fiets- en wandelrouten netwerk.*

*Het **kleinstedelijk gebied Mol**: momenteel wordt dit niet betrokken in de studie, maar eveneens dient onderzocht te worden in welke mate de kern van Mol als een recreatief knooppunt functioneert voor de regio Kempense Meren. Nu wordt vooral de wekelijkse markt als een aantrekkingspunt naar voor geschoven. Mogelijks is dit een onderzoekspunt.*

***Lommel** vormt de meest oostelijk gelegen knoop tot de toeristisch-recreatieve regio van de Kempense Meren. De knoop wordt er gevormd door de meest oostelijk gelegen zandontginningsputten langs het kanaal en de aanwezige infrastructuur voor de pleziervaart. Vermits deze knoop zich op het grondgebied van de provincie Limburg bevindt zullen er binnen het kaderplan Kempense Meren hier geen verdere uitspraken over gedaan worden.*

19 Verfijning van de poorten binnen de toeristisch-recreatieve regio

19.1 Omgeving Zilvermeer als hoofdpoot voor de regio

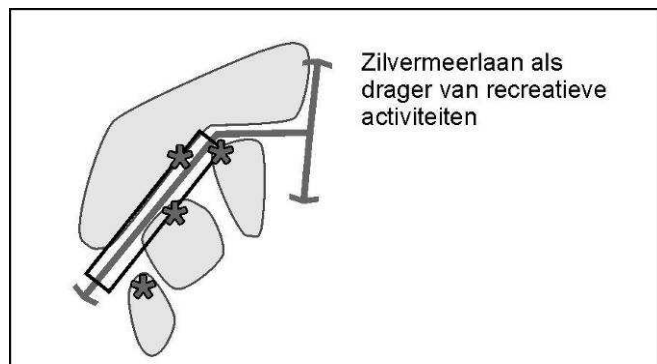
De kern Zilvermeer – Sunparks – Zilverstrand ligt centraal in de toeristisch-recreatieve regio Kempense Meren en vormt het hart voor actieve recreatie en verblijfsmogelijkheden binnen deze regio.

Deze cluster vormt dé uitvalsbasis om de ruimere regio te verkennen. De cluster kan verder versterkt worden op vlak van verblijfsrecreatie en wordt ontwikkeld als hoofdpoot binnen het recreatief routenetwerk. Ter ondersteuning van deze activiteiten kunnen ook de dagrecreatieve activiteiten verder uitgebouwd worden. Er wordt voornamelijk voorzien in een interne versterking (kwaliteitsverbetering) en slechts in beperkte mate zal er naar een ruimtelijke uitbreiding van de bestaande zones gestreefd worden.

Toeristen en recreanten die naar de regio Kempense meren komen zullen in eerste instantie naar deze hoofdpoot geleid worden. Vanuit deze poort krijgen ze dan tal van mogelijkheden om de ruimere regio van de Kempense Meren te verkennen. Dit kan zowel met de auto, over het water, met de fiets of te voet zijn. Daarnaast kunnen toerist en recreant in deze hoofdpoot een ruim en gediversifieerd aanbod aan dag- en verblijfsrecreatieve accommodatie terugvinden.

De dagrecreatie is er zowel gericht op openluchtactiviteiten als overdekte activiteiten (all-weather infrastructuur). De openluchtrecreatieve activiteiten binnen de hoofdpoot zijn al zeer verscheiden. Het aanbod aan all-weather activiteiten kan nog verder versterkt worden.

Zilvermeer – Zilvermeerlaan - Kanaalplas

Zilvermeerlaan als drager van recreatieve activiteiten

De Zilvermeerlaan wordt verder versterkt als drager van recreatieve activiteiten. Het betreft zowel een bundeling van dagrecreatieve activiteiten (geconcentreerd in het Zilvermeer), watersportactiviteiten (verspreid over Kanaalplas, Zilvermeer en Stortplas) als verblijfsrecreatieve activiteiten (Zilvermeer, Zilvermeerhaven). Daarnaast wordt aan de Zilvermeerlaan een onthaalpunt ontwikkeld voor de toeristische regio. Dit onthaalpunt functioneert eveneens als startpunt binnen het recreatief netwerk. Ter ondersteuning van deze infrastructuur dient binnen deze zone ook de parkeerproblematiek opgevangen te worden.

Nieuwe dagrecreatieve activiteiten kunnen opgevangen worden binnen het Zilvermeer. Bijkomende watersportactiviteiten die geen schade doen aan oevers kunnen worden voorzien op de Stortplas (hier wordt gedacht aan de uitbouw van een kabelski) en op de Kanaalplas. Nieuwe verblijfsrecreatieve vormen kunnen uitgebouwd worden in en aansluitend bij het Zilvermeer (hier wordt gedacht aan waterchalets, paalwoningen of drijvende hutten op de Stortplas).

De parkeerproblematiek wordt geconcentreerd op de bestaande parking 1 en 2 van het Zilvermeer en de parking van de Zilvermeerhaven. Deze parkings zijn voldoende ruim gedimensioneerd.

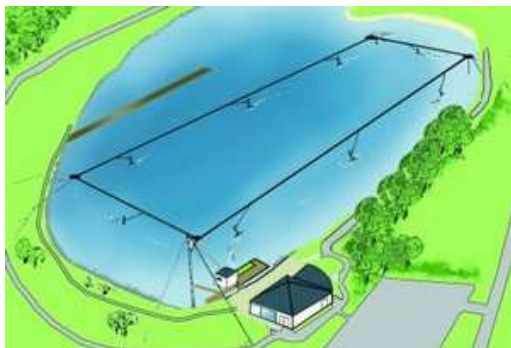
Het toeristisch onthaal en de startplaats voor recreatieve routes wordt, rekening houdend met de bestaande capaciteit, op parking 2 van het Zilvermeer ontwikkeld.

Verder onderzoek is nodig om na te gaan in welke mate de site van de bootherstellingswerkplaats op termijn kan herbestemd en ingeschakeld worden ter versterking van de hoofdpoot.

Om deze ontwikkelingen naar de toekomst te kunnen verzekeren dienen de bestaande bestemmingen op het gewestplan of binnen bestaande BPA en RUP's aangepast te worden. Concreet betekent dit dat voor het Zilvermeer de claim van ontginningsgebied dient opgeheven te worden. Voor de ontwikkeling van de kabelski en de chalets op de Stortplas dient het BPA Rauw aangepast te worden (momenteel ontginningsgebied met nabestemming natuur). Voor de ontwikkeling van het onthaalpunt en de herinrichting van de parkeermogelijkheden dient het PRUP Kanaalplas Mol aangepast te worden (zone voor parking en buffer en zone voor verweving natuur-recreatie).

Principeschets kabelskiën

Kabelskiën doe je niet achter een boot, maar aan een kabelbaan. Met z'n tiene tegelijk ski je aan een soort van sleeplift. De omloopkabel hangt ca. 8 meter boven het water en wordt aangedreven door een geruisloze elektromotor. Het parcours heeft vier tot vijf hoekpunten en is variërend 600 tot 1000 meter lang. Een waterski-instructeur zorgt ervoor dat de skiër continue aan- en afgekoppeld wordt. Je maakt een droge start vanaf een glijplatform dat haaks op de omloopkabel staat. De snelheid varieert van 30 km voor de beginners tot wel 58 km voor wedstrijdskiërs.

Kabelskiën is een sport die niet zozeer in clubverband dan wel individueel recreatief tegen betaling per beurt wordt beoefend.

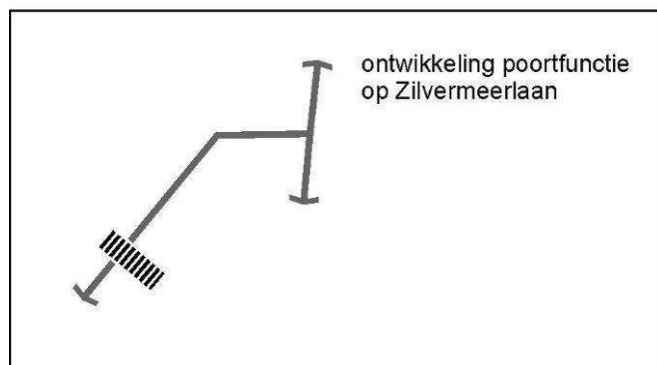

Kaart* 1

Concept inrichtingschets parking Zilvermeer

T:\Projecten\6269_KempenseMeren\Grafisch\Core\M269_kr1_033A.cdr

Ontwikkeling poortfunctie op Zilvermeerlaan

De onthaalinfrastructuur voor de toeristische regio en het startpunt voor recreatieve routes wordt ingeplant op parking 2 van het Zilvermeer. Er wordt voorgesteld om aan de Kanaalplas onthaalinfrastructuur in te planten in het verlengde van de ingang tot het Zilvermeer. Tussen beide infrastructuren wordt een breed plein aangelegd zodat een zogenaamde kluif of halter ontstaat.

Het breed verbindend plein heeft verschillende functies:

- Het accentueert nog meer de toegang van het Zilvermeer langs de Zilvermeerlaan
- Het stelt het Zilvermeer in verbinding met de Kanaalplas
- Het verankert de parkings en het Zilvermeer aan het begrip Kempense Meren (momenteel wordt de kanaalplas afgeschermd van het Zilvermeer): een terras met zicht op de kanaalplas en dit net ter hoogte van de toegangsgeul vanaf het kanaal
- Het geeft de mogelijkheid om een grote stroom mensen op te vangen en deze op een autovrije tot autoluwe manier vanuit de parkings naar het Zilvermeer te brengen
- Het maakt het Zilvermeer toegankelijk met het concept van de watertaxi (multimodale ontsluiting, verbinding met andere knooppunten).

Autoluwe of autovrije doorsteek in toeristische periodes, piekdagen of evenementen

Door de aanleg van het plein, de reorganisatie van de parkings en de aanleg van busluizen in de Zilvermeerlaan kan deze oversteek in toeristische periodes, piekdagen of bij grootschalige evenementen autoluw of tijdelijk (bvb. enkel overdag) volledig autovrij gemaakt worden. Op deze momenten wordt doorgaand verkeer op de Zilvermeerlaan niet meer toegelaten en kunnen grote groepen recreanten en toeristen de Zilvermeerlaan op een veilige manier oversteken. De parkings blijven te allen tijde vanuit de twee rijrichtingen bereikbaar (zie ook verder).

Buiten het seizoen kan de Zilvermeerlaan haar functie behouden omdat de intensiteit van het verkeer dan aanzienlijk lager is en dit nagenoeg geen hinder of conflicten veroorzaakt met het aanwezige toeristisch-recreatief verkeer.

Een reorganisatie van de bestaande parkings

De parkings dienen zodanig gereorganiseerd te worden dat bij het tijdelijk afsluiten van de Zilvermeerlaan de parking 2, tussen Zilvermeer en Zilvermeerhaven) ook als hoofdparking zal gebruikt worden voor verkeer komende uit het oosten.

Ter hoogte van de toegang van de parking wordt een bussluis voorzien zodat men enkel nog parking 2 kan inrijden en niet meer kan doorrijden naar de dorpskern van Sluis. Doelstelling is dat externe bezoekers (toeristen en recreanten die van buiten de gemeente komen of aanpalende gemeenten in het oosten) via de N71, de N136 en de Zilvermeerlaan naar het Zilvermeer worden geleid.

Aan de andere zijde wordt een gelijkaardig systeem voorzien. , Recreanten en toeristen komende vanuit de dorpskern Sluis (en eventueel Mol of aanpalende gemeenten in het westen²) worden naar parking 1 geleid. Deze kunnen op dat moment niet meer doorrijden naar de N136. De ingang van parking 1 dient hiervoor meer naar het westen opgeschoven te worden. Ter hoogte van de nieuwe ingang van parking 1 wordt eveneens een bussluis voorzien om doorgaand verkeer op de Zilvermeerlaan tijdelijk te verhinderen. Bewoners uit Sluis die eventueel de jachthaven Port Aventura zouden willen bereiken dienen om te rijden via de Dijkstraat en de Kanaalstraat naar de N71 en N136. Op deze manier wordt de druk van toeristisch-recreatief verkeer binnen de dorpskern van Sluis verlaagd.

Een dynamische parking 1

Vermits de capaciteit van parking 1 vermoedelijk te groot zal zijn voor het verkeer dat vanuit Sluis komt wordt deze parking ontworpen als een dynamische parking. Dit wil zeggen dat parking 1, voor het verkeer komende vanuit Sluis, afhankelijk van de stroom die men verwacht, kleiner of groter kan worden gemaakt.

Vervolgens wordt tussen parking 2 en parking 1 een verbinding voorzien. Hierdoor kan parking 2, voor het verkeer dat vanuit het oosten komt, groter gemaakt worden. op delen van parking 1.

Het systeem van de bussluizen

Voor de bussluizen wordt er geopteerd voor een dynamisch systeem dat niet enkel auto's, maar ook vrachtwagens tegenhoudt. Toegang is enkel mogelijk voor openbaar vervoer en voor vrachtwagens van Sibelco die de laad- en loskade moeten kunnen bereiken.

---

² In principe ontstaat er enkel een grote omrijfactor voor de bewoners die in de dorpskern van Sluis of Achterbos wonen. De kans is echter zeer klein dat hier veel frequente bezoekers van de jachthaven wonen. Andere trekkers zijn even vlot bereikbaar via andere wegen. Bewoners die uit Mol zelf komen met de auto kunnen even gemakkelijk via de N71 en de N136 naar het Zilvermeer rijden. De omrijfactor is zeer minimaal. Bewoners komende vanuit Dessel kunnen via Witgoor naar de N136 rijden. Deze van Retie via Postel of Witgoor.

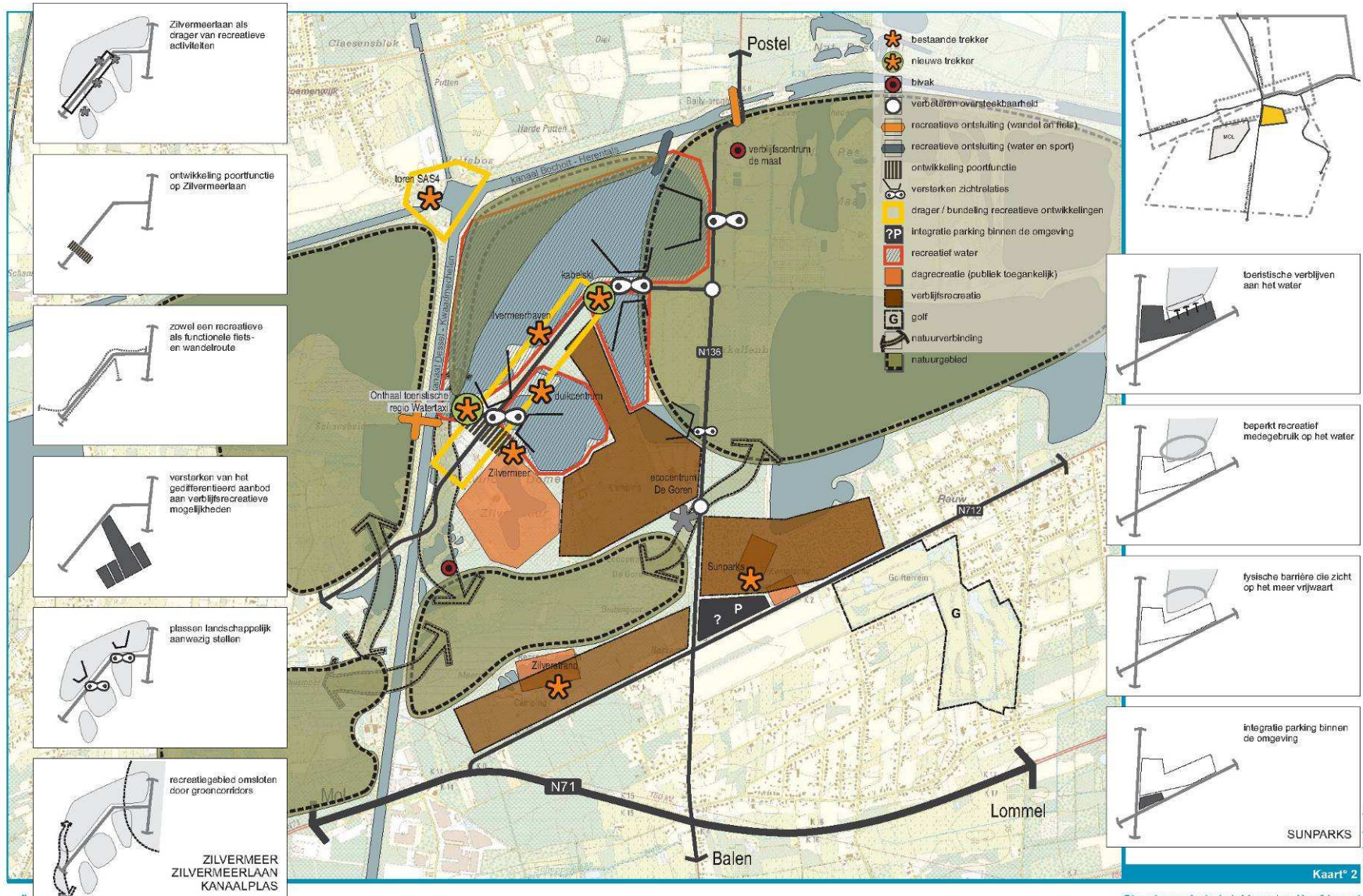
Een terras met zicht op de kanaalplas

Het plein loopt door tot tegen de Kanaalplas waar het ontworpen wordt als een groot terras. Dit terras biedt ruimte voor de aanleg van de watertaxi, de realisatie van een onthaalinfrastructuur (al dan niet met ondersteunende horeca) en een uitzichtpunt op de Kanaalplas en omgeving (zicht op toeristentoren, bootjes op de kanaalplas...). Dit is ook een uitgelezen plek voor fietsverhuur (waarbij deze nabij ecocentrum wordt afgebouwd).

Voorwaarden aan de voorgestelde ontwikkeling

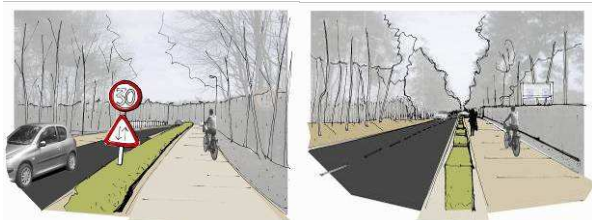
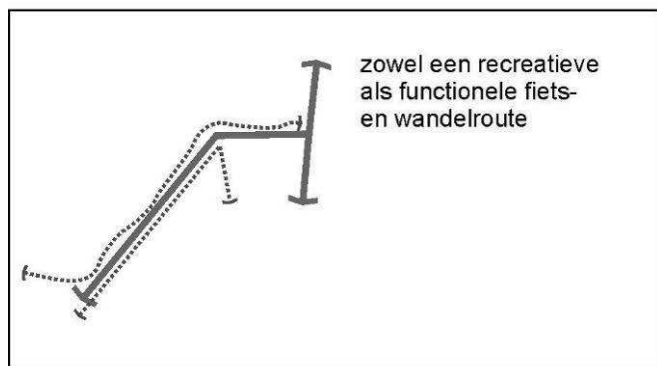
Deze maatregelen kunnen niet zomaar genomen worden. Het tijdelijk afsluiten van de Zilvermeerlaan dient in relatie bekeken te worden met andere mobiliteitsmaatregelen in de regio. Zo is de Zilvermeerlaan op het moment een belangrijke ontsluitingsweg voor vrachtverkeer die de kern van Mol moet vermijden. Pas als er in de regio een oplossing is geboden aan deze verkeerstroom van vrachtwagens (o.a. door realisatie verbinding N18-N118, verbinding ring Geel, afwerken ring Retie...) kunnen deze maatregelen aan het Zilvermeer doorgevoerd worden.

T:\Projecten\6269_KempenseMeren\Grafisch\Core\M269_krt_029A.cdr

Structuurschets / vlekkenplan Hoofdpoort

Zowel een recreatieve als functionele fiets- en wandelroute

Momenteel is er langs de kanaalplas een fiets- en wandelpad aangelegd. Ook langs de Zilvermeerlaan bevinden zich nog twee fietsstroken, aanpalend aan de rijstroken. De verbinding tussen het fiets- en wandelpad langs de kanaalplas met deze langs de Zilvermeerlaan is momenteel niet logisch.

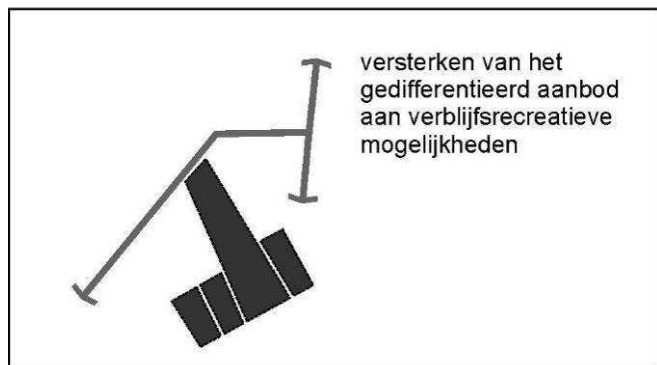
Er worden twee knelpunten vastgesteld: verbinding met de westzijde van het kanaal (vanuit Sluis zeer onduidelijke aansluiting aanwezig waardoor men op de Zilvermeerlaan blijft rijden) en ter hoogte van Stortplas waar de overstekbaarheid van de wandelroutes (slechts ten delen) via de Zilvermeerlaan wordt omgeleid naar de Zilvermeerhaven.

Er wordt voorgesteld om naar de toekomst toe twee verbindingen te behouden.

- Het bestaande fiets- en wandelpad langs de Kanaalplas wordt als recreatieve route behouden en via een nieuwe brug over het kanaal (zoals ook voorzien in het PRUP kanaalplas) verbonden met de westelijke oever van het kanaal om integraal deel uit te maken van het fietsknooppuntennetwerk. Tevens kan een nieuwe route ontwikkeld worden naar het oosten (via Schansheide naar Miramar) (zie verder).
- De fietspaden langs de Zilvermeerlaan worden via een herprofilering van de Zilvermeerlaan gebundeld als een functionele wandel- en fietsverbinding aan de zuidkant van de Zilvermeerlaan. De weg verzorgt enerzijds een verbinding vanuit Sluis tot aan de toegang van het Zilvermeer en de Zilvermeerhaven en anderzijds vanaf de toegang van het Zilvermeer tot aan de Zilvermeerhaven en de Stortplas.

De herprofilering van de Zilvermeerlaan zal ook moeten aanleiding geven tot trager rijden.

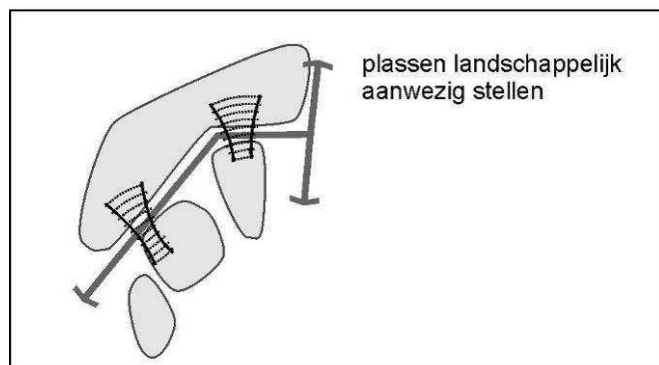
Versterken van het gedifferentieerd aanbod aan verblijfsrecreatieve mogelijkheden

Het Zilvermeer kent momenteel al een sterk gedifferentieerd aanbod aan verblijfsrecreatieve mogelijkheden waardoor haar aanbod dat van andere verblijfsrecreatieve polen overschrijdt (o.a. trekkershutten, bivakhuis, groepskampeerplaatsen...). Het aanbod van het Zilvermeer zou echter nog meer gedifferentieerd kunnen uitgebouwd worden waardoor het zich nog meer onderscheidt van de andere campings en verblijfsrecreatieve polen in de omgeving.

In eerste instantie wordt hier gedacht aan nieuwe vormen van verblijfsrecreatie op het water

Aansluitend op de verblijfsrecreatiezone van het Zilvermeer ligt de Stortplas waar een aanbod aan verblijfsrecreatie op het water kan worden uitgebouwd, al of niet gebruik makend van de faciliteiten van de camping.

De ontsluiting van deze verblijfsrecreatieve cluster gebeurt echter niet via de Zilvermeerlaan maar via de N136, ter hoogte van het Ecocentrum. Dit heeft als voordeel dat het verblijfsrecreatief verkeer al voor de Zilvermeerlaan van de toeristische route wordt gehaald. Hierdoor wordt de Zilvermeerlaan ontlast en ontstaan minder conflicten met het recreatieve verkeer.

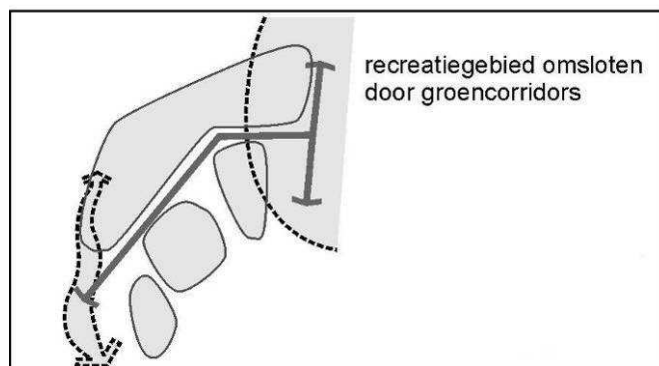

Plassen landschappelijk aanwezig stellen

Als men zich langs de Zilvermeerlaan (en eveneens langs de N136) begeeft zijn de omliggende plassen niet uitdrukkelijk aanwezig in het landschap. De plassen zitten weggestopt achter de beplanting. Het is wenselijk de zichtrelaties plaatselijk te herstellen via het afgraven van de berm (zie zichtrelaties op schets). Ook de jachthaven is actueel achter berm weggestoken.

Hierdoor wordt het begrip Kempense meren onvoldoende geactiveerd voor de toerist en recreant die naar het gebied komt. Het is wenselijk dat de verschillende meren vanuit de Zilvermeerlaan (én andere straten en kanalen) landschappelijk uitdrukkelijker aanwezig worden gesteld. Mogelijke zichtrelaties die kunnen versterkt worden zijn aangeduid op de structuurschets. Het betreft:

- Zichtrelatie tussen kanaalplas en Stortplas over Zilvermeerlaan
- Zichtrelatie tussen kanaalplas en zeil- en duikplas Zilvermeer over Zilvermeerlaan en parking 2
- benadrukken van Zilvermeerhaven langs Zilvermeerlaan
- poortfunctie (plein tussen Zilvermeer en kanaalplas) met terras op Kanaalplas op parking 2 (zie hoger)
- zichten van N136 op Stortplas en op Kanaalplas

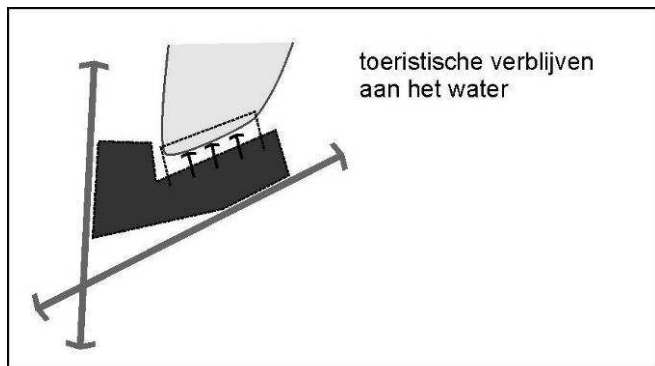

Recreatiegebied omsloten door natuur

De bestaande recreatieve voorzieningen komen sterk verweven voor met natuur. Ook in de toekomst blijft deze verwevenheid een belangrijk uitgangspunt. De groene omgeving vormt immers een van de aantrekkingspunten voor de toerist en de recreant.

De recreatieve cluster van Zilvermeer-Zilvermeerlaan-Kanaalplas wordt duidelijk omsloten door natuur. Deze waardevolle natuur biedt tevens een belangrijke toeristisch-recreatieve meerwaarde en moet in de toekomst versterkt worden. In het oosten bevindt zich Rauw - De Maat met het voormalige stortgebied dat als een aaneengesloten natuurgebied kan beschouwd worden (evenwel doorsneden door N136 en Zilvermeerlaan). Het natuurgebied Buitengoor-Meergoor kan zich in belangrijke mate in westelijke richting verder uitbreiden door herbestemming naar natuur van grote delen van de vijver Schans en het kleinschalig landschap Schansheide. Een groenverbinding via de westzijde van Domein Zilvermeer en parking 2 kan een verbinding realiseren met de Kanaalplas, in het bijzonder met het rustige eiland tussen de kanalen en de Kanaalplas.

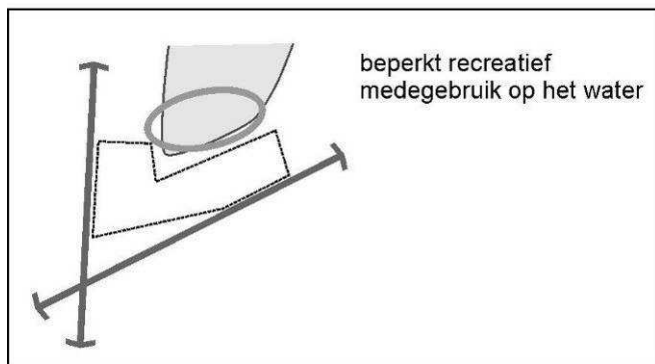
Sunparks

Toeristische verblijven aan het water

Sunparks heeft een ruim aanbod aan verblijfsrecreatieve mogelijkheden en positioneert zich duidelijk als Kempense Meren. Echter ook hier komt een verblijf binnen de Kempense Meren niet 100 % tot zijn recht. Het verblijfsrecreatiepark heeft zich naast de plas ontwikkeld. Het begrip Kempense Meren zou ook hier nog meer geactiveerd kunnen worden door een beperkte uitbreiding toe laten waarbij de mogelijkheid ontstaat om enkele nieuwe chalets aan de rand van het meer in te planten zodat deze geheel of gedeeltelijk in het meer staan.

Om dit mogelijk te maken dient het BPA Rauw gedeeltelijk gewijzigd te worden en dienen de voorschriften voor recreatie water verder aangevuld of verfijnd te worden om de realisatie van chalets mogelijk te maken.

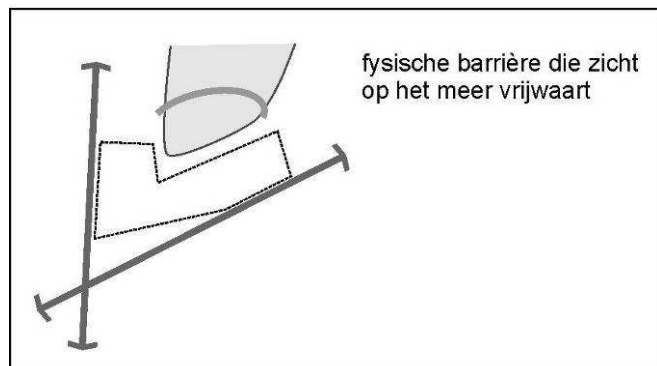
Beperkt recreatief medegebruik op het water

Momenteel functioneert het Rauwmeer eerder als decor voor verblijfsrecreatiepark dan dat het er effectief onderdeel vanuit maakt. Eveneens om het begrip Kempense Meren te activeren wordt er vooropgesteld om op een zeer beperkt deel van de plas, aansluitend bij het verblijfsrecreatief park, recreatief medegebruik op het water toe te laten. Dit gebruikt beperkt zich tot watertrappers, roei- en eventueel fluisterbootjes. Grote en geluidsintensieve watergebruikers worden hier niet toegelaten (vb. zeilen, surfen, motorboten, waterski, jetski...)

Dit versterkt eveneens de realisatie van de chalets in of aan het water, waar de mogelijkheid ontstaat om vanaf het terras met een bootje op het water te spelen.

Deze activiteiten geven een minimale invulling aan de huidige voorschriften van het BPA Rauw, die desgevallend kunnen verstrengd worden in een op te maken PRUP.

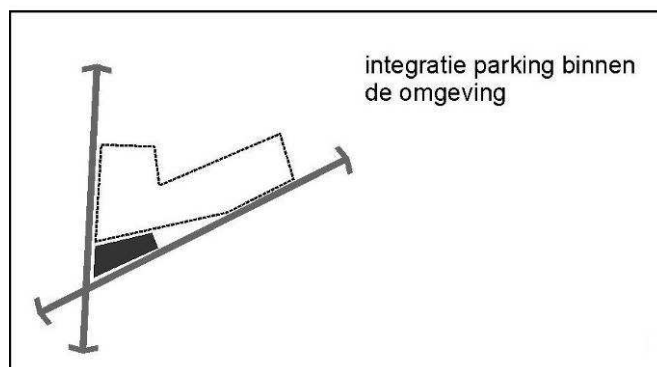

Fysische barrière die zicht op het meer vrijwaart

Om te vermijden dat het recreatief medegebruik in conflict geraakt met de natuurfunctie, die aan de rest van het meer wordt toegekend, wordt vooropgesteld om in het water een fysische barrière aan te leggen. Deze fysische barrière dient zodanig vorm gegeven worden dat het weidse zicht op het Rauwmeer behouden blijft. De barrière dient eveneens zo vorm gegeven te worden dat deze niet overvaarbaar is en dat deze niet kan betreden worden.

Momenteel wordt gedacht aan het aan elkaar rijgen van drijvende balken of boomstammen met een staalkabel. Hiermee wordt een visuele barrière vermeden.

Integratie parking binnen de omgeving

Sunparks beschikt momenteel over een zeer ruime parking aansluitend bij het kruispunt van de N136 met de N712. Deze parking wordt niet volledig benut door het verblijfsrecreatiedomein. Bij grote evenementen in het Zilvermeer wordt deze wel als overloopparking gebruikt.

De parking is echter zeer strategisch gelegen aan de rand van de hoofdknoop, langs de toeristische ontsluitingsroute. Er dient verder onderzocht te worden op welke wijze dit parkeerterrein beter kan geïntegreerd worden in zijn omgeving. Het parkeerterrein biedt mogelijks ook potenties om bijkomende infrastructuur op te vangen.

Zilverstrand

De ontwikkelingsperspectieven voor Zilverstrand zijn eerder beperkt. In het verleden werd al een PRUP opgemaakt om de activiteiten in het Zilverstrand beter af te stemmen op het meer noordelijk gelegen natuurgebied De Goren. Ten westen van het huidige Zilverstrand bestaat er nog een aangrenzende zone voor recreatie, wat mogelijkheden biedt tot uitbreiding van de exploitatie in een latere fase. Deze mogelijkheid is verder afhankelijk van bedrijfseconomische overwegingen.

Voor het Zilverstrand wordt dan actueel eerder een interne versterking vooropgesteld. Deze interne versterking kan zowel op het gebied van een kwaliteitsvolle dagrecreatieve recreatie als op een verdere differentiatie van de verblijfsrecreatieve infrastructuur waardoor Zilverstrand zich meer kan differentiëren van het aanbod dat al in Sunparks en Zilvermeer aanwezig is.

Kanalenkruispunt - Toeristische toren SAS 4

De visie voor de ontwikkeling van de omgeving van het kanalenkruispunt vertrekt van de visie die is uitgewerkt in het kaderplan kanaal Dessel-Turnhout-Schoten (oktober 2005) en vult deze verder aan in functie van de visie die wordt ontwikkeld rond de Kempense meren.

Het kanalenkruispunt met de Toeristische toren aan sas 4 wordt als een stopplaats of een rustplek binnen het recreatief netwerk ontwikkeld. De toeristische toren functioneert er duidelijk als een baken aan het kanalenknooppunt en vormt hierdoor een attractor in het reactief netwerk. Gebundeld aan het baken wordt op deze plek een informatiepunt voorzien over de regio. Het betreft informatie over de kanaaloverschrijdende elementen zoals de historie van het kanaal, het vaarrouthenetwerk, het fietsknooppuntennetwerk, de natuurlijke en landschappelijke troeven, watertroeven en de cultuur(historische) troeven van de regio.

De toeristische toren is gelegen aan de rand van de hoofdpoort Zilvermeer-Sunparks-Zilverstrand. Naast de hoofdpoort zijn er op een redelijke afstand van elkaar nog 6 toeristische poorten geselecteerd. Het gebied zelf wordt echter niet ontwikkeld als recreatieve poort tot de regio omwille van zijn beperkte bereikbaarheid en parkeermogelijkheden. Het kanalenknooppunt wordt wel beschouwd als een locatie waar bundeling van (laagdynamische) of ondersteunende recreatieve infrastructuur mogelijk is om zo het gebied als stop- of rustplek op het recreatief netwerk meer kracht bij te zetten. Hierbij wordt een bundeling nagestreefd van watersportclubs (behoud van de bestaande infrastructuur van de waterskiclub in relatie tot het gebruik van de snelvaartzone), waarbij moet onderzocht worden of de kayak- en kanoclub (MOKA) hier kan bij aangesloten worden. De aantrekkingskracht van het kanalenkruispunt wordt versterkt door de ontwikkeling van kleinschalige horeca (o.a. pannenkoekenboot, voormalige sluiswoning ...). Ter ondersteuning van deze stop- en rustplek kan de het informatiepunt over de regio, zoals hierboven aangehaald, verder ontwikkeld worden.

Op lokaal niveau vormt het ook een startpunt voor recreatieve wandel en fietsroutes.

Ecocentrum De Goren

Het natuureducatief centrum 'ecocentrum de Goren' wordt behouden, verder uitgebouwd en versterkt in functie van natuureducatie en natuurrecreatie. Daarnaast vormt het ecocentrum ook een startpunt voor wandelroutes in de omliggende natuurgebieden (De Goren en De Maat – Rauw). De omgeving van het ecocentrum kan daardoor aanzien worden als een natuurverbinding tussen deze twee natuurgebieden. Waar mogelijk kan de omgeving heringericht worden om deze natuurverbinding meer kracht te geven.

De omgeving van het ecocentrum vormt tevens de toegang tot het verblijfsrecreatief deel van het Zilvermeer. Het parkeerterrein bij het ecocentrum wordt behouden in functie van het toekomen van verblijfsrecreanten en hun bezoekers en in functie van activiteiten die in het ecocentrum plaatsvinden (o.a. tentoonstellingen, natuurwandelingen, natuurklassen, vergaderingen...) Een verdere uitbreiding van het parkeerterrein op deze locatie is niet mogelijk.

Daarom wordt de inrijplaats voor het fietsknooppuntennetwerk aan het ecocentrum geherlocaliseerd naar parking 2 van het Zilvermeer (zie ook hoger). Hierdoor worden de conflicten met toekomstige verblijfsrecreanten op piekmomenten in het hoogseizoen opgelost. Hierdoor blijft de werking van de camping Zilvermeer en het Ecocentrum ook op deze piekmomenten tijdens het hoogseizoen gegarandeerd. De

parkeermogelijkheden op parking 2 zijn ruimer en door de aansluiting van de kanaalplas wordt de recreant onmiddellijk geconfronteerd met het begrip 'Kempense Meren'.

Ter hoogte van het ecocentrum is een belangrijke recreatieve verbinding gelegen naar het Rauwmeer (Sunparks). De oversteekplaats kan nog verbeterd worden zodat het doorgaande verkeer op de N136 wordt afgeremd en de oversteekbaarheid veiliger wordt (vb. door inrichting middenberm).

Omgeving De Maat – Baileybruggen

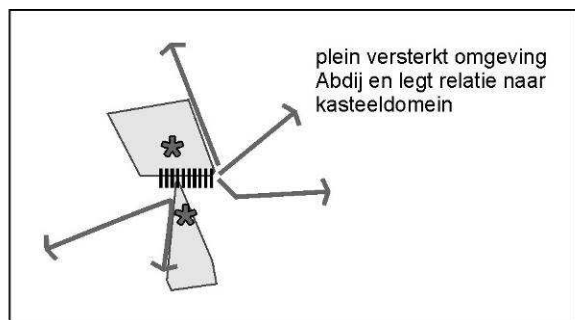
Ook de omgeving van de Baileybruggen kan als een stopplaats of rustplek binnen het recreatief netwerk worden aangeduid. In de startnota voor het fietspad Postel werd de relatie met de Baileybruggen al als voorstel behandeld. Ook hier kan gekeken worden of een beperkte bundeling van recreatieve functies verder kan ondersteund worden. Momenteel zijn er al een paar elementen aanwezig zoals het Bivakhuis de Maat, de restaurantboot de Klipper en de horeca-zaak De Bailey op Sas 3. De gebouwen op en rond het sas 3 bieden nog potenties om deze omgeving te versterken als stopplaats of rustplek binnen het recreatief netwerk. Ook in het GRS Mol wordt een functiewijziging van deze gebouwen naar horeca mogelijk gelaten voor zover ze de draagkracht van de omgeving niet overschrijden.

Tevens doet de omgeving plaats als vertrekpunt binnen het recreatief wandelnetwerk. Vanuit deze omgeving zijn de natuurgebieden de Diel, de Maat-Rauw en de Kanaalplas bereikbaar. Momenteel is er in dit kader nog geen eenduidige parkeerplaats ontwikkeld. Er wordt zowel geparkeerd tegenover het bivakhuis de Maat als ten noorden van de Baileybruggen. Het PRUP kanaalplas voorziet dat er in het noordoosten (aansluitende bij het bivakhuis de Maat) een parkeerterrein van max. 5.000 m² kan aangelegd worden. Dit parkeerterrein dient dan duidelijker aangegeven te worden als uitvalsbasis voor de omliggende natuurgebieden.

De Baileybruggen zelf vormen een attractor in het recreatief netwerk. Tevens vormen ze echter een knelpunt binnen het netwerk. De bruggen zijn slechts bestemd voor enkel richtingsverkeer. Het autoverkeer wordt er samen met voetgangers en fietsers bediend. Zeker in het toeristisch seizoen kan dit tot conflicten leiden. Het is aangewezen om de capaciteit van de Baileybruggen te verdubbelen zodat kan voorzien worden in een afzonderlijke oversteek voor autoverkeer en voor voetgangers en fietsers.

Ook de oversteekbaarheid van de N136 wordt als een knelpunt ervaren. Immers de recreatieve fiets- en wandelroute loopt langs de westkant van de N136. Ter hoogte van het kanaal moet men aansluiten op het jaagpad, dat ten oosten van de N136 is gelegen. Deze oversteekplaats is onvoldoende duidelijk en dient verbeterd te worden.

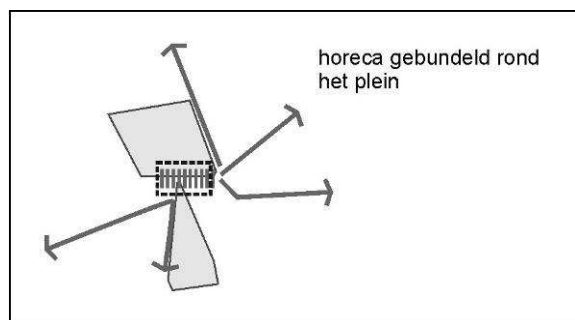

Plein versterkt omgeving Abdij en legt relatie naar kasteeldomein

De Abdij is momenteel gelegen langs een knooppunt van verschillende wegen, net in een bocht. Op deze weg is relatief veel doorgaand verkeer aanwezig. Hierdoor heeft de omgeving van de Abdij een relatief onveilig gevoel. (vnl. vanuit verkeersoogpunt).

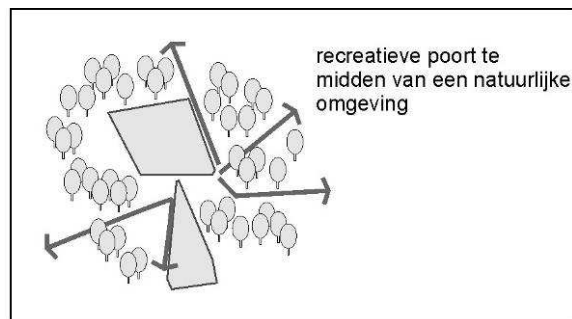
Door de omgeving zodanig her in te richten dat de hoofdbeweging van het verkeer gericht is op de toeristische route (zie verder) en in mindere mate op het noord-zuid gerichte verkeer (richting Nederland en douanecomplex) kan voor de Abdij een plein ontstaan wat de verkeersleefbaarheid en de aantrekkelijkheid van de Abdij op deze locatie sterk verhoogt. De herinrichting doet tevens dienst als filter voor het doorgaand verkeer (vertraging, bemoeilijken doorgaande beweging).

Eerste acties om de verkeersveiligheid van de locatie te verhogen worden momenteel gepland door de gemeente Mol door een veiligere verkeersinfrastructuur met middenberm.

Horeca gebundeld rond het plein

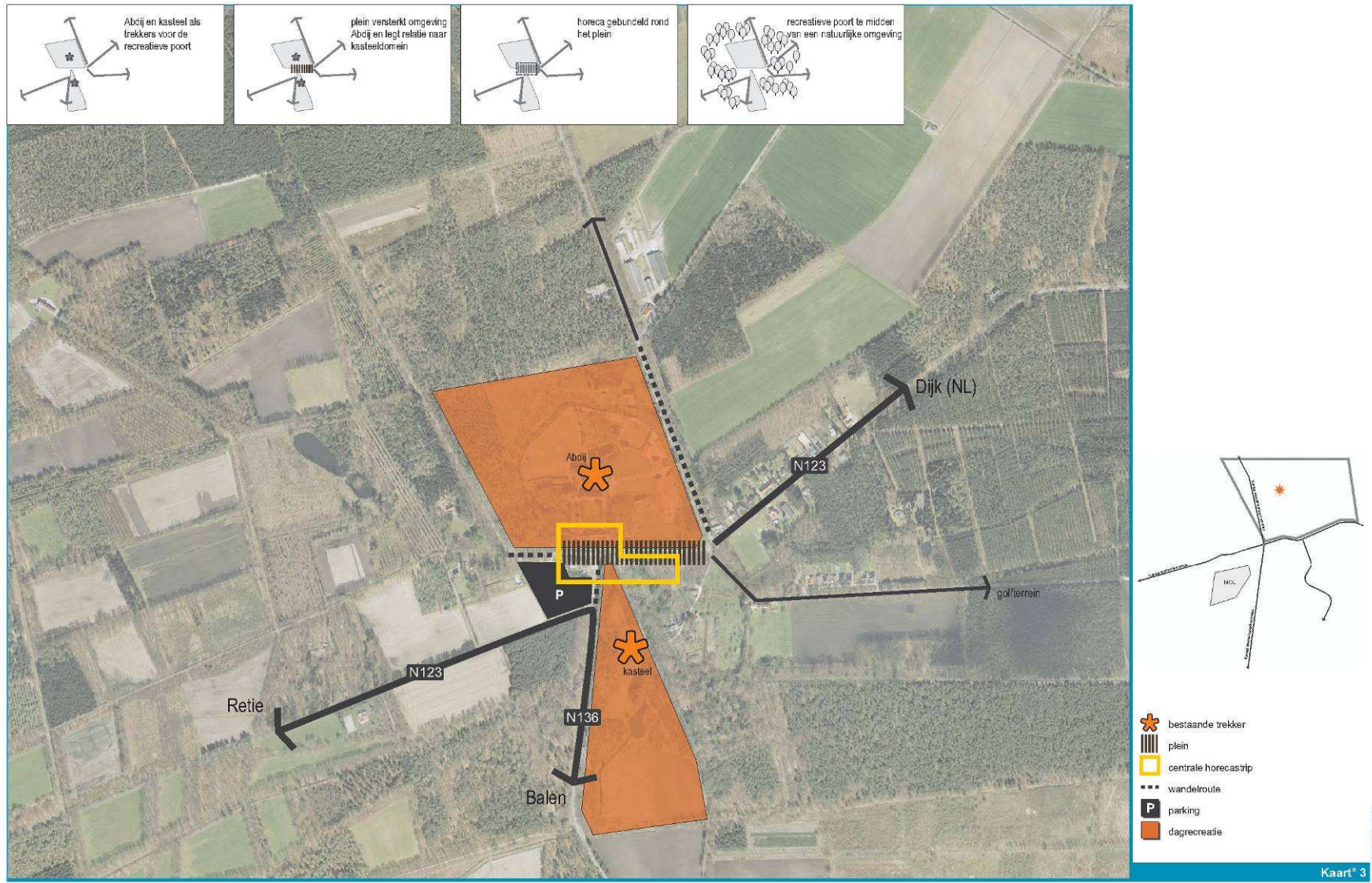
De bestaande horeca en verkooppunten komen gebundeld voor rond de Abdij. De herinrichting van de omgeving tot een plein betekent ook een versterking van de aantrekkelijkheid en bereikbaarheid van deze horecazaken. De bestaande concentratie kan rond het plein behouden blijven. Het is niet de bedoeling om het aanbod te verruimen door nieuwe accommodatie in te planten.

Recreatieve poort te midden van een natuurlijke omgeving

De recreatieve poort wordt nagenoeg volledig omgeven door natuur- en boscomplexen. Deze gebieden staan mee in voor het rustgevend karakter van de omgeving. Het recreatief netwerk dient afgestemd te worden op deze natuurlijke omgeving. Concreet betekent dit dat bepaalde gebieden meer en andere minder toegankelijk kunnen gemaakt worden voor recreatief gebruik.

 T:\Projecten\6269_KempenseMeren\Grafisch\Cover\6269_krt_032A.dwg

Donk

Deze poort maakt de verbinding tussen het deelgebied van de Kempense Meren (in het oosten gelegen), de nucleaire zone (in het westen en zuiden gelegen) en het open ruimtegebied van de valleien van de Kleine Nete. Het vormt een effectieve poort (langs het kanaal) tot de deelruimte van de Kempense Meren omdat de meren ten oosten van de poort beginnen.

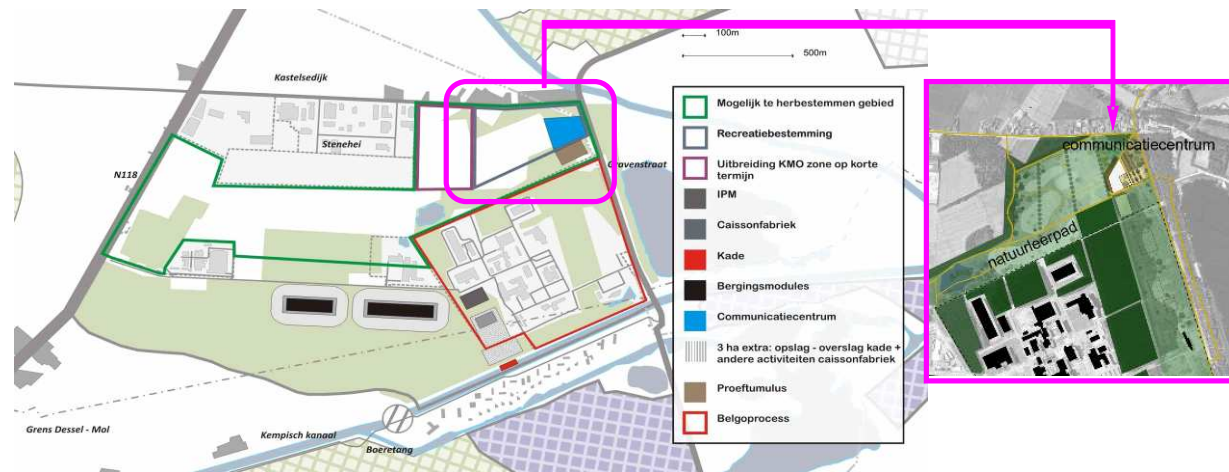
Momenteel zijn in deze omgeving twee aantrekkingspunten aanwezig. Er is het Isotopolis (NIRAS) en er is de hoeve Boeretang (een feestzaal met capaciteit van 80 tot 250 personen). Deze omgeving vormt tevens de uitvalsbasis voor het jaarlijkse Metalfestival Graspop.

Het betreft in feite voorzieningen die momenteel op zichzelf functioneren en weinig meerwaarde bieden voor de toeristisch-recreatieve uitbouw van de regio Kempense Meren. Immers Isotopolis richt zich momenteel vooral op scholen en is enkel te bezoeken op afspraak. De procedure voor bezoek is relatief ingewikkeld. Boeretang is een feestzaal en is niet opengesteld in functie van het recreatief wandel- of fietsrouten netwerk.

Het is onduidelijk of Graspop een return heeft naar de regio onder de vorm van verblijfsaccommodatie.

Een aantal belangrijke regionale actoren binnen de nucleaire zone zijn gestart met de opmaak van een masterplan voor de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van hun site en hun ruimere omgeving waarin ze gelegen zijn.

Binnen deze visies is er aandacht voor een specifieke site voor communicatie onder verschillende vormen. Het is naar de toekomst dan ook belangrijk deze verschillende initiatieven op elkaar af te stemmen en 1 plek aan te duiden waar het bundelen van deze initiatieven het geheel op een hoger niveau kan brengen en een belangrijke toeristische meerwaarde kan bieden voor de hele regio en deze van de Kempense Meren.

NIRAS plant in de nucleaire zone ten noorden van het kanaal een bergingsproject voor laagradioactief afval (cAt). Eén van de maatschappelijke eisen die voortvloeien uit het participatief proces³ dat naar aanleiding van dit bergingsproject gevoerd werd is de realisatie van een communicatiecentrum⁴. Deze eis werd gesteld door STOLA (nu STORA) en de gemeente Dessel. Zij zien de ontwikkeling van dit communicatiecentrum op de hoek van de Gravenstraat en de Kastelsedijk (zie bovenstaande figuur). Het communicatiecentrum bestaat uit verschillende componenten: een onthaal- en contactcentrum, een themapark rond radioactiviteit, gemeenschapsfaciliteiten voor de gemeente Dessel, een evenementenweide en een parkeerterrein.

Ook VITO is onlangs gestart met de opmaak van een masterplan⁵. VITO plant op termijn een uitbreiding van haar infrastructuur. Om na te gaan waar deze het best ingeplant wordt en hoe deze aansluiting vindt op de bestaande sites werd de vraag gesteld om een ruimere masterplan op te maken. Ook VITO wenst een infocentrum uit te bouwen rond de knowhow die zij opbouwen. Momenteel is het nog onduidelijk waar dit moet komen en hoe het eruit moet zien. Binnen het plangebied dat door dit masterplan beslaan wordt zijn tal van stakeholders aanwezig. VITO wenst op korte termijn in overleg te gaan met deze verschillende stakeholders om het masterplan verder uit te werken. Het masterplan zit momenteel in startfase.

³ Voordat op federaal niveau een beslissing werd genomen rond de locatie van het bergingsproject konden de betreffende gemeente zich kandidaat stellen. Aan deze kandidaatstelling ging een groot participatief proces vooraf. Voor de gemeente Dessel werd dit gevoerd door STOLA (nu STORA) en voor de gemeente Mol door MONA.

⁴ Bron: NIRAS, ontwikkeling communicatiecentrum in kader van het bergingsproject voor laagradioactief afval, november 2008

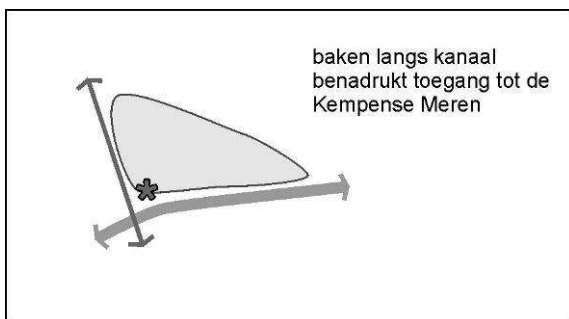
⁵ Bron: Poponcini & Lootens in opdracht van VITO

Vanuit het kaderplan Kempense Meren wordt gepleit om de verschillende initiatieven op elkaar af te stemmen en te bundelen zodat één locatie op een hoger niveau kan getild worden. Een gedetailleerde ruimtelijke en milieukundige afweging van de verschillende locatie alternatieven die door de verschillende actoren naar voor worden gebracht dient nog te gebeuren.

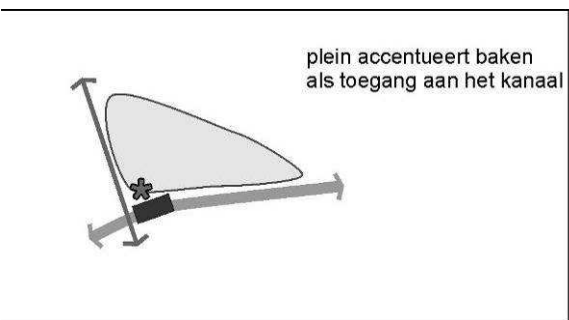
Vanuit het kaderplan Kempense Meren wordt op basis van ruimtelijke principes de locatie aan het kanaal en de ontginningsplas Donk als suggestie naar voor geschoven en als een locatie met een belangrijke ruimtelijke meerwaarde. Op basis van sociale en economische aspecten kan een andere locatie naar voor geschoven worden.

Volgende ruimtelijke uitgangspunten liggen aan de basis voor de locatie kanaal – ontginningsplas Donk: en worden als suggestie naar voor geschoven voor het onderzoek naar een geschikte locatie voor een recreatieve poort in het westen van de Kempense Meren.

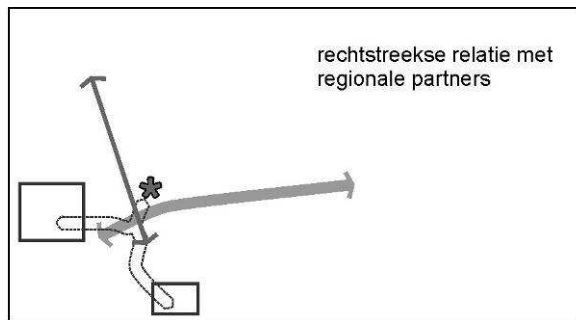
Baken langs kanaal benadrukt toegang tot de Kempense Meren

In de toekomst kan deze locatie versterkt worden als recreatieve poort binnen de toeristisch-recreatieve regio Kempense Meren. Daarom wordt er geopteerd om tussen het Donkmeer en het kanaal een trekker te plaatsen. Omdat dit baken de overgang vormt tussen de nucleaire zone en de Kempense Meren wordt voorgesteld om deze recreatieve poort uit te bouwen als een centrum rond kernenergie en vernieuwde energietoepassingen. Tegelijk functioneert het als vertrekplaats binnen het recreatief wandel- en fietsrouten netwerk.

Plein accentueert baken als toegang aan het kanaal

Het baken mag niet los staan, maar moet stevig verankerd worden aan het kanaal. Daarom wordt het te realiseren centrum via een plein verbonden met het kanaal. Door de pleinfunctie wordt de recreant gewezen op de aanwezigheid van het centrum langs zijn recreatieve fiets- of vaarroute. Het plein dient langs het kanaal ook aanzien te worden als een aanlegsteiger. Hierdoor kan het baken bereikt worden met de watertaxi, de pleziervaart, milieuboot...

Rechtstreekse relatie met regionale partners

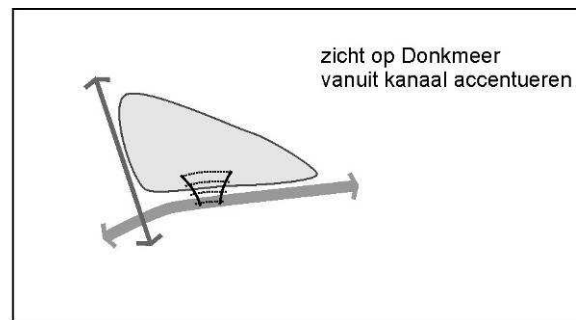
Vanuit het baken wordt een rechtstreekse relatie met de regionale partners voorzien.

In het noorden ligt het bergingsproject rond laagradioactief afval van NIRAS. In het zuiden liggen de onderzoekscentra van SCK en VITO. Met de rug bevindt het centrum zich naar een klassieke elektriciteitscentrale. Hierdoor bevindt zich in deze omgeving zowel een verhaal van historische en toekomstige energievoorziening.

(Hernieuwbare) energie kan als dusdanig een centraal thema worden. Resultaat van het onderzoek uit de verschillende centra kan dan aan bod komen in recreatief knooppunt dat tot een groot bezoekerscentrum en themapark kan uitgroeien. Ook het Donkmeer kan onderdeel vormen van dit themapark en gebruikt worden om duurzame energie in de kijker te stellen. Zo is de zuidelijke oever geschikt voor inplanting van windturbines, het wateroppervlak ideaal voor drijvende zonnepanelen. Via koudewarmteopslag in het diepe Donkmeer kan het volledige bebouwd volume op 'groene' wijze in de winter verwarmd en in de zomer gekoeld worden.

Tevens zou er een return naar de regio moeten zijn waarbij de principes van vernieuwde energietoepassingen in nieuwe (bouw)ontwikkelingen in de regio worden toegepast. Vanuit het centrum kan dan een recreatieve route worden opgebouwd die deze ontwikkelingen met elkaar verbindt.

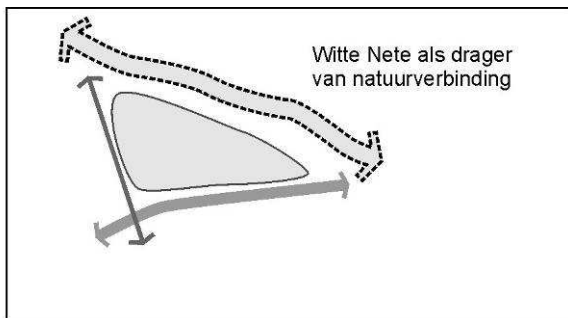
De bestaande parking aan Isotopolis kan opgewaardeerd worden en ingeschakeld worden in het recreatief netwerk. Vanuit het centrum kunnen tevens verschillende wandeling vertrekken naar de omliggende projecten vb. wandeling om het bergingsproject van NIRAS te bezichtigen.

Zicht op Donkmeer vanuit kanaal accentueren

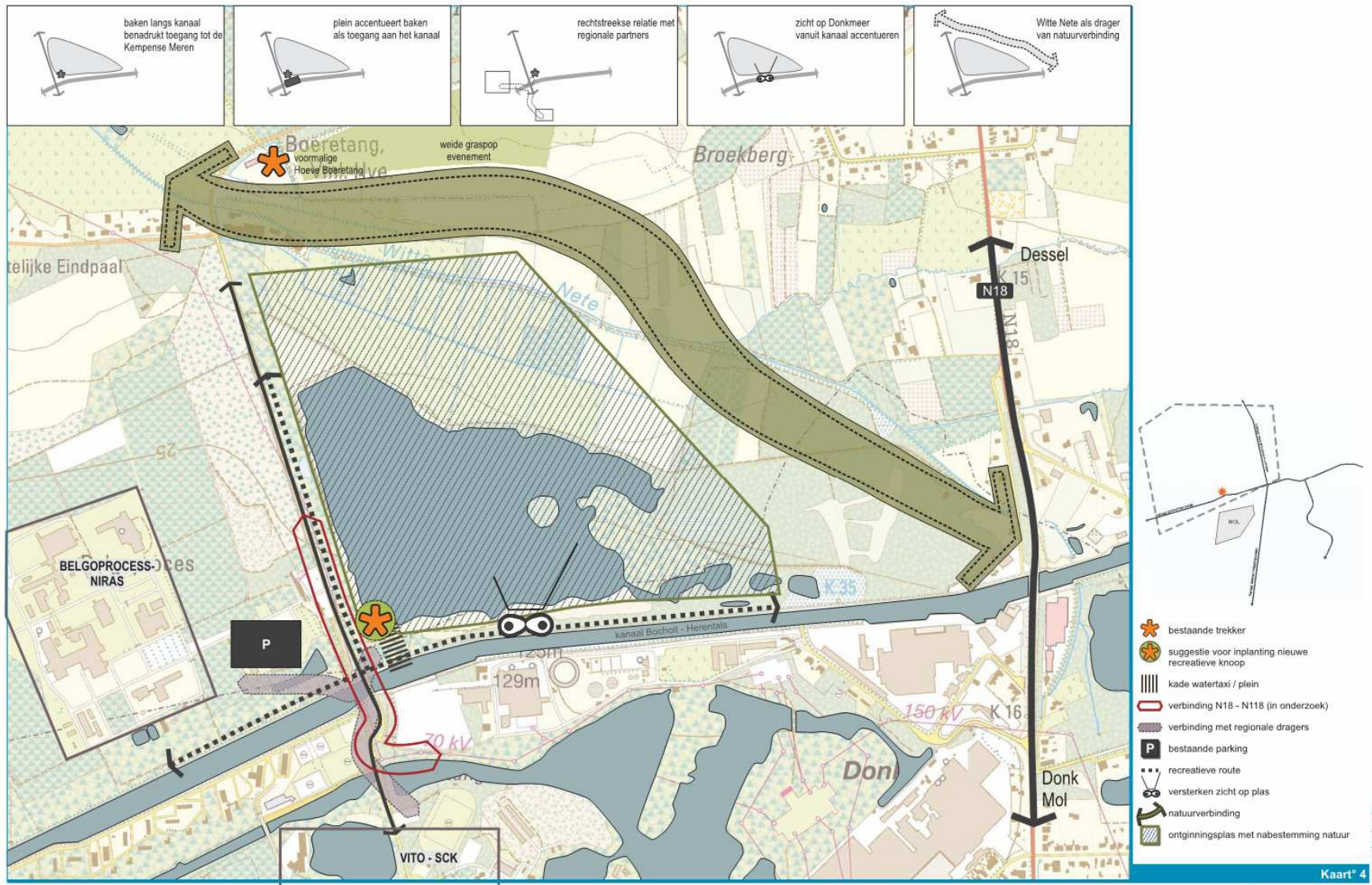
Het Donkmeer vormt, komende vanuit het westen de eerste plas of het begin van de Kempense Meren. Om de recreant langs het kanaal er attent op te maken dat hij een nieuwe toeristische regio binnen fiets of vaart dient ervoor gezorgd te worden dat het Donkmeer vanuit het kanaal of vanaf het jaagpad beter waarneembaar wordt. Momenteel wordt het Donkmeer door beplanting afgeschermd van het kanaal, slechts op enkele plaatsen zijn er doorzichten aanwezig. Door de beplanting aan te passen kan het Donkmeer landschappelijk meer aanwezig gesteld worden aan het kanaal. Ook de inpassing van picknickplaatsen, kijkhutten... met zicht op het meer kan hierbij bijdragen.

Witte Nete als belangrijke natuurverbinding

Aan de zuidzijde wordt het Donkmeer gekoppeld aan het toeristisch recreatief netwerk. Aan de noordzijde wordt het meer gekoppeld aan de vallei van de Witte Nete. De noordelijke oevers van het meer, te ontwikkelen voor natte natuur, zullen samen met de vallei van de Witte Nete een belangrijke natuurverbinding tussen de natuurcomplexen in de Kempense Meren en de Kleine Nete. De Witte Nete zelf werd daarbij door Sibelco natuurtechnisch ingericht voor Europees beschermde vissoorten Rivierdonderpad en Modderkruiper.

T:\Projecten\6269_KempenseMeren\Grafisch\Constr\6269_tir_030A.cdr

Structuurschets Donk

Blauwe kei

Blauwe kei is een zone op de grens met de provincie Limburg waar verspreid een aantal aantrekkingspunten voorkomen. Er is het museum (Quartz) en de tentoonstellingsruimte (Kristallijn) van Sibelco, er zijn de beschermde sluisen en bruggen langs het kanaal en er is de fietsknoop Blauwe kei met twee horecazaken.

In de toekomst plant de NV de Scheepvaart mogelijk de bouw van een nieuwe grote sluis en bypass-kanaal. Daardoor kunnen de 3 oude sluisen vermeden worden en kan de capaciteit van het kanaal voor goederenvervoer drastisch worden verhoogd. Deze ontwikkeling valt volledig buiten bestek van dit kaderplan. Er worden geen standpunten ingenomen of de omlegging van het kanaal nu al wenselijk is. Indien de optie van een omlegging wordt weerhouden is het relevant de toeristische potenties te bekijken.

Toeristische potenties bij realisatie bypass kanaal

De bypass zal, weliswaar afhankelijk van de weerhouden optie, als mogelijk resultaat geven dat tussen de oude, beschermde sluisencomplexen en de nieuwe bypass een eiland ontstaat.

Het nieuwe kanaal zal hoofdzakelijk een economische functie hebben. Het oude kanaal blijft behouden en kan ingezet worden in het recreatief waternetwerk. Via het oude kanaal en zijn beschermde sluisen kan een blijvende doorgang voor recreatievaart behouden blijven (zie ook historisch scheepsliften in Wallonië die open blijven voor recreatievaart).

Voor het eiland kan onderzocht worden welke functies hier kunnen opgevangen worden en of deze een rol kunnen vervullen in de ontwikkeling van deze omgeving als recreatieve poort.

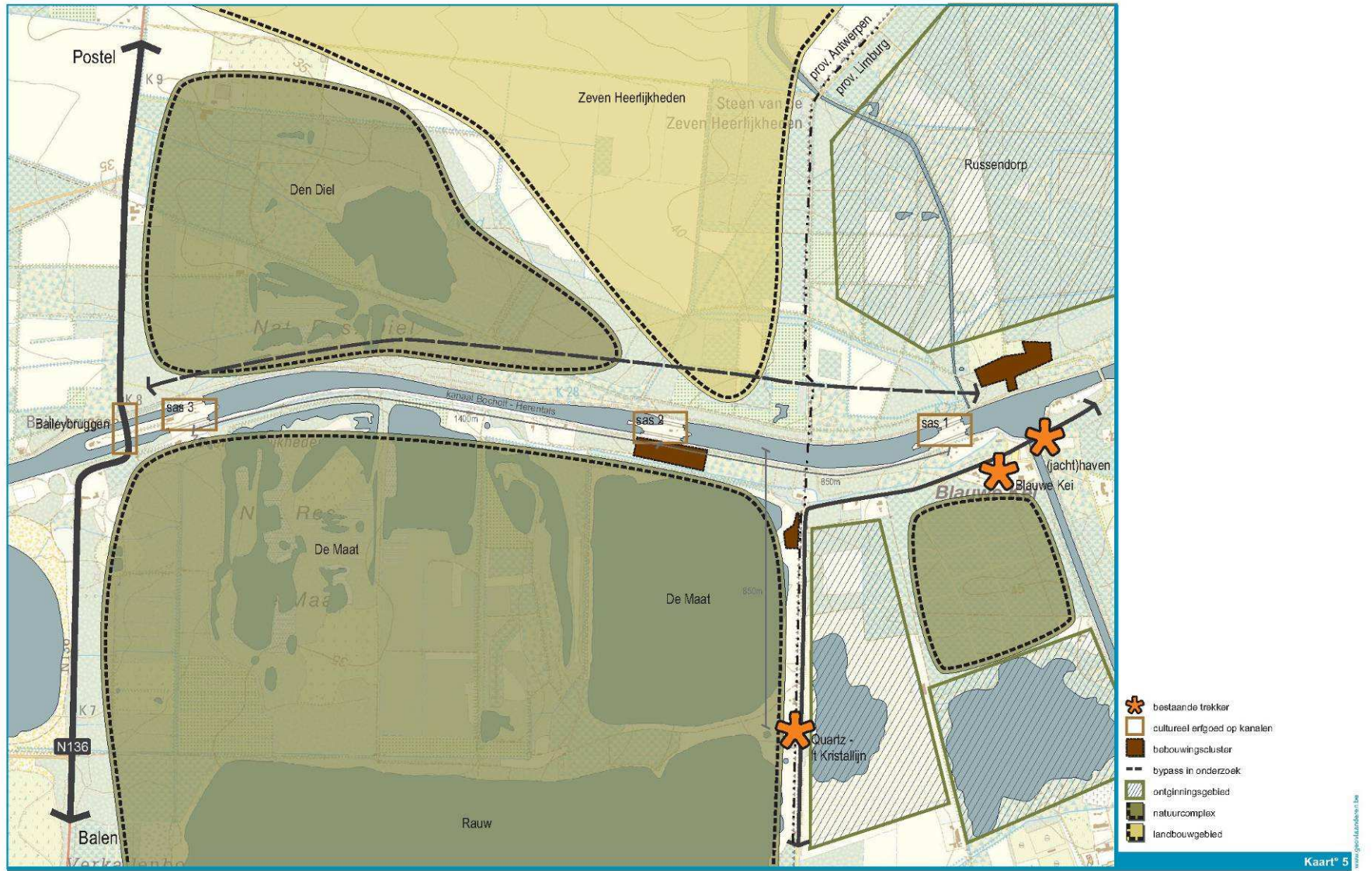
Deze locatie heeft sowieso potenties om versterkt te worden als recreatieve poort voor de deelruimte Kempense Meren, maar verder onderzoek naar de mogelijke inrichting en bundeling van functies is nodig.

Een duidelijke bestemming voor het sluisen erfgoed

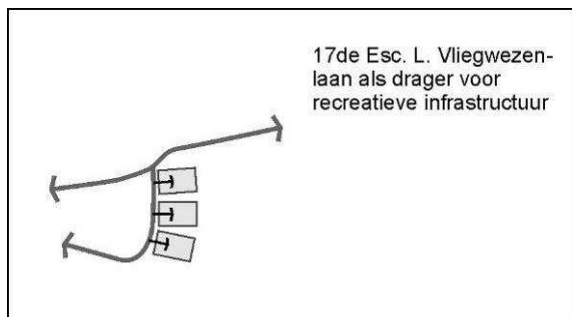
De poort kan zich ontwikkelen als een centrum voor zandontginning, kanalen erfgoed en natuurontwikkeling in voormalige zandplassen.

Daarnaast wordt de poort verder ontwikkeld als transferium voor fiets- en wandeltochten in de omliggende natuurgebieden (Den Diel, Rauw...), gebied Postel.

Keiheuvel

Naast de recreatieve knoop Zilvermeer-Sunparks-Zilverstrand, vormt Keiheuvel een tweede recreatieve knoop binnen de toeristische regio. Ook Keiheuvel biedt een totaalpakket aan dagrecreatieve activiteiten die ondersteund worden door verblijfsrecreatie. Keiheuvel functioneert ook als startpunt binnen het recreatief wandel- en fietsroutenetwerk (o.a. natuurgebieden van Keiheuvel - De Most).

De Keiheuvel is niet gericht op watersportrecreatie, maar ontwikkelt zich volledig complementair aan de hoofdpoort en biedt naast sport-, zwem- en speelmogelijkheden ook mogelijkheden voor zweefvliegen en ruitersport. Ook ecologisch en landschappelijk is De Keiheuvel als getuigenheuvel zowat het complement van de Kempense Meren.

De recreatieve poort Keiheuvel kent momenteel vooral een openluchtrecreatief aanbod. Het all-weather aanbod is er beperkt. Er bevindt zich wel een tennishal en in de onmiddellijke omgeving ligt een bowling. De ruiterhal geeft, onder zijn huidige vorm, slechts een beperkte ondersteuning.

Voor het gebied van de Keiheuvel werd door de VLM een landinrichtingsproject uitgewerkt. In dit landinrichtingsproject werd een ontwikkelingsvisie voor Keiheuvel opgenomen. Onderstaande visie bouwt verder op de visie van dit landinrichtingsproject.

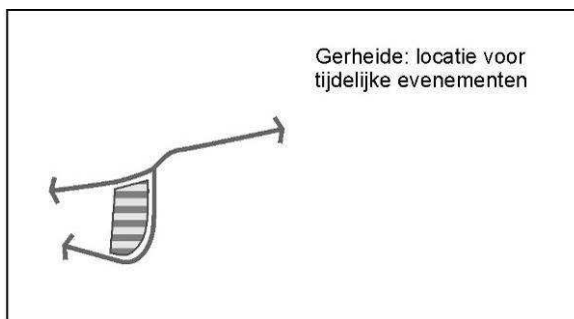
17de Esc. L. Vliegwezenlaan als drager voor recreatieve infrastructuur

De Vliegwezenlaan vormt de drager van alle recreatieve infrastructuur en activiteiten van Keiheuvel. De bestaande infrastructuur kan er in relatie tot de achterliggende natuurgebieden verder ontwikkeld worden.

De recreatieve infrastructuur kan er verder versterkt worden door gerichte inbreiding. Hierbij kan gedacht worden aan een optimalisatie van de bestaande ruitersportinfrastructuur. Momenteel ligt deze infrastructuur aansluitend bij de Vlieghaven. Door de ligging in de aanliegroute zijn er echter geen mogelijkheden om de bestaande infrastructuur uit te breiden of te moderniseren. Een herlokalisatie van deze ruitersportinfrastructuur binnen de omgeving van Keiheuvel is aangewezen.

Op de terreinen van de voormalige camping Keiheuvel en het zuidelijke aansluitende gebied met de waterplassen tot aan het vliegveld wordt een natuurpark ontwikkeld. In deze zone wordt de infrastructuur van de voormalige camping Keiheuvel opgeruimd. In de volledige zone wordt de aanwezige natuur en landschapswaarden hersteld en/of versterkt.

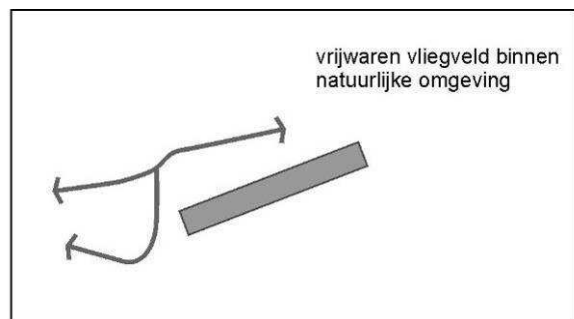

Gerheide: locatie voor tijdelijke evenementen

Op de zandduin ten westen van de Vliegwezenlaan gelegen wordt jaarlijks het Belgische kampioenschap motorcross gehouden. Het gebied wordt in de loop van het jaar ook regelmatig gebruikt voor andere evenementen (vb. beachvolleybaltornooi). Deze activiteiten versterken het profiel van Keiheuvel als actieve sportknoop.

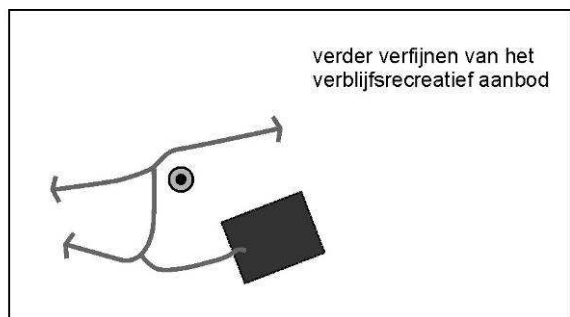
Er wordt geopteerd om deze locatie te behouden als locatie voor tijdelijke evenementen. Het aantal evenementen en de aard van de evenementen dient duidelijk begrensd te worden zodat deze verenigbaar blijven met de omliggende woonomgeving.

Indien er zich geen evenementen voordoen kan het gebied gebruikt worden als speel- en sportgebied.

Vrijwaren vliegveld binnen natuurlijke omgeving

Het zweefvliegen (en andere activiteiten gerelateerd aan de aeroclub) vormt een van de aantrekkingspolen van Keiheuvel. Deze sport heeft zich historisch op deze locatie ontwikkeld. Naar de toekomst toe dient deze activiteit op deze locatie gevrijwaard te blijven. Het bestaande vliegveld steekt tot diep in het achterliggende natuurgebied. Om echter de toekomst van het zweefvliegen te garanderen op deze locatie dient het huidige vliegveld bewaard te blijven.

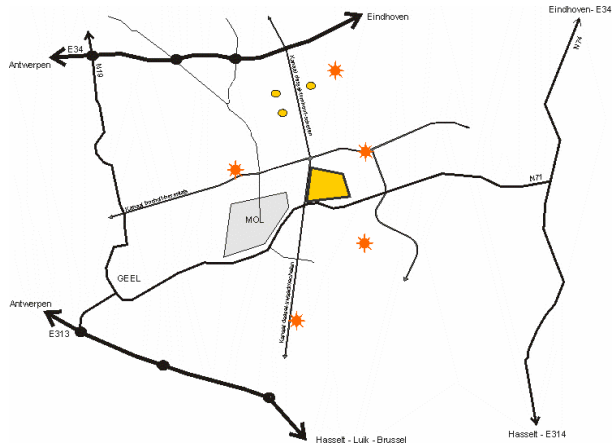
Verder verfijnen van het verblijfsrecreatief aanbod

In de knoop zijn er momenteel twee vormen van verblijfsrecreatie. Er is het sporthotel (ook gebruikt voor bosklassen, bivak...) en er is het kampeerterrein. Op deze locaties kan het aanbod aan verblijfsrecreatie verder versterkt en verfijnt worden.

20 Bereikbaarheid van de Kempense Meren

20.1 Via een categorisering van het wegennet

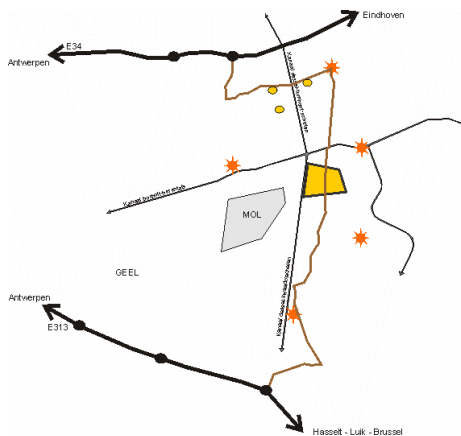

De meest logische benadering van het gebied (of de toeristisch-recreatieve regio) is deze via de opbouw van de categorisering van het wegennet. De toeristen worden eerst via de hoofdwegen gestuurd (E34, E313 en E314), dan via het netwerk van de primaire wegen (N74, N71 en N19), dan via de secundaire wegen (deze geven in de regio geen toegang tot de recreatieve attractiepolen – tenzij bij opwaardering N118 die de poort Donk bereikbaar maakt) en tenslotte via de lokale wegen die toegang verlenen tot de verschillende poorten.

Via dit netwerk is de hoofdknoop vlot bereikbaar. De secundaire knopen zijn veelal meer centraal in de regio gelegen en dienen bereikbaar gemaakt te worden via het lokaal netwerk.

Indien gebruik dient gemaakt te worden van de categorisering van het wegennet dan leidt dit tot een weinig structurerende toegankelijkheid van deze knopen. Daarom wordt ook voorgesteld om een toeristisch-recreatieve route uit te werken binnen deze regio (zie volgende).

20.2 Via een toeristisch-recreatieve route

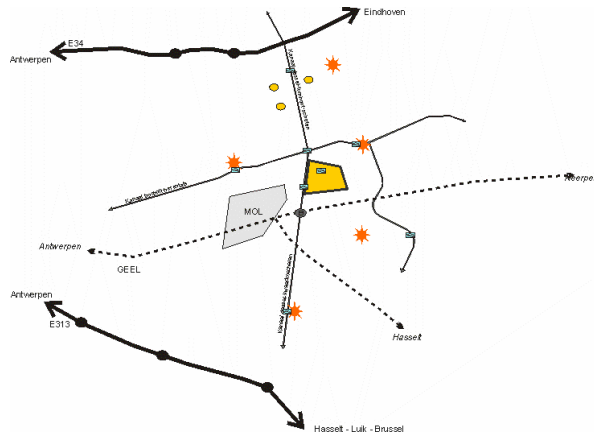
Haaks ten aanzien van de logica van de categorisering van het wegennet kan alle toeristisch-recreatieve infrastructuur binnen deze regio opgehangen worden aan een toeristisch-recreatieve route. Deze route vertrekt vanaf de E34 (poort Retie) of de E313 (poort Oostham) doorkruist de regio en sluit alle poorten aan (m.u.v. Donk), zowel de hoofdknoop, als de secundaire knopen als de kleinere verblijfsrecreatieve terreinen die in deze toeristische regio zijn gelegen.

Om te vermijden dat deze route echter een sluike route vormt tussen beide autosnelwegen dienen de nodige weerstanden ingebouwd te worden. Het betreft het behoud van bestaande weerstanden (o.a. bruggen over de kanalen met enkel richtingsverkeer) als het voorzien van nieuwe weerstanden (o.a. verbod voor vrachtverkeer, herinrichting dorpskernen...).

Ook de inrichting van deze weg op zich kan een ontwerp-opgave vormen. Zo kan er voor gans de weg een streefbeeld opgemaakt worden die de toeristisch-recreatieve waarde van deze weg versterkt. Deze waarde is er op gericht om de verschillende identiteiten van de deelgebieden, waardoor de weg loopt, landschappelijk te benadrukken, zowel in de omgeving als in het ontwerp van de weg. Het is immers op deze weg dat de toerist en recreant die naar deze toeristische regio komt zijn eerste indrukken krijgt over de regio (visitekaartje). De toeristische route moet dit vertalen en zorgen dat

de toerist en recreant voldoende info krijgt over het deelgebied (kennis van waar de recreatieve poorten liggen, de start- en vertrekpunten van recreatieve routes, de eigenheid van het deelgebied...) zodat hij geïnspireerd wordt om tijdens zijn verblijf de verschillende deelaspecten te komen bezoeken.

20.3 Ontsluiten van het gebied via het openbaar vervoer

Naast een bereikbaarheid met de auto dient ook de ontsluiting van de regio met het openbaar vervoer versterkt te worden. Dit kan door de haalbaarheid van een volwaardige busverbinding te onderzoeken tussen het station van Mol en de toeristisch-recreatieve poorten als door het verder te onderzoeken van de ontwikkeling van een zomerstation gekoppeld aan een watertaxi (of watershuttle).

De spoorlijnen maken onderdeel uit van het provinciaal verbindend spoorwegennet. Het huidige spoorwegennet (lijn 15) geeft verbinding met Antwerpen, Overpelt en Hasselt vanuit het station Mol.

Het zomerstation kan gerealiseerd worden ter hoogte van het kanaal zodat vanuit het station een overstap kan gemaakt worden op een watertaxi (zie 8.1). Twee locaties kunnen hiervoor in aanmerking komen (locatie Berkenbos-Gompel en locatie Balen).

De locatie van het zomerstation is afhankelijk van het potentieel dat kan bereikt worden.

Indien geopteerd wordt voor Berkenbos-Gompel (op ca. 3 km van station van Mol gelegen) dan is het zomerstation voornamelijk gericht op een aanvoer vanuit Antwerpen. Immers treinen die van Hasselt komen dienen eerst in Mol van spoor te wisselen (of overstap op trein die vanuit Antwerpen komt). Op korte termijn is geen aanvoer vanuit het oosten te verwachten omdat de huidige spoorlijn begrenst is tot Overpelt. Op lange termijn kan deze locatie echter wel een meerwaarde bieden indien het spoor ingeschakeld wordt in de te onderzoeken hoofdspoorweg voor personenvervoer naar Eindhoven en het Ruhrgebied (Ijzeren Rijn).

De locatie Balen (op 3,5 km van Molen en 1 km van Balen) geeft het voordeel dat op korte termijn zowel treinen komende vanuit Hasselt als vanuit Antwerpen hier kunnen stoppen. Nadeel op lange termijn is dat geen winst kan gemaakt worden van recreanten en toeristen komende uit Nederland en Duitsland. Ander nadeel is dat het station van Balen op geringe afstand is gelegen en dat het dan beter geherlokaliseerd wordt naar het kanaal. Waardoor het uit de kern van Balen weggetrokken wordt. Actueel is de gemeente Balen geen voorstander van dit idee.

21 Recreativeive ontsluiting binnen de Kempense Meren

21.1 Kanalen als drager van de toeristisch-recreatieve regio

De kanalen hebben een belangrijke functie voor toeristisch-recreatieve activiteiten, waarbij de pleziervaart een voorname plaats inneemt. De kanalen staan ook in directe relatie met de plassen en vormen het unieke aanbod van de regio. In de toekomst wordt voorzien deze activiteiten nog verder uit te bouwen door bijkomende aanlegsteigers aan te leggen en plezierhavens mogelijkheden te bieden om uit te breiden. Betrokkenen zien geen interferentie met de verdere ontsluiting van de kanalen voor goederenverkeer (bvb. verhoging capaciteit op het kanaal Bocholt-Herentals richting Lommel). Het creëren van productcombinaties (attracties, wandelen, fietsen, ...) voor de pleziervaart biedt ongetwijfeld ook potenties.

De kanalen vervullen ook een belangrijke functie voor de watersport. Meerbepaald de waterski- en kayaksport maakt intensief gebruik van de kanalen. Op dit moment betreft het hoofdzakelijk lokale doelgroepen (sportclubs), maar deze activiteiten kunnen veel nauwer aan het verblijfstoerisme verbonden worden.

Naast de directe toeristisch-recreatieve functies spelen de kanalen, zoals de plassen, een heel belangrijke rol in de landschappelijke beleving van recreanten (wandelaars, fietsers, ...).

Verder bieden de kanalen een mogelijkheid om openbaar vervoer over het water te realiseren onder de vorm van een watertaxi. De watertaxi moet een verrijking worden van het begrip Kempense Meren. De realisatie van een watertaxi hoeft echter niet onlosmakelijk verankerd te zijn aan de realisatie van een zomerstation (zie hoger. Doel van de watertaxi is om alle poorten en attractiepunten op een snelle en aangename manier over het water met elkaar te verbinden. De hoofdstandplaats van de watertaxi kan gerealiseerd worden in de toeristisch-recreatieve hoofdknoop (Zilvermeerhaven). Ter hoogte van de verschillende knopen en attractiepunten kunnen dan halteplaatsen voorzien worden. De watertaxi dient zowel door voetgangers als door fietsers gebruikt te kunnen worden. Hierdoor worden de transportmodi binnen de regio verruimd en kunnen er interessante combinaties en formules uitgewerkt worden. Recreanten komen toe met trein en fiets stappen op de watertaxi en fietsen door de regio terug naar het station. Recreanten komen toe in de hoofdknoop en varen met de watertaxi naar de Sas 4-toren van waar ze te voet terugwandelen ...

21.2 Ontwikkeling van een recreatief netwerk

Het recreatief netwerk omvat in hoofdzaak infrastructuur voor zachte recreatievormen. De (verdere) ontwikkeling van een dergelijk netwerk veronderstelt een maximale scheiding van recreantengroepen, waarbij de nadruk ligt op wandelaars en fietsers en in twee orde op de ontwikkeling van een ruiternetwerk. Uniformiteit, identiteit en herkenbaarheid van het netwerk zijn belangrijk in de stroomlijning van de informatieverlening.

Bij de kwalitatieve uitbouw van een recreatief netwerk wordt er uitgegaan van een hiërarchisch concept, waarbij het voorzieningenniveau binnen en rondom de poorten van een ander niveau is dan tussen de poorten.

Dit concept gaat ervan uit dat er aan de meerderheid van de bezoekers hun verwachtingspatroon kan voldaan worden door een denses aanbod van recreatiemogelijkheden aan te bieden in en nabij de poorten. Daar wordt voorzien in een hoogwaardig voorzieningenniveau bestaande uit parking, horeca, dagrecreatieve activiteiten en in sommige gevallen verblijfsaccommodatie.

De klemtoon ligt hier op het uitstippelen van lokale belevingswaardige wandelingen. Het realiseren van een interne doorwandelbaarheid is hierbij een belangrijke randvoorwaarde. Daar is er expliciet aandacht voor een kwaliteitsvolle wegverharding, bijvoorbeeld in functie van kinderwagens en integrale toegankelijkheid voor personen met een handicap.

Naast dit hoogkwalitatieve aanbod in en nabij de poorten worden de poorten ook met elkaar verbonden. Er strekt zich een ander type netwerk uit tussen de poorten waar de klemtoon ligt op landschapsbeleving. De prioriteit ligt hier bij het fietsknooppuntennetwerk en de maximale harmonisatie van het recreatieve en functionele netwerk. Daarnaast zijn er ook de lange afstandswandelingen en tracés voor mountainbike en ruiters/menners, waarvan de kwalitatieve uitvoering van een andere orde is, maar permanente bewegwijzering noodzakelijk.

In de toekomst komt het er op aan bestaande initiatieven te evalueren naar hun meerwaarde en integreerbaarheid binnen het toeristisch-recreatief concept. Daarnaast kan er oplossing geboden worden aan missing links in het bestaande netwerk.

Op bovenregionaal vlak is de regio nog onderontwikkeld voor doortrekkend ruitertoerisme. Er zijn relatief beperkte investeringen vereist om aansluiting te vinden bij de aangrenzende netwerken. Bijkomend aandachtspunt is dan wel het ontwikkelen van gepast logiesaanbod voor paard en ruiter.

Wandelnetwerk

De ontwikkeling van een gebiedsdekkend wandelnetwerk in de regio is geen evidente piste. De barrières die de plassen en de kanalen vormen bemoeilijken immers de ontwikkeling van een dergelijk netwerk. Er kan wel gedacht worden aan het aantakken van de omgeving Zilvermeer en Postel aan het wandelnetwerk regio Arendonk-Ravels, en van de regio Mol-Balen aan de wandelnetwerken in de provincie Limburg (respectievelijk Hoge en Lage Kempen).

Bepaalde assen tussen poorten kunnen echter wel verder ontsloten worden. Zo kan er het kleinschalig agrarisch landschap ten zuiden van de Schansput (Schansheide) de hoofdpoot aan het Zilvermeer verbinden met Donk. Verder kan er een gethematiseerd wandelaanbod in de ruime

omgeving van de poorten ontwikkeld worden, die een ander avontuurlijk nichepubliek kunnen aanspreken. Hierbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan de verdere ontsluiting van De Maat en Den Diel vanuit Blauwe kei.

Fietsnetwerk

Het fietsknooppuntennetwerk is actueel al sterk uitgebouwd. De inspanningen focussen zich actueel op het realiseren van een aantal missing links en gerichte ontsnipperingsmaatregelen.

Het fietsknooppuntennetwerk ondergaat dezelfde problematiek als het wandelen, in die zin dat maasverkleining tussen de knoop 260 (omgeving Blauwe kei) en knopen 76/77 (omgeving Postel) moeilijk te realiseren is. Voor fietsverkeer over de Baileybrug richting Postel werd de discussie reeds gevoerd, maar beslissingen ten aanzien van de ontsnippering (bvb. aparte Baileybrug voor fietsers, uitbreiden Baileybrug voor fietsers) zijn tot op heden niet genomen. Ook dient er gerichte aandacht te zijn voor de combineerbaarheid van het recreatief medegebruik op de jaagpaden langsheen het kanaal en de industriële activiteiten (overslaginstallaties).

Verder kan er doorheen het kleinschalig agrarisch landschap ten zuiden van de Schansput, naast een wandelverbinding, ook een bijkomende fietsverbinding gerealiseerd worden. Deze kan een volwaardig alternatief vormen voor de verbinding langsheen het kanaal Bocholt-Herentals, dat voorbij sluis 5 landschappelijk toch minder interessant is door de aanwezige industrie. De realisatie van een nieuwe fietsverbinding over het kanaal Dessel-Kwaadmechelen, in het verlengde van de Zilvermeerlaan, is hiertoe aangewezen.

Verder is ook de herinrichting van de abdijomgeving (Lommelseweg – Steenovens) en het fietspad langs de N136 (Postelsesteenweg) gepland.

Ruiternetwerk

Naast een wandel- en fietsnetwerk kan er in de regio Kempense meren gewerkt worden aan de uitbouw van een ruiternetwerk. In het noorden van de toeristische regio (omgeving Postel en Kleine Nete) zal dit ruiternetwerk een verbindende functie hebben tussen bestaande netwerken in de Noorderkempen, Nederland en de Limburgse Kempen. In het zuiden betreft het voornamelijk het verder uitbouwen en versterken van bestaande ruiterswandelpaden.

De ontwikkeling van een ruiterswandelnets impliceert geen aanmoedigingsbeleid voor de vestiging van nieuwe maneges binnen de regio.

22 Naar een duidelijke bestemming voor de zandontginningsplassen

De plassen worden besproken van west naar oost, eerst ten noorden van het kanaal, vervolgens ten zuiden van het kanaal.

Donk

De noordelijke zone langsheen de herlegde meanderende Witte Nete heeft een bijzonder goede potentie voor natuurontwikkeling. Bovendien is de ecologische oost-west relatie hier uiterst belangrijk. De plas krijgt dan ook de (na-)bestemming natuur. In de zuidwestelijke zone kan, nadat er een definitieve keuze is gemaakt voor de locatie van de westelijke recreatieve poort ter hoogte van Donk (en na eventuele landaanwinning) een recreatieve zone voorzien worden voor de uitbouw van de recreatieve knoop (zie eerder).

Onderzocht kan worden of in, op en langs de plas mogelijkheden bestaan om innovatieve systemen voor hernieuwbare energiewinning te installeren, die rechtstreeks verband houden met de thematiek van omliggende partnerships, voor zover deze de natuurwaarde van de plas Donk niet in het gedrang brengen. Hierbij kan gedacht worden aan een WKO-installatie, drijvende zonnepanelen, windmolens ...

Pinken

De plas Pinken heeft op het gewestplan een nabestemming landbouwgebied gekregen. De uitvoering van de nabestemming landbouw in een voormalige zandwinningsput is nagenoeg onmogelijk. De plas Pinken is bij eindafwerking voorzien op een volume van 566.000 m³. Dergelijke hoeveelheden aanvulgrond zijn niet beschikbaar, en al zeker niet van uniforme en niet-gecontamineerde samenstelling. Het opvullen zou bovendien pas kunnen starten na volledige ontginning en zou dan voor geruime tijd talloze vrachtwagenbewegingen vereisen om de grond ter plekke te krijgen. Aanvoer per schip is mogelijk, maar dan moet de grond eerst ergens verzameld worden. Het opvullen van deze put zou hierdoor jaren duren. Een onmiddellijk gebruik door de landbouw is niet gegarandeerd omdat de grond zich gedurende meerdere jaren zal moeten zetten om enige stabiliteit te kunnen garanderen. Een afwerking van de ontginning met een nabestemming landbouw lijkt dan ook niet realistisch te zijn. Daarom wordt vanuit het kaderplan Kempische Meren, rekening houdend met de behoefte naar bijkomende watersportmogelijkheden, voorgesteld om de plas te herbestemmen naar recreatiegebied, deels recreatiegebied verweven met natuur in de oost-westgerichte ecologische corridor rondom de omgelegde Voorste Nete langsheen het kanaal. De mogelijkheid bestaat daar om een clubhuis voor waterski (in functie van de waterski op de plas) en windsurf te realiseren. Het overgrote deel van de (toekomstige) plas Pinken kan een nabestemming recreatie krijgen. Dit biedt langetermijnperspectieven voor de windsurfactiviteiten en de waterskiërs, die nood hebben aan een gesloten wateroppervlak (o.a. blootvoet, disabled en show). Met betrekking tot de laatste in aanvulling op de activiteiten op het kanaal Dessel-Kwaadmechelen (klassiek, racing en wakeboard).

Diel	Den Diel is aangeduid als habitatrictlijngebied en VEN gebied en is op het gewestplan natuurgebied. De natuurfunctie van Den Diel blijft behouden.
Nuclea	Nuclea is een private recreatieve plas in functie van de bewoners en arbeiders binnen de nucleaire zone. Gelet op de ligging in de nucleaire zone en het private karakter wordt voorgesteld hier geen effectieve bestemmingswijziging voor op te starten via een RUP. De plas heeft weinig natuurlijke waarde. De bestemming recreatie betreft een suggestie vanuit het Kaderplan Kempense Meren. De uiteindelijke bestemming zal verder moeten bekeken worden in een gebiedsgericht planningsproces voor heel de nucleaire zone ten zuiden van het kanaal Herentals-Bocholt.
Miramar	<p>Miramar betreft een geprivatiseerde plas waarrond in het noorden en oosten een verkaveling voor woningbouw werd opgericht. In het zuidelijk en westelijk deel van de plas bevinden zich tal van illegale weekendhuisjes. Hierdoor is de plas nagenoeg ontoegankelijk voor de buitenwereld. De bewoners die rond de plas wonen maken recreatief gebruik van de plas. (het feit van wonen rond het water met recreatief gebruik is een nagenoeg uniek gegeven in Vlaanderen).</p> <p>Miramar heeft, gelet op zijn oppervlakte en zijn ligging ten opzichte van nabijgelegen natuurgebieden een belangrijke functie in het kader van natuur (vnl. watervogels). De plas zelf is op het gewestplan bestemd als natuurgebied. De Vlaamse overheid heeft voor deze plas de functie natuurverweving vooropgesteld. De studie rond de weekendverblijven van de provincie Antwerpen geeft aan dat een behoud van de weekendverblijven in overeenstemming is met de ruimtelijke omgeving. Een bestemmingswijziging van natuurgebied naar recreatiegebied dient hiervoor doorgevoerd te worden via een PRUP.</p> <p>Op de waterplas dient de natuurfunctie verweven te worden met de recreatiefunctie. Om dit te kunnen realiseren dienen de nodige afspraken gemaakt te worden met de bewoners en weekendverblijvers (wanneer recreatief gebruik maken van de plas en wanneer niet en op welke manier omgaan met de inrichting van de plas - o.a. natuurvriendelijke oevers). Deze afspraken kunnen dan nadien via de nodige instrumenten juridisch verankerd worden (o.a. PRUP...)</p>
EBES – Villa	EBES is een stortplas voor vliegass. Villa is voornamelijk een landschappelijke plas met een parkachtig karakter, gelegen aan de ingang van het bedrijf Sibelco. De huidige functie van deze plassen kan behouden blijven, de (na)bestemming natuurgebied, zoals voorzien op het gewestplan blijft behouden.

Schansput

Er bestaat een grote potentie voor verdere natuurontwikkeling bij voortschrijdende opvulling met restfracties. Het is wenselijk de windsurfclub vanuit ecologisch standpunt te herlocaliseren om de natuurfunctie te versterken. Zoals hoger al aangegeven, wordt de plas Pinken op termijn aangeduid om bijkomende watersportrecreatie op te vangen. Aan de windsurfclub zal een uitdooftermijn voorzien worden die gekoppeld wordt aan een herlokalisatie naar de plas Pinken. Er wordt in relatie tot de ontginning van de plas Pinken een termijn van ca. 15 jaar vooropgesteld.

De zone met actief natuurbeheer (Natuurpunt) wordt geleidelijk uitgebreid zonder dat dit de ondersteunende functie naar de plas ten aanzin van de bedrijvigheid van Sibelco mag hypothekeren. Met uitzondering van de centrale zone met belangrijke zandreserves kunnen de ontgonnen groevedelen en het zuidelijk gelegen kleinschalig landschap Schansheide worden herbestemd naar natuur in ruil voor een alternatief ontginningsgebied elders.

Zilvermeer

Actueel is het Zilvermeer aangeduid als reservegebied voor ontginning. Om de recreatieve functie in de toekomst te bestendigen is het noodzakelijk de claim op dit gebied op te heffen. In ruil daarvoor zal er een alternatief ontginningsgebied moeten gezocht worden.

De Vlaamse overheid voorziet voor het gebied Zilvermeer een overdruk van natuurverwevingsgebied. Bij de verdere ontwikkeling en invulling van het recreatiegebied dient hier ten volle rekening mee gehouden worden. Hoger, bij het uitschrijven van de visie rond de hoofdknoop werd aangegeven op welke wijze hiermee omgegaan wordt. Zo wordt het Zilvermeer in meerdere zones opgedeeld waarbij de natuurverweving zich hoofdzakelijk in het westelijk beboste gedeelte bevindt, aansluitend bij het kanaal.

Kanaalplas

Ook de kanaalplas werd door de Vlaamse Overheid als natuurverwevingsgebied aangeduid. Er wordt ook een gedifferentieerde wijze aangegeven van hoe moet worden omgegaan met deze functie op de plas.

Het grootste deel van de plas wordt voorbehouden als recreatief water, waarnaast ook gelokaliseerde economische activiteiten behouden blijven (bvb. overslaginstallatie Sibelco). De infrastructuur van de jachthaven en parkings van het Zilvermeer krijgen een hoofdfunctie als recreatieve infrastructuur (zie hoger bij hoofdknoop).

De oostelijke zijde heeft de grootste potentie op natuurontwikkeling (door verondieping, landaanwinning) aansluitend bij natuurgebied Maat. Hier wordt een functieverweving natuur en recreatie voorzien.

Het is zinvol te bestuderen in welke mate de huidige economische activiteit in de zuidwestelijke hoek (bootherstelplaats tussen de Zilvermeerlaan en de Kanaalplas) een bijkomende recreatieve functie kan krijgen ter versterking van de hoofdpoort.

Stortplas

Deze plas moet een voldoende hoog waterpeil behouden om uitsijpeling van het voormalige stort te vermijden.

De oostelijke rand krijgt de bestemming natuur aangezien het een buffer vormt naar het natuurgebied Maat en er interessante oevers kunnen ontwikkeld worden.

Het overgrote deel van de plas krijgt evenwel een bestemming recreatie (zie eerder). Het gaat hier echter over recreatieve activiteiten met een beperkte dynamiek die goed verweefbaar zijn met de natuurfunctie op de plas.

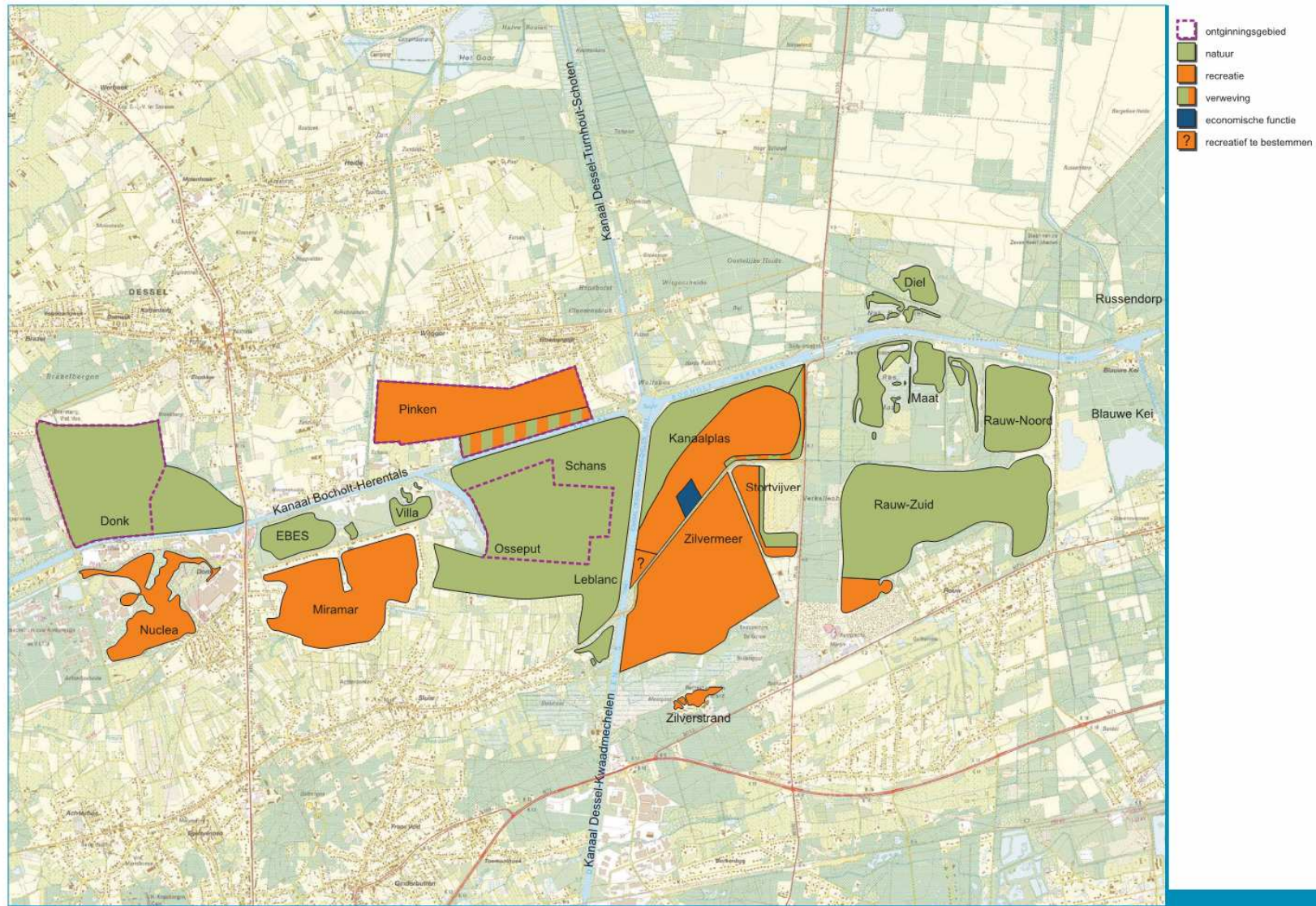
Door waterski enkel mogelijk te maken via een (geruisloze) kabelskibaan wordt de noordelijke zone waarin deze sport zal uitgeoefend worden strikt afgebakend. Het overschrijden van bepaalde ruimtelijke grenzen is niet mogelijk. Ook de verblijfsaccommodatie langs de zuidelijke oevers of op het water moet strikt afgebakend worden. Het is niet toegelaten om het wateroppervlak te gebruiken voor enige vorm van recreatief medegebruik zoals kleine bootjes, zwemactiviteiten of vissen. Hierdoor kan een evenwicht met het aanpalende natuurgebied behouden blijven.

In het kader van een RUP dat de bestemmingswijziging zal behandelen zullen de mogelijke effecten van deze activiteiten op de natuurfunctie verder onderzocht worden. Het RUP zal in die zin opgemaakt worden dat geen andere recreatieve activiteiten mogelijk zijn op deze plas en dat na een eventuele stopzetting van de recreatieve activiteiten de nabestemming terug natuur dient te worden.

Rauw – De Maat

De plas(sen) hebben een belangrijke natuurwaarde omwille van de uitgestrektheid en de rust die er het gevolg van is. Recent werden drijvende broedeilanden aangelegd. De bestemming natuur is bijgevolg logisch. In de zuidwestelijk hoek wordt er nabij Sunparks een recreatieve zone behouden, waar beperkt recreatief medegebruik en de inplanting van nieuwe verblijven aan de waterrand (zie hoger) mogelijk zijn

Evenwel dient te worden voorzien in een fysische begrenzing die het zicht niet belemmerd.

Schematische aanduiding functies op waterplassen

DEEL 6 MESO-ONDERZOEK NAAR EEN VERVANGEND ONTGINNINGSGBIED

23 Probleemstelling

Bovenstaande visie geeft een aantal conflicten aan voor de bestaande en gewenste activiteiten en waarden op de plassen en hun aanduiding als (reservegebied voor) ontginningsgebied op het gewestplan. In dit hoofdstuk wordt een aanzet gegeven om deze problemen op te lossen door op zoek te gaan naar een vervangend ontginningsgebied op basis van een planologische ruil.

Dit onderzoek is een afweging op meso-niveau met als doel om een aantal gebieden aan te duiden die in aanmerking komen als vervangend ontginningsgebied. In een volgende fase, ter uitvoering van het kaderplan Kempense Meren, zal een afweging op micro-niveau van de geselecteerde gebieden uitgevoerd worden (o.a. LER, ecohydrologische studie, plan-MER...).

Probleem 1 – het provinciaal domein Zilvermeer

De provincie baat momenteel het provinciaal 'topdomein' Zilvermeer uit. Om dit domein voldoende aantrekkelijk te maken investeert de provincie sterk in dit domein. Het domein Zilvermeer is op het gewestplan echter bestemd als recreatiegebied met overdruk "reservegebied voor ontginning", en bevat zandreserves van goede kwaliteit en is volledig eigendom van SCR Sibelco.

Deze ontginningsreservering van het Zilvermeer leidt (in combinatie met het feit dat het gebied volledig in eigendom is van Sibelco en goede zandreserves omvat) tot een hoge mate van rechtsonzekerheid voor de toekomst.

Een gedwongen herlocalisatie op het ogenblik dat SCR Sibelco door andere zandreserves heen is en het gebied wil aansnijden, betekent dat op een andere locatie een recreatiegebied van een gelijkwaardige oppervlakte en een gelijkwaardige kwaliteit (uitgestrekte bossen, ondiepe plassen, ...) dient gecreëerd te worden. Ook de gemaakte investeringen laten het niet toe om het domein zomaar naar een andere locatie te verplaatsen. Dit zou immers een groot economisch verlies betekenen.

Het is dan ook evidentier om binnen de regio naar een vervangend ontginningsgebied op zoek te gaan dat kan instaan voor de zandreserve voor Sibelco op lange termijn, uiteraard in ruil voor schrapping van de ontginningsbestemming van het Zilvermeer. Concreet betekent dit dat de provincie op zoek gaat naar een vervangend ontginningsgebied van ca. 120 ha (zijnde de totale bestemde oppervlakte van het Zilvermeer).

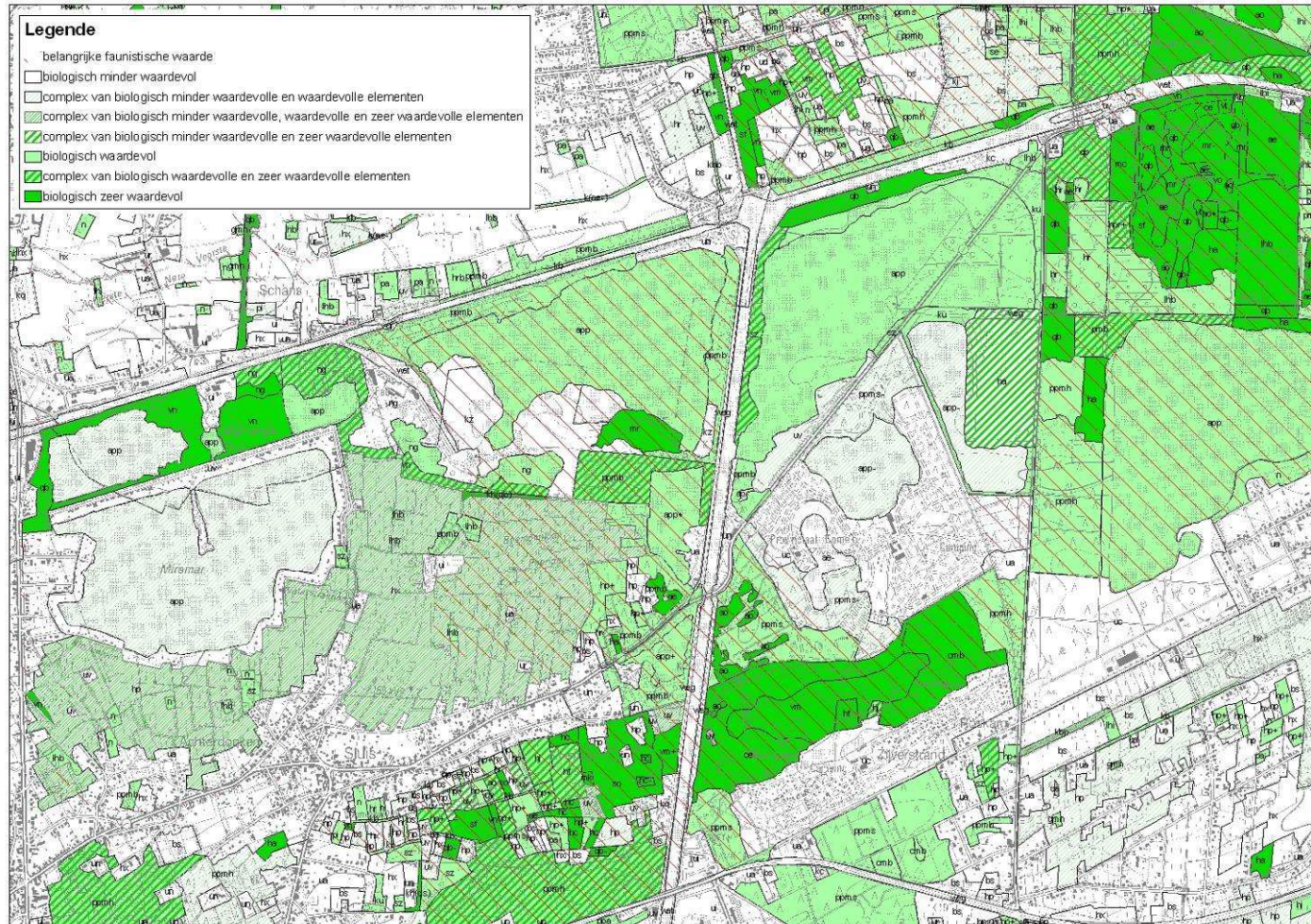
Probleem 2 – de actuele waarde van Schansheide/Broekbeemden

Binnen het kaderplan Kempense Meren werden alle ontginningsgebieden onderzocht op hun actuele en toekomstige waarde(n).

Voor het ontginningsgebied Schans werd voor het zuidelijke, niet ontgonnen, gedeelte een belangrijke actuele en nog hogere toekomstige natuur- en landschapswaarde geïnventariseerd. De zogenaamde Schansheide/Broekbeemden zijn immers een landschappelijk aantrekkelijk en ecologisch waardevol kleinschalig beemdenlandschap dat rechtstreeks paalt aan het zuidelijk gelegen waterwinningsgebied.

Figuur 1: Biologische Waarderingskaart omgeving Schansheide / Broekbeemden

Dit blijkt ook zeer duidelijk uit de Biologische Waarderingskaart waarbij het gebied is gekarteerd als een complex met waardevolle en zeer waardevolle ecotopen bestaande uit bossen, plassen en waardevolle weilanden met kleine landschapselementen. Het geheel wordt in de BWK ook aangeduid als faunistisch waardevol.

Op het gewestplan is voor dit ontginningsgebied een nabestemming natuurgebied voorzien.

Vanuit het kaderplan wordt naar voor geschoven om dit deel, ondanks zijn zandreserves, omwille van zijn intrinsieke landschappelijke en ecologische kwaliteiten, niet te ontginnen, het ontginningsgebied derhalve te schrappen en de nabestemming natuurgebied onmiddellijk te realiseren.

Omdat ook deze zone een reserve vormt voor SCR Sibelco op lange termijn wordt ook hier voorgesteld op zoek te gaan naar een vervangend ontginningsgebied. Het betreft hier een gebied met een oppervlakte van ca. 65 ha (zijnde de oppervlakte te schrappen en onontgonnen ontginningsgebied te Schansheide/Broekbeemden).

Het principe van de planologische ruil

Om de herbestemming van het Zilvermeer respectievelijk Schansheide naar recreatiegebied respectievelijk natuurgebied te kunnen realiseren wordt binnen de ruimtelijke ordening het principe van de planologische ruil toegepast waarbij binnen hetzelfde planproces (RUP) twee deelplannen worden opgemaakt. Deelplan één omvat een gebied waarbij een bestemming van het gewestplan wordt geschrapt en deelplan twee bevat een ander gebied waar deze bestemming opnieuw wordt voorzien. De inpasbaarheid van de bestemming in zijn nieuwe omgeving zal gemotiveerd worden in de toelichtingsnota van het planproces. Het gaat hier om een operatie of grondruil van oppervlakte tegen oppervlakte, waarmee de totale ruimteboekhouding gerespecteerd wordt.

Indien voor beide gebieden een ruilgebied dient gezocht te worden dan dient een **gebied van ca. 185 ha** als reservegebied voor ontginning gezocht te worden.

Geen voorafgaand bijzonder oppervlakedelfstoffenplan (BOD) nodig

Er wordt benadrukt dat hierbij gaat om een zuiver planologische operatie en dus om oppervlakte om oppervlakte en dat niet naar bijkomende oppervlakte voor ontginningsgebieden gezocht wordt. Er wordt in het kaderplan derhalve niet naar een grotere reserve gezocht dan degene die reeds in de gewestplannen is voorzien. Uitgaande van het principe van planologische ruil is, alleszins in deze fase van de opmaak van het kaderplan, de opmaak van een BOD niet noodzakelijk.

De opmaak van een BOD, op Vlaams niveau, is uiteraard wel vereist indien men bovenop deze planologisch geruilde oppervlakte nog bijkomend ontginningsgebieden zou wensen aan te duiden.

In overleg met RWO en ALBON zal tijdens de opmaak van de plan-MER voor het compenserend ontginningsgebied verder afgesproken worden in welke mate de provincie verder kan werken met de principes van de planologische ruil en hoe de ruil effectief moet verrekend worden.

24 Belang van het Zilvermeer en de witzandwinning

24.1 Belang van het Zilvermeer

Het belang van het Zilvermeer kan worden begrepen uit:

- Het dagrecreatief belang van het Zilvermeer
- Het toeristisch belang van het Zilvermeer
- Het economisch belang van het Zilvermeer – de tewerkstelling

24.1.1 Het dagrecreatieve belang

Het Zilvermeer is één van de 31 openlucht en/of waterrecreatieve aantrekkingspolen met een duidelijke bovenlokale aantrekkingskracht. De zwem- en watersportmogelijkheden die hier aanwezig zijn worden als een volwaardig alternatief voor de kust beschouwd.

Het Zilvermeer is het 5de grootste openluchtrecreatief terrein van Vlaanderen (ca. 148 ha) en 1 van de belangrijkste vier terreinen in de provincie Antwerpen. Het beslaat ca. 25% van de totale oppervlakte aan openluchtrecreatieve terreinen in de provincie Antwerpen en bijna 5% van het Vlaamse aanbod.

Het domein is het ganse jaar open. Jaarlijks brengen gemiddeld 120.000 personen een bezoek aan het Zilvermeer. Het reële bezoekersaantal ligt echter hoger omdat enkel de bezoekers tijdens het toeristisch seizoen worden geteld (april t.e.m. september).

Het Zilvermeer staat ook in voor verscheiden animaties en evenementen zoals pennenzakkenrock, sportdagen, activiteiten door externen... Ook deze activiteiten brengen bezoekers met zich mee. Jaarlijks komen hiervoor gemiddeld 75.000 personen naar het Zilvermeer.

Hierdoor is het Zilvermeer jaarlijks goed voor gemiddeld **bijna 200.000 bezoekers** (voornamelijk in de periode april t.e.m. september).

Niet enkel statistisch gezien vormt het Zilvermeer op zich een belangrijke aantrekkingspunt voor dagtoeristen. De naam en de locatie alleen al functioneert als een belangrijk aanknopingspunt voor de toeristisch-recreatieve regio van de Kempense Meren. Het Zilvermeer wordt beschouwd als een hoofdknooppunt voor de regio van waaruit tal van dagtoeristen de regio te voet en met de fiets gaan verkennen. Dit belang wordt ook in het kaderplan van de Kempense Meren verder ondersteunt en vormgegeven door aan de huidige parking 2 van het Zilvermeer het toeristisch-recreatief onthaal van de regio onder te brengen.

24.1.2 Het toeristisch belang

In het Zilvermeer worden er jaarlijks gemiddeld **235.000 overnachtingen** geboekt. Hiervan is 19% afkomstig van toeristische overnachtingen (of ca. 45.000 overnachtingen). Deze overnachtingen vinden voornamelijk plaats in de maanden juli en augustus. Het Zilvermeer behoort hiertoe tot de top-30 gemeenten met de meeste overnachtingen in België en Vlaanderen.

Dit aantal overnachtingen maakt 1,3% uit van alle overnachtingen in Vlaanderen of 6,8% van deze in de provincie Antwerpen of 1/3 van alle overnachtingen in de regio van de Kempense Meren (Mol, Balen, Dessel en Retie).

Het Zilvermeer is samen met Sunparks de belangrijkste locatie voor verblijfsrecreatie in de regio van de Kempense Meren.

Het toeristisch belang en de diversiteit van het toeristisch aanbod in het Zilvermeer wordt in het kaderplan van de Kempense Meren ondersteunt en versterkt door de mogelijkheden te onderzoeken om het bestaande aanbod aan verblijfsrecreatieve mogelijkheden beperkt uit te breiden met verblijfsrecreatieve mogelijkheden op de aanpalende waterplas (stortplas). Hierdoor kan het Zilvermeer zijn overnachtingcapaciteit in de toekomst nog beperkt gedifferentieerd uitbreiden.

24.1.3 Het economisch belang

Het Zilvermeer zelf is goed voor ca. 60 voltijdse werknemers. Daarnaast worden er jaarlijks ca. 40 seizoenarbeiders (1 tot 6 maanden), ca. 80 jobstudenten (juli en augustus) en ca. 33 sportmonitoren (via interimkantoren) ingezet.

Daarnaast zorgt het Zilvermeer ook voor heel wat onrechtstreekse tewerkstelling in de regio. O.a. De Lijn.

De voltijdse tewerkstelling maakt hierdoor ca. 4% uit van de toeristische tewerkstelling in de regio van de Kempense Meren.

Een verdere versterking van het Zilvermeer, zowel op het vlak van dagrecreatie als in functie van de verblijfsrecreatieve mogelijkheden zal onrechtstreeks aanleiding geven tot een verhoging van de tewerkstelling in de toeristische sector.

24.2 Belang van de witzandwinning

Het belang van de witzandwinning kan worden begrepen uit:

- Het uitzonderlijk grote productengamma dat met deze zanden wordt gemaakt en de bijhorende toepassingen (zie par. 10.2.1.)
- Het economisch belang van Sibelco (zie par. 10.2.2.)
- Het beperkt geologisch voorkomen van deze zanden (zie par. 10.2.3.)

24.2.1 Productengamma en toepassingen

Kwartzandontginning, zoals trouwens de meeste ontginningsbedrijven, wordt in de huidige tijd nog steeds gecombineerd met veredeling. Geen enkele industrie kan het zand nog gebruiken zoals het in de natuur voorkomt. Zand moet een ganse reeks bewerkingen ondergaan alvorens een verkoopbaar product te vormen. De eigenschappen van de producten worden bepaald door de gebruikte veredelings technieken.

De eerste bewerkingen die het zand ondergaat, hebben plaats in een “natte veredelingsfabriek”, d.w.z. dat alle bewerkingen gebeuren in aanwezigheid van water. Bewerkingen die zo uitgevoerd worden, zijn:

- zeving = fysische afscheiding van grovere verontreinigingen
- hydraulische klassering = scheiden in fracties volgens korrelgrootte mbv waterstromen
- scrubbing = mechanisch reinigen van de oppervlakte van de korrels
- flotatie = afscheiden van ongewenste vreemde mineralen die zich tussen de kwartskorrels bevinden
- magnetische separatie/spiraliseren = afscheiden van ongewenste vreemde mineralen
- draineren = eindbewerking van de natte veredeling met als doel zoveel mogelijk water af te scheiden met mechanische middelen

Na deze behandelingen beschikt men al over een gamma verkoopbare producten. Het zijn “vochtige zanden”.

Deze producten kunnen echter ook nog verder behandeld worden door middel van een serie droge veredelings technieken, o.a.:

- drogen = resterend water volledig verwijderen;
- herkristalliseren = kristalstructuur van kwarts omzetten naar cristobaliet. Dit is een andere kristallisatievorm van SiO₂
- malen = het omvormen van droog kwartzand of cristobaliet naar kwartsmeel of cristobalietmeel

Op deze manier ontstaan 4 nieuwe productgroepen, naast de “vochtige zanden”:

- droge zanden
- droge gecalcineerde producten
- kwartsmelen
- cristobalietmelen

Al de bekomen producten zoals hierboven beschreven, zijn nog steeds grondstoffen. Ze dienen als basisgrondstof voor andere industrietakken. De voornaamste toepassingen en de overeenstemmende productgroep zijn:

Toepassingen	Productgroep
vlak glas, hol glas, kristalglas	vochtig zand + droog zand
Glasvezel	kwartsmeel
glaswol, foamglas	vochtig zand + droog zand
fritten voor glazuur en emaillering	kwartsmeel
waterglass	vochtig zand + cristobaliet
vormzand gieterijen	droog zand
Siliciumcarbide SiC (voor abrasieve toepassingen)	vochtig zand
vulstof in kunststof en verven	kwartsmeel + cristobalietmeel
toepassing in beton	kwartsmeel
toepassing in keramiek	vochtig zand + cristobaliet + kwartsmeel

24.2.2 Economisch belang van Sibelco

Het globaal jaarlijks omzetcijfer van S.C.R.-Sibelco België bedraagt ca. 100 miljoen €.

S.C.R.-Sibelco stelt in België rechtstreeks een 260-tal mensen te werk. Onrechtstreeks wordt echter nog meer arbeidsgelegenheid geschapen. Dit situeert zich voornamelijk in de volgende sectoren:

- grondverzet: de afdekwerkzaamheden in de groeven en de geologische verkenningsboringen worden volledig uitbesteed. Regelmatig zijn firma's voor grondverzet aan het werk.
- transport: het transport wordt uitbesteed. Dagelijks wordt vanuit Dessel > 4.000 ton afgevoerd naar de klanten in binnen- en buitenland. Dit gebeurt zowel per schip als langs de weg. Voor Lommel wordt er dagelijks > 9.000 ton afgevoerd naar voornamelijk glasklanten in binnen- en buitenland. Transport gebeurt per schip, trein en vrachtwagen vanuit Lommel.
- toelevering van verbruiksartikelen zoals elektriciteit, aardgas, chemische hulpstoffen en verpakkingsgoederen (plastic, zakken, paletten) creëert ook arbeidsplaatsen.
- toelevering van materialen en diensten voor beheer en onderhoud.

Jaarlijks wordt ongeveer 4 miljoen € geïnvesteerd (globaal SCR Sibelco België).

De aanwezigheid van kwartsproducten is bovendien een aantrekkingspool voor andere industrieën. Vele glasfabrieken zijn zich om deze reden komen vestigen in de omgeving van de ontginningsplaatsen en stellen meerdere honderden personen te werk (Emgo, Etex, Glaverbel, Owens Corning, enz...).

24.2.3 Beperkt geologisch voorkomen volgens algemeen oppervlaktedelfstoffenplan

In januari 2004 werd het voorontwerp van het algemeen oppervlaktedelfstoffenplan opgesteld. Hierin wordt aangegeven dat kwartszand in Vlaanderen slechts in twee regio's voorkomt, namelijk in de streek rond Mol/Dessel/Lommel en in Maasmechelen. De oorsprong en de karakteristieken van beide zanden zijn verschillend, en ook binnen de twee sites bestaan er gevoelige kwaliteitsverschillen.

In Maasmechelen komen er in beperkte mate zandkwaliteiten voor met een hoge witheid en extreem lage gehalten aan ijzeroxide (<0,010%) en refractaire mineralen, wat ze bijzonder geschikt maakt als grondstof voor kristalglas en groene siliciumcarbide. Het overige Maasmechelenzand wordt als grondstof gebruikt voor waterglasproductie (waspoeders), glas, email...

In Lommel is er op de top van het Kempisch Plateau een kwartszandlaag aanwezig (in de groeve General Motors en de voormalige groeve Maatheide) met een exploiteerbare dikte van ruim 40 m die weliswaar door humusresten relatief donker is gekleurd, doch na veredeling perfect aan de kwaliteitseisen beantwoordt voor de productie van vlakglas (meest vensterglas en autoruiten).

Meer westelijk in Lommel (Blauwe Kei) en zeker in Mol (voormalige ontginning Rauw, Maat/Kanaalplas, Zilvermeer) is het zand dan weer lichter van kleur, maar nog steeds arm aan ijzeroxide (<0,050%), aluminiumoxide en zware mineralen. Deze zanden zijn geschikt voor tal van hoogwaardige toepassingen na veredeling in de fabriek Dessel.

Nog westelijker, op grondgebied van Dessel (Pinken, Donk...) komen dan weer afzettingen voor met een specifieke granulometrie, die ideaal zijn voor de gieterijnijverheid. Ten westen van Donk wigt de ontginbare witzandlaag echter heel snel uit waardoor een commerciële winning ten westen van de groeve Donk niet mogelijk is.

25 Afbakening van het zoekgebied

Het zoekgebied waarbinnen het vervangend ontginningsgebied moet worden gezocht kan eenduidig worden afgebakend op basis van:

- Het geologisch voorkomen van het vereiste witzand (zeer harde randvoorwaarde)
- De ruimtelijke context, i.c. het voorkomen van onontgonnen en (grotendeels) onbebouwde terreinen (zeer harde randvoorwaarde)
- Afstand tot de fabriek van Dessel (harde randvoorwaarde)

25.1 Geologische afbakening van het zoekgebied

Het geologisch voorkomen van het vereiste zand is uiteraard een **zeer harde randvoorwaarde** bij de afbakening van het zoekgebied.

Sibelco specialiseerde zijn beide fabrieken elk voor een eigen gamma van producten en dit rekening houdend met de geologische kenmerken van de zanden die voorkomen in de nabij omgeving van deze fabrieken :

- In de fabriek te Dessel worden wittere zanden veredeld ten behoeve van hoogwaardige toepassingen. Het betreft zanden uit:
  - De actieve groeven Donk en Pinken, beiden op grondgebied van de gemeente Dessel. Deze zanden zijn bijzonder geschikt voor gieterij.
  - De voormalige groeven op grondgebied van Mol die zeer hoogwaardige zanden bevatten : tot voor een paar jaar was de groeve Maat (thans de kanaalplas genaamd) actief en daarvoor de zeer uitgestrekte groeve Rauw. Deze zanden zijn niet alleen wit maar hebben ook een uitstekende chemische kwaliteit. De (recente) uitputting van deze beide groeven en de afwezigheid van een groeve in deze zone (abstractie gemaakt van de het schrappen gebied Zilvermeer) is dan ook problematisch.
- In de fabriek van Lommel worden donkerdere zanden veredeld tot glaszand. Het betreft zand uit:
  - De actieve groeve General Motors, tot voor kort uit de groeve Maatheide, te Lommel
  - De actieve groeve Blauwe kei, te Lommel
  - De geplande groeve Russendorp, te Lommel

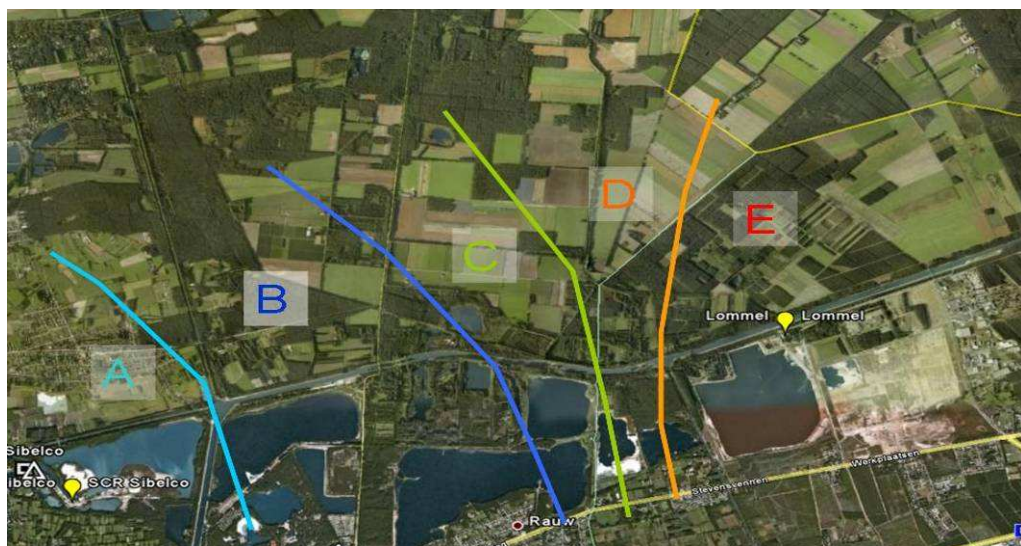
Het te zoeken vervangend ontginningsgebied voor witzandwinning dient/dienen reserves te bevatten van witte zanden **voor verwerking in de fabriek te Dessel**. Immers:

- De fabriek van Dessel heeft, met de groeven Donk en Pinken, de kortste behoeftedekking (ca 15 jaar) daar waar de fabriek van Lommel, met de groeven General Motors, Blauwe kei en binnenkort Russendorp (vergunningsaanvraag lopend), de grootste behoeftedekking heeft (> 25 jaar).

- De reserves die, op grondgebied van Mol, met de schrapping van het Zilvermeer en de Schansheide, verloren gaan betreffen allen witte zanden van uitstekende chemische kwaliteit en dienen dan ook vervangen te worden door reserves van eenzelfde kwaliteit om de continuïteit van de fabriek Dessel (en van het productengamma) op middellange termijn te garanderen.

BEORDELING VAN DE RESERVES IN FUNCTIE VAN DE VERWERKINGSFABRIEK DESSEL-MOL.

	A	B	C	D	E
DESSEL-MOL Site					
LOMMEL Site					
Kleur	++	+	+	0	--
Chemie	+	++	++	++	+
Ontginnings dikte	0	+	++	+++	+++
Score	3	4	5	5	niet mogelijk

De geologische potenties van de regio voor de beoogde winning van wit en chemisch kwaliteitsvol zand zijn aangegeven in nevenstaande figuur op basis van gedetailleerde geologische kennis die gebaseerd is op geologische boringen (databank DOV, boringen van Sibelco) en een eeuw ervaringen met betrekking tot witzandwinning in de regio.

Uit deze analyse blijkt duidelijk dat het zoekgebied dient beperkt te worden tot de banden B, C en D.

- Band E is alleszins onbruikbaar als reserve voor de fabriek te Dessel omwille van de donkere kleur van de zanden die geen verwerking in deze fabriek noch voor de daar beoogde toepassingen mogelijk maakt
- Band A kent een duidelijk mindere chemische kwaliteit waardoor de zanden niet bruikbaar zijn voor de meest hoogwaardige toepassingen in de fabriek Dessel.

Dat het zoekgebied dient beperkt te worden tot de banden B, C en D kan ook eenvoudig worden begrepen door:

- De groeven waarvoor, ten gevolge van de uitputting van deze groeven, een vervanging moet worden gezocht zijn de groeven Maat (Kanaalplas) en Rauw die beiden in deze gordel zijn gelegen.
- De beoogde opvolger voor deze groeven, i.c. het Zilvermeer, waarvan hier de schrapping wordt voorgesteld is eveneens in deze geologisch interessante gordel gelegen.

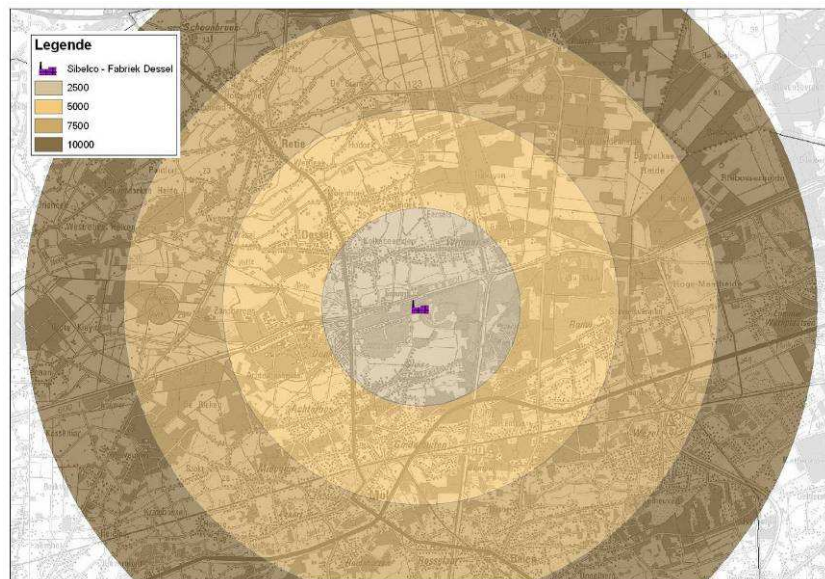
Bijgevolg moet het zoekgebied voor een nieuw ontginningsgebied worden beperkt tot de gordel B, C, D.

25.2 Verdere afbakening van het zoekgebied vanuit ruimtelijke context & aanwezigheid ontginbare zones

Vanzelfsprekend dienen zones die al eerder ontgonnen zijn te worden uitgesloten. Dit impliceert meteen dat de zone ten zuiden van het kanaal Bocholt-Herentals uit het zoekgebied moet worden uitgesloten. Immers ten zuiden van de N71 is de formatie van Mol afwezig zoals blijkt uit geologische kaarten (zie oa. DOV). De volledige zone tussen de N71 en het kanaal is, abstractie makend van de reservezone Zilvermeer, ter hoogte van de gordel B, C, D al ontgonnen met de groeven Maat, Rauw noord, Rauw zuid, Blauwe kei.

Vanuit de ruimtelijke context dient de volledige zone ten noorden van Postel, in casu ten noorden van de Steenovens en de Kasteelstraat te worden uitgesloten. Vooreerst is de kern Postel een beschermd landschap en is de volledige zone ten noorden van deze beide wegen aangeduid als ankerplaats. Los van deze beschermingsstatuten vormt dit historisch waardevol natuur- en landbouwlandschap een belangrijke recreatieve trekker die in dit kaderplan Kempense Meren als een toegangspoort wordt gedefinieerd en ontwikkeld.

25.3 Afstand tot de fabriek van Dessel

Als laatste randvoorwaarde wordt de afstand tot de fabriek van Dessel gehanteerd. Immers om het zand uit het ontginningsgebied tot aan de fabriek in Dessel te krijgen dient een pijpleiding aangelegd te worden, die in lengte dient beperkt te worden.

Immers:

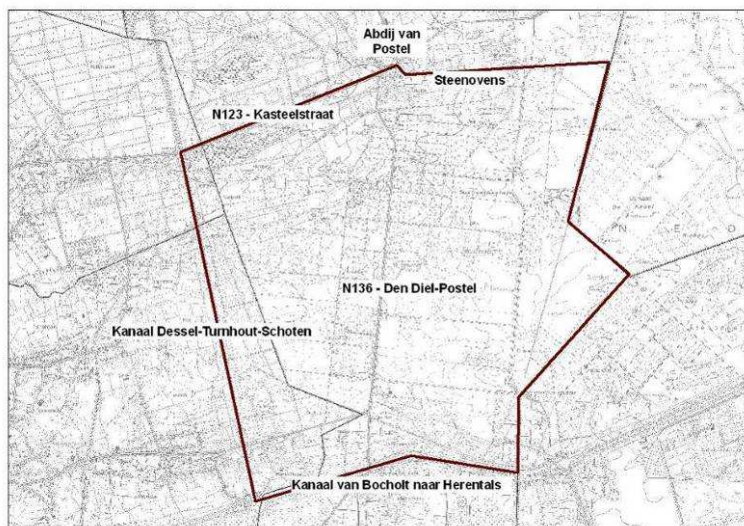
- De exploitatie van de leiding vraagt zeer veel energie voor het verpompen van het zand-watermengsel; langere leidingen leiden niet alleen tot veel hogere kosten maar ook tot hogere CO²-uitstoot..
- De exploitatie van de leiding vereist dat zeer veel water verpompt wordt (3 delen water per deel zand); het verpompen van miljoenen m³ water over langere afstand, en zelfs over stroomgebieden, kan leiden tot (eco)hydrologische effecten. Weliswaar kan, om dit te vermijden, het volledige watervolume teruggepompt worden maar dat vereist op zijn beurt opnieuw aanlegkosten, energiekosten, CO²-uitstoot...

De huidige ontginningsgebieden (en deze die in het verleden ontgonnen werden) bevonden zich allemaal binnen een straal van maximaal 5 km van de fabriek.

Om het zoekgebied echter niet al te zeer te beperken en omdat het ook logisch is dat vederschrijdende ontginning automatisch verder van de fabriek komen te liggen, hanteren we een afstand van ca. 7,5 km als grens. Deze afstand is bedrijfseconomisch nog te overbruggen. Indien men echter gebieden zou nemen die nog verderaf gelegen zijn dan begint de kostprijs van het transport en de negatieve effecten die hierdoor veroorzaakt worden sterk door te wegen.

25.4 Conclusie – Afbakening onderzoeksgebied

Er wordt naar een nieuw ontginningsgebied gezocht in de ruimere omgeving van Postel. Het zoekgebied bevindt zich in grote lijnen tussen het kanaal Dessel-Turnhout-Schoten, het kanaal van Bocholt naar Herentals, de grens met Limburg en Nederland en in het noorden de N123 (Kasteelstraat) en Steenovens.

De afbakening van het zoekgebied kan worden gemotiveerd op basis van de hoger staande randvoorwaarden die als volgt kunnen worden samengevat:

- het kanaal van Bocholt naar Herentals vormt de zuidgrens omdat de band tussen het kanaal en de N71, met uitzondering van het Zilvermeer, volledig ontgonnen is (Miramar, Schans, Kanaalplas, Rauw, Blauwe Kei, General Motors, Maatheide). De resterende kleinere tussenruimten bestaan uit uiterst waardevolle natuurgebieden zoals Buitengoor, de Maat..... Ten zuiden van de N71 komt de formatie van Mol niet meer voor.
- het kanaal Dessel-Turnhout-Schoten wordt in hoofdorde als grens gehanteerd omdat ten westen de chemische kwaliteit van de zanden snel vermindert in functie van de hoogwaardige toepassingen voor de fabriek van Dessel waarvoor reserves gezocht worden. In ondergeschikte orde kan gesteld worden dat ten westen van het kanaal tal van woonkernen en woonkorrels gelegen zijn waardoor ook geen gebieden van voldoende omvang (voor duiding minimale oppervlakte groeve, zie verder) kunnen gevonden worden zonder onaanvaardbare druk te creëren op deze woonkernen en woonkorrels.
- de N123 – Steenovens – Kasteelstraat vormt de noordgrens. Ten noorden van deze as ligt de ankerplaats Postel, met het beschermde landschap rond de abdij. Het gebied is een belangrijke recreatieve trekker die in voorliggend kaderplan als toegangspoort wordt aangeduid en ontwikkeld. Bovendien zijn deze gebieden te veraf gelegen (> 7,5 km) van de fabriek van Dessel, waar het zand dient verwerkt te worden, wat tot een zeer hoge exploitatiekost (en bijhorende milieudruk) zou leiden.
- de grens met de provincie Limburg en Nederland. Dit niet omwille van de administratieve grens maar omdat ten oosten van deze lijn (die min of meer gelijk loopt met de geologische breuk van Rauw) de zanden ongeschikt zijn voor de fabriek in Dessel omwille van hun donkere kleur. Uiteraard is het ook wel zo dat een winning op Nederlands grondgebied, met verpompen van zand naar Vlaanderen, administratief gezien nagenoeg onmogelijk is.

26 Planologische randvoorwaarden

26.1 Toepassing van de uitgangspunten van het ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV)

In het kaderplan Kempense Meren wordt enkel gewerkt met een planologische ruil (oppervlakte om oppervlakte). Bestaande reservegebieden voor ontginning, die niet meer in aanmerking komen voor ontginning -omdat ze al door andere functies zijn ingenomen of van belang zijn voor andere functies- worden geschrapt. In ruil wordt binnen de regio een vervangend ontginningsgebied aangeduid. Er worden aldus geen behoefte voor het reservegebied onderbouwd en er worden geen bijkomende reservegebieden voor ontginningen onderbouwd, dit hoort thuis in een ander planningsproces.

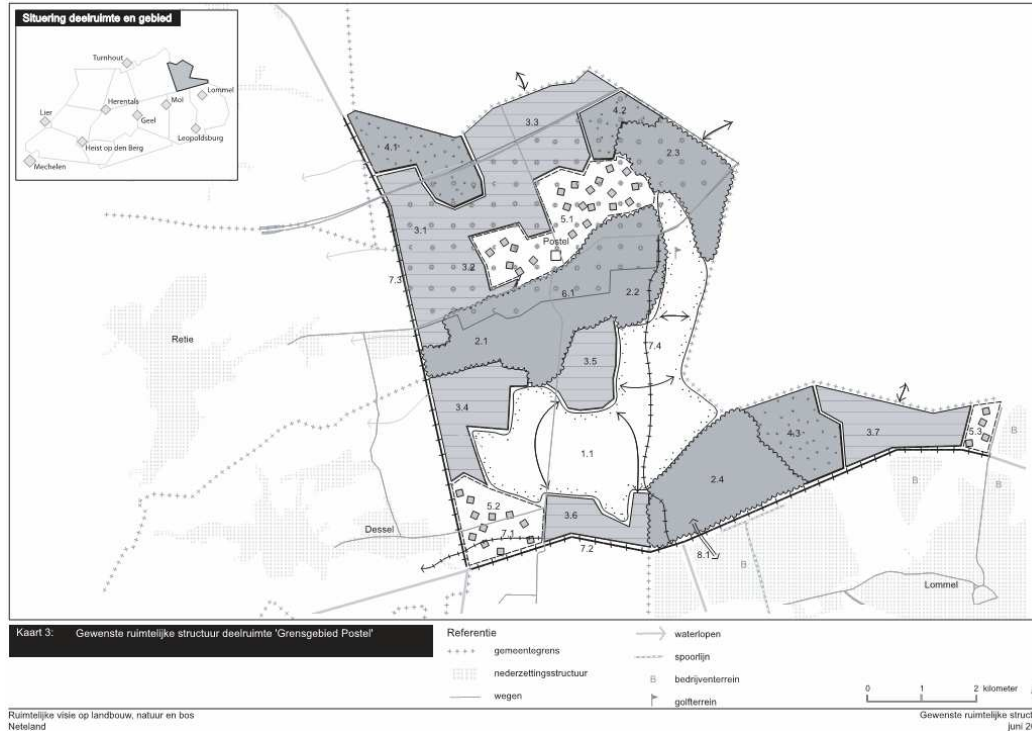
Het uitwerken van het kaderplan Kempense Meren bouwt, samen met alle betrokken partners, een gebiedsgerichte visie op rond de toeristisch-recreatieve ontwikkeling van de regio, de natuurlijke ontwikkeling en de problematiek van de ontginningssector. Door alle partners al in een vroeg stadium te betrekken en samen met hun de visie op te bouwen kunnen de voor en nadelen van de verschillende potentiële locaties op een degelijke manier worden afgewogen en kunnen de partijen de voor en nadelen van deze locaties vanuit hun specifieke invalshoek verder aanvullen.

Dit kan ook zo gebeuren met het zoeken van een nabestemming van het vervangend ontginningsgebied dat zal aangeduid worden. Vanuit de visie die in het kaderplan wordt opgebouwd en de bestaande ruimtelijk structuur zouden geschikte nabestemming landbouw, natuur en/of recreatie kunnen zijn. Alhoewel het standpunt wordt ingenomen dat het vandaag vermoedelijk nog te vroeg is om een finaal standpunt in te nemen rond deze nabestemming kunnen hier rond al een aantal logische elementen aangehaald worden:

- Een **nabestemming landbouw** lijkt omwille van de opvolmogelijkheden van de ontginningsput niet haalbaar. Het is momenteel niet duidelijk waar men deze hoeveelheden grond zou kunnen halen en welke waarde deze zal hebben. Hierdoor zal het niet mogelijk zijn om in gebieden die momenteel als structuurbepalend voor de landbouw worden aangeduid, deze gebieden terug een landbouwbestemming te geven.
- Gebieden die momenteel een natuurfunctie hebben, kunnen veelal wel terug een natuurfunctie krijgen, alhoewel dat de uitgangswaarde van dit natuurgebied totaal zullen verschillen van de huidige natuurwaarde van het gebied. Een herstel van de oorspronkelijke natuurwaarde lijkt, omwille van dezelfde redenen als bij de landbouw, niet mogelijk. De locatie van het reservegebied kan wel worden ingezet om op termijn een verbinding te realiseren tussen twee bestaande natuurcomplexen. Een **nabestemming natuur** lijkt in de meeste gevallen realiseerbaar.
- Een **nabestemming recreatie** is mogelijk te versterking van het toeristisch-recreatief potentieel van de Kempense Meren. Een nabestemming recreatie lijkt echter niet altijd realistisch en is sterk afhankelijk van de ligging van het gebied (o.a. aansluiting bij het recreatief centrum van de Kempense Meren, een dorpskern...) en de aard van de recreatie (hoog of laag dynamisch). Meer afgelegen gebieden zullen niet in aanmerking komen voor recreatie en zullen eerder een open ruimtebestemming krijgen (landbouw of natuur). Een nabestemming recreatie dient dus zeer gebiedsspecifiek afgewogen te worden en is zeer afhankelijk van de behoefte aan watersportrecreatie die zich op dat moment voordoen. Bij stopzetting van de zandontginning kan deze behoefte als sterk gewijzigd zijn.

26.2 Ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos⁶

Figuur 2: Ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos

De ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos duidt binnen het onderzoeksgebied volgende ontwikkelingscategorieën aan:

- Ruimtelijk-functioneel samenhangende gebieden vrijwaren voor de land- en tuinbouw met grondgebonden landbouw als drager van de open ruimte m.b.t. 1.1 Landbouwgebied tussen Diel en Luikgestelse Heide
- Samenhangende boscomplexen behouden en versterken als structuurbepalende natuur- en/of landschapselementen m.b.t. 2.1 Kraaienbos; 2.2 Spreeuwenbos; 2.3 Luikgestelse Heide; 2.4 Russendorp
- Behoud en versterking van zeer waardevolle natuurcomplexen m.b.t. 3.4 Koemook; 3.5 Zeven Heerlijkhedenheide; 3.6 Den Diel
- Behoud en versterking van ecologische en landschappelijke waarden verweven met landbouw m.b.t. 5.2 Diel
- Vrijwaren en versterken van waardevolle landschappen en erfgoedwaarden m.b.t. 6.1 Abdij van Postel en de Ronde Put
- Ontwikkeling van landschappelijk en ecologisch waardevolle lineaire elementen m.b.t. 7.1 Voorste Nete; 7.2 Kanaal Herentals – Bocholt; 7.3 Kanaal Dessel-Turnhout-Schoten; 7.4 Postels Vaartje

Herbevestigde agrarische gebieden (HAG) en operationeel uitvoeringsprogramma

Grote delen van het onderzoeksgebied zijn gelegen binnen een door Vlaanderen herbevestigd agrarisch gebied (HAG – gebied 30). De Vlaamse regering laat (via het bevestigingsbesluit), zowel op Vlaams als provinciaal niveau, **een beleidsruimte om binnen dit HAG een nieuw**

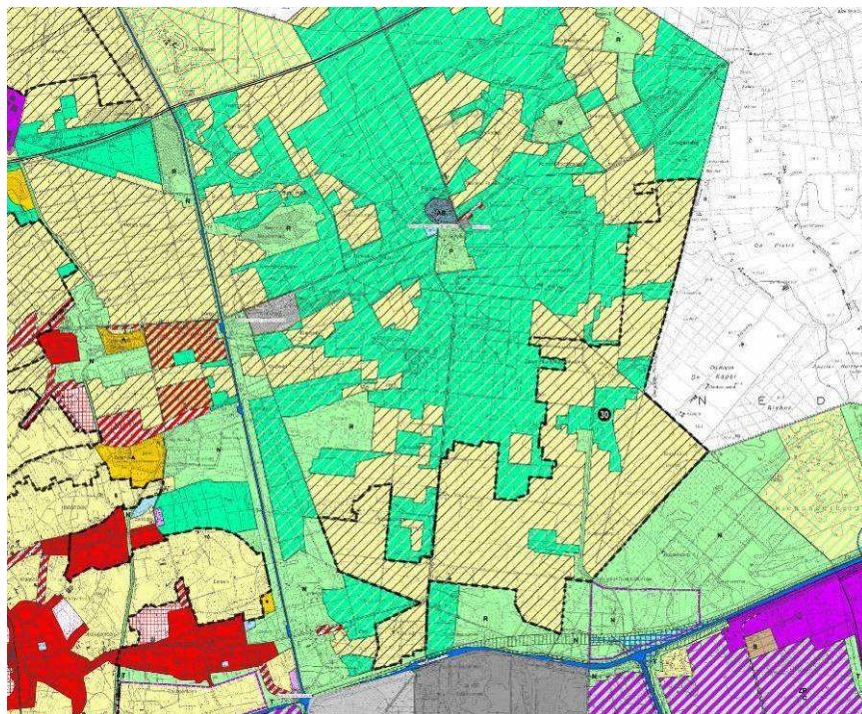
⁶ Vlaams gewest: eindrapport juni 2006, operationeel uitvoeringsprogramma december 2007, BVIR 21/12/2007 en 22/02/2008

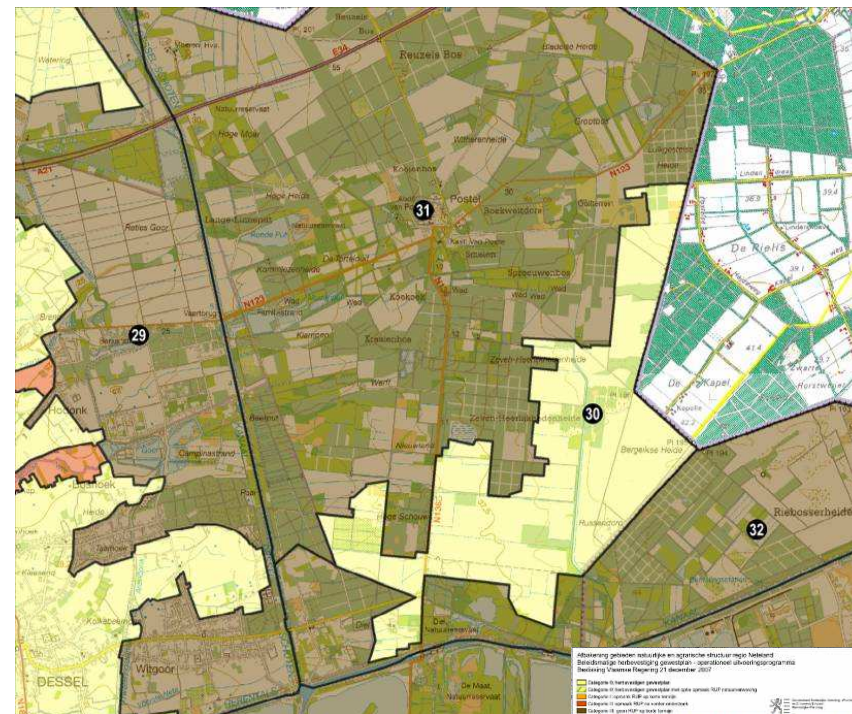
ontginningsgebied voor kwartszand te zoeken ter hoogte van Zeven Heerlijkheden en hiervoor een ruimtelijk uitvoeringsplan op te maken.

Ook binnen het gebied 32 geeft de Vlaamse regering aan dat afstemming moet gezocht worden met het Kaderplan Kempense Meren (vnl gericht op toerisme) dat in opmaak is bij de provincie Antwerpen waarin ook de problematiek van de ontginningen wordt meegenomen.

Figuur 3: Herbevestigde agrarische gebieden

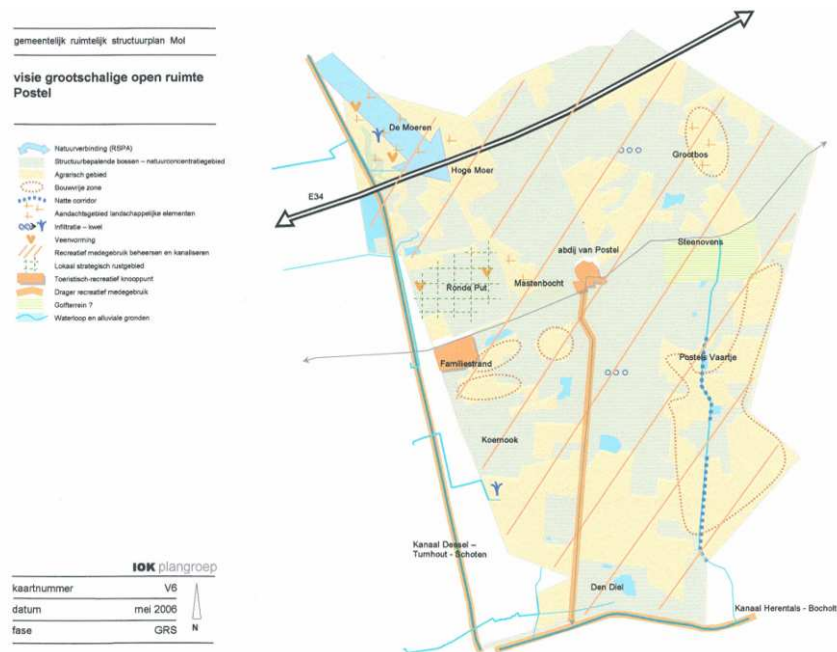
Figuur 4: Operationeel uitvoeringsprogramma

Ook de omzendbrief (RO/2005/01) in verband met de beleidsmatige herbevestiging van de gewestplannen geeft aan dat provinciale structuurplannen en ruimtelijke uitvoeringsplannen deze beslissingen moeten respecteren. Provincies kunnen, op basis van goedgekeurde structuurplannen, binnen de herbevestigde agrarische bestemmingen zeer beperkte planningsinitiatieven nemen ter uitvoering van dat structuurplan (Vb. in functie van toeristisch-recreatieve knooppunten of netwerken). Bij de beoordeling van deze plannen zal door de Vlaamse regering met voldoende terughoudendheid gehandeld worden. (beslissing Vlaamse Regering 3 juni 2005)

26.3 Gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen

Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan Mol

Het grootste deel van het onderzoeksgebied is gelegen op het grondgebied van Mol. Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Mol (GRS Mol) werd door de deputatie goedgekeurd op 24/08/2006. Het onderzoeksgebied is gelegen in de deelruimte grootschalig open ruimtegebied Postel. De belangrijkste elementen met betrekking tot het onderzoeksgebied zijn:

Het grootschalig openruimtegebied Postel met centraal het toeristisch-recreatief knooppunt 'de abdi van Postel' bestaat uit een dambordpatroon van grootschalige natuur-, bos- en landbouwgebieden op de overgang tussen de uitlopers van het Kempisch Plateau en het brongebied van de bovenlopen van de Kleine Nete. Het beleid is gericht op het verder versterken van dit ruimtelijk patroon met bijzondere aandacht voor de grootschalige professionele landbouw, bosbouw en randvoorwaarden voor recreatief medegebruik.

Een duidelijke begrenzing van natuur en landbouw in het dambordpatroon van Postel

Het centrale deel van de open ruimte van Postel is een uitgestrekt geheel met bijzonder rustig karakter dat als een omvangrijk groen bosgebied wordt aangeduid. De regionale rol van het gebied als infiltratiegebied op de uitlopers van het Kempisch Plateau verdient bijzondere aandacht. Het gebied Grootbos-bossen van Postel moet duidelijk worden afgebakend ten opzichte van de aangrenzende agrarische structuur.

Het behoud van het groene karakter staat voorop en bosbouw is een belangrijke functie in het gebied. In het noordwesten zijn reeds grote delen van de bossen van Postel op gewestelijk niveau afgebakend binnen het VEN, wat ook de natuurfunctie van deze bossen aangeeft.

Verder staat de open ruimte van Postel in het teken van de grootschalige professionele grondgebonden landbouw die als zeer belangrijke sector hier alle kansen moet krijgen op een economisch voortbestaan. Dit dient ruimtelijk ondersteund te worden door de duidelijke afbakening van het agrarisch gebied. Diverse landbouwgebieden die in de kleinere openruimte kamers te midden van de bossen van Postel voorkomen worden aangeduid als bouwvrije zone. In de landschappelijk waardevolle kleinere landbouwgebieden aan Mastenbocht en Grootbos dient het gave landbouwlandschap dat refereert aan de historische ontginningen bewaard te blijven.

Op de westelijke gemeentegrens worden twee kleinere natuurconcentratiegebieden (VEN-gebieden op gewestelijk niveau) benaderd als aandachtsgebieden voor bijzondere natuurlijke waarden in afstemming op de fysische condities. Het betreft Koemoek en Ronde Put (buiten onderzoeksgebied gelegen). In Koemoek wordt natuurbehoud vooropgesteld in afstemming op het fysisch systeem, in het brongebied van het Netebekken.

Aan de oostgrens van Postel met Nederland wordt een grootschalige bouwrijke zone aangeduid binnen agrarisch gebied 'Postel oost' om de aanwezige economische grootschalige grondgebonden landbouw (akkerbouw) de ruimte te geven voor een duurzaam behoud. Het Postels Vaartje wordt als natte corridor beschouwd tussen het natuurconcentratiegebied Den Diel in het zuiden en de bossen van Postel.

Het natuurbeleid in Den Diel dat aansluit op De Maat aan de overzijde van het kanaal Herentals-Bocholt is gericht op het vrijwaren van specifieke natuurwaarden op basis van fysische condities en afwisseling met open waters.

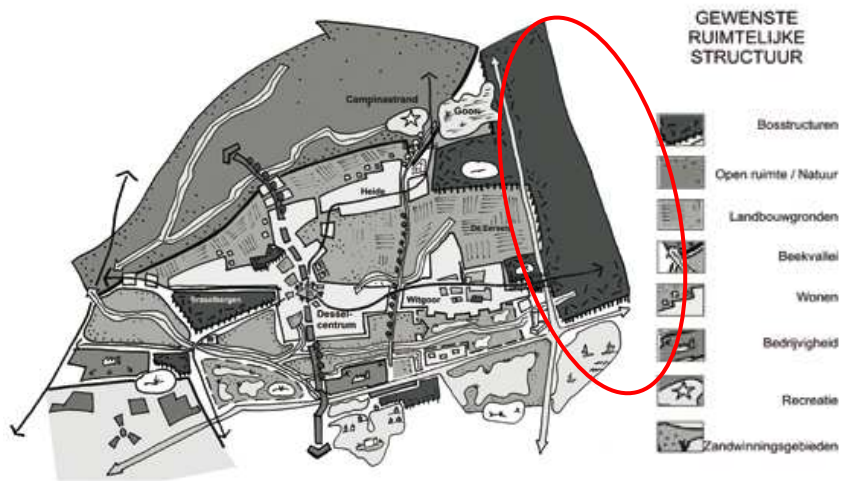
Kanaliseren van het recreatief (mede-)gebruik

Het grootschalig openruimtegebied Postel, werd in het RSPA aangeduid als strategisch rustgebied. Op gemeentelijk niveau wordt het daarom aangeduid als aandachtsgebied voor recreatief medegebruik in functie van een gepaste beheersing van het beperkte recreatief medegebruik. Wandelen en fietsen kan er met respect voor de hoofdfuncties landbouw, bos en natuur.

Routes voor recreatief medegebruik worden uitgewerkt binnen een netwerk met de omgeving van de abdij van Postel als centraal knooppunt. Door een duidelijke routing of kanalisering kunnen de meest kwetsbare delen (zoals het lokaal strategisch rustgebied Ronde Put) worden ontzien. Ten zuiden en ten westen sluiten ze aan op de routes langsheen de kanalen. In het zuiden dient een gepaste link met de rest van het grondgebied van Mol gelegd te worden. Aan Den Diel worden lokaal routes uitgewerkt. De route-infrastructuur wordt tot een minimum beperkt. Hoogdynamische of geluidsintensieve recreatieve activiteiten zijn in het aandachtsgebied voor toeristisch-recreatief medegebruik en provinciaal strategisch rustgebied van Postel niet toelaatbaar.

Het toeristisch-recreatief knooppunt Familiestrand langs de Kasteelstraat op de grens met Retie is juridisch verankerd ingevolge van de RUP-bestemmingswijziging naar verblijfsrecreatiezone. Gelet op de beperkte draagkracht van de omgeving is een verhoging van de dynamiek door bijkomende activiteiten of uitbreiding niet gewenst.

Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan Dessel

Het westelijk deel van het onderzoeksgebied behoort tot de gemeente Dessel. Dessel beschikt nog niet over een goedgekeurd ruimtelijk structuurplan. Een goedkeuringsprocedure moet opgestart worden. Het huidige document geeft voor de delen ten oosten van het kanaal Dessel-Turnhout-Schoten aan dat ze behoren tot een samenhangende bosstructuur.

Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan Retie

Het noordoostelijk deel van het onderzoeksgebied is gelegen op het grondgebied van Retie. Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Retie (GRS Retie) werd door de deputatie goedgekeurd op 08/06/2006.

Het GRS doet geen specifieke uitspraken over de delen die binnen het onderzoeksgebied vallen. De omgeving wordt zowel aangeduid als natuurconcentratiegebied als agrarisch gebied.

Brug 2, aan het kanaal Dessel-Turnhout-Schoten, wordt als een netwerk ondersteunend knooppunt aangeduid. Dit knooppunt hangt samen met verschillende netwerken en het is mogelijk om er van het ene netwerk op het andere over te schakelen.

26.4 Bijzonder oppervlakedelfstoffenplannen (BOD)

Er werd tot op heden geen BOD voor kwartszand opgemaakt. Gelet op de behoeftedekking die in de gewestplannen voorzien is, en dit 20 jaar overschrijdt, zijn er op Vlaams niveau binnen de delfstoffenplanning immers veel urgentere planprocessen (Leem, Klei van de Kempen, ...)

Zoals hoger al aangegeven werd stelt de provincie dat binnen dit kaderplan geen verdere delfstofplanning gebeurt dan dewelke reeds voorzien is binnen de gewestplannen aangezien zij zich beperkt tot een loutere planologische ruil. De formele opmaak van een BOD kan in een latere fase wenselijk zijn om in een grotere behoeftedekking voor de toekomst te voorzien.

27 Onderzoek naar een vervangend ontginningsgebied binnen het onderzoeksgebied

Het dient nogmaals beklemtoont te worden dat onderstaand onderzoek een algemene afweging op meso-niveau betreft, met als doel om een aantal gebieden te selecteren die in aanmerking kunnen komen als vervangend ontginningsgebied. Deze redenering is indicatief. In een volgende fase, ter uitvoering van het kaderplan Kempense Meren, zal een nieuwe afweging op micro-niveau uitgevoerd worden op basis van nog uit te voeren onderzoek (o.a. LER, ecohydrologische studie, plan-MER...).

Stap 1: Onderzoek naar grenstellende elementen

A: Landbouwstructuur

De **landbouwstructuur** in Postel is zeer grootschalig. Slechts een aantal bedrijven hebben een zeer grote oppervlakte cultuurgrond in gebruik en zijn zeer sterk grondgebonden. Deze structuur leent zich ruimtelijk uitstekend tot akkerbouw, tuinbouw in open lucht en grondgebonden melkveeteelt. Akkerbouw en grondgebonden veeteelt zijn dé subsectoren in Postel, maar ook tuinbouw heeft een hoog aandeel dankzij de groenteteelt in open lucht. De landbouw in Postel realiseert 46,2% van het totale gemeentelijke Bruto Standaardsaldi (BSS) en heeft 62,7% van de Molse landbouwgebruikspcelen in gebruik. Naast maïs en grasland zijn aardappelen, groenten voor industrie en suikerbieten de meest voorkomende teelten.

Op de **landbouwyperingskaart** krijgen de landbouwgebieden, zoals aangeduid op het gewestplan, overwegend een hoge tot zeer hoge waardering. De landbouwgebieden tussen het kanaal van Bocholt naar Herentals, het kanaal Dessel-Turnhout-Schoten, Diel en Den Diel (N136) krijgen een lage tot matige waardering voor de landbouw.

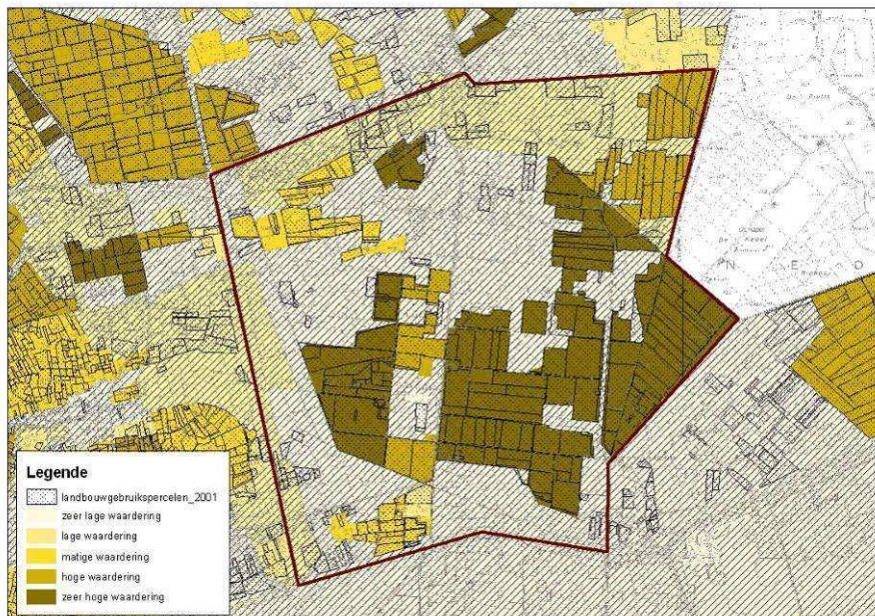
Het landbouwgebied tussen Steenovens en Eerselsweg (N123) krijgt een lage waardering voor de landbouw maar het betreft in de praktijk grotendeels een golfterrein 18-holes (net ten noorden van het onderzoeksgebied gelegen).

De landbouwaardering volgens de landbouwyperingskaart is dan ook nauwelijks sturend bij het genereren van locatie-alternatieven: het volledige gebied dient namelijk beschouwd te worden als waardevol tot zeer waardevol voor de landbouw.

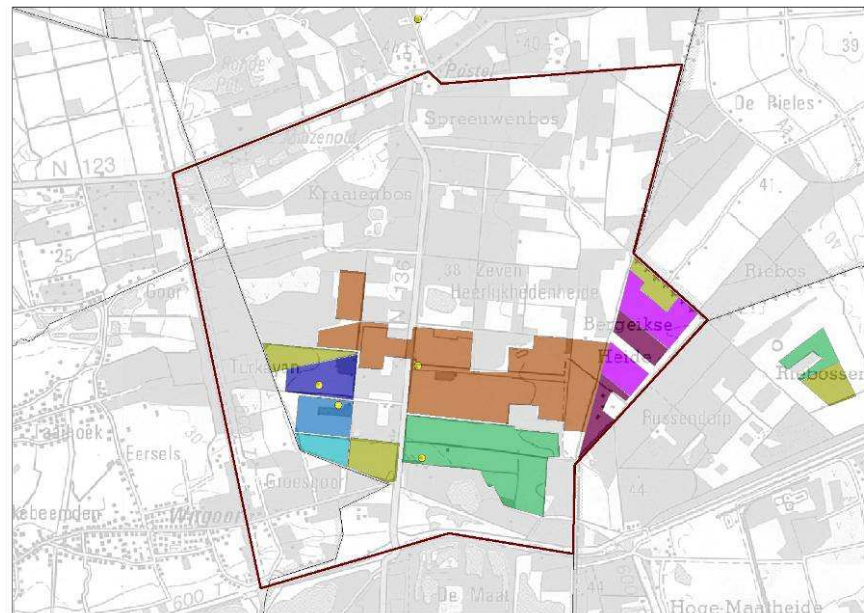
De **landbouwactiviteit** rond Postel bestaat uit 8 professionele landbouwbedrijven: 4 grondgebonden veeteeltbedrijven en 4 akkerbouwbedrijven. Slechts enkele hiervan hebben hun bedrijfszetel binnen het onderzoeksgebied. Het betreft telkens bedrijven met een oppervlakte > 25 ha.

Figuur 5: Landbouwtyperingskaart

Figuur 6: Indicatie landbouwbedrijven en hun gronden

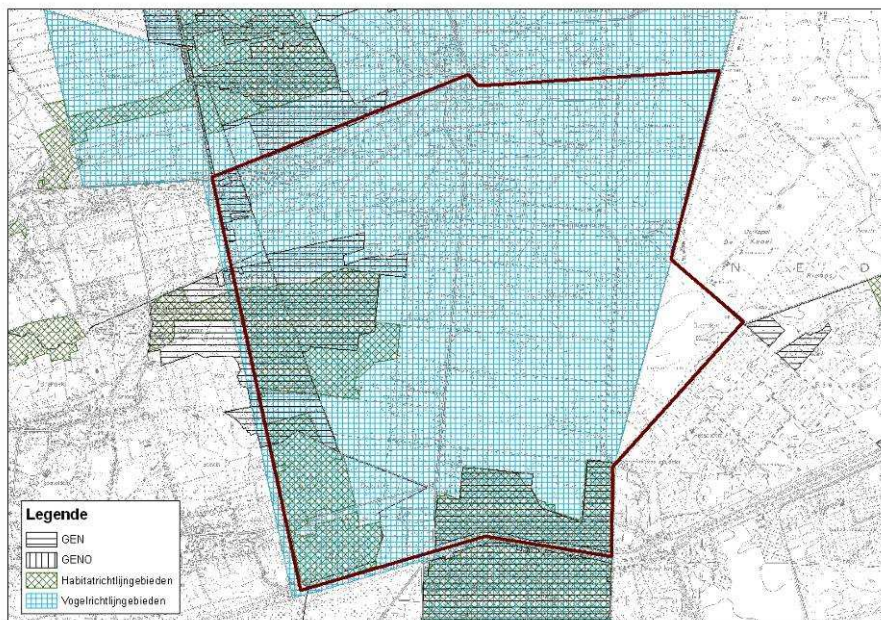
Bij de inplanting van een vervangend ontginningsgebied kan dan ook volgende differentiatie aangebracht worden :

- Vooral een aantasting van de beroepslandbouwbedrijven met bedrijfszetel annex uitgestrekte huiskavels in het zoekgebied dient te worden vermeden. Huiskavels van een dergelijke omvang zijn immers uitzonderlijk waardevol.
- In ondergeschikte orde, dient het overige landbouwareaal te worden gevrijwaard. Alhoewel naar gebruik/pacht meer versnipperd en verder van de bedrijfszetel(s) verwijderd, blijft dit intensief en waardevol landbouwgebied.
- Grondruil/grondenbank kan in deze situatie remediërend werken.

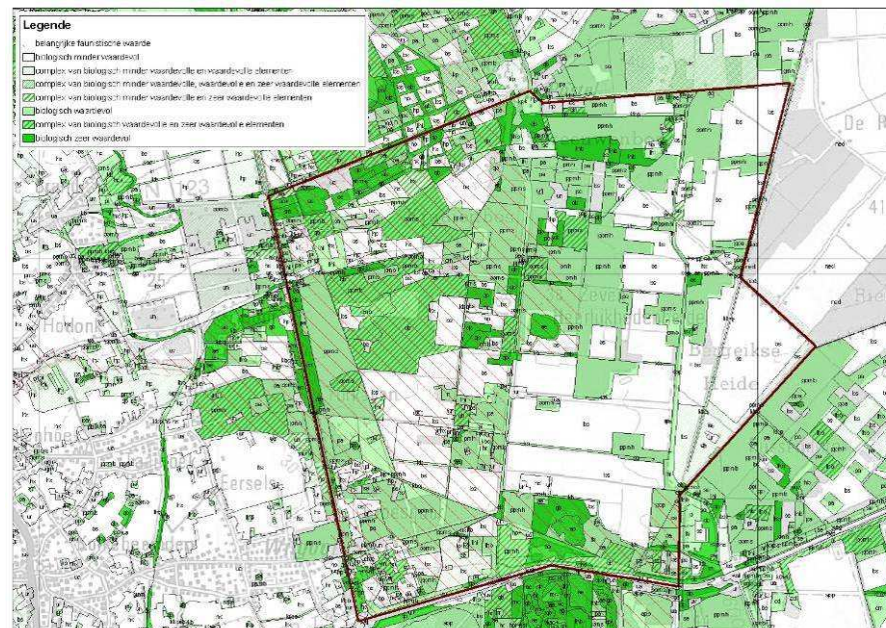

B: Natuurlijke structuur

Figuur 7: Vogelrichtlijn, habitatrichtlijn en VEN gebieden

Figuur 8: Biologische waarderingskaart

Nagenoeg het hele onderzoeksgebied wordt aangeduid als **vogelrichtlijngebied**. Enkel de meest oostelijke driehoek wordt hierin niet opgenomen. Ondanks het feit dat de zandwinningsplassen een belangrijke waarde voor vogels kunnen hebben, is het niet zo dat een nieuwe zandwinning geen invloed zou hebben op dit vogelrichtlijngebied. In tegendeel moet gedetailleerd worden nagegaan of op directe wijze (via direct ruimteverlies) of indirecte wijze (via verdroging) de leefgebieden van de soorten waarvoor het vogelrichtlijngebied is aangewezen verloren gaan of in kwaliteit achteruit gaan.

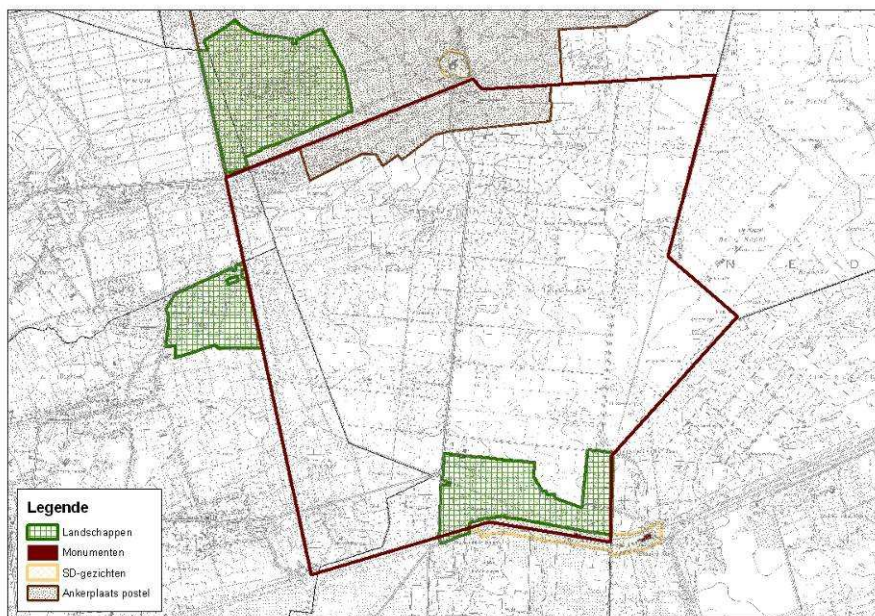
Verspreid over het onderzoeksgebied komen er twee grotere **habitatrichtlijngebieden** voor: één in het zuiden (Den Diel – De Maat) en een in het oosten (Goorkens - tegen kanaal Dessel-Turnhout-Schoten aan). Deze vormen samen met twee meer noordelijk gelegen gebieden (Ronde Put en Grootbos) een onderdeel van het habitatrichtlijngebied “valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en heiden.”. Deze gebieden werden, met uitzondering van Grootbos, ook als **VEN-gebied** opgenomen. Het aansnijden van deze gebieden voor de ontwikkeling van een zandgroeve dient vermeden te worden omdat hierdoor een aantasting gebeurt van de natuurwaarden binnen deze gebieden.

Grote delen van het onderzoeksgebied worden op de **biologische waarderingskaart** aangeduid als biologisch waardevol of biologisch zeer waardevol of een complex van beide. Enkel de actieve landbouwgebieden worden als biologisch minder waardevol aangeduid.

C: Landschappelijke structuur

Figuur 9: Beschermd landschappen, dorpsgezichten, monumenten en ankerplaatsen

In het onderzoeksgebied komt één **beschermd landschap** voor, omgeving den Diel. In het noorden ligt de **ankerplaats** van Postel. Aan de rand van het onderzoeksgebied komen nog twee beschermde landschappen voor: Ronde Put in het noorden en Goorkens in het westen; en twee **dorpsgezichten**: Abdij van Postel en Kanaal van Bochelt naar Herentals met zijn beschermde sluisen.

Het ganse onderzoek maakt onderdeel uit van de **relictzone** 'Bos- en akkercomplex Postel, Ronde Put, Zeven Heerlijkheden'. Het betreft een voormalig heidegebied waar de perceelsstructuur op de meeste plaatsen nog duidelijk aanwezig is. Het gebied wordt gekenmerkt door bosrestanten die afgewisseld worden met grotere akkerlandschappen. Het vrijwaren van het gebied van ruilverkavelingswerken en het behoud van de bosrijke omgeving wordt als beleidswenselijkheid naar voor geschoven.

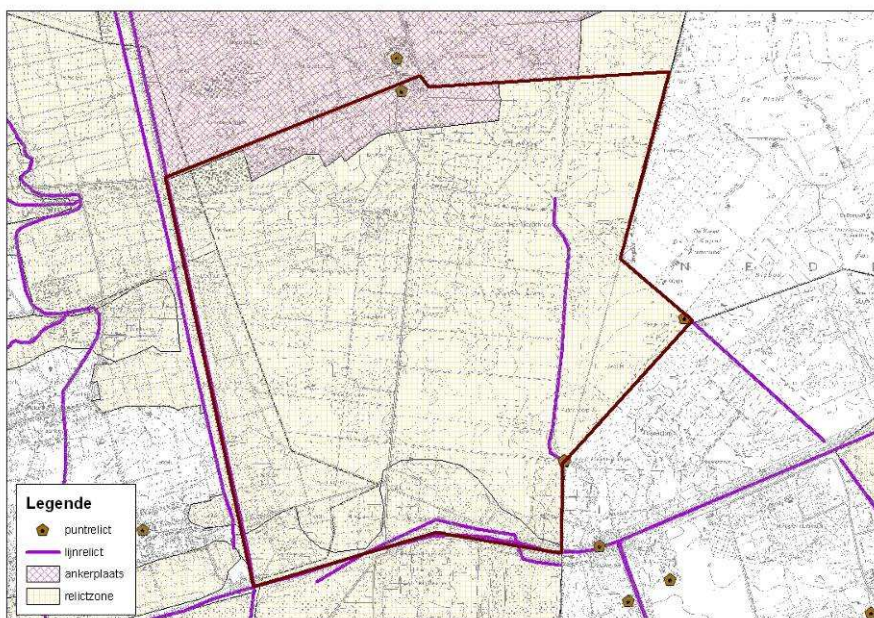
Het noordelijk deel van het onderzoek is aangeduid als **ankerplaats** Abdij van Postel en de Ronde Put. (momenteel ook effectief beschermd als ankerplaats)

Het oostelijk deel van het onderzoeksgebied wordt doorsneden door het Postels Vaartje (ook Kanaal Zeven Heerlijkheden genoemd) dat aangeduid is als een **lijnrelict**.

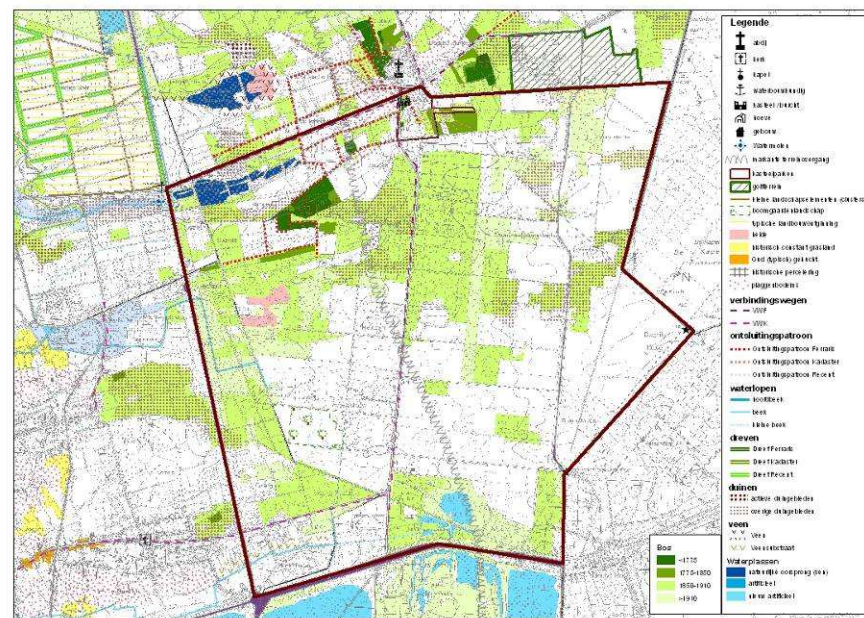
Indien er via de **landschapscomposietkaart** verder ingezoomd wordt op deze relictzone dan kunnen volgende elementen aangeduid worden:

- Het gebied wordt doorsneden door een markante terreinovergang. Deze loopt van aan het natuurgebied Den Diel naar het natuurgebied Ronde Put.
- De aanwezige boscomplexen zijn voornamelijk in het noorden en oosten terug te vinden en daterend vooral uit de periode 1850 en 1910.
- Restanten van de heide zijn terug te vinden in deze boscomplexen.
- Natuurlijke vennen komen in het noorden voor (camping familiestrand) en artificiële plassen in het zuiden (Den Diel)

Figuur 10: Landschapsatlas Vlaanderen

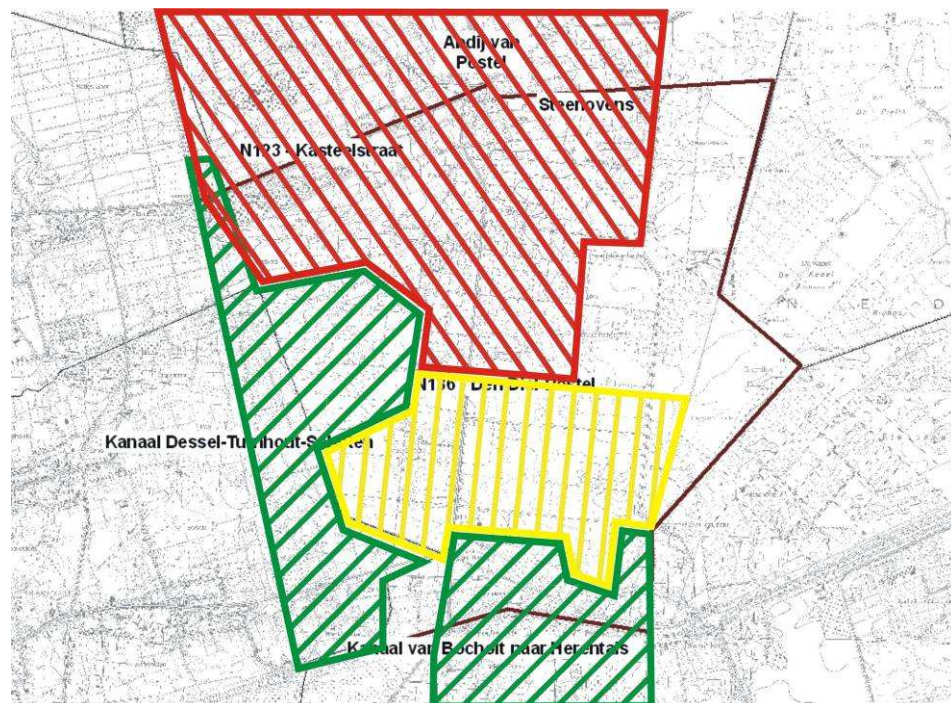
Figuur 11: Landschapscomposietkaart provincie Antwerpen

D: Synthese

Figuur 12 : Synthesekaart grensstellende elementen

Uit bovenstaand onderzoek kunnen volgende grensstellende elementen worden afgeleid:

- Het oostelijk deel, de Goorkens - Koemook, aansluitend bij het kanaal Dessel-Turnhout-Schoten wordt niet meer in overweging gehouden omwille van zijn bijzonder natuurlijke waarden. Grote delen zijn opgenomen als habitatrichtlijn- en/of VEN-gebied.
- Het zuidelijk deel, Den Diel, wordt omwille van zijn bijzondere natuurlijke en landschappelijke waarde niet meer in overweging genomen. Het gebied is opgenomen als habitatrichtlijngebied en VEN en is beschermd als landschap.
- Het noordelijk deel, Kraaienbos - Spreeuwenbos – Zeven Heerlijkheden, worden omwille van hun samenhangende natuurlijke en landschappelijke waarde niet meer in overweging genomen.
- Het centrale deel wordt niet meegenomen omwille van de hoge landbouwwaarde maar vooral omwille van de aanwezigheid van landbouwbedrijfszetels met grote omliggende huiskavels.

Hierdoor blijft het oostelijk deel van het onderzoeksgebied, aansluitend bij de provincie Limburg en Nederland, als zoekgebied over voor de aanduiding van een vervangend ontginningsgebied voor kwartszandontginning.

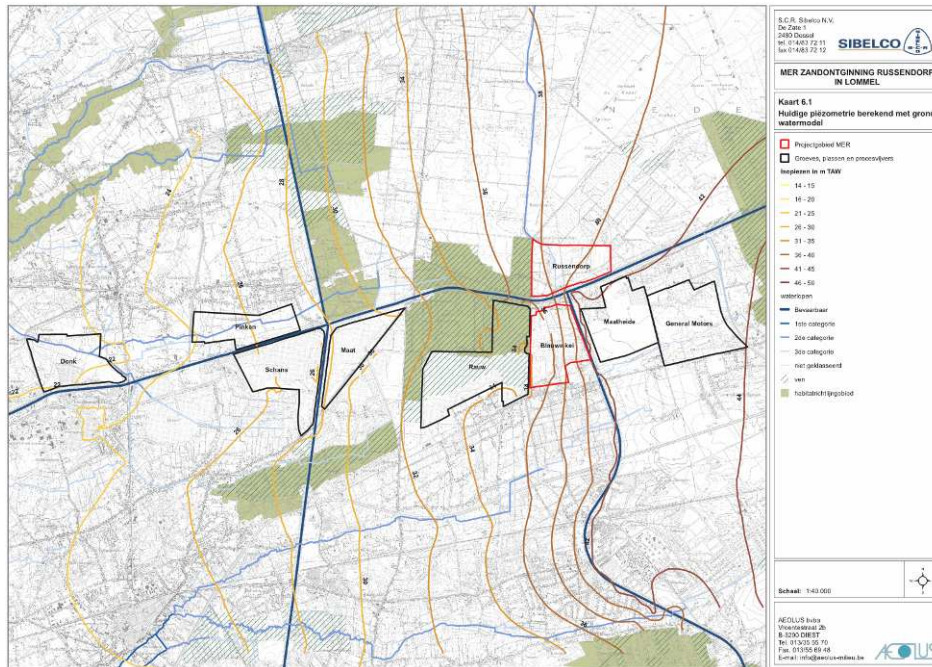

Stap 2: Definiëren minimale oppervlakte & configuratie voor toekomstige ontginningsgebieden

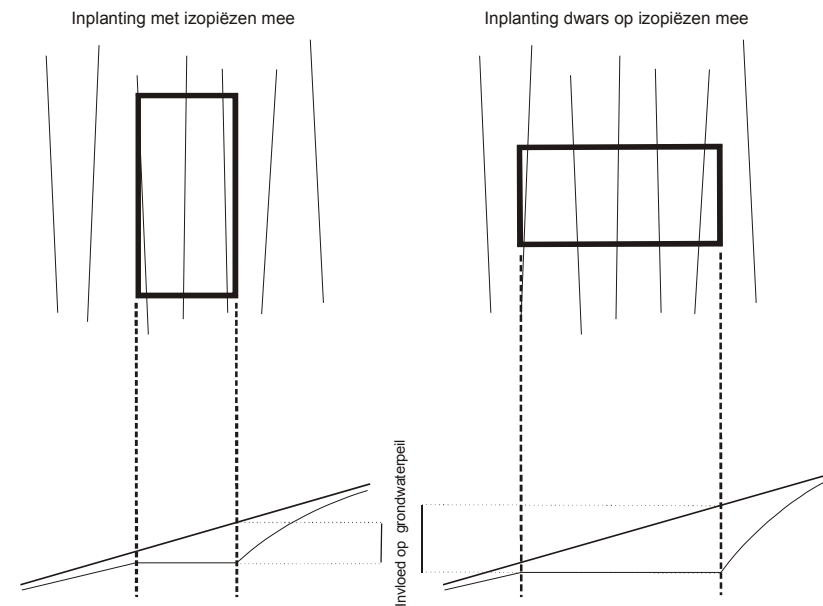
Bij de zoektocht naar toekomstige ontginningsgebieden dient gezocht te worden naar gebieden met een minimale ontginningsoppervlakte en een voor grondwater gunstige configuratie.

A: Waterhuishouding – hydrogeologie

Figuur 13 : Isopiëzenkaart

Figuur 14 : Schematische weergave invloed op grondwater

De hydrogeologische effecten dienen bij voorbaat beperkt te worden.

Het zoekgebied kent een licht afhellend verloop van oost naar west. Dit heeft ook gevolgen voor de waterhuishouding in het zoekgebied (en omgeving). De grondwatertafel in het oosten (Limburgse Kempen) ligt namelijk hoger dan deze in het westen (Antwerpse Kempen) van het zoekgebied. Dit blijkt ook zeer goed uit de isopiëzenkaart die de grondwatertafel weergeeft. De isopiëzen lopen op deze kaart nagenoeg perfect noord-zuid en geven dus een hogere grondwaterligging weer in het oosten dan in het westen.

Dit heeft een belangrijk gevolg voor de locatiekeuze maar vooral voor de vorm van de nieuwe zandgroeve.

Immers indien een groeve in lengterichting oost-west georiënteerd zou zijn, zal deze een veel sterkere invloed hebben op de waterhuishouding van het gebied dan in geval de groeve in lengterichting noord-zuid georiënteerd zou zijn. Deze invloed betreft in theorie een sterke grondwaterspiegeldaling in oostelijke richting en een beperkte grondwaterspiegelstijging in westelijke richting. De invloed zal voor weerhouden scenario's in detail via een grondwatermodel worden gemodelleerd maar het is belangrijk nu al met dit gegeven rekening te houden bij het genereren van alternatieven. Zowel een grondwaterpeilstijging als een – daling kunnen immers nefast zijn voor kwetsbare vochtminnende natuur in de ruime omgeving. Grondwaterpeildalingen kunnen bovendien ook voor de landbouw nefast zijn.

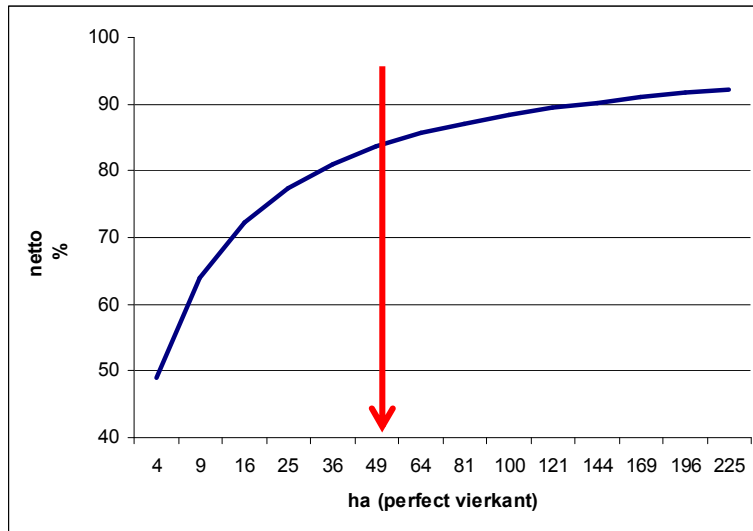
Om impact via grondwater te voorkomen kan dan ook best gekozen worden voor een groeievorm die in lengterichting noord-zuidgericht gelegen is en die in oost-westrichting niet te breed is. Dit kan 'vereenvoudigd' worden begrepen doordat dergelijk noord-zuid georiënteerde groeve minder isopiëzen zal 'aansnijden' dan een dwars gelegen groeve.

B: Minimale oppervlakte ontginningsgebied

Bij de uitbating van een ontginningsgebied dient rekening gehouden te worden met de **VLAREM-wetgeving** (rubriek 18).

Deze legt op dat langs ontginningsgebieden (onaangeroerde) bufferstroken dienen voorzien te worden met een breedte die minimaal gelijk dient te zijn aan de diepte van het ontginningsgebied. Daarnaast dienen de hellingen van de ontginning onder water tot maximaal 1/3 beperkt te blijven. Deze 'veiligheidsregels' zorgen ervoor dat bij de ontginning van een groeve aanzienlijke verliezen ontstaan. Om een voldoende hoog rendement te bekomen is het wenselijk om een groter aaneengesloten gebied aan te snijden.

Figuur 15 : Evaluatie van de verhouding bruto-netto-groeveoppervlakte

Immers hoe kleiner de ontginningsgebieden, hoe groter de verliezen en dus hoe meer gebieden er moeten aangeduid worden om eenzelfde rendement te bekomen. Meerder kleinere gebieden geven dus onrechtstreeks aanleiding tot een grotere ruimte-inname en bijgevolg grotere nadelen voor de sectoren waar het ontginningsgebied voorzien wordt.

Onderstaande figuur illustreert de opbrengst van een ontginningsgebied in relatie tot de oppervlakte die ervoor gezoned werd. Voor de opmaak van deze 'vereenvoudigde figuur' werden volgende aannames gedaan: het betreft 1 aaneengesloten gebied in een regelmatige vorm met een diepte van 25 meter

Om de ruimtelijke en economische verliezen te beperken wordt een rendement van ca. 85% vooropgesteld of een reservegebied voor ontginning met een minimale oppervlakte van 50 ha.

Deze eis is ook bijzonder legitiem in het licht van de schrapping van:

- Een aaneengesloten gebied Zilvermeer van 120 ha met bovendien perfect regelmatige vorm
- Een aaneengesloten gebied Schansheide van 65 ha met bovendien perfect rechthoekige vorm

Stap 3 : Selecteren en afwegen van potentiële ontginningsgebieden

Figuur 16: Situering van de potentiële ontginningsgebieden

Binnen de zoekzone die overblijft kunnen er 4 potentiële ontginningsgebieden aangeduid worden. Het betreft gebieden die vanuit de grensstellende elementen geen beschermingen genieten vanuit natuur of landschap en waar de impact op de agrarische, natuurlijke en landschappelijke structuur minder kwetsbaar blijkt te zijn. Hieronder wordt kort een beschrijving van deze 4 gebieden gegeven waarbij wordt ingezoomd op hun ligging binnen de ruimere structuur, hun gewenste ontwikkeling binnen goedgekeurde beleidsplannen, hun huidige en potentiële waarde.

Deze potentiële ontginningsgebieden zijn een vertrekbasis voor verder onderzoek. Op basis van gedetailleerder onderzoek in het plan-MER kunnen deze potentiële ontginningsgebieden nog worden gewijzigd, bijgestuurd en verfijnd.

1: Bergeikse heide – ca. 120 ha:

Het gebied ligt net ten noorden van het samenhangende boscomplex Russendorp. Het gebied maakt onderdeel uit van een groter aaneengesloten landbouwgebied dat in de ruimtelijke visie voor natuur, bos en landbouw als een ruimtelijk-functioneel samenhangend gebied voor land- en tuinbouw met grondgebonden landbouw als drager van de open ruimte wordt aangeduid. Nieuwe bebouwing dient in dit gebied aan te sluiten bij bestaande bebouwing, waardoor grote delen kunnen aangeduid worden als bouwvrij agrarisch gebied. Deze visie is ook terug te vinden in het GRS Mol.

Het gebied werd samen met zijn ruime landbouwomgeving door de Vlaamse Regering herbevestigd als agrarisch gebied met een **beleidsruimte** om binnen deze zone een ontginningsgebied te zoeken.

Uit de analyse is gebleken dat het gebied voornamelijk een agrarische waarde heeft en in mindere mate een natuurlijke of landschappelijke waarde. Er zijn in het gebied geen landbouwbedrijfszetels gelegen in het gebied. Het gebied wordt beheerd door verschillende landbouwers die deze pachten van Sibelco die grondeigenaar is.

Het gebied ligt binnen de afstandspereimeter van 7,5 km van de fabriek van Dessel.

Bedrijfseconomisch is het een zeer geschikt gebied; volgens de geologische indeling en beoordeling van de zandkwaliteit behoort dit gebied tot zone D, of het gebied met de beste score. Het gebied omvat zowel Mol superieur als Mol inferieur. Het gebied heeft bovendien een grote oppervlakte.

2: Postels Vaartje – ca. 60 ha

Het gebied bestaat deels uit bospercelen en deels uit agrarische percelen. In de boscomplexen zijn, volgens de BWK en landschapscomposietkaart, nog restanten van heide terug te vinden. Doordat het gebied aan de rand ligt en aansluit op een groter aaneengesloten landbouwgebied heeft het slechts een geringe natuurverbindingswaarde.

Ook dit gebied maakt deel uit van een groter aaneengesloten landbouwgebied dat in de ruimtelijke visie voor natuur, bos en landbouw als een ruimtelijk-functioneel samenhangend gebied voor land- en tuinbouw met grondgebonden landbouw als drager van de open ruimte wordt aangeduid. Nieuwe bebouwing dient in dit gebied aan te sluiten bij bestaande bebouwing, waardoor grote delen kunnen aangeduid worden als bouwvrij agrarisch gebied. Deze visie is ook te rug te vinden in het GRS Mol, dat tevens een behoud van de boscomplexen vooropstelt.

Het GRS Mol duidt het Postels Vaartje tevens als een natte natuurverbinding aan. Het gebied werd door de Vlaamse regering herbevestigd als agrarisch gebied met een beleidsruimte om binnen deze zone een ontginningsgebied te zoeken.

Het gebied heeft zowel een agrarische als natuurlijke waarde. De aanwezige akkers kennen een hoge waarde voor de landbouw en de boscomplexen worden als biologisch waardevol aangeduid.

Het gebied ligt binnen de afstandspereimeter van 7,5 km van de fabriek van Dessel.

Bedrijfseconomisch is het een zeer geschikt gebied; volgens de geologische indeling en beoordeling van de zandkwaliteit behoort dit gebied tot zone D, of het gebied met de beste score. Het gebied omvat zowel Mol superieur als Mol inferieur.

Het is een eerder kleiner gebied dat alleen niet in aanmerking komt voor een planologische compensatie. Dit gebied zal met andere ontginningsgebieden moeten gecombineerd worden om de planologische compensatie uit te voeren. Een mogelijkheid bestaat uit een combinatie met gebied 1 waardoor een totale oppervlakte wordt bekomen van ca. 180 ha.

3: Zeven Heerlijkhedenheide – ca. 90 ha:

Het gebied ligt ten westen van het Postels Vaartje en het groter aaneengesloten bos- en natuurcomplex Zeven Heerlijkhedenheide. Ook dit gebied bevat deels landbouwpercelen als bospercelen. In de bospercelen zijn ook heiderelicten terug te vinden. Doordat het gelegen is tussen het boscomplex Zeven Heerlijkheden heide en het Postels Vaartje heeft het gebied natuurverbindingspotenties.

Ook dit gebied is in de visie voor natuur, bos en landbouw opgenomen in het samenhangend landbouwgebied, een visie die eveneens terug te vinden is in het GRS Mol. Het GRS Mol duidt het Postels Vaartje tevens als een natte natuurverbinding aan.

Het gebied ligt binnen de afstandspereimeter van 7,5 km van de fabriek van Dessel.

Bedrijfseconomisch is het een zeer geschikt gebied; volgens de geologische indeling en beoordeling van de zandkwaliteit behoort dit gebied tot zone D, of het gebied met de beste score. Het gebied omvat zowel Mol superieur als Mol inferieur.

4: Warandeheide – ca. 160 ha:

Het gebied ligt tussen de bos- en natuurcomplexen Spreeuwenbos in het westen en De Kappel in het oosten (op grondgebied van Nederland). In het noorden wordt het begrensd door Steenovens en het gelijknamige golfterrein. In het zuiden door de Lommelse-weg. De westelijke grens wordt gevormd door het Postels Vaartje. Het gebied heeft zowel een agrarische als natuurlijke waarde. Het gebied heeft namelijk belangrijke natuurverbindingsfuncties.

Ook dit gebied is in de visie voor natuur, bos en landbouw opgenomen in het samenhangend landbouwgebied, een visie die eveneens terug te vinden is in het GRS Mol. Het GRS Mol duidt het Postels Vaartje tevens als een natte natuurverbinding aan.

Het gebied ligt deels buiten de afstandspereimeter van 7,5 km van de fabriek van Dessel.

Bedrijfseconomisch is het een zeer geschikt gebied; volgens de geologische indeling en beoordeling van de zandkwaliteit behoort dit gebied tot zone D, of het gebied met de beste score. Het gebied omvat zowel Mol superieur als Mol inferieur.

Conclusie

Bovenstaande gebieden werden afgebakend op basis van logische terreingrenzen: wegen, grachten, bosstructuren... Om echter tot de gewenste oppervlakte te komen die in aanmerking komt voor de planologische ruil zal het mogelijks noodzakelijk zijn dat meerdere gebieden of delen van deze gebieden bij elkaar moeten worden gevoegd. Zo zullen door een combinatie van deze vier potentiële gebieden nog tal van bijkomende mogelijkheden ontstaan (vb. gebied 2 en deel van gebied 4). Bij de effectieve uitvoering kan dit aanleiding geven tot het aanpassen van terreinelementen (vb. verleggen weg, verleggen gracht...).

28 Vervolgonderzoek

De vier potentiële ontginningsgebieden vormen een aanzet en zullen verder afgewogen worden in een milieueffectenstudie op planniveau (plan-MER). In een eerste fase van dit plan-MER kan, in overleg met de betrokken administraties en op basis van geologische gegevens, het onderzoeksgebied verruimd worden. Bijzondere aandacht zal in deze studie gaan naar de effecten via grondwaterrelaties en de afgeleide effecten voor de landbouw, natuur en landschap.

Daarnaast zal ook verder landbouwonderzoek moeten gebeuren om de gevolgen voor de landbouw verder in te schatten en waar mogelijk te remediëren en/of compenseren.

DEEL 7 ACTIEPLAN

29 Inleiding

Het actieplan vormt de basis voor de programmering van acties die noodzakelijk zijn om de doelstellingen van het kaderplan te realiseren. Het actieschema, waarop alle acties van het actieplan overzichtelijk worden weergegeven, vormt de leidraad bij het actieplan en is terug te vinden als bijlage bij dit actieplan.

Op het actieschema lopen vier sporen onder elkaar:

- Organisatorisch, coördinatie en communicatie
- Studie - onderzoek en beleidsvoorbereiding
- Procedureel, creëren van juridisch kader
- Realisatie, fysische uitvoering op het terrein

De opeenvolgende acties worden via een tijdslijn op het schema weergegeven, waarbij de acties indicatief als opeenvolgende stappen op een tijdshorizont van korte tot lange termijn worden geplaatst. Met behulp van pijlen worden kritische opeenvolgingen van acties geduid.

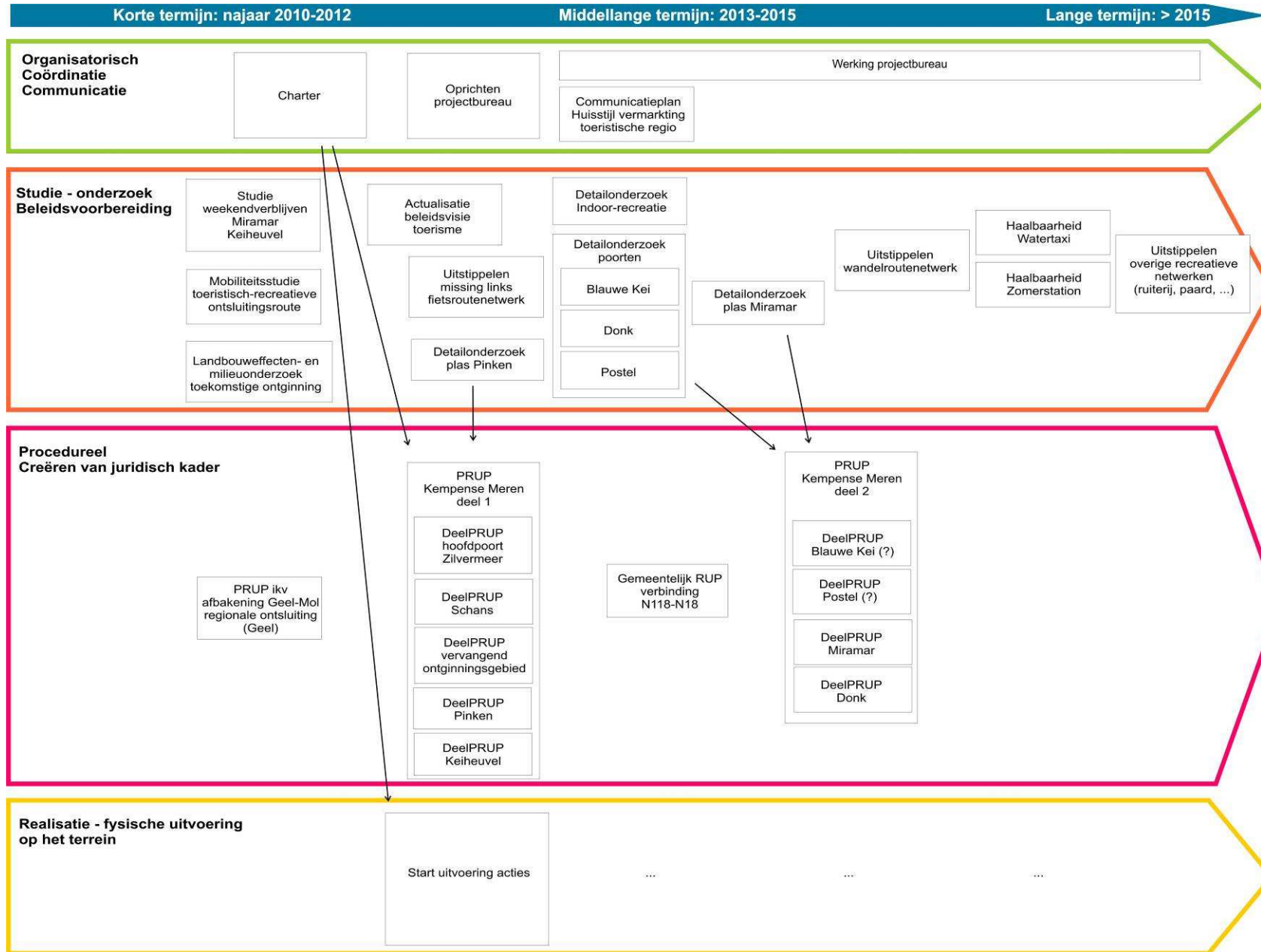
De acties worden hieronder toegelicht onder de vorm van fiches die een opsomming bevatten van het doel van de actie en de noodzakelijke elementen die in de uitwerking moeten aanwezig zijn, alsook wie de initiatiefnemers van de uitvoering (zouden kunnen) zijn, de partners die er logischerwijs bij zouden moeten betrokken worden en de vooropgestelde timing (KT = korte termijn = tussen jaartallen 2010-2012 / MT = middellange termijn = tussen jaartallen 2013 – 2015 / LT = lange termijn = na het jaar 2015). De initiatiefnemers zijn de instanties die de betreffende actie trekken, die er het projectmanagement van voeren. De initiatiefnemer van een actie hoeft deze niet noodzakelijkerwijze (volledig) zelf uit te voeren of te financieren. Hij moet vooral zorgen dat de actie opstart en tot een kwaliteitsvolle realisatie komt, alsook dat alle noodzakelijke en geïnteresseerde partners tijdig en permanent bij het voorbereidingsproces worden betrokken.

De initiatiefnemer zorgt voor een tijdige terugkoppeling naar de betrokken beleidsorganen (deputatie, college, ...) zodat tijdig de nodige beleidsbeslissingen kunnen genomen worden.

De acties worden beschreven in een volgorde die aansluit bij de weergave in het actieschema. Deze acties variëren van stand-alone korte termijn acties die relatief weinig input vergen tot meer complexe en grootschalige acties. Het moet benadrukt worden dat de formulering van acties geenszins als een strikt tijdschema moet en kan benaderd worden, gezien de complexiteit van meerdere uitvoeringen, de vereiste procedures en het noodzakelijk overleg.

Aangezien er steeds op opportuniteiten, nieuwe evoluties en trends zijn waarop moet kunnen ingespeeld worden, mag de opsomming van acties ook niet als een limitatieve lijst beschouwd worden. Dit stappenplan zal in een dynamische context onderhevig zijn aan wijzigingen en verfijningen, die steeds moeten getoetst worden aan de kernprincipes van het kaderplan.

30 Fiches acties

30.1 Organisatorisch, coördinatie en communicatie

30.1.1	Actie	Charter			
	Doel	Toetsing bereidheid en engagement bij betrokken overheden en partners m.b.t. gefaseerde uitvoering van het actieplan, m.b.t. financiering en m.b.t. oprichting coördinerend projectbureau. Vastlegging van deze bereidheid in een charter.			
	Initiatiefnemers	Provincie Antwerpen DROM/Stafdienst (gebiedsgericht beleid); DL/Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete; DRST/TPA	Timing		
	Betrokken partners	Vlaamse overheid Gemeenten Retie, Dessel, Mol en Balen Provincie Limburg (RO) en gemeente Lommel (RO) Verenigingen (vzw Kempense Meren, Natuurpunt vzw, ...) Particuliere recreatieondernemers (Sunparks, Zilverstrand, ...) Sibelco, provinciale landbouwkamer	KT	MT	LT
	Verwante acties	30.1.2	X		

30.1.2	Actie	Projectbureau			
	Doel	Oprichting projectbureau voor de opvolging en de coördinatie van de uitvoering van het kaderplan.			
	Initiatiefnemers	Provincie Antwerpen DROM/ Stafdienst (gebiedsgericht beleid); DL/DMN; DRST/TPA	Timing		
	Betrokken partners	Nog te bepalen	KT	MT	LT
	Verwante acties	30.1.1	X		

30.1.3	Actie	Communicatieplan en uitvoering			
	Doel	Structureren communicatie over de toeristische regio en zijn mogelijkheden, afstemming op visie toeristisch onthaal. Realisatie toeristisch-recreatieve huisstijl in communicatie en infrastructuur – o.a. poorten met ontwikkeling huisstijl op vlak van materialisatie, bewegwijzering, voorzieningen...; afstemming visie omtrent toeristisch onthaal			
	Initiatiefnemers	Projectbureau	Timing		
	Betrokken partners	TPA, Toerisme Vlaanderen, Toerisme Limburg; Gemeenten Mol, Dessel, Retie en Balen	KT	MT	LT
	Verwante acties	30.1.2		X	

30.1.4	Actie Communicatie i.f.v. draagvlakverbreding			
	Doel	Stimulatie van het draagvlak voor de visie op de regio (bvb. evenement ter plaatse)		
	Initiatiefnemers	Provincie Antwerpen DRST; DROM; DL/Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete	Timing	
	Betrokken partners		KT	MT
	Verwante acties		X	

30.1.5	Actie Publicatie Regionaal Landschap			
	Doel	Opmaak bijlage in de Landschapskrant of speciale editie over toekomstvisie Kempense Meren		
	Initiatiefnemers	Provincie Antwerpen DL/Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete	Timing	
	Betrokken partners	Provincie Antwerpen DROM/ Stafdienst (gebiedsgericht beleid)	KT	MT
	Verwante acties		X	

30.1.6	Actie Cultuurhistorische component bij toeristische ontsluiting			
	Doel	Uitwerking cultuurhistorische brochure informatie bij opmaak infoborden, kaartmateriaal, toeristische brochures, tentoonstellingen, ...		
	Initiatiefnemers	Provincie Antwerpen DRST/TPA i.s.sm. DCUL/DE	Timing	
	Betrokken partners	Toerisme Vlaanderen, Gemeenten Mol, Dessel, Retie, Balen	KT	MT
	Verwante acties	X		

30.2 Studie – onderzoek en beleidsvoorbereiding

30.2.1	Actie	Studie weekendverblijven Miramar - Keiheuvel			
	Doel	Onderzoek naar de toekomstige ontwikkelingsmogelijkheden van de al dan niet zonevreemd gelegen weekendverblijven enerzijds aan de plas Miramar (zonevreemde weekendverblijven met permanente bewoning) en anderzijds aan de Keiheuvel (zone-eigen en zonevreemde weekendverblijven al dan niet met permanente bewoning).			
	Initiatiefnemers	Provincie Antwerpen DROM/DRP i.s.m. Stafdienst (gebiedsgericht beleid) (studie in uitvoering door Soresma)	Timing		
	Betrokken partners	Vlaamse Overheid, Gemeenten, Kempens Landschap, VLM, Natuurpunt, ANB, Bosgroep Zuiderkempen	KT	MT	LT
	Verwante acties	30.2.3, 30.2.4, 30.2.5	X		

30.2.2	Actie	Actualisatie beleidsvisie toerisme			
	Doel	Nadere uitwerking en afstemming beleidsvisie op basis van nieuwe inzichten kaderplan			
	Initiatiefnemers	Provincie Antwerpen DRST/TPA	Timing		
	Betrokken partners	Gemeenten, Toerisme Vlaanderen	KT	MT	LT
	Verwante acties		X		

30.2.3	Actie		Detailonderzoek poorten		
	Doel	<p>Uitwerking detailontwerp voor de poorten Keiheuvel, Blauwe Kei, Donk en Postel met als doel de visie die in het kaderplan verwerkt is meer in detail uit te werken voor de verschillende poorten en aan te geven welke concrete acties hiervoor moeten ondernomen worden.</p> <p>In het bijzonder gaat het om:</p> <p><u>Keiheuvel</u>: ontwikkelingsmogelijkheden langs 17 esk. Vliegwezenlaan, zoals vastgelegd in landinrichtingsplan en doorwerken resultaat studie weekendverblijven</p> <p><u>Blauwe Kei</u>: onderzoeken van wenselijkheden en mogelijkheden in relatie tot o.a. bypass kanaal, cultureel erfgoed, aantakking op Limburg, inpassing Quartz & Kristallijn, visie op plas Blauwe Kei ...</p> <p><u>Donk</u>: afstemmen met ontwikkelingswensen NIRAS en komen tot synergie in kader van bergingsinstallatie in bijzonder wat toegangspoort, aanmeerfaciliteiten en communicatiecentrum betreft</p> <p><u>Postel</u>: afstemmen van ontwikkelingswensen met cultuurhistorische waarden: o.a. abdij van Postel, kasteel van Postel en verhogen verkeersleefbaarheid: o.a. herinrichting doortocht (reeds in de plannen opgenomen van de gemeente Mol), inpassing mobiele horeca (frietkoten, ..).</p>			
	Initiatiefnemers	Projectbureau i.s.m. Provincie Antwerpen DROM/ Stafdienst (gebiedsgericht beleid)	Timing		
	Betrokken partners	<p><u>Voor Keiheuvel</u>: gemeente Balen, ANB, VLM, Natuurpunt, Kempens Landschap, Bosgroep Zuiderkempen, ...</p> <p><u>Voor Blauwe Kei</u>: Provincie Limburg (RO), gemeente Mol & Lommel (RO), Sibelco, Dienst voor de Scheepvaart, ...</p> <p><u>Voor Donk</u>: gemeenten Dessel & Mol, NIRAS, STORA, ANB, ...</p> <p><u>Voor Postel</u>: gemeente Mol, Abdij van Postel, ANB, Agentschap Onroerend Erfgoed Vlaanderen, ...</p>	KT	MT	LT
	Verwante acties	30.2.1		X	

30.2.4	Actie	Detailonderzoek plas Pinken			
	Doel	Uitwerking detailontwerp in functie van afstemmen nieuwe recreatieve functies (windsurf, waterski, clubhuis) met omgeving en natuurwaarden			
	Initiatiefnemers	Projectbureau i.s.m. Provincie Antwerpen DRST/Sportdienst en DROM/ Stafdienst (gebiedsgericht beleid)	Timing		
	Betrokken partners	Gemeente Dessel, Duurzame Landbouwontwikkeling, ANB, windsurfclub, waterskiclub, Sibelco	KT	MT	LT
	Verwante acties	30.3.2	X		

30.2.5	Actie	Detailonderzoek plas Miramar			
	Doel	Uitwerking detailontwerp in functie van doorwerking resultaat studie rond weekendverblijven en afstemmen recreatieve functie op natuurfuncties			
	Initiatiefnemers	Projectbureau i.s.m. Provincie Antwerpen DRST/Sportdienst en DROM/ Stafdienst (gebiedsgericht beleid)	Timing		
	Betrokken partners	Gemeenten Mol & Dessel, ANB, Natuurpunt vzw, Miramar vzw	KT	MT	LT
	Verwante acties	30.2.1, 30.3.4		X	

30.2.6	Actie Mobiliteitsstudie toeristisch-recreatieve ontsluiting			
	Doel Onderbouwing van een aantrekkelijke en functionele route die ontsluiting verleent aan alle toeristisch-recreatieve trekpleisters in de regio Kempense Meren, met aandacht voor de integratie in het landschap. Op korte termijn onderzoek naar de haalbaarheid van deze ontsluiting in relatie tot mogelijke maasverkleining in de regio, ontstaan van sluipverkeer... Op middellange termijn de bewegwijzering aanpassen (in functie van resultaat mobiliteitsonderzoek) en indien toeristisch-recreatieve ontsluiting haalbaar blijkt een streefbeeld opmaken om de ontsluitingsweg landschappelijk te integreren in zijn omgeving.			
	Initiatiefnemers Provincie Antwerpen DROM/DMOB i.s.m. DROM/Stafdienst (gebiedsgericht beleid)	Timing		
	Betrokken partners Vlaamse overheid Departement Mobiliteit en Openbare Werken; Agentschap Infrastructuur; betrokken gemeenten (Retie, Mol, Dessel, Balen en Ham); verkeerscommissies & politiediensten; Provincie Limburg (RO), gemeente Lommel (RO); ANB (i.f.v. natuurverbindingen); Provincie Antwerpen DROM/DRP; DRST/TPA	KT	MT	LT
	Verwante acties 30.4.3, 30.4.7	X		

30.2.7	Actie Missing links recreatief fietsroutenetwerk			
	Doel Analyse missing links en uitstippelen inbreidingsmogelijkheden			
	Initiatiefnemers Provincie Antwerpen DRST/TPA	Timing		
	Betrokken partners Weg- en domeinbeheerders, gemeenten, Toerisme Limburg...	KT	MT	LT
	Verwante acties 30.4.2	X		

30.2.8	Actie Aanbod wandeltoerisme			
	Doel	Uitstippelen wandelroutenetwerken : vervolledigen en afstemmen wandelroutenetwerken : fijnmazig rond toegangspoorten – lange-afstandsroutes tussen poorten		
	Initiatiefnemers	Nog te bepalen: Provincie Antwerpen DL/Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete of Provincie Antwerpen DRST/TPA	Timing	
	Betrokken partners	Toerisme Vlaanderen, TPA, Toerisme Limburg Weg- en domeinbeheerders gemeenten...	KT	MT
	Verwante acties	30.2.3		X

30.2.9	Actie Overige recreatieve netwerken en trajecten			
	Doel	Uitstippelen recreatieve netwerken en trajecten voor ruitelij, kajak, ...		
	Initiatiefnemers	Provincie Antwerpen DRST/TPA	Timing	
	Betrokken partners	Provincie Antwerpen, Provinciale Sportdienst Toerisme Limburg Regionaal Landschap Kleine en Grote en Nete Weg- en domeinbeheerders gemeenten...	KT	MT
	Verwante acties			X

30.2.10	Actie Haalbaarheidsstudie watertaxi				
	Doel Onderzoeken van de socio-economische haalbaarheid van het inzetten van een watertaxi voor de toeristisch-recreatieve ontsluiting van de regio Kempense Meren. (o.a. soort vaartuig, aantal stopplaatsen, vaarseizoen & frequentie, minimale bezetting, chartermogelijkheden voor groepen en evenementen...)				
	Initiatiefnemers Projectbureau	Timing			
	Betrokken partners NV De Scheepvaart, eventuele private partner, eventuele concessiehouder Toerisme Limburg Gemeenten	<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td style="width: 33%;">KT</td> <td style="width: 33%;">MT</td> <td style="width: 33%;">LT</td> </tr> </table>	KT	MT	LT
KT	MT	LT			
	Verwante acties	<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td style="width: 33%;"></td> <td style="width: 33%;"></td> <td style="width: 33%;">X</td> </tr> </table>			X
		X			

30.2.11	Actie Haalbaarheidsstudie zomerhalte				
	Doel Onderzoeken van de socio-economische haalbaarheid voor het openen van een treinhalte tijdens de zomermaanden/toeristisch seizoen ter hoogte van het kanaal Kwaadmechelen-Dessel. (o.a. ruimtelijke inpasbaarheid, minimale bezetting, kostprijs voor inrichting...) in combinatie met navervoer watertaxi / De Lijn				
	Initiatiefnemers Provincie Antwerpen DROM/DMOB	Timing			
	Betrokken partners NMBS-holding, De Lijn, gemeenten	<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td style="width: 33%;">KT</td> <td style="width: 33%;">MT</td> <td style="width: 33%;">LT</td> </tr> </table>	KT	MT	LT
KT	MT	LT			
	Verwante acties	<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td style="width: 33%;"></td> <td style="width: 33%;"></td> <td style="width: 33%;">X</td> </tr> </table>			X
		X			

30.2.12	Actie Landbouweffectenrapport potentiële locaties vervangend ontginningsgebied				
	Doel	Analyse van de effecten van het vervangend ontginningsgebied op de bedrijfsvoering inzake landbouw			
	Initiatiefnemers	Provincie Antwerpen DROM / Stafdienst (gebiedsgericht beleid) i.s.m. DWEP/DLP en VLM	Timing		
	Betrokken partners	Provinciale landbouwkamer, gemeente Mol, Sibelco, ANB, Administratie duurzame landbouw (ADLO)	KT	MT	LT
	Verwante acties	30.3.2	X		

30.2.13	Actie Milieuonderzoek potentiële locaties vervangend ontginningsgebied				
	Doel	Analyse van de milieueffecten van vervangend ontginningsgebied op zijn omgeving			
	Initiatiefnemers	Provincie Antwerpen DROM	Timing		
	Betrokken partners	Provinciale landbouwkamer, gemeente Mol, Sibelco, ANB	KT	MT	LT
	Verwante acties	30.3.2	X		

30.2.14	Actie Onderzoek naar de behoeften en locaties voor indoor recreatie			
	Doel	Op het moment is er slechts een laag en eenzijdig aanbod aan indoor recreatiemogelijkheden (vnl. gericht op subtropische zwemparadijzen). De studie heeft tot doel om de behoefte aan indoor recreatiemogelijkheden voor toeristen te onderzoeken. Indien er zich concrete behoefte voordoet zal eveneens onderzocht worden op welke locaties deze infrastructuur het best kan gerealiseerd worden.		
	Initiatiefnemers	Provincie Antwerpen TPA (behoeften) DROM (locatieonderzoek)	Timing	
	Betrokken partners	Gemeenten Retie, Dessel, Mol en Balen Toeristische partners zoals Zilvermeer, Sunparks, Zilverstrand...	KT	MT
	Verwante acties			X

30.3 Procedureel / Creëren van juridisch kader

30.3.1	Actie PRUP in kader van afbakening kleinstedelijke gebieden Geel-Mol: regionale ontsluiting Geel			
	Doel Door het verbinden van de N118 naar het hoger wegennet en de realisatie van de lokale ontsluiting van de N18 naar de N118 kan de Zilvermeerlaan en de Postelsteenweg (N136) ontlast worden van doorgaand vrachtverkeer wat ten goede komt aan de recreatieve functie van deze straten (verhogen verkeerveiligheid)			
	Initiatiefnemers Provincie Antwerpen DROM/Stafdienst (gebiedsgericht beleid) i.s.m. DROM/DMOB	Timing		
	Betrokken partners Vlaamse Overheid: <ul style="list-style-type: none"> • Departement Mobiliteit en Openbare Werken, Agentschap Infrastructuur • Departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed: Ruimtelijke Planning • Agentschap Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed • Departement Leefmilieu, Natuur en Energie: Dienst MER, Dienst BGP • Agentschap Natuur en Bos • Departement Landbouw en Visserij: Afdeling duurzame landbouwontwikkeling • Toerisme Vlaanderen • ... Provinciale departementen en diensten Gemeente Geel, Mol, Dessel en Retie	KT	MT	LT
	Verwante acties 30.3.3	X		

30.3.2	Actie PRUP Kempense Meren – deel 1			
	<p>Doel</p> <p>Opmaak van een PRUP (voorafgegaan door een plan-MER) met volgende deel-PRUP's:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>hoofdpoort Zilvermeer</u>: met als doel de toekomst van het Zilvermeer op lange termijn veilig te stellen. Dit omvat oa: <ul style="list-style-type: none"> • het schrappen van de overdruk “reservegebied voor ontginning”, • een recreatieve herbestemming voor de scheepsherstellingswerf, • verruiming van de mogelijkheden op de parking i.f.v. de realisatie van een toeristisch onthaal en een aanlegplaats voor de watertaxi, herbestemming van de stortplas i.f.v. verblijfsrecreatieve mogelijkheden op het water en de realisatie van een vast waterskiparcours. 2. <u>ontginningsplas Schans</u>: de actuele natuurwaarden in het ontginningsgebied Schans te vrijwaren door schrappen ontginningsbestemming en een uitdoofbeleid te voorzien voor de windsurfclub met het oog op een herlokalisatie naar de plas Pinken 3. <u>een vervangend zandontginningsgebied</u>: in ruil voor de hogere schrappingen wordt een nieuw reservegebied voor zandontginning binnen de regio Kempense Meren aangeduid binnen het zoekgebied tussen het kanaal Bocholt-Herentals (Z), het kanaal Dessel-Schoten (W), de provinciegrens (O) en de N123 (N) 4. <u>Pinken</u>: om de natuurfunctie op de ontginningsplas Schans te kunnen realiseren dient de windsurfclub geherlocaliseerd te worden. Vanuit de visie is het ontginningsgebied Pinken aangeduid om bijkomende watersportrecreatie op te vangen (o.a. windsurf, waterski). Tegelijk wordt het deel van de Voorste Nete gevrijwaard voor de natuur, hier wordt een verweving van natuur en recreatie voorzien. Het RUP heeft tot doel om de bestaande nabestemming landbouw om te vormen naar recreatie en natuur. 5. <u>toeristisch recreatieve poort Keiheuvel</u>: bieden van een duidelijk kader voor de zonevreemde functies (o.a. weekendverblijven) en vastleggen van de toekomstige ontwikkelingsmogelijkheden langs de 17 esk. Lichtvliegwezenlaan. 			
	<p>Initiatiefnemers Provincie Antwerpen DROM/Stafdienst (gebiedsgericht beleid)</p>	<p>Timing</p>		
	<p>Betrokken partners Vlaamse overheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed: Ruimtelijke Planning • Agentschap Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed • Departement Leefmilieu, Natuur en Energie: Dienst MER, Dienst BGP, ALBON • Agentschap Natuur en Bos 	<p>KT</p>	<p>MT</p>	<p>LT</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Departement Landbouw en Visserij: Afdeling duurzame landbouwontwikkeling • Toerisme Vlaanderen • ... Provinciale departementen en diensten, Provinciale landbouwkamer Provinciale sportdienst en waterski i.f.v. stortplas Gemeenten Mol, Dessel en Balen Sibelco			
Verwante acties	30.2.3, 30.3.3	X		

30.3.3	Actie	Gemeentelijk RUP N118-N18			
	Doel	Door het verbinden van de N118 naar het hoger wegennet en de realisatie van de lokale ontsluiting van de N18 naar de N118 kan de Zilvermeerlaan en de Postelsteenweg (N136) ontlast worden van doorgaand vrachtverkeer wat ten goede komt aan de recreatieve functie van deze straten (verhogen verkeerveiligheid). Relatie van deze ontsluiting met inrichting poort Donk is vervolgens te bestuderen aangezien de tracékeuze bepalend is voor de landschappelijke inpassingsmogelijkheden, de ruimte en de detailontsluiting van deze poort.			
	Initiatiefnemers	Gemeente Mol en/of Dessel	Timing		
	Betrokken partners	Provincie Antwerpen DROM Vlaamse Overheid: Departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed; Departement Mobiliteit en Openbare Werken, Agentschap Infrastructuur	KT	MT	LT
	Verwante acties	30.3.1		X	

30.3.4	Actie PRUP Kempense Meren - deel 2			
	<p>Doel</p> <p>Opmaak van een PRUP (voorafgegaan door een plan-MER) met volgende deelPRUP's:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. toeristisch recreatieve poort <u>Blauwe Kei</u>: met als doel de ontwikkeling van een oostelijk gelegen toeristisch-recreatieve poort mogelijk te maken. 2. toeristisch recreatieve poort <u>Postel</u>: met als doel afstemmen van de recreatieve druk op de cultuurhistorische waarde van de omgeving. 3. plas <u>Miramar</u>: bieden van een duidelijk planologisch kader voor de zonevreemde functies en afstemmen van de recreatieve functies op het water met de natuurfunctie van het gebied 4. <u>Donk</u>: met als doel de ontwikkeling van een westelijk gelegen toeristisch-recreatieve poort mogelijk te maken. Hierbij dient gezocht naar synergie met het bergingsproject van NIRAS (in het bijzonder betreffende communicatiecentrum en aanlegkade). 			
	<p>Initiatiefnemers Provincie Antwerpen DROM/Stafdienst</p>	Timing		
	<p>Betrokken partners Vlaamse overheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed: Ruimtelijke Planning • Agentschap Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed • Departement Leefmilieu, Natuur en Energie: Dienst MER, Dienst BGP, ALBON • Agentschap Natuur en Bos • Departement Landbouw en Visserij: Afdeling duurzame landbouwontwikkeling • Toerisme Vlaanderen, ... <p>Provinciale departementen en diensten</p> <p>Gemeenten Mol, Dessel, Balen & Lommel</p> <p>Provincie Limburg (RO)</p> <p>Sibelco, NIRAS & VITO (m.b.t. poort Donk)</p>	KT	MT	LT
	<p>Verwante acties 30.2.3, 30.2.4, 30.2.5, 30.3.3</p>		X	

30.4 Realisatie, fysische uitvoering op het terrein

30.4.1	Actie	Bestendinging werking De Zander		
	Doel	Bestendinging van de werking van de boot de Zander		
	Initiatiefnemers	Provincie Antwerpen DRST/TPA	Timing	
	Betrokken partners	Kempense Meren vzw	KT	MT
	Verwante acties		X	

30.4.2	Actie	Realisatie toeristische fietsbrug kanaal Dessel-Kwaadmechelen		
	Doel	Realisatie van een veilige overweg over het kanaal Dessel-Kwaadmechelen t.h.v. het fietspad kanaalplas (Zilvermeerlaan).		
	Initiatiefnemers	Provincie Antwerpen DRST/TPA	Timing	
	Betrokken partners	Provincie Antwerpen DROM/DMOB, gemeente Mol	KT	MT
	Verwante acties	30.2.7	X	

30.4.3	Actie Realisatie zichtassen op de plassen			
	Doel	Verhogen van het landschapsbepalend karakter van de plassen door kappingen en grondverzet op strategische plaatsen om de toeristisch-recreatieve beleving te verhogen		
	Initiatiefnemers	Provincie Antwerpen DRST; DL/Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete	Timing	
	Betrokken partners	Bosgroep Kempense Heuvelrug, Sibelco, ANB, Natuurpunt, gemeente Mol	KT	MT
	Verwante acties	30.2.6	X	

30.4.4	Actie Herinrichting parking Sunparks			
	Doel	Herinrichting in functie van het verhogen van het multifunctioneel gebruik en ontsluiting van de parking		
	Initiatiefnemers	Gemeente Mol, Sunparks	Timing	
	Betrokken partners		KT	MT
	Verwante acties		X	

30.4.5	Actie Uitbreiding natuurbeheer				
	Doel	Uitwerken en realisatie van bijkomende samenwerkingsovereenkomsten inzake natuurbeheer			
	Initiatiefnemers	Natuurpunt	Timing		
	Betrokken partners	Sibelco, Provinciale landbouwkamer (cfr. ECO ²), VLM, ANB (eigenaar/beheerder)	KT	MT	LT
	Verwante acties		X		

30.4.6	Actie Herlocalisatie windsurfclub				
	Doel	Begeleiding van herlocalisatie windsurfclub			
	Initiatiefnemers	Gemeente Dessel i.s.m. Provincie Antwerpen DRST/Provinciale Sportdienst	Timing		
	Betrokken partners	Kempische Windsurfclub Mol	KT	MT	LT
	Verwante acties	30.3.2, 30.3.4			X

30.4.7	Actie Hernieuwing bewegwijzering Kempense Meren					
	Doel Actualiseren toeristische bewegwijzering vanop de primaire wegen					
	Initiatiefnemers Vlaamse Overheid Departement mobiliteit en Openbare Werken, Agentschap Infrastructuur			Timing		
	Betrokken partners Provincie Antwerpen DROM/DMOB; DRST; GPS-operatoren			KT	MT	LT
	Verwante acties 30.2.6				X	

30.4.8	Actie Openstelling en personeelsbezetting Quartz					
	Doel Intensiveren van de werking van 't Quartz (openingsuren, activiteiten)					
	Initiatiefnemers Sibelco			Timing		
	Betrokken partners Gemeente Mol, Provincie Antwerpen			KT	MT	LT
	Verwante acties			X		

30.4.9	Actie Opmaak en uitvoering beheerplannen Zilvermeer en Schans			
	Doel	Opmaak en uitvoering beheerplannen voor Zilvermeer en Schans in functie van aanduiding als natuurverwevingsgebied en natuurgebied (op Vlaams niveau).		
	Initiatiefnemers	Provincie Antwerpen Departement Leefmilieu i.s.m. Regionaal Landschap en de Bosgroep	Timing	
	Betrokken partners	ANB, Natuurpunt, domeinbeheerder Zilvermeer, gemeenten, Sibelco	KT	MT
	Verwante acties	30.3.2		X

30.4.10	Actie Opmaak en uitvoering beheerplannen Pinken, Miramar en Keiheuvel			
	Doel	Opmaak beheerplannen in functie van de afstemming tussen de recreatieve en natuurfunctie van deze gebieden.		
	Initiatiefnemers	Provincie Antwerpen Departement Leefmilieu i.s.m. Regionaal Landschap en de Bosgroep	Timing	
	Betrokken partners	ANB, Natuurpunt, Sibelco, vzw Miramar, gemeenten, Kempens Landschap vzw	KT	MT
	Verwante acties	30.2.3, 30.2.4, 30.2.5, 30.3.3		X

Gehanteerde afkortingen van de betrokken provinciale administraties:

DROM: Departement Ruimtelijk Ordening en Mobiliteit

DRP: Dienst Ruimtelijke Planning

DMOB: Dienst Mobiliteit

DL: Departement Leefmilieu

DMN: Dienst Duurzaam Milieu- en Natuurbeleid

DRST: Departement Recreatie, Sport en Toerisme

TPA: Toerisme Provincie Antwerpen

PS: Provinciale Sportdienst

DWEP: Departement Welzijn, Economie en Plattelandsbeleid

DCUL: Departement Cultuur

DE: Dienst Erfgoed

DLOG: Departement Logistiek

DIN: Dienst Infrastructuur

Kantoren ARCADIS Belgium nv Kantoren ARCADIS Engineering & Consulting sa			www.arcadisbelgium.be
Deurne-Antwerpen Clara Snellingsstraat 27 B-2100 Deurne-Antwerpen T +32 3 360 83 00 F +32 3 360 83 01	Berchem-Antwerpen Roderveldlaan 3 B-2600 Berchem T +32 3 328 62 86 F +32 3 328 62 87	Kortrijk Sint-Jorisstraat 21 B-8500 Kortrijk T +32 56 24 99 20 F +32 56 24 99 21	Hasselt Eurostraat 1 bus 1 B-3500 Hasselt T +32 11 28 88 00 F +32 11 28 88 01
Gent Kortrijksesteenweg 302 B-9000 Gent T +32 9 242 44 44 F +32 9 242 44 45	Oostende Archimedesstraat 7 B-8400 Oostende T +32 59 27 38 00 F +32 59 27 39 00	Leuven Vaartkom 31/8 B-3000 Leuven T +32 16 63 95 00 F +32 16 63 95 01	Haaltert Bruulstraat 35 B-9450 Haaltert T. +32 53 83 04 80 F.+32 53 83 59 54
Bruxelles Avenue Louise 500 B-1050 Bruxelles T +32 4 349 56 00 F +32 4 349 56 10	Bastogne Rue Thier De Luzéry 6 B-6600 Bastogne T +32 61 21 38 85 F +32 61 21 52 28	Luik Rue des Guillemins 26, 2de verd. B-4000 Luik T +32 4 349 56 00 F +32 4 349 56 10	Charleroi 119, Avenue de Philippeville B-6001 Charleroi T.. +32 71 298 900 F. +32 71 298 901

Iso gecertificeerd voor

Adviesverlening, studie en ontwerp van gebouwen, infrastructuur, milieu en ruimtelijke ordening